

Projecte

Pressupostos de la Generalitat de Catalunya

2026

**INFORME ECONÒMIC
I FINANCER**

Generalitat de Catalunya
**Departament d'Economia
i Finances**

SUMARI

Introducció	5
Primera part - L'economia catalana i el seu entorn i l'estat del benestar i el progrés social	9
1. Síntesi de la situació de l'economia catalana i el seu entorn	11
2. El context econòmic internacional i espanyol	15
3. L'evolució de l'economia catalana	25
3.1. El producte interior brut	27
3.2. El comerç exterior	36
3.3. El mercat de treball	41
3.4. Evolució dels preus	47
3.5. Els salaris i els costos laborals	51
4. Les previsions macroeconòmiques per al 2026	57
5. La situació de benestar i el progrés social a Catalunya	63
5.1. La pobresa i l'exclusió social segons l'ECV 2024	65
5.2. L'evolució de la desigualtat d'ingressos salarials des de l'esclat de la pandèmia	72
5.3. Altres indicadors de benestar i progrés social	73
Segona part - El sector públic a Catalunya	75
6. El sector públic autonòmic	77
6.1. La liquidació dels pressupostos del sector públic administratiu de la Generalitat l'any 2024	79
6.2. L'estat d'execució del pressupost de la Generalitat a 30 de setembre de 2025	100
6.3. L'anàlisi de l'estabilitat pressupostària de la Generalitat l'any 2023	110
6.4. Les inversions reals liquidades del sector públic de la Generalitat per àmbits territorials i polítiques de despesa	119
6.5. L'avaluació de polítiques públiques a la Generalitat de Catalunya	147
Annex 6.1. La recaptació tributària	154
7. El sector públic local	161
7.1. El marc legal i pressupostari del sector local	163
7.2. Els pressupostos dels ajuntaments	169
7.3. Els pressupostos de les diputacions provincials	177
7.4. Els pressupostos del Conselh Generau d'Aran, els consells comarcals i l'àrea metropolitana	184
8. Les inversions del conjunt d'administracions públiques a Catalunya	193
9. Els fons de la Unió Europea	201
9.1. L'aplicació de la política de cohesió en el període 2014-2020	203
9.2. La programació dels fons europeus en el període 2021-2027	220
9.3. Els fons Next Generation EU	236
Annex 1. La balança fiscal de Catalunya amb l'Administració central	243
Annex 2. La càrrega financera de la Generalitat	257

INTRODUCCIÓ

El Decret legislatiu 3/2002, de 24 de desembre, que aprova el Text refós de la Llei de finances públiques de la Generalitat de Catalunya, estableix en l'article 31, punt 4, lletra g, que un dels documents que s'ha d'adjuntar al Projecte de Llei de pressupostos de la Generalitat de cada any és un informe econòmic i financer.

L'Informe Econòmic i Financer que acompanya el projecte de pressupostos de la Generalitat de Catalunya per a l'any 2026 consta de dues parts i dos annexos. La primera part es refereix a la situació de l'economia catalana i el seu entorn i l'estat del benestar i el progrés social i la segona part, a l'actuació del sector públic a Catalunya.

En el primer capítol s'explica la situació econòmica en què s'emmarquen aquests pressupostos per al 2026. Inclou una visió del context econòmic internacional i espanyol i una descripció de l'evolució de l'economia catalana a partir de l'anàlisi dels principals determinants de la conjuntura econòmica: el producte interior brut, el comerç exterior, el mercat de treball, els preus, els salaris i els costos laborals. En el segon capítol s'expliquen les previsions de l'escenari macroeconòmic de l'economia catalana per al 2026. Per acabar aquesta part de l'informe, s'inclou una anàlisi de la situació de benestar i dels indicadors de progrés social a Catalunya.

La segona part d'aquest document inclou una anàlisi de les darreres dades economicofinanceres del sector públic català en tots els seus àmbits: autonòmic, local, estatal i europeu.

El capítol 6 de l'informe analitza el sector públic autonòmic i recull la liquidació del pressupost d'ingressos i despeses del sector públic administratiu de la Generalitat del 2024 i l'estat d'execució del pressupost de la Generalitat a 30 de setembre de 2025. També analitza els objectius d'estabilitat pressupostària i de deute públic i de la regla de despesa, s'exposa la distribució de les inversions reals liquidades l'any 2024 per comarques i sectors i s'inclou un apartat sobre l'avaluació de les polítiques públiques a la Generalitat. Per acabar el capítol, un annex mostra la informació sobre la recaptació tributària de l'any 2024 a Catalunya.

El capítol 7 està dedicat a l'àmbit local i examina els pressupostos de l'any 2024 i les liquidacions corresponents a l'exercici 2023 dels diferents ens territorials a Catalunya: ajuntaments, diputacions, Conselh Generau d'Aran, consells comarcals i l'Àrea Metropolitana de Barcelona.

En el següent capítol es presenten les xifres d'inversió real executada a Catalunya pels tres nivells d'administració pública: Estat, Generalitat de Catalunya i ens locals. El període analitzat va del 2013 al 2023.

Finalment, la segona part de l'informe es tanca amb un capítol sobre els fons de la Unió Europea a Catalunya, que recull informació relativa a l'aplicació de la política de cohesió en el que han coexistit dos períodes: 2014-2020 que està en

fase de tancament i 2021-2027, en fase d'execució. En aquest capítol s'incorpora un punt sobre els Fons Next Generation-UE.

Finalment, en els annexos es presenta una sèrie de documentació complementària. En l'annex 1, en compliment de la Llei 10/2012, de 25 de juliol, de publicació de les balances fiscals, s'incorporen els resultats de la balança fiscal de Catalunya amb el sector públic central del 2022. En l'annex 2 es presenta l'informe sobre la càrrega financera de la Generalitat fins a l'any 2024, d'acord amb la Llei 2/2014, del 27 de gener, de mesures fiscals, administratives, financeres i del sector públic, que estableix que l'Informe Econòmic i Financer ha d'incloure un informe anual de caràcter específic sobre les càrregues financeres de la Generalitat.

PRIMERA PART

-

L'ECONOMIA CATALANA I EL SEU ENTORN I L'ESTAT DEL BENESTAR I EL PROGRÉS SOCIAL

1. SÍNTESI DE LA SITUACIÓ DE L'ECONOMIA CATALANA I EL SEU ENTORN

Després d'un any 2024 amb una evolució relativament favorable de l'economia mundial, amb un ritme de creixement per sobre del previst inicialment i una reducció significativa de les taxes d'inflació, l'any 2025 va començar amb un inici turbulent i especialment incert, marcat per creixents tensions geopolítiques i comercials i també per revisions a la baixa de les perspectives de creixement global.

Les previsions dels principals organismes internacionals han estat condicionades pels dubtes sobre la concreció definitiva del gir proteccionista nord-americà i les possibles represàlies de la resta de països. A mesura que el panorama aranzelari s'ha anat clarificant i que les principals economies han exhibit una resiliència més gran del que es podia preveure, les projeccions de creixement a curt i mitjà termini van apuntant cap a un alentiment general. Pel que fa a la zona euro, les previsions de l'OCDE per al 2025 apunten a una millora del creixement respecte de l'any passat, en dues dècimes percentuals, fins a l'1,2%. No obstant això, mantindrien l'economia europea en una franja de creixement molt moderat, propera a l'estancament en què porta immersa des del 2022.

Durant la primera meitat del 2025 l'economia catalana ha crescut a un ritme del 3,0%, amb un impuls que sobretot prové de la demanda interna. Aquest creixement s'ha produït en tots els grans sectors econòmics, amb els serveis com a principal motor. Es tracta d'un ritme destacat, malgrat el context desfavorable. L'economia catalana acumula més de quatre anys amb un diferencial de creixement positiu respecte a la zona euro. Aquest ritme és més suau que el 3,6% del 2024, fet que s'explica per una normalització gradual del creixement i per la incertesa global (amb les tensions comercials més grans de les darreres dècades derivades dels aranzels Trump). En aquest context, les exportacions catalanes s'han desaccelerat, però han resistit millor del previst l'embat proteccionista, amb un avanç de l'1,1% fins al juliol del 2025.

El mercat de treball continua sent un dels pilars de l'economia catalana. Durant el 2025 es manté un creixement significatiu de l'afiliació, al voltant del 2%, a un ritme lleugerament més lent que els anys precedents, en coherència amb el creixement econòmic una mica més moderat. La taxa d'atur s'ha reduït fins al 8,1% el segon trimestre, el nivell més baix des d'inicis del 2008, amb l'excepció del quart trimestre del 2024, mentre que la taxa de temporalitat s'ha situat en l'11,7% dels assalariats, per sota dels estàndards europeus després d'anys de situar-se sistemàticament per sobre.

La tendència a la reducció de les desigualtats dels darrers anys a Catalunya és un altre element positiu que contribueix al benestar i el progrés social. No obstant això, es detecten importants diferències en funció de l'edat. Els salaris reals han recuperat el poder adquisitiu perdut durant la crisi energètica, si bé persisteixen reptes importants com l'elevada taxa de privació material severa (8,6% el 2024), especialment en ítems relacionats amb l'energia o els aliments. Això s'explica, en part, per l'evolució desigual dels preus entre els diferents grups

de la cistella de la compra durant el 2024. Els darrers quatre anys els preus dels aliments augmenten un 29,9%, molt per sobre de la inflació (del 18,1%) i dels salaris (del 18,2%).

Un altre dels aspectes més preocupants de l'evolució econòmica recent és la pressió sobre el mercat de l'habitatge. Els preus han crescut un 12,7% interanual el segon trimestre del 2025, i se situen en termes nominals per sobre dels màxims del 2007. Les compravendes s'han disparat un 21,8% el primer semestre, impulsades pels fluxos migratoris sostinguts, la concentració poblacional en zones urbanes i turístiques, i la millora de les condicions de finançament. Aquesta dinàmica situa a determinants col·lectius en una posició molt vulnerable per l'elevat esforç que suposa la despesa en habitatge.

En aquest context, les previsions macroeconòmiques per al bienni 2025-2026 suggereixen que Catalunya continuarà avançant per sobre de la mitjana de la zona euro, però el ritme serà més suau per la normalització gradual del creixement i la complexitat del context internacional. L'augment del PIB del 2025 (del 2,5%) està molt marcat per l'impuls de la demanda interna, on la inversió guanya protagonisme com a motor econòmic. Es preveu que les exportacions pugin un 2,1% i les importacions ho facin un 4,2%, de forma que l'aportació de la demanda externa tindria un signe negatiu.

L'escenari per al 2026 situa l'avanç del PIB en el 2,1%, amb una pauta de creixement més equilibrada. Així, la demanda interna es mantindrà sòlida, però amb increments més moderats de tots els seus components, mentre que la demanda externa presenta un creixement més proporcionat entre exportacions i importacions.

Pel que fa al mercat de treball, durant els exercicis 2025 i 2026 l'economia catalana continuarà generant ocupació, però a un ritme més suau que en anys anteriors, en línia amb la normalització del creixement del PIB. Això es traduirà en la creació d'uns 110.000 llocs de treball en el conjunt del bienni, mentre que la taxa d'atur s'aniria estabilitzant al voltant del 8% (8,4% el 2025 i 8,2% el 2026).

El suport de la política econòmica continuarà sent fonamental per afrontar un entorn global incert i canviant, i per respondre als grans reptes que cada cop són més visibles. Entre aquests, destaca la millora de la productivitat, el factor clau del creixement a llarg termini, juntament amb la transició demogràfica cap a una societat més envellida i a on les migracions tindran un especial protagonisme. En paral·lel, la transició cap a una economia descarbonitzada és indispensable per avançar cap a un model més sostenible i resilient. Tots aquests avenços han d'anar acompanyats d'un pilar social que garanteixi la reducció de les desigualtats, la igualtat d'oportunitats i el dret a un habitatge digne.

2. EL CONTEXTE ECONÒMIC INTERNACIONAL I ESPANYOL

Els darrers mesos de l'any 2024 van estar marcats per la incertesa política: primer al voltant del resultat de les eleccions presidencials als Estats Units i després sobre les possibles implicacions del retorn de Donald Trump a la Casa Blanca. El 2025 ha confirmat el caràcter disruptiu d'aquest segon mandat del president republicà, tant en el pla domèstic com pel que fa a l'ordre econòmic internacional.

Els primers mesos del 2025, els anuncis i giravoltes del govern estatunidenc en matèria aranzelària van generar un clima de confusió i imprevisibilitat. Si bé a curt termini això plantejava riscos de volatilitat financera i de desgast de la credibilitat per la nova administració Trump, la incertesa ha estat un eix clau de la seva estratègia negociadora. Washington ha enfocat els aranzels amb un triple objectiu: comercial (reducció del dèficit estructural amb l'exterior), fiscal (recaptatori) i transaccional (negociador).

Les mesures anunciades el 2 d'abril, dia que el mandatari va batejar com el Dia de l'Alliberament, amenaçaven amb una completa ruptura de l'ordre econòmic internacional i dels tràfics globals de mercaderies en tancar quasi completament el principal mercat d'importació del món. Els costos autoimposats que n'haurien derivat comprometien l'estabilitat de l'economia nord-americana i la supervivència d'algunes de les seves principals marques i grans empreses, i van generar una tempesta en els mercats financers. Tanmateix, van servir com a punt de partida per a la construcció d'una posició negociadora que ha facilitat l'obtenció d'acords bilaterals favorables als interessos dels Estats Units.

Les previsions dels principals organismes internacionals han estat condicionades pels dubtes sobre la concreció definitiva del gir proteccionista nord-americà i les possibles represàlies de la resta de països. A mesura que el panorama aranzelari s'ha anat clarificant i que les principals economies han exhibit una resiliència més gran del que es podia preveure, les projeccions de creixement a curt i mitjà termini van apuntant cap a un alentiment general més que no cap a un sotrac. La transició cap allò que s'albira com un nou ordre econòmic internacional no estaria exempta de costos i afegiria més llast a una economia mundial que arrossega desequilibris i dificultats considerables, però es preveu relativament suau. Amb tot, les previsions no són optimistes i els riscos de caire geopolític, que es mantenen alts, podrien complicar notablement els escenaris.

Quadre 2.1

Previsions de creixement econòmic

	% variació anual			Diferència amb les projeccions de juny de 2025 (punts percentuals)	
	Projeccions			2025	2026
	2024	2025	2026		
Economia mundial	3,3	3,2	2,9	0,3	0,0
G-20	3,4	3,2	2,9	0,3	0,0
Estats Units	2,8	1,8	1,5	0,2	0,0
Japó	0,1	1,1	0,5	0,4	0,1
Regne Unit	1,1	1,4	1,0	0,1	0,0
Zona euro	0,8	1,2	1,0	0,2	-0,2
Alemanya	-0,5	0,3	1,1	-0,1	-0,1
França	1,2	0,6	0,9	0,0	0,0
Itàlia	0,7	0,6	0,6	0,0	-0,1
Espanya	3,5	2,6	2,0	0,2	0,1
Xina	5,0	4,9	4,4	0,2	0,1
Índia	6,5	6,7	6,2	0,4	-0,2
Rússia	4,3	1,0	0,7	0,0	0,0
Brasil	3,4	2,3	1,7	0,2	0,1

Font: Organització de Cooperació i Desenvolupament Econòmics (setembre de 2025), Bureau of Economic Analysis i Eurostat

L'OCDE preveu que l'economia mundial tanqui el 2025 amb una lleu desacceleració del creixement que s'intensificaria el 2026 (3,2% i 2,9%, respectivament).

Els Estats Units reduirien en un punt percentual el seu ritme d'expansió fins a l'1,8% el 2025 (i 1,5% en 2026). Veurien minvada així la distància que han mantingut amb la majoria d'economies avançades des de la recuperació posterior al Covid19 i, especialment, arran de l'episodi inflacionari. Tanmateix, l'organisme ha corregit a l'alça (+0,2 punts percentuals) les seves previsions per a l'economia estatunidenca del juny passat, en vista de l'empenta de la inversió vinculada al boom de la Intel·ligència Artificial. En tot cas, els efectes de l'encariment aranzelari, que han començat a intuir-se en el consum i el mercat de treball aquest estiu, encara s'han de fer notar amb més claredat els propers mesos. Les variacions del PIB dels dos primers trimestres han estat massa condicionades per la volatilitat associada a les importacions anticipades que van començar a finals de l'any passat i es van accelerar en els primers mesos del 2025.

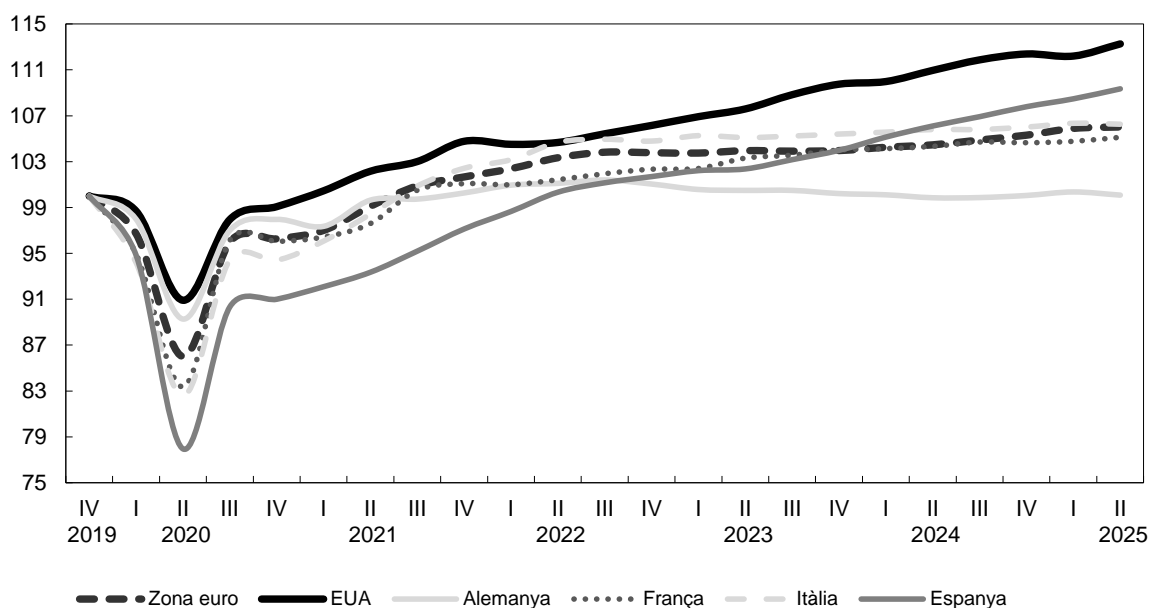
Pel que fa a la zona euro, les previsions apunten a una millora del creixement respecte a l'any passat. Les expectatives per 2025 han millorat en dues dècimes de punt fins a l'1,2%. No obstant això, mantindrien l'economia europea en una franja de creixement molt moderat, propera a l'estancament en què porta immersa des del 2022. A banda de la inèrcia dels exercicis recents i dels problemes estructurals del creixement europeu que fa un any assenyalava l'informe Draghi (en relació amb el dèficit d'inversió acumulada, escassa

competitivitat empresarial i baix aprofitament de les economies d'escala de la integració europea) en les previsions per a la zona euro pesen els potencials impactes dels aranzels nord-americans. L'acord comercial assolit a finals de juliol entre la UE i els Estats Units, després de les amenaces d'aranzels del 30% que haurien pogut interrompre una part important dels tràfics comercials transatlàntics, apunten a un reequilibri de les relacions en benefici nord-americà: aplicació d'un aranzel general del 15% a la majoria dels productes europeus (reforçat per a algunes branques), i compromisos de despesa militar i compres energètiques per la UE.

Els impactes definitius en el nivell de les exportacions dependran de les condicions específiques de la demanda i les condicions competitives dels diferents productes, més tenint en compte que l'augment d'aranzels nord-americans ha estat generalitzat i desigual. En tot cas, cal preveure que a curt termini suposin una pressió a la baixa sobre les exportacions europees. En el cas de països amb més exposició al mercat nord-americà (com Alemanya i Itàlia) això podria tenir un efecte depressiu sobre la demanda i l'activitat que pot llastrar més les expectatives de creixement, si bé tindrien també, presumiblement, efectes deflacionaris.

Les previsions de creixement baix són la tònica general per a la majoria de les grans economies europees, a excepció d'Espanya, que continuaria liderant amb claredat en un context d'escàs dinamisme i que ha vist millorades les seves projeccions des del juny. El més preocupant del panorama europeu és la situació d'Alemanya que, amb un 0,3% de creixement i una lleu correcció a la baixa de les projeccions, es mantindria en un terreny proper a la recessió del qual no ha estat capaç de sortir des de fa tres anys: des de finals del 2019 el seu creixement acumulat ha estat nul.

Gràfic 2.1
Evolució del PIB en volum
 (índex base 4T2019=100)

Font: Eurostat, Bureau of Economic Analysis i Cabinet Office.

Quant a la Xina, principal rival econòmic i soci comercial clau dels Estats Units, tant els anuncis sobre aranzels com l'espiral de represàlies creuades entre les dues grans potències que es va produir a la primavera apunten que seria un dels països més afectats pel reforçament del gir proteccionista nord-americà. Tanmateix, la Xina ha construït una posició de força (basada en no acceptar amenaces i pressions, però també en el salt tecnològic que ha protagonitzat els darrers cinc anys) que fa que la concreció final de l'acord entre tots dos països estigui pendent.

De moment, l'economia xinesa ha millorat les seves previsions i ha resistit raonablement bé el tancament gradual del seu principal mercat d'exportació, en part, per l'efecte de les compres anticipades. La injecció de despesa pública, i la diversificació geogràfica d'exportacions cap als països de l'ASEAN i altres emergents, que continua una tendència visible des del primer mandat de Donald Trump, han permès de moment sostenir l'activitat. La possibilitat de la desviació cap a altres mercats d'una part dels tràfics que fins ara es destinaven als Estats Units és un dels riscos de segona ronda per a la indústria europea, especialment tenint en compte l'ascens xinès en diverses branques punteres.

Pel que fa a altres potències emergents que han estat especialment castigades per les recents pujades aranzelàries, com són l'Índia i el Brasil, les previsions no reflecteixen de moment un daltabaix significatiu. L'economia brasilera es desacceleraria considerablement, però mantindria un ritme superior al de les economies avançades i ha vist millorar en dues dècimes les previsions del juny.

L'Índia mantindria taxes d'expansió molt destacades, superiors al 6%, en el context mundial d'atonía.

En aquest context, la trajectòria dels intercanvis globals s'ha vist molt influïda durant la primera meitat de l'any per les fortes oscil·lacions de la demanda exterior nord-americana: un creixement molt notable fins a l'abril, a causa de les operacions anticipades, i la brusca contracció posterior, que combinava tant l'efecte rebot com els impactes inicials dels aranzels i la incertesa. El creixement mitjà interanual fins al juny va ser del 4,2% en el comerç de béns, però l'OCDE preveu tancar l'any amb un creixement conjunt del comerç de béns i serveis de l'1,4%. La desacceleració reflecteix la ràpida caiguda de les exportacions xineses i canadenques als Estats Units i la relativa solidesa de l'expansió del comerç global de serveis, fins al moment poc afectat per la guerra aranzelària.

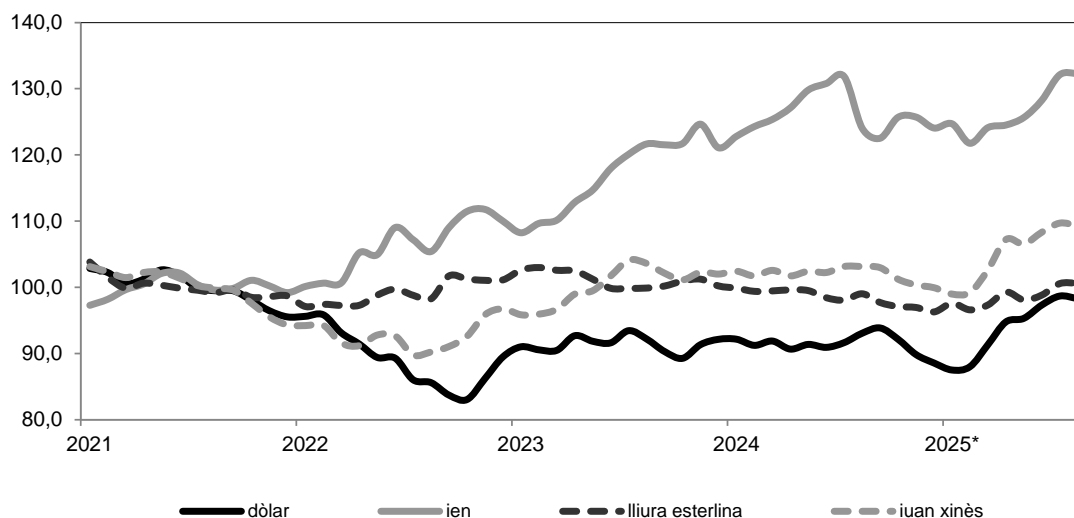
L'altre aspecte que, junt amb el canvi polític als Estats Units, marcava un canvi de fase per a l'economia internacional des de l'estiu del 2024 era el gir de la política monetària en una direcció menys restrictiva. Les davallades de tipus que el Banc Central Europeu (BCE) va decidir al juny i que van continuar en mesos posteriors, van ser seguides per la Reserva Federal a partir del setembre. Les autoritats monetàries semblaven donar així per tancat el cicle de tipus alts que van configurar la resposta al període inflacionari del 2021-2022.

Tanmateix, des del passat desembre els camins dels dos principals bancs centrals han divergit. El BCE ha continuat apostant durant el 2025 per un abaratiment del crèdit com una via d'injectar energies a l'economia europea, en hores baixes per la feblesa de la indústria i d'Alemanya. Aquestes decisions a curt termini han coincidit, a més, amb un canvi en el seu marc estratègic i operatiu que combina el progressiu drenatge de l'excés de liquiditat dels darrers anys amb una actitud més pacient pel que fa a les desviacions puntuals dels objectius d'inflació, donat el context de volatilitat general. En canvi, la Fed s'ha mostrat molt més prudent, en previsió que els aranzels impulsin una nova acceleració de la inflació. Això ha donat lloc a un tens torcebraç institucional entre el banc i l'executiu. Davant els senyals de desacceleració del mercat de treball que s'han produït aquest estiu, la Reserva Federal ha optat finalment per una rebaixa de tipus al setembre, però no és gens clar fins a quin punt continuarà amb una política d'abaratiment del crèdit en els propers mesos.

De moment, la davallada dels costos d'endeutament ha donat més oxigen al teixit empresarial i ha impulsat una inflació d'actius financers a les dues bandes de l'Atlàntic que preocupa als organismes internacionals pels riscos que es puguin donar correccions sobtades de preus (especialment en el preu de les criptomonedes). Entre les matèries primeres, l'or ha continuat pujant de preu a mesura que la inestabilitat política i els riscos de turbulències financeres n'estimulaven la demanda. Tanmateix, la davallada sostinguda dels tipus de referència europeus, desacobrada de les decisions de la Fed fins al setembre, ha contrastat amb l'evolució dels tipus de canvi. Si bé, l'arribada de Trump als

Estats Units i les diferències de rendibilitat entre els mercats de crèdit de la zona euro i els Estats Units es van traduir inicialment en una apreciació del dòlar, la desconfiança del mercat davant el comportament erràtic de la nova administració nord-americana ha derivat en un trasllat de capitals cap a Europa, que s'ha traduït en una apreciació sostinguda de l'euro.

Gràfic 2.2

Evolució del tipus de canvi de l'euro enfront de les principals divises

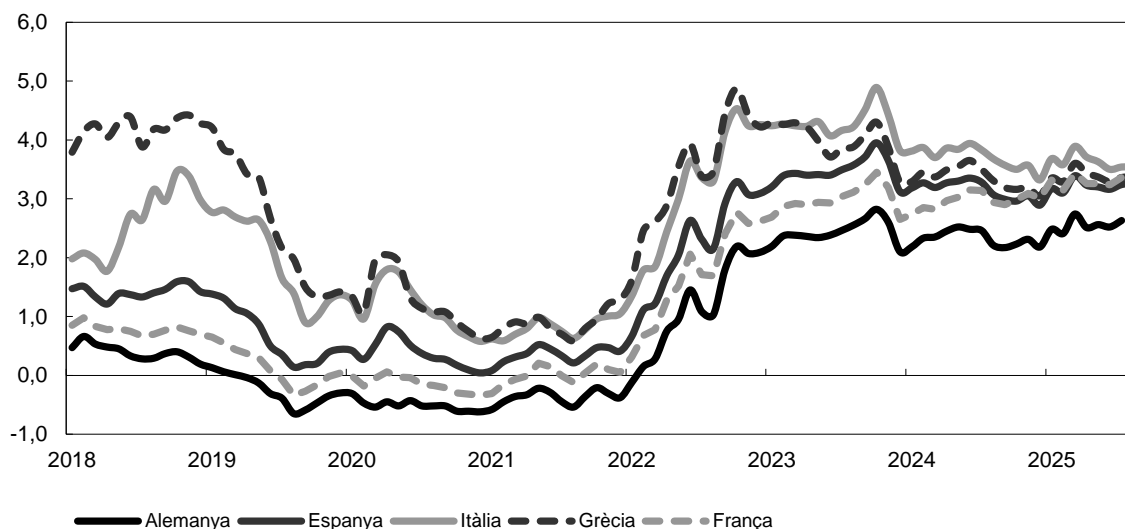
*La darrera dada del 2025 correspon al mes d'agost.
Font: Banc d'Espanya.

L'encariment de l'euro afegeix més dificultats a les exportacions europees si bé també pot contribuir a la reducció de la inflació abaratint les importacions de matèries primeres i energia. En tot cas, aquest comportament sembla contradir els fonaments econòmics: les diferències de rendibilitat basades en els tipus d'interès de referència, els efectes dels nous aranzels nord-americans (que encareixen les importacions i per tant tenen un efecte en la mateixa direcció que la pèrdua de valor del dòlar) i els diferents ritmes de creixement en anys recents fan pensar que els moviments en l'àmbit canviari tenen un caràcter puntual. Tanmateix, poden apuntar també a un deteriorament de confiança en la moneda de reserva mundial davant un moment de profund replantejament de les relacions dels Estats Units amb l'exterior i de la seva posició en els esquemes globals d'intercanvi.

L'altre àmbit en què les creixents turbulències polítiques semblen haver fet de contrapès als efectes de la davallada dels tipus d'interès és el del rendiments dels títols de deute d'alguns països: singularment, els Estats Units i França (si bé a l'economia francesa l'augment del rendiment del deute públic a 10 anys que va escalar al 3,6% s'ha concentrat a inicis de setembre i no queda recollit al gràfic). En tots dos casos, la inestabilitat i els bloquejos parlamentaris en les cambres de

representants que impedeixen ajustos i canvis pressupostaris se sobreposen a potencials problemes estructurals d'excés d'endeutament.

Gràfic 2.3
Evolució del rendiment del deute públic a deu anys (%)

* La darrera dada del 2025 correspon al mes d'agost.
Font: Banc d'Espanya.

L'economia espanyola continua destacant amb claredat enmig d'aquest panorama de dificultats i incerteses. Espanya porta tres anys liderant en dinamisme a la zona euro malgrat l'atonía imperant a la majoria de grans economies de l'entorn, conjuntament amb altres països de l'Europa del sud i mediterrània que havien patit especialment els efectes de la crisi financera i de l'euro. L'auge de les exportacions de serveis (tant turístics com empresarials) i el cercle virtuos entre creixement de l'ocupació i el consum han estat claus al llarg d'aquest període, en què la despesa pública ha tingut també un important paper, mentre la inversió empresarial perdía pes relatiu. Tanmateix, en l'actualitat els rols entre despesa pública i formació bruta de capital s'han invertit i la reactivació de la demanda empresarial d'inversió, que reflecteix tant les bones expectatives de negoci com les millors condicions de finançament, és un dels factors clau del dinamisme del creixement espanyol.

Les previsions del Banc d'Espanya apunten a un creixement del 2,6% pel 2025 (una millora de dues dècimes respecte a les projeccions del juny), però assumeixen una frenada considerable en els propers trimestres a causa de les dificultats internacionals que s'acumulen: aranzels, incertesa, baix dinamisme de l'entorn europeu.

Amb tot, una exposició relativament baixa de les exportacions espanyoles al mercat nord-americà (malgrat que la dependència en algunes branques concretes és molt més marcada) explica que les vendes de béns a l'estranger continuïn creixent (3,1%) en un context especialment difícil i permeten

compensar gran part d'un auge importador molt lligat a la sobtada recuperació de la inversió i reforçat per l'apreciació de l'euro. L'ocupació continuaria creixent, si bé a un ritme més baix, i portaria la taxa d'atur a mínims històrics (malgrat que alts en comparació amb l'entorn).

Quadre 2.2

Escenari macroeconòmic de l'economia espanyola

	Projeccions de setembre de 2025			Diferència amb les projeccions de juny de 2025	
	2024	2025	2026	2025	2026
PIB	3,2	2,6	1,8	0,2	0,0
Demanda interna*	2,9	3,1	2,0	0,4	0,1
Consum privat	2,9	3,1	2,0	0,4	0,2
Consum públic	4,1	1,9	1,7	-0,6	-0,1
Formació bruta de capital fix	1,9	5,0	2,5	1,4	0,2
Demanda externa*	0,3	-0,5	-0,2	-0,2	-0,1
Exportació de béns i serveis	3,1	3,1	2,3	1,2	0,0
Importació de béns i serveis	2,4	5,0	3,1	2,0	0,3
IHPC	2,9	2,5	1,7	0,1	0,0
Ocupació (hores treballades)	1,9	1,2	1,4	0,2	0,4
Taxa d'atur (%)	11,3	10,5	10,2	0,0	0,0

* Contribució a la variació del PIB (punts percentuals)

Font: Banc d'Espanya (setembre de 2025).

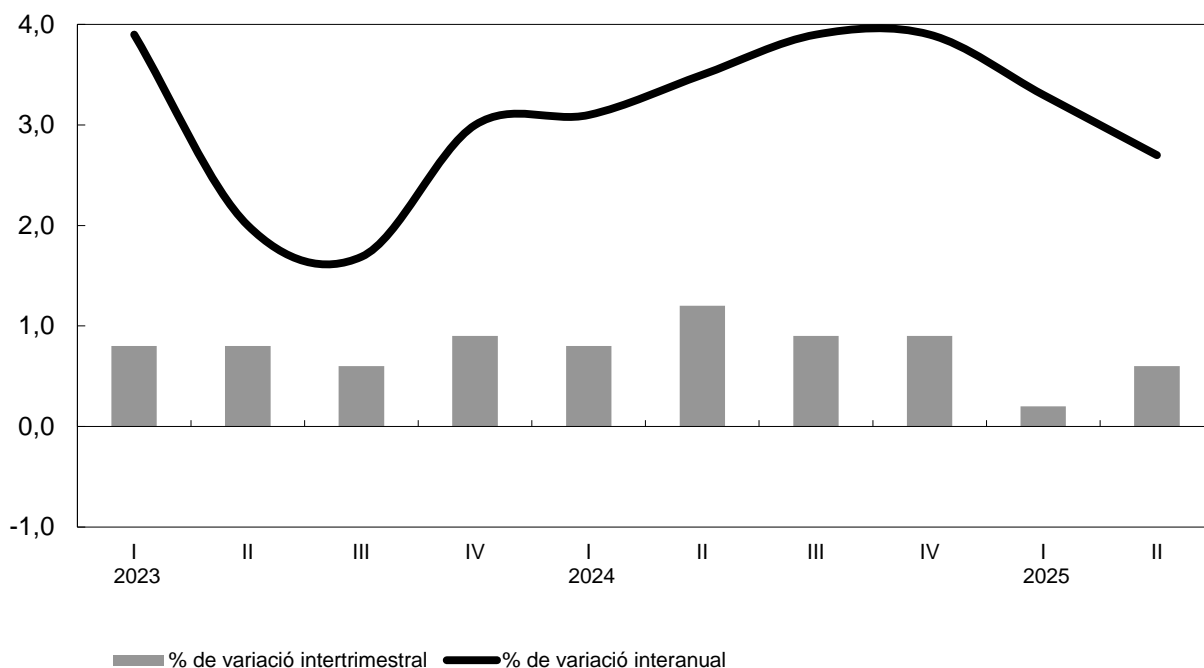
A mitjans de setembre, el Ministeri d'Economia, Comerç i Empresa també va actualitzar les seves previsions macroeconòmiques i va revisar a l'alça les previsions del 2025 per a l'economia espanyola, fins al 2,7%, mentre manté un 2,2% per al 2026. El Ministeri estima una contribució molt significativa de la inversió, amb un creixement del 5,7% el 2025 i del 5,1% el 2026, i preveu una millora de la productivitat del treball i la creació de mig milió de nous llocs de treball en els propers dos anys.

3. L'EVOLUCIÓ DE L'ECONOMIA CATALANA

3.1. El producte interior brut

Durant l'any 2025, l'economia catalana ha continuat amb un comportament positiu, més moderat en comparació amb l'any 2024, però que continua destacant dins el feble context de la zona euro. Aquest ritme més suau s'explica per una normalització del creixement i per l'elevada incertesa global i les grans tensions comercials arran de la pujada d'aranzels de l'administració Trump. Cal recordar que l'any 2024 el PIB català va créixer un 3,6%, força per sobre del que s'esperava inicialment i per sobre del context europeu. Segons l'Idescat, durant el segon trimestre del 2025 el PIB català ha registrat un augment d'un 0,6% intertrimestral, per sobre del 0,2 % del primer trimestre. En termes interanuals, el creixement de l'economia catalana es modera d'un 3,3% fins a un 2,7% interanual el segon trimestre del 2025. És un ritme més normalitzat que les altes taxes del 2024, però força destacat dins el context europeu, i molt similar al creixement de l'economia espanyola (2,8% interanual), que continua com una de les economies europees més dinàmiques.

Gràfic 3.1.1
Evolució del PIB en volum de Catalunya

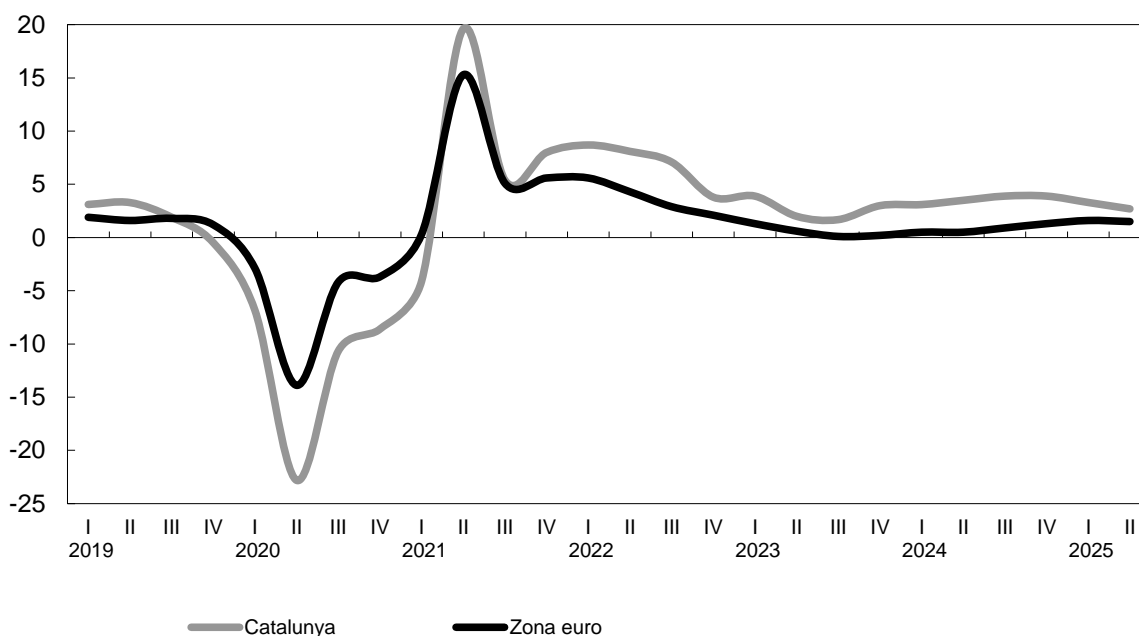
Font: Idescat.

Amb les dades del segon trimestre del 2025, l'economia catalana ja acumula més de quatre anys (des del segon trimestre del 2021) amb un ritme interanual del PIB per sobre de la zona euro, que el segon trimestre ha frenat el seu increment trimestral (0,1%) i anota un creixement interanual d'un 1,5%. El PIB espanyol (2,8% interanual) continua amb el creixement més dinàmic dins les

economies grans de l'euro, mentre que les tres economies més grans de l'àrea (França, Alemanya i Itàlia) mostren augments modestos (d'un 0,8%, 0,2% i 0,4% interanual, respectivament).

El creixement de l'economia catalana al llarg del 2025 s'està recolzant en la demanda interna, de manera que la desacceleració en comparació amb el 2024 s'explica fonamentalment perquè l'aportació de la demanda externa ja no és positiva. Els indicadors més recents continuen en positiu, sobretot en el vessant intern, on prossegueix l'evolució favorable al mercat de treball i consum privat, encara que les exportacions de béns i de serveis turístics mostren senyals més dèbils.

Gràfic 3.1.2
Evolució del PIB a Catalunya i la zona euro
 (% de variació interanual)

Font: Idescat.

Pel cantó de l'oferta, el creixement de l'economia catalana es manté diversificat, amb creixements interanuals positius a tots els grans sectors econòmics, però amb un perfil interanual de moderació. Els serveis, pel seu gran pes en l'economia, continuen sent el gran motor de creixement (amb un 3,1% interanual), impulsats pel turisme, hostaleria i comerç, mentre es confirma l'alentiment en els serveis professionals. El VAB industrial es desaccelera d'un ritme d'un 1,9% el primer trimestre del 2025 a un 1,2% interanual el segon trimestre. La construcció (2,3% interanual) manté un ritme suau en un context de tipus d'interès més baixos. El VAB del sector agrari consolida la recuperació (4,4% interanual), després de la forta davallada del VAB en volum que havia registrat els dos anys anteriors per la sequera i l'encariment d'inputs.

Quadre 3.1.1

Evolució del producte interior brut a Catalunya

(Dades corregides d'efectes estacionals i de calendari. % de variació interanual)

	2024					2025	
	Mitjana anual	Primer trimestre	Segon trimestre	Tercer trimestre	Quart trimestre	Primer trimestre	Segon trimestre
Sector agrari	4,2	2,8	4,6	4,8	4,6	7,0	4,4
Indústria	3,9	4,6	4,8	3,2	3,0	1,9	1,2
Construcció	1,7	0,9	1,0	1,4	3,5	2,3	2,3
Serveis	4,1	3,5	3,9	5,0	4,2	3,6	3,1
PIB pm	3,6	3,1	3,5	3,9	3,9	3,3	2,7

Font: Idescat.

L'indicador de clima empresarial sobre la marxa del negoci del segon trimestre del 2025 presenta un saldo positiu d'11,9 punts (diferència entre respostes positives i negatives), superior al saldo del primer trimestre (de 6,7 punts). Les expectatives empresarials de cara al tercer trimestre del 2025, es mantenen optimistes (en 11,9 punts). Per sectors econòmics, tots preveuen una evolució favorable del negoci durant el següent trimestre, amb la resta de serveis i la construcció al capdavant. La indústria i l'hostaleria també es mantenen optimistes, mentre que el comerç se situa en la franja més prudent. D'altra banda, les expectatives del nivell de preus es moderen en tots els sectors, si bé l'hostaleria manté unes previsions més alcistes.

Durant el 2024 la indústria va mantenir un avanç notable (3,9%), gràcies a les tensions menors de costos. Tot i això, des de la segona meitat del 2024 el VAB industrial ha experimentat una desacceleració gradual i el segon trimestre del 2025 anota un augment interanual d'un 1,2% (després del 1,9% del trimestre anterior). El sector mostra certa pèrdua de dinamisme, tot i que els consums intermedis es mantenen moderats i contribueix a l'augment del VAB industrial. Algunes branques industrials estarien notant els efectes de l'estancament europeu i també el deteriorament de la confiança a escala global, mentre que altres subsectors industrials mantenen una evolució positiva.

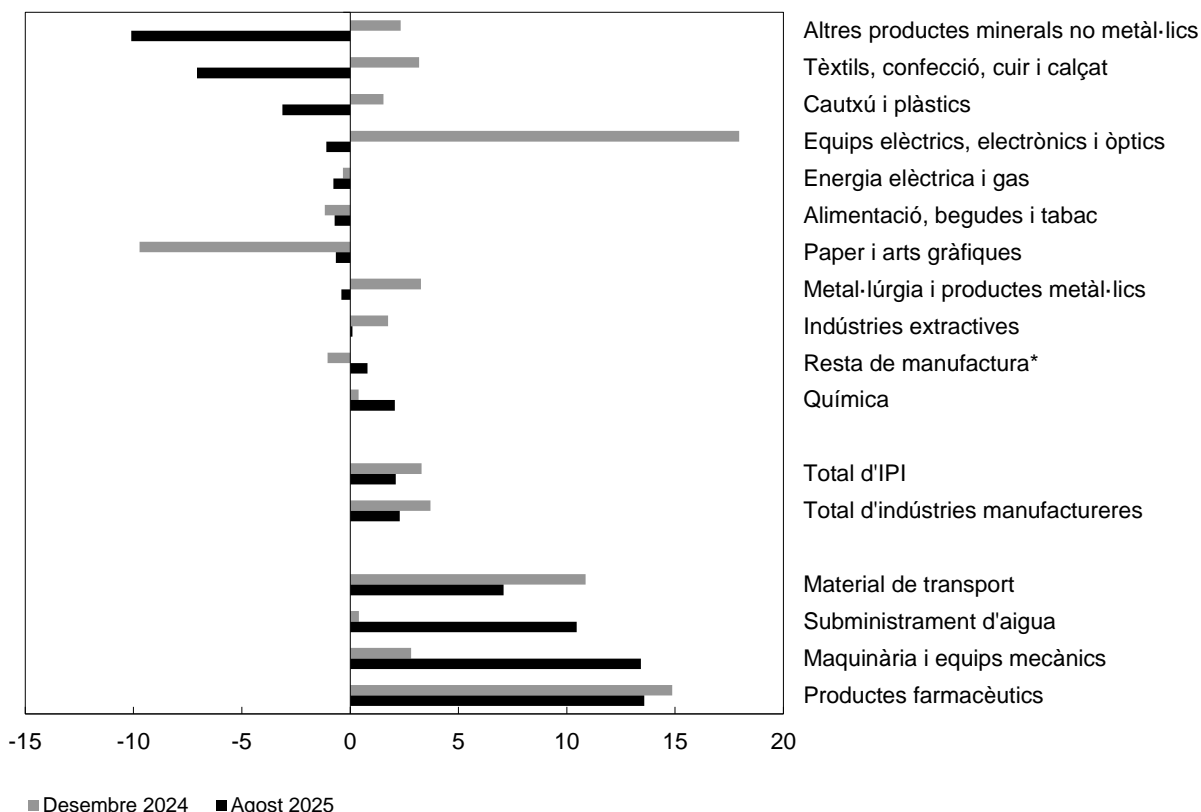
El principal indicador del sector industrial, l'índex de producció industrial (IPI, corregit d'efectes de calendari) va evidenciar una certa desacceleració durant la primera meitat de l'any. En concret, la variació interanual del segon trimestre va ser d'un -0,4% interanual. No obstant això, el juliol i l'agost l'IPI repunta i anota un creixement de l'1,4% i del 6,4%.

L'índex de producció per branques (sense ajust de calendari i en mitjana mòbil de tres mesos) mostra una evolució heterogènia. A l'agost (en MM3), els béns d'equipament anoten un creixement pronunciat, sobretot per la producció de maquinària i equips mecànics. També destaca la trajectòria positiva de la indústria farmacèutica. En canvi, la fabricació d'altres productes minerals no metàl·lics i la indústria tèxtil registren variacions negatives.

Gràfic 3.1.3

Evolució de la producció industrial

(mitjana mòbil dels darrers 3 mesos, % de variació interanual)

* Entre d'altres, inclou la fusta i el suro, la refinació de petroli, la fabricació de mobles, i la reparació i instal·lació de maquinària i equips.
Font: Idescat i INE.

Cal destacar que fins al moment la producció industrial ha mostrat una evolució menys desfavorable a Catalunya que a la zona euro, amb reduccions pronunciades a Alemanya i Itàlia. Des del 2023, la producció industrial a l'entorn europeu ha seguit una trajectòria negativa. Tanmateix, durant els mesos d'estiu del 2025 s'ha observat un cert repunt (influenciat en bona mesura per la dada extremadament positiva d'Irlanda) i, segons les darreres dades disponibles (juliol, en mitjana mòbil dels darrers tres mesos), l'IPI registra un creixement interanual de l'1,9%. Malgrat aquesta millora, les dues principals economies de la Unió Europea, Alemanya i França, continuen mostrant un creixement industrial molt feble (0,1% i 0,8% interanual, respectivament).

El sector de la construcció va registrar una acceleració gradual des de la segona meitat de 2024 i va tancar l'any amb un creixement moderat (1,7%). Durant el 2025, el VAB de la construcció ha augmentat el 2,3% interanual tant el primer com el segon trimestre. El sector s'estaria beneficiant de la baixada dels tipus d'interès i l'expansió de l'obra pública, tot i que persisteixen debilitats en indicadors d'oferta, especialment en la construcció residencial. Durant el 2025, els indicadors relacionats amb la construcció residencial han mostrat senyals

mixtos. El descens interanual de visats d'obra nova (-19,6%) registrat al maig evidencia la problemàtica per generar nou estoc residencial davant l'elevat ritme de creació de llars dels darrers anys. En contraposició, l'ocupació al sector continua creixent significativament amb un 2,9% interanual (segons dades d'agost), assolint el ritme més alt dels darrers dos anys. Mentrestant, el consum de ciment també consolida la millora amb un augment del 3,7% anual durant la primera meitat de l'any, contrastant amb la dinàmica negativa dels anys precedents.

Quadre 3.1.2

Projectes visats pels col·legis d'arquitectes tècnics

	Habitatge nou		Habitatge nou i reforma
	Nombre	% de variació	% de variació interanual
2006	125.506	15,0	10,9
2008	26.452	-68,8	-67,4
2016	7.489	38,1	16,5
2019	13.796	6,8	17,0
2020	10.476	-24,1	-17,7
2021	14.886	42,1	26,6
2022	16.400	10,2	-10,5
2023	15.221	-7,2	-10,2
2024	16.931	11,2	9,8
2025 (gener-maig)	6.172	-19,6	-16,3

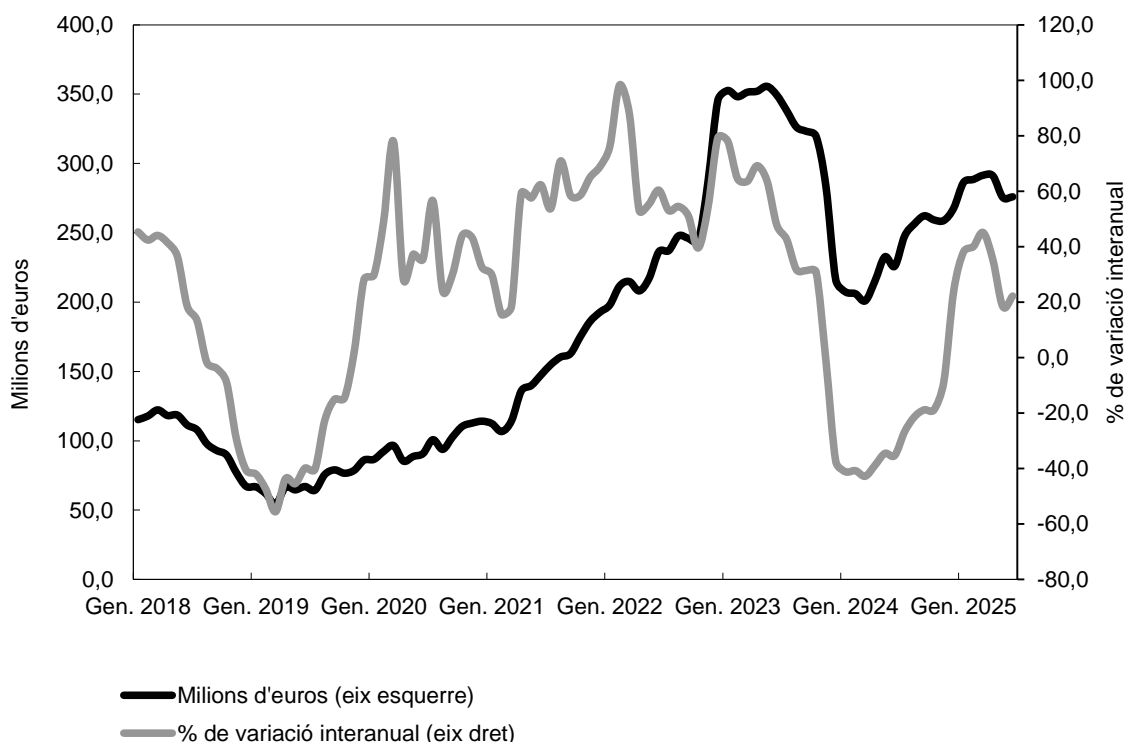
Font: Ministeri de Transports, Mobilitat i Agenda Urbana.

La licitació oficial manté un creixement significatiu els darrers mesos, seguint la línia expansiva del 2024, amb un augment especialment pronunciat en obra civil segons les dades de gener a juny, mentre que l'edificació presenta un comportament més feble.

El gir restrictiu en la política monetària del BCE durant el 2023 va conduir a un retrocés temporal en les compres d'habitatge (-10,7%), però els ajustaments de 2024 van relaxar els tipus d'interès i van reactivar la demanda de crèdit hipotecari, impulsant les compravendes (8,5% el 2024). Aquesta reactivació s'ha intensificat durant el primer semestre de 2025, amb un creixement de les compravendes del 21,8%, registrant increments del 19,7% en habitatge usat i del 31,0% en habitatge nou. Els factors que impulsen aquesta dinàmica són els fluxos migratoris sostinguts, la concentració poblacional en zones urbanes i turístiques, la demanda persistent d'estrangers no residents i la creació accelerada de noves llars.

Les conseqüències d'aquestes pressions sobre el mercat es materialitzen en una escalada dels preus, que han crescut fins al 12,7% interanual en el segon trimestre de 2025, superant en termes nominals els màxims del 2007. Aquesta dinàmica posa de manifest que l'elevat esforç que suposa la despesa en habitatge per a determinats col·lectius els situa en una posició molt vulnerable.

Gràfic 3.1.5
Evolució de la licitació oficial
 (mitjana mòbil de 12 mesos)

Font: Ministeri de Transports, Mobilitat i Agenda Urbana.

Els serveis han continuat amb un avanç notable durant el 2025, si bé els darrers mesos moderen el ritme, amb un creixement interanual que passa d'un 3,6% el primer trimestre del 2025 a un 3,1% el segon. Segons els indicadors d'activitat dels serveis, les branques que més han contribuït a aquest creixement són el comerç al detall, activitats tecnològiques i algunes activitats professionals com les jurídiques.

Un dels principals indicadors de facturació del sector, l'índex d'activitat dels serveis (IASS) ha continuat mostrant un augment significatiu els darrers mesos, amb increments d'un 5,8% i d'un 3,2% interanual el juny i el juliol respectivament. Amb dades de juliol, els components que mostren un creixement anual més dinàmic són el comerç i el transport, mentre que s'observa una tendència menys favorable en les activitats professionals (amb excepcions, com el dinamisme en els serveis jurídics), en l'hostaleria i en les activitats administratives (aquest últim epígraf anota els primers descensos des de l'any 2021). Les dades d'afiliació dels serveis continuen mostrant un to robust en gran part de les activitats, si bé confirmen un to de desacceleració en les activitats administratives i algunes activitats professionals.

De gener a juliol del 2025, l'afluència de turisme estranger ha seguit incrementant en termes anuals (1,1%), però amb una desacceleració acusada.

La despesa nominal associada a aquest turisme també segueix un perfil de moderació, però menys marcat que en el cas de l'afluència, i anota un increment d'un 3,0% anual acumulat. Al mateix temps, les pernoctacions hoteleres de turisme estranger també confirmen aquest afebliment durant els darrers mesos. De tota manera, cal recordar que l'any 2024 es van assolir màxims històric en les xifres relacionades amb el turisme estranger (per tant, és més difícil que es registri un creixement intens en un context de màxims i d'alta intensitat turística).

Els països amb un pes més alt sobre la despesa turística estrangera rebuda al període gener-juliol del 2025 són EUA (14,0% del total), França (11,9% del total), Regne Unit (8,6%) i Alemanya (6,0%). D'entre els principals orígens dels turistes, es registra un augment interanual significatiu del nombre de turistes procedent dels Països Baixos, Irlanda, França i Suïssa, mentre que s'anota un descens en els procedents dels EUA, Portugal i Itàlia.

Quadre 3.1.3

Indicadors del sector turístic a Catalunya

(% de variació interanual)

	2024	G-Jl. 2025	
		% de variació 2024/2023	% de variació 2025/2024
Turisme estranger			
Nombre de turistes	19,9	9,7	1,1
Despesa turística	23,8	11,8	3,0
Pernoctacions hoteleres			
		G-Ag. 2025	
		% de variació 2024/2023	% de variació 2025/2024
Turisme total		3,0	-0,4
Turisme català		-6,3	-4,2
Turisme de la resta de l'Estat		-2,0	7,1
Turisme estranger		6,1	-0,9

Font: INE

Pel que fa a l'evolució del sector agrari i pesquer, el seu VAB en volum consolida la trajectòria de recuperació des de principis del 2024, després de la forta davallada del 2022 i 2023 derivada de la sequera i de l'encariment d'inputs bàsics. Durant el segon trimestre del 2025 el VAB agrari creix un 4,4% interanual, una mica per sota del ritme del trimestre anterior.

Pel que fa al PIB pel costat de la demanda, les dades del segon trimestre del 2025 mostren una forta aportació de la demanda interna al creixement econòmic, gràcies al creixement sòlid del consum de les llars (3,5% interanual) i per l'expansió en la formació bruta de capital (5,9%). En particular, destaca l'augment component d'inversió en béns d'equipament i altres actius (9,3%), mentre que la inversió en construcció incrementa un 3,5%. En canvi, el consum públic va desaccelerar-se fins a un 2,2% interanual, la taxa més baixa des de finals del 2022.

D'altra banda, l'aportació de la demanda externa al creixement del PIB ja acumula quatre trimestres en negatiu, pel component del saldo amb l'estranger. Això s'explica perquè el total d'exportacions continua amb una evolució poc dinàmica, atès la incertesa als intercanvis comercials, l'apreciació de l'euro i l'afebliment del consum dels estrangers al territori. Per contra, les importacions continuen amb un augment significatiu (3,5%), si bé una mica més lent al segon trimestre que a trimestres anteriors.

Quadre 3.1.4

Evolució del producte interior brut a Catalunya

(Dades corregides d'efectes estacionals i de calendari. % de variació interanual)

	2023	2024	2024		2025	
	Total any	Total any	Tercer trimestre	Quart trimestre	Primer trimestre	Segon trimestre
PIB	2,6	3,6	3,9	3,9	3,3	2,7
Components de la demanda						
Demanda interna	2,0	3,8	4,7	5,0	4,2	3,7
Despesa en consum de les llars	1,6	3,5	4,6	4,2	4,1	3,5
Despesa en consum de les administracions públiques ¹	5,7	5,3	6,1	5,3	3,8	2,2
Formació bruta de capital ²	-0,5	3,2	3,6	6,9	4,7	5,9
Béns d'equipament i altres	-1,0	4,8	5,7	11,6	8,0	9,3
Construcció	3,1	2,5	1,9	4,0	3,5	3,5
Saldo exterior ^{3,4}	0,9	0,4	-0,1	-0,3	-0,2	-0,5
Saldo amb l'estranger ⁴	0,9	-0,1	-0,7	-1,2	-0,7	-0,3
Exportacions totals de béns i serveis	4,2	1,8	3,2	2,4	2,4	2,0
Exportacions de béns i serveis	2,0	0,4	2,0	1,3	2,0	2,2
Consum d'estrangers al territori	21,3	11,0	11,3	9,1	4,9	1,1
Importacions totals de béns i serveis	2,6	2,7	4,9	5,3	5,3	3,5
Importacions de béns i serveis	2,4	2,2	4,3	5,0	4,7	3,0
Consum dels residents a l'estranger	7,8	11,8	15,2	10,6	15,2	11,2

¹Inclou la despesa en consum de les institucions sense finalitat lucrativa al servei de les llars.²Inclou la variació d'existències.³Inclou el saldo amb l'estranger i amb la resta d'Espanya.⁴Aportació al creixement del PIB.

Font: Idescat.

El consum segueix recolzant-se en el bon to del mercat de treball, en la millora dels salaris i de la renda disponible. Les dades de despesa en termes nominals (en targetes i reintegraments dels seus clients) que publica Caixabank per a Catalunya mostren un augment de la despesa presencial nominal d'un 2,6% interanual el setembre (després de la dada més feble d'agost), mentre que la despesa en comerç electrònic (que ve a representar més d'una quarta part de la despesa total) continua amb un augment dinàmic (8,6%). La despesa en rebuts presenta un augment d'un 4,6% anual. D'altra banda, l'índex de comerç al detall en termes constants ha seguit mostrant un creixement significatiu, amb un increment d'un 5,8% interanual segons la dada d'agost.

Quadre 3.1.5
Indicadors de demanda
 (% de variació interanual)

	Despesa en consum domèstic			
	Presencial ¹	Electrònic ²	Rebutos ³	Comerç al detall ⁴
2024				
3r trimestre	1,1	13,5	2,8	1,7
4t trimestre	2,3	13,3	3,7	3,9
2025				
1r trimestre	1,7	7,8	4,9	1,6
2n trimestre	2,8	12,1	3,6	4,9
Agost 2025	0,2	9,8	4,5	5,8
Setembre 2025	2,6	8,6	4,6	-

¹Despesa presencial amb targeta i retirades d'efectiu amb targetes de l'entitat (només persones físiques).

²Despesa en comerç electrònic amb targetes de crèdit i dèbit de l'entitat.

³Despesa en rebuts de clients particulars de l'entitat, exclosos els rebuts emesos per empreses de sectors industrials i majoristes.

⁴Índex en preus constants

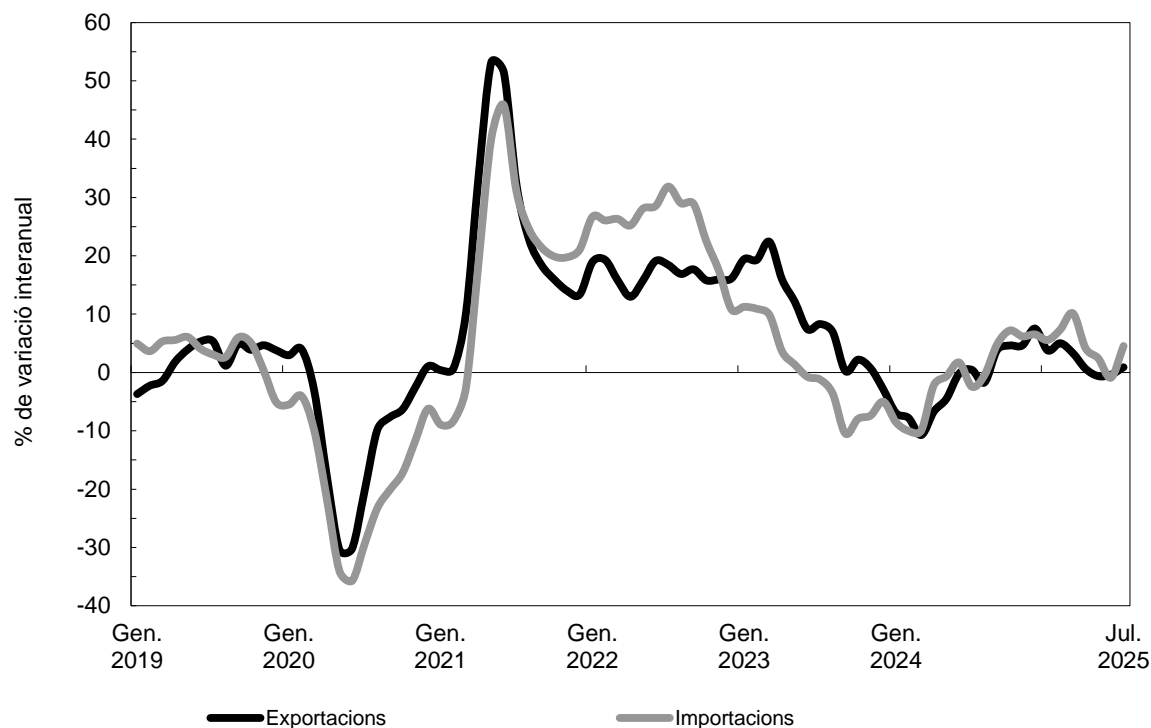
Font: Idescat i Caixabank.

3.2. El comerç exterior

L'any 2024 les exportacions de béns de Catalunya van assolir la segona xifra més alta de la sèrie històrica iniciada el 1995, amb un valor de 100.268 milions d'euros, lleugerament per sota de la xifra rècord del 2023 (-0,5%). A escala global, el comerç internacional va recuperar dinamisme, gràcies al relaxament de les condicions financeres i la moderació inflacionària. A principis del 2024, les perspectives per als anys 2025 i 2026 eren positives: s'esperava que la inflació es continués moderant i que la renda real augmentés. Tot i això, des de finals del 2024 el context internacional registra un canvi d'etapa amb l'escalada en les tensions proteccionistes de l'administració estatunidenca: les tensions geopolítiques i l'augment de la incertesa en la política comercial fins al màxim de la darrera dècada han modificat les perspectives cap a una desacceleració del comerç mundial.

A Catalunya, l'any 2025 les exportacions de béns a l'estranger mantenen un creixement positiu però moderat, de l'1,1% interanual en l'acumulat fins al juliol (en termes corrents). En termes reals, atès l'increment dels preus d'exportació de l'economia espanyola (+0,7%), el creixement de les exportacions de béns catalanes estaria al voltant del 0,4%. En aquest context, cal posar de manifest la forta apreciació que ha registrat l'euro respecte de les principals divises internacionals durant els darrers mesos, especialment respecte del dòlar estatunidenc. Aquest efecte, fruit de la pèrdua de confiança dels inversors envers el dòlar, encareix les exportacions dels països de la zona euro, de manera que es tornen menys competitives.

Gràfic 3.2.1
Evolució del comerç de béns amb l'estranger
 (mitjana mòbil de 3 mesos)

Dades en valors corrents.

Font: Idescat, a partir de dades del Departament de Duanes i Impostos Especials de l'Agència Estatal d'Administració Tributària.

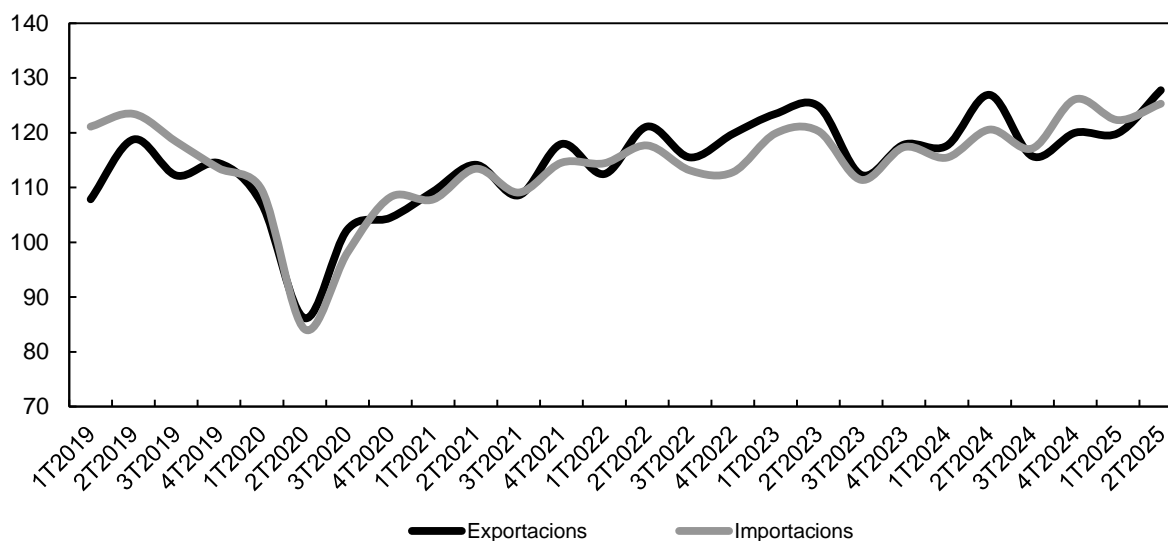
Contràriament, l'apreciació de l'euro abarateix els productes estrangers, per la qual cosa les importacions europees han pres impuls. En el cas de Catalunya, en el període acumulat del gener al juliol augmenten un 4,8% interanual en termes corrents. Gràcies a la reducció dels preus d'importació (-5,3% per l'economia espanyola), en termes reals les importacions de béns que realitza Catalunya haurien crescut aproximadament un 10,6%.

Les dades de la comptabilitat trimestral d'Idescat, que inclouen tant el comerç de béns com el de serveis no turístics, mostren un creixement del volum exportat de l'1,3% interanual la primera meitat del 2025. Aquest creixement possiblement recull el bon comportament de les exportacions de serveis no turístics de l'economia espanyola, que compensarien parcialment l'evolució més continguda del comerç de béns. En el cas de les importacions de béns i serveis no turístics, les dades de la comptabilitat mostren un creixement en volum d'un 4,9% interanual, inferior a la tendència que suggerien les dades reals d'importacions de béns de les dades de comerç procedent de duanes, cosa que podria suggerir un creixement més moderat de les importacions de serveis no turístics.

Gràfic 3.2.2

Evolució trimestral del comerç de béns i serveis no turístics en volum

(índex 2015=100)

Font: Idescat.

La UE és la principal destinació de les exportacions catalanes, amb el 59,7% del total l'any 2024, on hi destaquen França (15,8% del total), Alemanya (10,9%), Itàlia (8,9%) i Portugal (6,4%). A més, destaca el guany de pes dels Estats Units en els darrers anys, que el 2024 es va situar en el 4,3% (2,9% el 2014).

Durant el 2025, l'atonía de la demanda europea es fa palesa en l'evolució de les exportacions de béns a les principals economies del mercat comunitari. En concret, les exportacions catalanes dirigides a Alemanya, Itàlia i França mantenen una tendència negativa durant els set primers mesos del 2025. En canvi, els productes catalans mostren un creixement notable a altres països europeus com Portugal, Suècia o Finlàndia.

Fora de la UE, destaca el bon comportament de les exportacions cap al Regne Unit (+15,2%) i la Xina (+10,3%), aquestes últimes possiblement impulsades per la necessitat de la Xina de diversificar proveïdors internacionals.

Pel que fa als Estats Units, davant la intensa pujada d'aranzels per part de l'administració Trump, les exportacions de béns catalanes van disminuir un 6,7% interanual el segon trimestre del 2025. Tot i això, el bon comportament durant el primer trimestre d'enguany i el repunt del juliol (motivats per un moviment d'anticipació el darrer mes abans de l'entrada en vigor dels aranzels definitius) han compensat parcialment aquesta caiguda, i en l'acumulat de l'any fins al juliol mostren un creixement positiu (+2,2%). Caldrà seguir l'evolució durant la resta de l'any, atès que l'acord UE-EUA vigent des de l'1 d'agost estableix un aranzel general del 15% a les importacions provinents de la UE.

Quadre 3.2.1

Evolució de les exportacions de béns per àrees i països

	Gener-juliol del 2025	
	% de variació interanual	aportació al creixement (pp)
UE-27	0,2	0,1
Alemanya	-2,8	-0,3
França	-1,5	-0,2
Itàlia	-0,6	-0,1
Portugal	4,3	0,3
Suècia	12,9	0,1
Finlàndia	23,5	0,1
Regne Unit	15,2	0,8
Suïssa	-8,9	-0,3
EUA	2,2	0,1
Amèrica Central i del Sud	-12,5	-1,0
Japó	0,5	0,0
Xina	10,3	0,2
Total món	1,1	1,1

Font: DataComex.

Els sectors que més han contribuït al creixement de les exportacions catalanes durant el 2025 (amb dades fins al juliol) han estat el d'alimentació i begudes i el d'equips elèctrics i electrònics, amb aportacions d'1 punt percentual cadascun. També han tingut un comportament positiu la maquinària i equips mecànics, les màquines d'oficina i instruments de precisió i l'agricultura i ramaderia.

En canvi, destaquen les caigudes de les exportacions de vehicles de motor i altres materials de transport (-9,3%) i de productes energètics (-24,4%), que han restat conjuntament més de dos punts percentuals al creixement global.

Quadre 3.2.2

Exportacions per branques d'activitat

	Gener-juliol del 2025	
	% de variació interanual	aportació al creixement (pp)
Agricultura, ramaderia, caça, silvicultura i pesca	11,6	0,2
Productes energètics; extracció i refinació petroli	-24,4	-0,8
Alimentació i begudes	7,7	1,0
Tèxtil, confecció, cuir i calçat	-0,1	0,0
Indústries químiques	0,8	0,2
Metal·lúrgia i productes metàl·lics	1,9	0,1
Maquinària i equips mecànics	8,3	0,4
Màquines d'oficina, instruments precisió i òptica	20,8	0,2
Equips elèctrics i electrònics	16,2	1,0
Vehicles de motor i altres materials de transport	-9,3	-1,5
Resta branques d'activitat	1,1	0,1
No classificats	7,6	0,1
Total	1,1	-

Font: Idescat, a partir de dades del Departament de Duanes i Impostos Especials de l'Agència Estatal d'Administració Tributària.

Pel que fa a les importacions, enguany també es registren creixements intensos de les màquines d'oficina i instruments de precisió (+28,0%), equips elèctrics i electrònics (+14,8%) i l'alimentació i begudes (+12,8%). També destaquen els increments de la metal·lúrgia i productes metàl·lics i del sector tèxtil, tots dos amb aportacions significatives (+0,7 pp). En canvi, les importacions de productes energètics retrocedeixen un 9,7% en termes corrents, en part per la reducció global de preus energètics, i les importacions de la indústria química també disminueix lleugerament. Contràriament a la caiguda d'exportacions del sector automobilístic, les importacions mostren un creixement positiu (+3,6%), cosa que reflecteix els reptes als quals s'enfronta la indústria automobilística domèstica.

Quadre 3.2.3

Importacions per branques d'activitat

	Gener-juliol del 2025	
	% de variació interanual	aportació al creixement (pp)
Agricultura, ramaderia, caça, silvicultura i pesca	4,6	0,2
Productes energètics; extracció i refinació petroli	-9,7	-0,7
Alimentació i begudes	12,8	1,0
Tèxtil, confecció, cuir i calçat	8,4	0,7
Indústries químiques	-1,3	-0,3
Metal·lúrgia i productes metàl·lics	12,7	0,7
Maquinària i equips mecànics	6,7	0,4
Màquines d'oficina, instruments precisió i òptica	28,0	0,7
Equips elèctrics i electrònics	14,8	1,1
Vehicles de motor i altres materials de transport	3,6	0,6
Resta branques d'activitat	4,3	0,5
No classificats	-23,7	0,0
Total	4,8	-

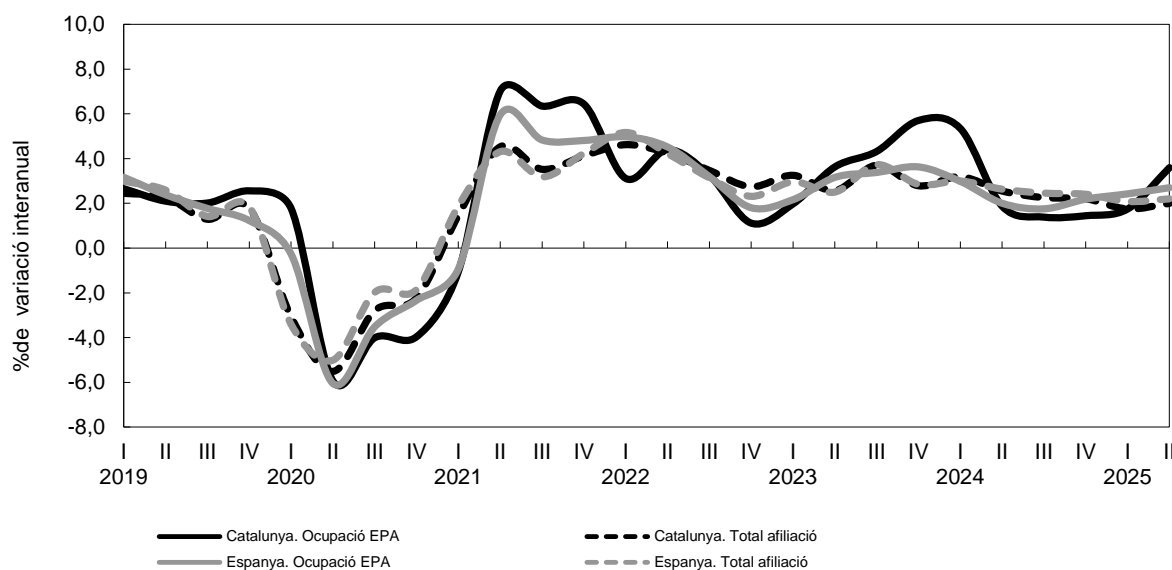
Font: Idescat, a partir de dades del Departament de Duanes i Impostos Especials de l'Agència Estatal d'Administració Tributària.

3.3. El mercat de treball

Durant el 2025 el mercat de treball manté una evolució favorable, després d'anotar un creixement de l'afiliació a la Seguretat Social d'un 2,5% el 2024. El mes de maig es va assolir un màxim històric en el nombre total d'afiliacions (gairebé 3.900 milers d'afiliacions), amb un creixement notable durant el segon trimestre (2,0% interanual). La dada més recent d'agost ha anotat un creixement d'un 2,2% interanual, amb 81.600 afiliacions més respecte de l'agost del 2024. Per tant, es manté un creixement significatiu de l'ocupació, però a un ritme lleugerament més lent, en coherència amb el creixement econòmic una mica més moderat.

Pel que fa a l'ocupació segons l'Enquesta de Població Activa (EPA), el segon trimestre del 2025 la població ocupada també assoleix un màxim històric de 3.9445 milers d'ocupats, i creix un 3,6% interanual (el ritme més alt des de principis del 2024). Això representa un increment interanual de 137 mil persones ocupades en comparació amb un any abans. L'EPA també recull les hores treballades, amb un creixement d'un 0,8% interanual el segon trimestre (inferior a l'1,3% interanual del trimestre anterior).

Gràfic 3.3.1
Dinàmica de l'ocupació

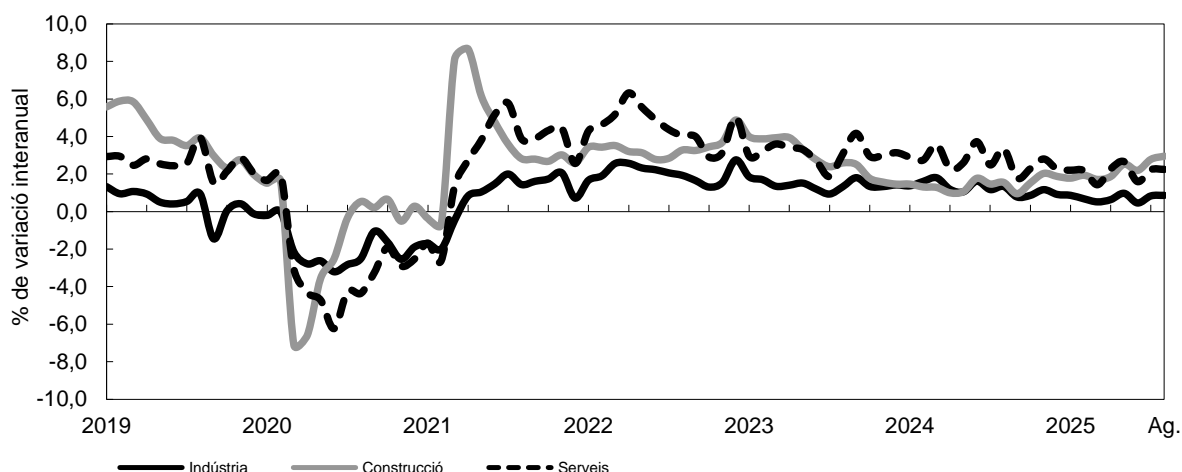
Font: Idescat, INE i Ministeri d'Inclusió, Seguretat Social i Migracions.

Les dades d'afiliació a la Seguretat Social han continuat mostrant un creixement interanual positiu generalitzat en tots els grans sectors d'activitat. L'afiliació al sector de la construcció i dels serveis mantenen un ritme de creixement notable, d'un 2,9% i 2,3% interanual (segons les dades més recents del mes d'agost), mentre que la indústria (0,9% interanual) registra un ritme menys intens. L'afiliació al sector agrari repunta, després de mesos amb un creixement afeblit.

A un nivell més desagregat, podem determinar quines activitats han contribuït més en la variació interanual de l'afiliació. Si es comparen les dades d'agost del 2025 amb les d'un any enrere, destaca el creixement de l'afiliació de les branques d'activitats postals, d'educació i de serveis de tecnologies de la informació, amb augments interanuals de 7.812, 7.549 i 6.119 afiliacions (41,6%, 3,6% i 5,8% interanual, respectivament), mentre que l'augment en branques de restauració i hostaleria s'ha moderat lleugerament. També ha estat rellevant la contribució de les activitats relacionades amb l'ocupació i activitats de transport. Les branques del sector industrial que registren un augment de l'afiliació més elevat són les indústries alimentàries, la fabricació de productes metàl·lics i les indústries farmacèutiques.

Per contra, entre les branques que registren una variació negativa, destaca el descens de les afiliacions d'activitats administratives d'oficina (-3.439 afiliacions respecte al setembre del 2024). La branca de fabricació de vehicles torna a anotar reduccions del nombre d'afiliacions, després de registrar descensos molt significatius sobretot el 2022.

Gràfic 3.3.2
Evolució de l'afiliació a la Seguretat Social a Catalunya per grans sectors

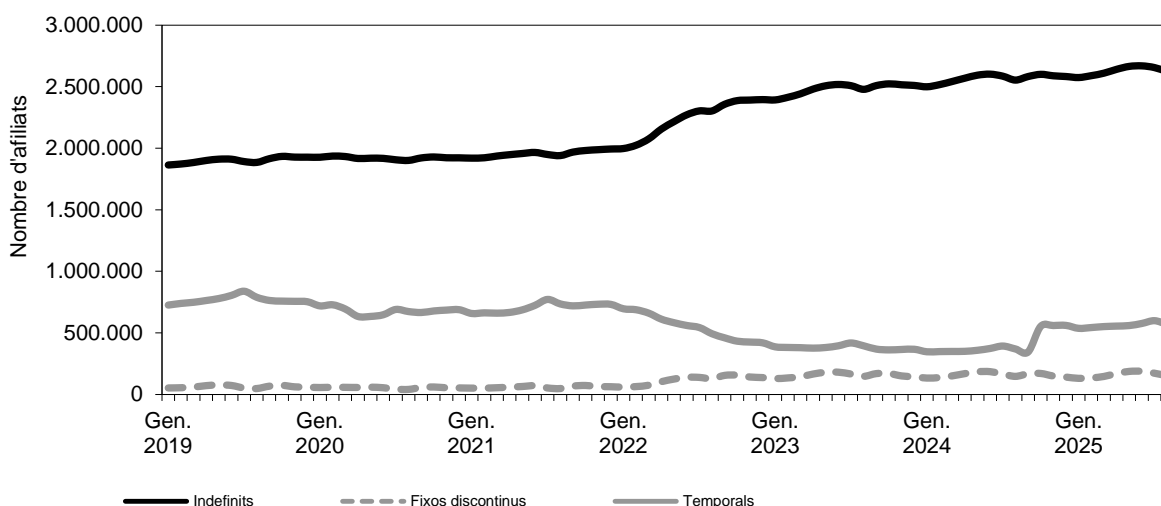
Font: Ministeri d'Inclusió, Seguretat Social i Migracions.

D'ençà de la reforma laboral el 2022, s'ha produït un fort augment de l'ocupació indefinida. Segons dades de l'EPA del segon trimestre, l'ocupació indefinida ha registrat un creixement d'un 4,7% interanual, mentre que l'ocupació temporal s'ha reduït un 6,4%. La taxa de temporalitat és inferior als estàndards europeus, després d'anys de situar-se sistemàticament per sobre. En concret, temporalitat el segon trimestre és d'un 11,7% dels assalariats, per sota de fa un any, després d'assolir un mínim històric el quart trimestre del 2024 (11,3%).

D'altra banda, segons la informació de les oficines de treball de la Generalitat (OTG) sobre contractes, les noves contractacions registren una caiguda d'un 0,2% anual, amb dades acumulades de gener a agost de 2025. El nombre de contactes temporals s'incrementa en un 1,0% interanual, mentre que la

contractació indefinida disminueix un 1,7% (en part, perquè la xifra de contractes indefinits del 2022 i 2023 va ser inusualment alta). La creació bruta d'ocupació ha perdut força, després dels anys immediatament posteriors a la reforma en què va ser inusualment alta. Des de l'entrada en vigor de la reforma laboral el 2022, la proporció de contractes indefinits supera el 40% del total de contractes, molt per sobre del 13-15% de les darreres dècades. En aquest sentit, també ha augmentat l'afiliació indefinida, que representa més del 80% dels afiliats a Catalunya, mentre que l'afiliació temporal s'ha reduït (17,8% dels afiliats, amb dades d'agost). Els fixos discontinus van repuntar com a modalitat indefinida per a activitats de caràcter estacional, però des de mitjan 2022 es mantenen estables entorn del 5%.

Gràfic 3.3.3

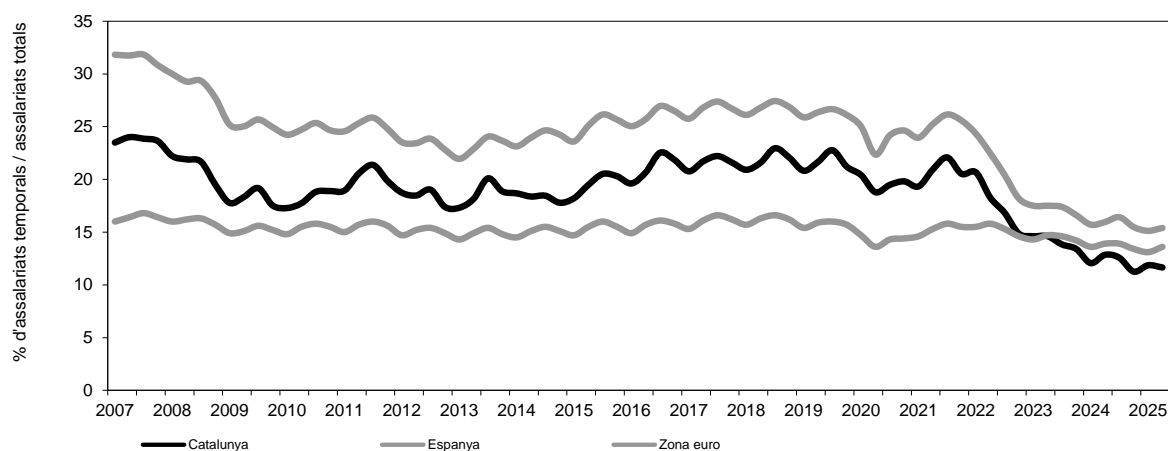
Evolució dels afiliats al règim general segons tipus de contracte

Font: INE.

La informació de l'EPA ofereix més detall, i assenyala que l'ocupació assalariada augmenta un 3,3% interanual el segon trimestre del 2025. Dins dels assalariats, l'ocupació al sector privat creix un 4,3%, per sobre del trimestre anterior, i la creació d'ocupació al sector públic es redueix un 2,7% interanual. Si ens fixem en el treball per compte propi, segons dades d'afiliacions, el règim d'autònoms manté un creixement suau (0,9% interanual en acumulat de gener a setembre), mentre que l'EPA capta un creixement positiu de l'ocupació no assalariada, si bé la seva evolució al llarg dels dos últims anys ha estat força inestable.

Quant al tipus de jornada, el treball a temps parcial augmenta lleument (1,3% interanual), i la taxa de parcialitat se situa en un 13,9%, inferior a la de fa un any.

Gràfic 3.3.4
Taxa de temporalitat

Font: INE.

Durant el segon trimestre la població en edat de treballar (de 16 a 64 anys), segons dades de l'EPA, creix un 1,2% interanual, i assoleix una xifra històrica de 5.316,8 milers de persones. Aquesta expansió demogràfica també ha impulsat el creixement de la població activa (2,2% interanual). Paral·lelament, la taxa d'activitat de 16 a 64 anys incrementa fins a un 79,4%, 0,8 punts més alta que fa un any. La taxa d'ocupació també repunta, fins al 72,9%, que és la taxa més alta de la sèrie històrica (que comença el 2007).

El fort creixement de la població activa (90.100 nous actius) ha estat totalment absorbit per l'increment de la població ocupada (137.100 nous ocupats). Això ha comportat una disminució de la població en atur (-11,9% interanual, 47.000 aturats menys). La taxa d'atur es redueix i se situa en un 8,1%, el valor més baix des d'inicis del 2008 (després del 7,9% del quart trimestre de 2024).

A Espanya, l'ocupació també mostra una evolució favorable. L'afiliació creix un 2,2% interanual el segon trimestre del 2025 (2,4% amb dades d'agost), i l'ocupació EPA mostra un creixement d'un 2,7% interanual el segon trimestre del 2025, lleugerament superior al del trimestre anterior. La taxa d'atur es redueix a Espanya el segon trimestre fins a un 10,3%, la taxa més baixa des del 2008. Pel que fa a la zona de l'euro, la taxa d'atur es redueix fins a un 6,3%, el valor més baix de tota la sèrie (després dels dos últims trimestres del 2024), que comença a finals del 1998. Les taxes d'atur més elevades per països de la zona euro pertanyen a Espanya (10,3%) i Finlàndia (10,2%), mentre que les més baixes són les Malta (2,9%), Eslovènia (3,2%) i Alemanya (3,7%).

Quadre 3.3.1

Magnituds del mercat de treball a Catalunya i a Espanya

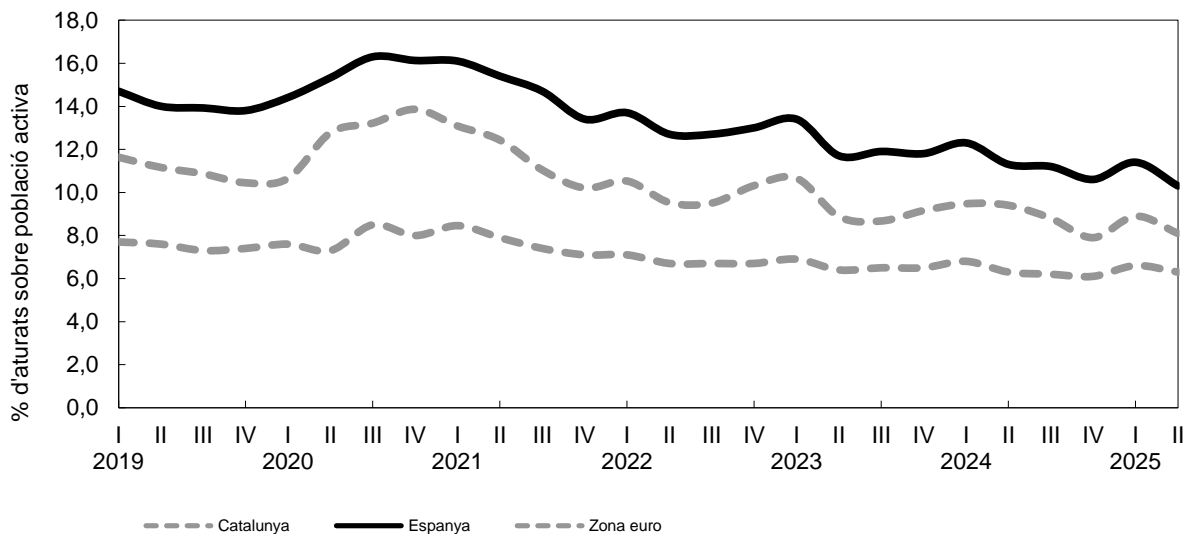
	2023	2024	Primer trimestre 2025	Segon trimestre 2025
Catalunya				
<u>% de variació interanual</u>				
Població activa	3,2	2,0	1,1	2,1
Població ocupada	3,9	2,5	1,8	3,6
Assalariats amb contracte de treball indefinit	8,4	6,4	1,3	4,7
Assalariats amb contracte de treball temporal	-16,8	-10,1	-0,6	-6,4
Població en atur	-3,6	-2,8	-4,9	-11,3
<u>Taxes</u>				
Taxa d'activitat de la població de 16 a 64 anys (%)	78,4	78,5	78,4	79,4
Taxa d'ocupació de la població de 16 a 64 anys (%)	71,1	71,4	71,3	72,9
Taxa d'atur (%)	9,3	8,9	8,9	8,1
Homes	8,9	8,4	7,8	7,3
Dones	9,8	9,5	10,2	9,1
Menys de 25 anys	22,5	23,3	20,4	18,1
Taxa de temporalitat (%)	14,1	12,2	11,9	11,7
Proporció d'ocupació a temps parcial (%)	12,4	13,8	13,2	13,6
Espanya				
<u>% de variació interanual</u>				
Població activa	2,1	1,3	1,3	1,6
Població ocupada	3,1	2,2	2,4	2,7
Població en atur	-4,7	-5,6	-6,3	-7,3
<u>Taxes</u>				
Taxa d'activitat de la població de 16 a 64 anys (%)	75,8	75,9	75,7	76,3
Taxa d'ocupació de la població de 16 a 64 anys (%)	66,5	67,2	67,0	68,3
Taxa d'atur (%)	12,2	11,3	11,4	10,3
Taxa de temporalitat (%)	17,2	15,9	15,1	15,4
Proporció d'ocupació a temps parcial (%)	13,3	13,6	14,1	13,9

Font: enquesta de població activa (EPA), INE.

Durant el segon trimestre la taxa d'atur (8,1%) ha baixat 1,3 punts en comparació amb el mateix trimestre de l'any anterior. Així, la taxa d'atur dels homes se situa en un 7,3% (2,0 punts menys que fa un any), i la de les dones se situa en un 9,1% (0,4 punts menys que fa un any). D'altra banda, la taxa d'atur dels joves de 16 a 24 anys (18,1%) és 2,0 punts inferior a la que es registrava fa un any, mentre que la taxa d'atur de 16 a 29 anys es manté igual que fa un any (14,1%).

La proporció dels aturats de llarga durada (que fa més d'un any que busquen feina) és del 37,3% del total de la població en atur, en línia amb el valor que es registrava fa un any. De la taxa d'atur total del segon trimestre (d'un 8,1%), 3 punts s'expliquen per persones desocupades que cerquen feina des de fa un any o més, i 5,1 punts per qui cerca feina des de fa menys d'un any.

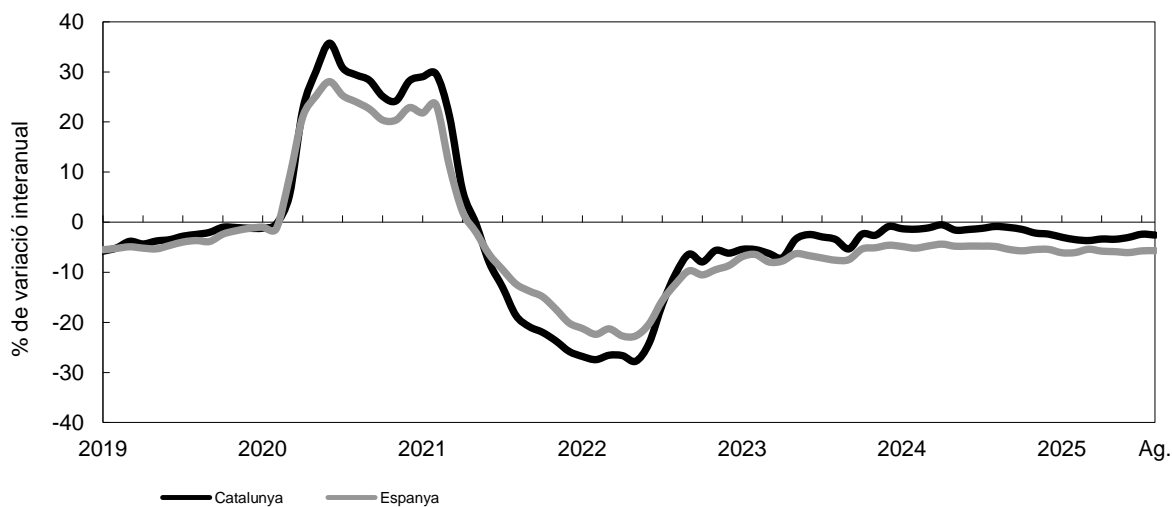
Gràfic 3.3.5
Evolució de la taxa d'atur

Font: Idescat, INE i Eurostat.

L'atur registrat manté la tendència de descens interanual iniciada a mitjan 2021. Al llarg del 2023 i 2024 el ritme de reducció s'ha anat moderant. Tanmateix, el 2025 s'observa una lleugera represa en la intensitat del descens. En el tancament del mes de setembre, hi ha 331.930 persones inscrites a l'atur (-1,0% interanual, 3.502 persones menys). En el conjunt de l'Estat, el nombre de persones inscrites a l'atur també ha anat disminuint des de mitjans del 2021, i el mes de setembre registra un descens d'un 5,4% interanual.

Gràfic 3.3.6
Evolució de l'atur registrat

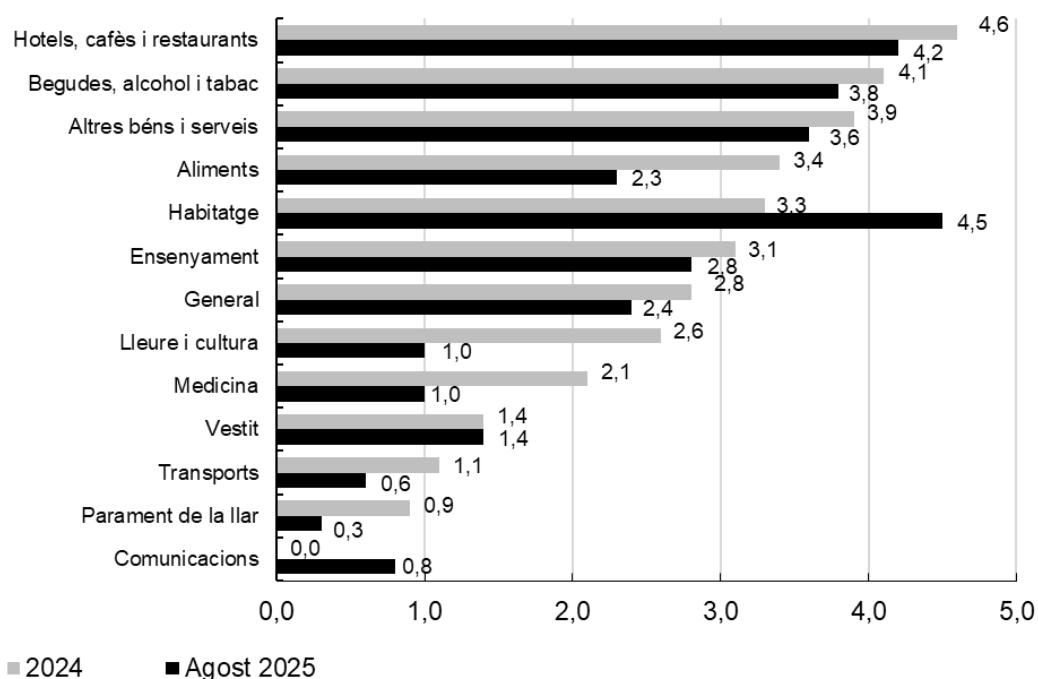
Font: Oficines de treball de la Generalitat (OTG) i Servei Públic Estatal d'Ocupació.

3.4. Evolució dels preus

El 2024 la inflació anual a Catalunya va ser del 2,8%, sis dècimes menys que el 2023. Malgrat la moderació, els registres van ser superiors a l'objectiu del BCE del 2,0%. Per la seva banda, la subjacent encara es va mantenir relativament elevada (3,0%), però amb un descens significatiu respecte al 2023 (any en què havia estat d'un 5,9%). A Espanya, el 2024 la inflació va ser la mateixa que a Catalunya (2,8%), mentre que la subjacent va ser una dècima inferior a la catalana (2,9%). Els tres primers trimestres del 2025 la inflació s'ha estabilitzat al voltant del 2,0%, una mica per sobre de la subjacent (2,4% i 2,1% a l'agost del 2025, respectivament)

Gràfic 3.4.1

Evolució de l'Índex de preus de consum (IPC) per grups de despesa Taxa de variació interanual

Font: INE.

En termes generals, al llarg del 2024 i els tres primers trimestres del 2025 hi ha hagut un augment dels preus de l'electricitat degut a l'increment de la generació dels cicles combinats de gas per compensar el creixement de la demanda, en un moment en què la producció hidroelèctrica i la nuclear han perdut pes. Pel que fa al gas, també ha experimentat un encariment, tot i que es manté allunyat dels preus elevats de l'any 2023. En canvi, la trajectòria de preus del barril Brent ha sigut més moderada, i els preus s'han mantingut pràcticament estables al llarg de l'any. Aquesta evolució alcista dels preus energètics, vinculada també a un efecte base degut a la recuperació de l'IVA del gas i de la llum i de l'impost

especial de l'electricitat, determina que l'agost del 2025, la inflació del grup de l'habitatge sigui la més elevada (4,5%).

Fora de l'àmbit energètic, el grup amb un increment de preus més intens l'any 2024, tot i la moderació, és el grup dels hotels, cafès i restaurants, que l'agost del 2025 també registra una taxa relativament elevada (4,2%). Això explica part de la resistència a la baixa de la inflació subjacent. De fet, el turisme ha registrat una recuperació significativa els darrers anys, i els anys 2024 i 2025 ha continuat creixent, fins a assolir màxims. Durant aquest període, la forta demanda ha contribuït a impulsar a l'alça els preus dels subgrups més vinculats al turisme. El grup de les begudes, l'alcohol i el tabac (3,8% a l'agost) és el tercer grup més inflacionista.

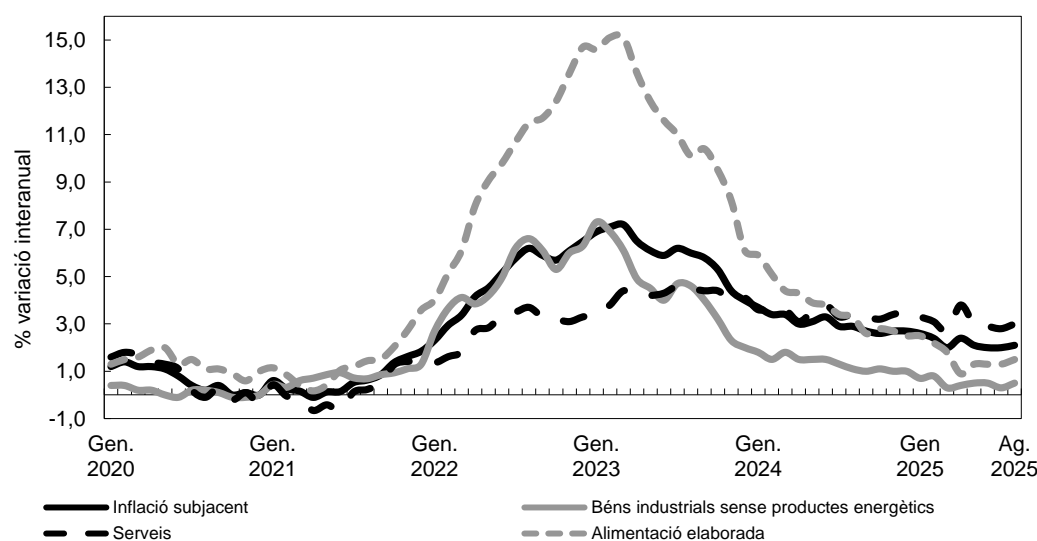
Els aliments, que des de l'any 2022 han presentat taxes de creixement de preus força elevades, han anat moderant la seva inflació durant els darrers mesos i l'agost s'han encaritat un 2,3% interanual. Des dels inicis del 2024, l'alimentació no elaborada ja va moderar força el creixement de preus, però el trasllat cap als productes alimentaris elaborats va fer que aquests encara experimentessin augments importants en els seus costos de producció i en els preus de venda al consumidor. A mesura que l'any va anar avançant, es va anar moderant el creixement de preus dels aliments elaborats i la seva contribució al creixement de l'IPC total tot i que, en mitjana anual, l'increment va ser notable (3,7%). Aquesta moderació ha seguit sent la tendència durant el 2025, i l'agost va registrar un 1,5%.

La contribució dels serveis durant tot el 2024, en canvi, sempre ha sigut significativa i persistent entorn del 3%, i l'agost del 2025 va registrar una inflació del 3,0%.

L'aportació dels preus dels béns industrials sense productes energètics a la inflació es manté molt limitada, i encaixa amb una reducció dels marges empresarials en la indústria (en particular pel que fa a la fabricació de materials de transport), tal com apunta el Banc d'Espanya en el seu darrer informe de marges empresarials.

Gràfic 3.4.2

Evolució de la inflació subjacent i dels seus components

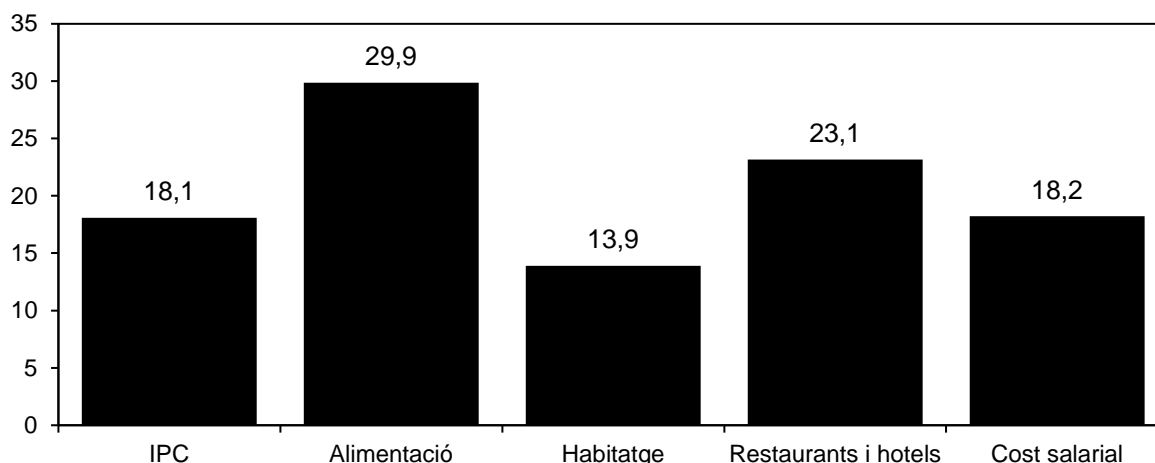
Font: INE

En el gràfic següent es presenta una comparativa entre l'increment de preus acumulat d'alguns grups de l'IPC i l'augment dels salaris. L'increment acumulat dels salaris (18,2%) entre els trimestres 2T2021 i 2T2025 es troba una dècima per sobre del de l'IPC (18,1%), però es pot comprovar que alguns grups de despesa presenten una inflació acumulada molt superior. És el cas de l'alimentació (29,9%) que, a més a més, representa un percentatge de despesa més elevat en les llars dels decils baixos de renda i que, per tant, significa una pèrdua de poder adquisitiu més accentuat a les llars més pobres.

Gràfic 3.4.3

Comparació de l'augment acumulat d'alguns grups de l'IPC i el cost salarial

(% variació acumulada entre els trimestres 2T2021 i 2T2025)

Font: elaboració pròpia a partir de les dades de l'INE.

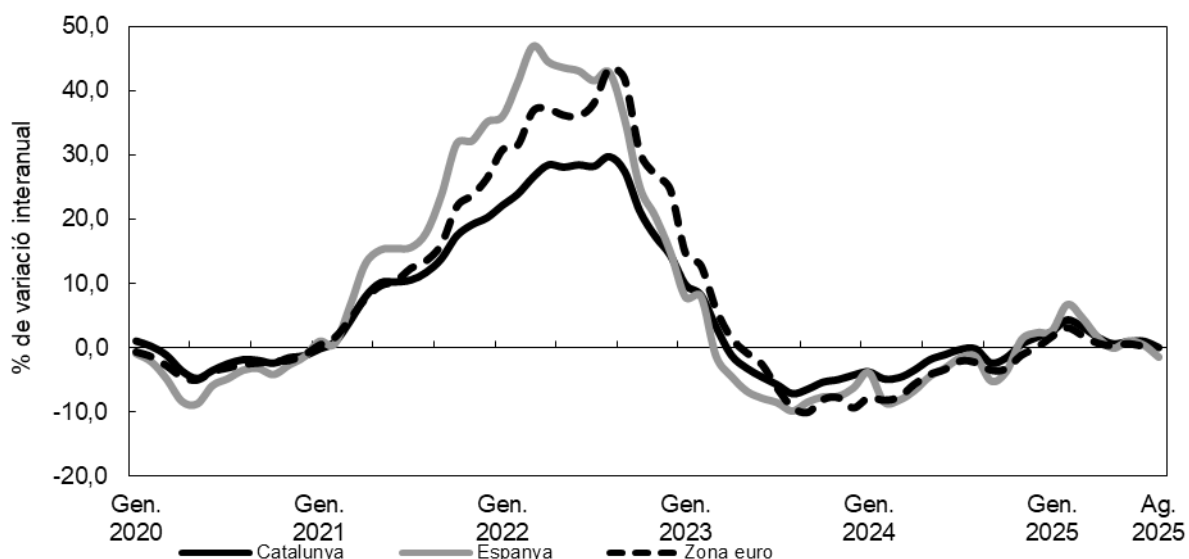
A la resta d'economies europees, la inflació també s'ha anat moderant, tot i que en el conjunt de la zona euro encara no s'ha assolit l'objectiu del 2% fixat pel Banc Central Europeu (BCE). A la zona euro la inflació anual del 2024 va ser del 2,4%, la mateixa que la interanual d'agost del 2025 (5,4% el 2023). Alemanya va tancar el 2024 amb una inflació del 2,5% (el 2023 havia sigut del 6,0%), i França, que ha contingut la inflació de manera important durant tot l'episodi inflacionari, va registrar un 2,3% el 2024.

El 2024 la inflació a Catalunya va ser d'un 2,8% (amb un creixement d'un 0,8% per als productes energètics), mentre que la inflació a la zona euro va ser d'un 2,4% (els productes energètics van disminuir un 2,2%). A més a més, el pes que els productes energètics tenen a la cistella de consum és superior a la zona euro que a Catalunya, de manera que la inflació s'ha vist més condicionada a Europa pel comportament de l'energia —en el sentit del descens—, que a Catalunya —en sentit ascendent—. A partir del segon trimestre del 2025, les inflacions catalana i de la zona euro s'apropen, però a l'agost creix el diferencial (4 dècimes).

Finalment, cal considerar l'evolució de l'Índex de preus industrials (IPRI), que va mantenir un creixement interanual de preus negatiu durant tot el 2024, però que el 2025 recupera el terreny positiu (0,0% l'agost del 2025). Aquesta tendència es deu, sobretot, a la que ha mantingut el component energètic, els preus del qual han caigut un 10,0% (el 2023 ho havien fet un 16,2%). El preu dels béns intermedis també va caure el 2024, tot i que menys que el 2023 (2,9% anual). Per la seva banda, els béns de consum van presentar un registre positiu, però inferior al del 2023 (1,7%).

Els preus industrials a Espanya es van reduir de manera més intensa (-3,7% el 2024), també per la ponderació dels preus energètics dins de l'IPRI, que és més elevada que a Catalunya.

Gràfic 3.4.5
Evolució de l'índex de preus industrials (IPRI)

Font: INE i Eurostat.

3.5. Els salaris i els costos laborals

Els convenis col·lectius registrats fins a l'agost recullen un augment salarial mitjà del 3,24% el 2025. Els increments pactats se situen així prop de quatre dècimes per sobre del mateix mes de l'any passat (2,87%). Tanmateix, la negociació col·lectiva posterior, i amb efectes sobre el 2024, situa els increments pactats en 3,51%, sobretot per l'efecte de diversos convenis sectorials amb augments salarials superiors al 4%.

La cobertura dels convenis registrats fins al moment se situa prop del milió cent mil treballadors, més baixa que l'habitual i bastant inferior a la de l'agost del 2024. Això pot assenyalar que existeix encara un volum important de negociació col·lectiva latent que, en els propers mesos, podria modificar el percentatge mitjà d'increment acordat. Amb tot, cal tenir present que els convenis de nova signatura representen més d'un 13% del total dels treballadors afectats per convenis amb efectes sobre el 2025, quan l'agost de l'any passat suposaven un 3,2%. De manera que les xifres actuals estan menys influïdes per convenis pluriennals anteriors és a dir, reflecteixen més els processos de negociació en marxa.

Quadre 3.5.1

Increment salarial pactat a Catalunya segons l'àmbit de negociació i l'any d'efectes

Any d'efectes econòmics	Acords col·lectius	Treballadors afectats	Increment salarial pactat (%)	
Informació registrada fins l'agost del 2024				
	Total	490	1.762.266	2,87
2024	Empresa	360	101.945	2,83
	Sector	130	1.660.321	2,87
Informació registrada fins l'agost del 2025				
	Total	724	2.167.177	3,51
2024	Empresa	556	148.794	2,73
	Sector	168	2.018.383	3,57
	Total	421	1.099.867	3,24
2025	Empresa	317	85.536	2,75
	Sector	104	1.014.331	3,28

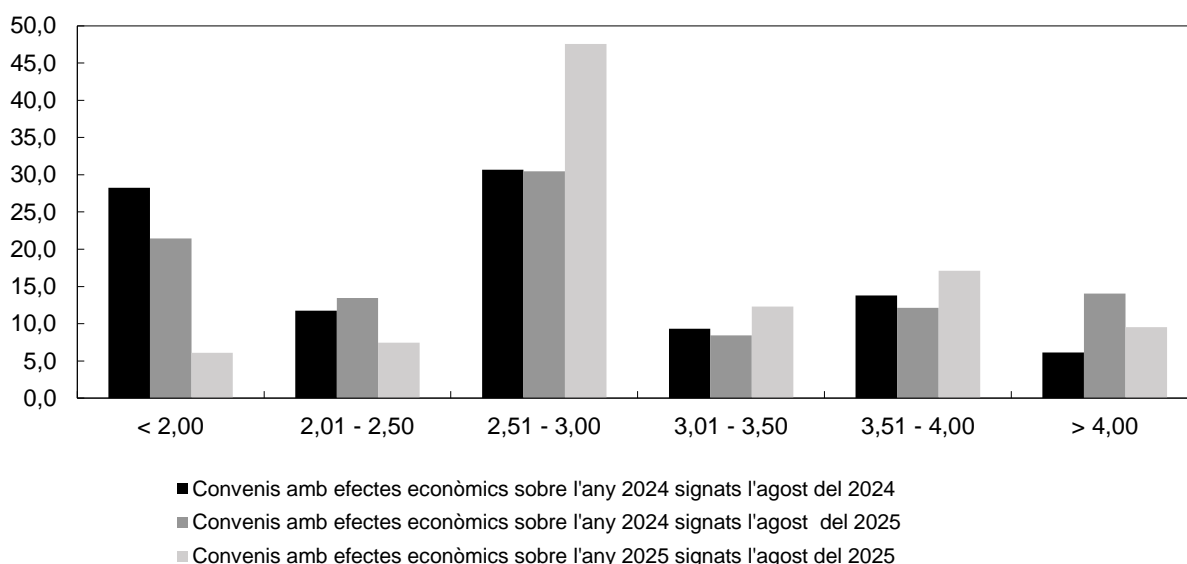
Font: Observatori del Treball i Model Productiu

La distribució de les persones treballadores afectades per diferents trams d'augment salarial pactat mostra canvis significatius respecte el 2024. En comparació amb l'any passat, els augments inferiors al 2,5% representen una part reduïda dels treballadors afectats: un 14%, quan l'any passat suposaven el 40% de la cobertura dels convenis. En canvi, els augments pactats se concentren molt més en la franja entre el 2,5 i el 4,0%, que s'aplicarien a una mica més de tres de cada quatre persones treballadores. Cal tenir en compte que en els darrers exercicis, especialment a partir del ràpid augment de la

inflació de l'any 2021, aquesta distribució ha anat canviant al llarg de l'any en favor d'una concentració més elevada en els trams superiors al 2,5% d'increment.

Gràfic 3.5.1

Persones treballadores afectades per interval d'increment salarial pactat / revisat (%)

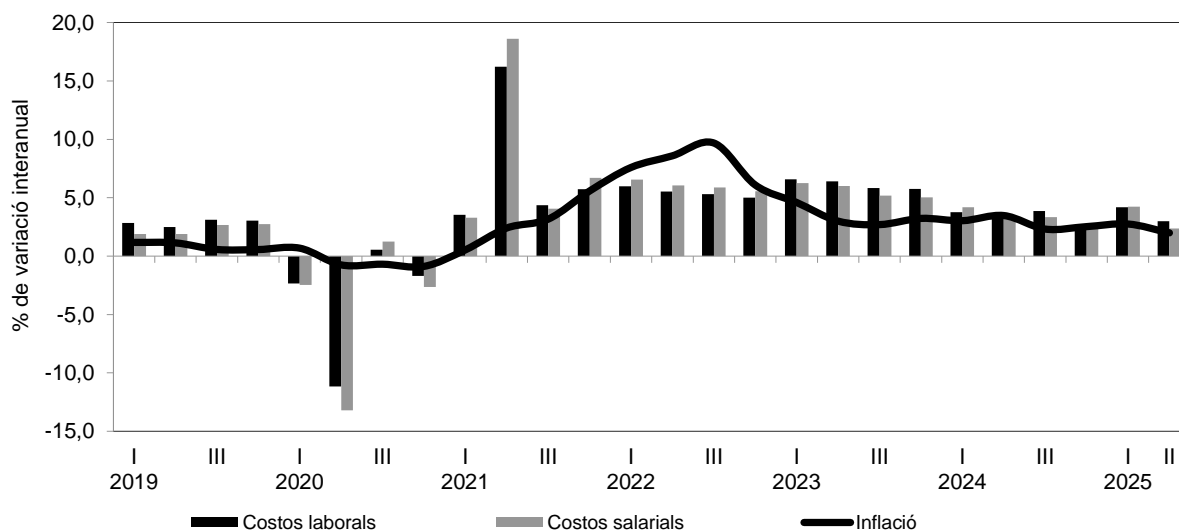

Font: Observatori del Treball i Model Productiu.

Segons l'enquesta trimestral del cost laboral de l'INE, els costos laborals han augmentat un 4,2% i un 3,0% interanuals durant el primer i segon trimestres de l'any respectivament, cosa que representa un creixement per al primer semestre molt alineat amb el del 2024: del 3,6%.

Els costos salarials, principal component del cost laboral, han crescut, respectivament, un 4,2% i un 2,4% en els dos primers trimestres del 2025 i superen així l'augment de l'índex de preus. Els costos salarials en termes reals, que permeten aproximar l'evolució del poder adquisitiu dels salaris, continuarien així una trajectòria suau, però ascendent, que es remunta a inicis del 2023. Actualment els costos salarials reals estarien un 3% per damunt del 2022, fet que indica que el procés de recuperació del poder adquisitiu perdut durant el període inflacionari s'ha completat. Tanmateix, el salari real se situaria en nivells inferiors al 2016 i bastant per sota dels valors mitjans anteriors a la crisi financera i dels primers anys de recessió.

Gràfic 3.5.2
Costos laborals per treballador i mes i inflació

Font: INE.

El creixement dels costos laborals per treballador i mes reflecteix els augments sostinguts tant dels costos salarials ordinaris, com en el component no salarial del cost (en què predominen les cotitzacions a la Seguretat Social per compte de l'empresa). El salari ordinari i el cost no salarial per hora efectiva augmenten al voltant del 5%. Cal tenir en compte que aquest ràpid augment recull una lleu contracció de les hores efectives mitjanes (-0,6%) que es veu influït per factors estacionals i d'efecte calendari: les hores mensuals treballades són molt més variables que les nòmines. Les hores pactades no han variat pràcticament en termes agregats respecte del primer semestre del 2024.

Quadre 3.5.2

Costos salarials i laborals. Primer semestre (% de variació interanual)

	Costos per treballador i mes		Costos per hora de treball efectiva	
	2024	2025	2024	2025
CATALUNYA				
Cost laboral total	3,7	3,6	4,6	4,2
Cost salarial	3,8	3,3	4,6	3,9
Cost salarial ordinari	3,4	4,2	4,3	4,8
Cost salarial extraordinari	6,0	-1,5	6,7	-0,9
Cost laboral no salarial	3,5	4,5	4,6	5,1
Hores pactades	-0,3	0,0		
Hores efectives de treball	-1,0	-0,6		
Espanya				
Cost laboral total	4,0	3,4	4,6	3,8
Cost salarial	3,9	3,2	4,4	3,7
Cost salarial ordinari	3,7	3,3	4,4	3,8
Cost salarial extraordinari	4,9	2,5	4,9	2,9
Cost laboral no salarial	4,2	3,9	5,0	4,3
Hores pactades	0,0	-0,1		
Hores efectives de treball	-0,6	-0,4		

Font: Enquesta trimestral de cost laboral (INE).

Per sectors productius, el creixement dels costos laborals per treballador i mes durant el primer semestre ha destacat sobretot en la construcció (8,4%). Es tracta d'un augment remarcable que reflecteix un efecte rebot després de la reducció del 2024. Aquest resultat no pot ser atribuït a variacions significatives de les hores mitjanes treballades, sinó més aviat a un augment dels salaris per hora efectiva en el sector (9,3%). Els costos salarials en la construcció són, d'entre totes les branques, els que han presentat una variabilitat més alta en la darrera dècada.

Els costos laborals de la indústria han moderat el seu creixement, a causa de l'estabilització del component salarial del cost en la indústria química i la seva contracció en la metal·lúrgia. Els serveis s'han mantingut, en conjunt, molt alineats amb el creixement mitjà agregat. Tanmateix, existeix una important variabilitat interna entre els intensos augments dels costos salarials i no salarials al comerç i transport i l'estancament en àmbits com l'administració pública, que donada la seva persistència en els darrers exercicis, pot reflectir efectes composició (per la jubilació de treballadors amb més antiguitat i remuneracions més elevades de mitjana, entre altres).

En general, per al conjunt de les branques d'activitat es pot apuntar a una correlació negativa, no molt intensa però apreciable, entre el creixement salarial acumulat en el període 2019-2022 i en 2022-2025, cosa que reflecteix una evolució asincrònica i certa convergència en el creixement a mitjà i llarg termini des d'abans de la pandèmia.

Quadre 3.5.3

Costos laborals per sectors productius. Primer semestre (% de variació interanual)

	Catalunya		Espanya	
	2024	2025	2024	2025
Costos laborals per treballador i mes				
Total	3,7	3,6	4,0	3,4
Indústria	6,3	2,8	4,4	4,2
Construcció	-3,0	8,4	2,6	4,6
Serveis	3,6	3,5	4,0	3,2
Costos laborals per hora de treball efectiva				
Total	4,6	4,2	4,6	3,8
Indústria	7,0	4,1	5,0	4,8
Construcció	-1,8	8,5	3,4	5,0
Serveis	4,5	4,0	4,6	3,6

Font: Enquesta trimestral de cost laboral (INE).

En comparació, el creixement dels costos laborals per hora efectiva ha estat més moderat a Espanya (4 dècimes menys que a Catalunya durant el primer semestre), on malgrat el lideratge de la construcció, el creixement d'aquest sector no ha estat tan allunyat de la resta, mentre a la indústria els costos han augmentat a un ritme més alt.

4. LES PREVISIONS MACROECONOMIQUES PER AL 2026

Durant la primera meitat del 2025 l'economia catalana ha crescut a un ritme del 3,0%, amb un impuls que sobretot prové de la demanda interna. Es tracta d'un ritme destacat malgrat el context desfavorable, marcat per la feblesa de la zona euro i els riscos en el panorama econòmic internacional. L'economia catalana acumula més de quatre anys amb un diferencial de creixement positiu respecte a la zona euro. Aquest ritme de creixement és més suau que el 3,6% del 2024, fet que s'explica per una normalització gradual del creixement i per la incertesa global (amb les tensions comercials més grans de les darreres dècades derivades dels aranzels Trump).

En aquesta primera meitat del 2025, el creixement de l'economia catalana es manté diversificat, amb creixements interanuals positius a tots els grans sectors econòmics, amb els serveis com a principal motor de creixement. Els indicadors més recents continuen en positiu, sobretot en el vessant intern, on prossegueix l'evolució favorable al mercat de treball i consum privat, encara que les exportacions de béns i de serveis turístics mostren senyals més dèbils.

Les previsions de creixement presenten riscos orientats a la baixa i més equilibrats que mig any enrere. Entre els riscos a la baixa, la guerra aranzelària i la feblesa econòmica de la zona euro continuen sent rellevants. També les tensions geopolítiques, com la guerra a Ucraïna i el conflicte a l'Orient Mitjà, són una font important d'incertesa. A més, la pèrdua de confiança dels agents econòmics, reflectida en l'increment de la volatilitat financera, podria endarrerir decisions d'inversió i contractació. Les condicions financeres podrien esdevenir més restrictives en un context de deteriorament de les perspectives econòmiques i de creixent risc de recessió i inestabilitat financera als EUA. La inestabilitat política i pressupostària en països com França també intensifica els riscos financers a la zona euro.

La previsió del PIB per al 2025 es rebaixa una dècima, fins al 2,5%, després de l'avanç més moderat del previst del primer trimestre (del 0,2% intertrimestral). En canvi, el creixement del 2026 es revisa una dècima a l'alça, fins al 2,1%. Per tant, el ritme de creixement s'aniria normalitzant cap a taxes properes al 2%, després d'una etapa d'increments molt intensos.

Així, les previsions d'activitat per al 2025 projecten un avanç del PIB basat en la fortalesa de la demanda interna (amb una aportació al creixement de 3,0 punts). No obstant això, convé destacar la recomposició dels seus components: menys protagonisme del consum privat i sobretot del públic, i més de la inversió. Així, el consum de les llars moderaria lleugerament el ritme de creixement, fins al 3,3%, un ritme destacat, gràcies a l'evolució favorable del mercat de treball, la renda disponible i l'impuls demogràfic, que s'aniria atenuant segons les projeccions de l'Idescat. El creixement del consum de les administracions públiques es moderaria de manera més significativa (des del 5,3% fins al 2,5%), en un context de pròrroga pressupostària i després d'uns anys en què aquest component ha tingut un pes destacat en l'evolució del PIB. Per a la formació bruta de capital es

projecta un creixement notable, del 5,1%, gràcies a la millora de les condicions de finançament, el baix nivell d'endeutament empresarial i el suport dels fons NGEU.

Per la seva banda, l'aportació de la demanda externa seria negativa, de -0,5 punts, després de quatre anys amb un pes notable en el patró de creixement. Les exportacions avançarien un 2,1%, en un context desfavorable a causa de la guerra comercial i l'atonía de la zona euro. En canvi, les importacions presentarien un augment més significatiu, del 4,2%, per la fortalesa de la demanda interna.

Quadre 4.1

Previsions macroeconòmiques de Catalunya

		2024	2025 (p)	2026 (p)
PIB pm	% de variació real	3,6	2,5	2,1
PIB pm	Milions d'euros	316.728	333.008	346.480
Demanda interna	Aportació al creixement	3,2	3,0	2,1
Despesa en consum de les llars	% de variació real	3,5	3,3	2,4
Despesa en consum de les administracions públiques ¹		5,3	2,5	1,8
Formació bruta de capital ²	% de variació real	3,2	5,1	3,2
Saldo exterior	Aportació al creixement	0,4	-0,5	0,0
Saldo amb l'estranger	Aportació al creixement	-0,1	-0,5	-0,2
Exportacions totals de béns i serveis	% de variació real	1,8	2,1	2,2
Importacions totals de béns i serveis	% de variació real	2,7	4,2	3,3
Saldo amb la resta d'Espanya	Aportació al creixement	0,5	0,0	0,2
Llocs de treball creats ³	Milers	80,7	59,9	49,5
Llocs de treball creats ³	% de variació	2,2	1,6	1,3
Taxa d'atur estimat (EPA)	% aturats / població acti	8,9	8,4	8,2

(p) Previsions d'octubre de 2025.

¹ Inclou la despesa en consum de les institucions sense finalitat lucrativa al servei de les llars.

² Inclou la variació d'existències.

³ En termes equivalents a temps complet.

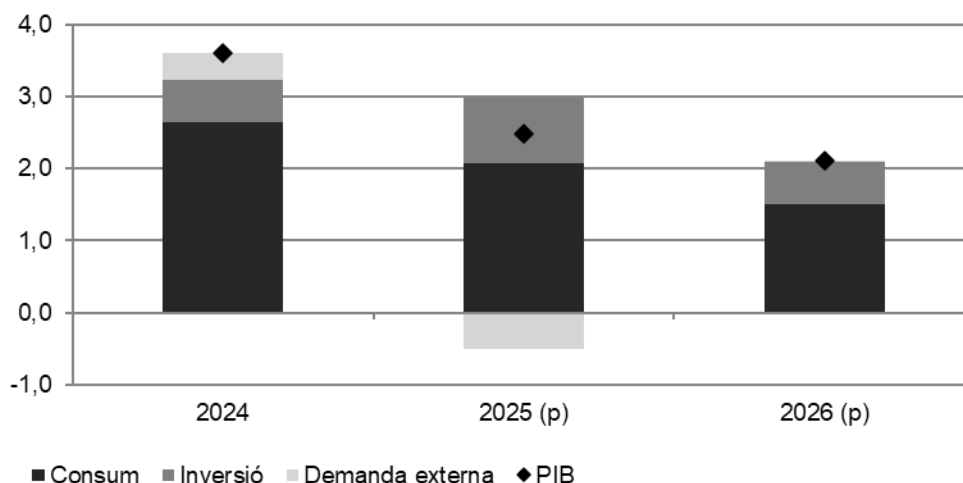
Font: Idescat, INE i Generalitat de Catalunya (Departament d'Economia i Finances).

El 2026, l'augment del PIB es moderaria fins al 2,1%, amb una composició del creixement més equilibrada. El consum de les llars i el consum de les administracions públiques presentarien un creixement més contingut, del 2,4% i l'1,8%, respectivament. La formació bruta de capital també presentaria un creixement més moderat, del 3,2%. En conjunt, la demanda interna aportaria 2,1 punts al creixement. La demanda externa, per la seva banda, milloraria i assoliria l'equilibri, amb uns fluxos d'exportacions que creixerien a un ritme similar al de l'any anterior, del 2,2%, i unes importacions que es moderarien, fins al 3,3%.

En conjunt, l'economia catalana mostraria un creixement del 2,5% el 2025 i del 2,1% el 2026, amb una contribució de la demanda interna de 3,0 i 2,1 punts, respectivament, mentre que la demanda externa restaria 0,5 punts el 2025 i

assoliria l'equilibri el 2026, gràcies a la moderació de les importacions. La demanda interna, i en especial la inversió, guanya protagonisme com a motor de creixement.

Gràfic 4.1.
Aportacions dels principals components al creixement del PIB de Catalunya
(en punts percenuals)

(p) Previsions d'octubre de 2025.

Font: Idescat i Departament d'Economia i Finances.

Nota: el consum inclou el consum de les llars i el consum de les administracions

Pel que fa al mercat de treball, la creació d'ocupació continuarà, però a un ritme menys intens, després de l'expansió dels anys precedents i en coherència amb la normalització del creixement. Així, l'augment de l'ocupació equivalent a temps complet es reduirà fins a l'1,6% el 2025 i l'1,3% el 2026, un ritme que permetria crear gairebé 110.000 llocs de treball en el bienni 2025-2026. Aquesta evolució de l'ocupació, combinada amb un augment significatiu però més atenuat de la població activa, permetria reduir la taxa d'atur fins al 8,4% el 2025 i 8,2% el 2026.

5. LA SITUACIÓ DE BENESTAR I EL PROGRÉS SOCIAL A CATALUNYA

5.1. La pobresa i l'exclusió social segons l'ECV 2024

La renda mitjana neta que les llars van percebre durant el 2023, darrera dada disponible que ofereix l'enquesta de condicions de vida (ECV), va ser de 41.959 euros, i la renda per persona va ser de 16.546 euros. Els increments nominals en un any van ser, respectivament, del 7,9% i del 4,5%. Els increments reals van ser menors, del 4,4% i de l'1,1%.

Aquests increments de la renda de les llars són força importants. Cal tenir en compte que el 2023 el salari mínim interprofessional (SMI) va créixer un 8,0%. L'Indicador de renda de suficiència (IRSC), a partir del qual es calculen prestacions com la Renda garantida de ciutadania, també va créixer un 8,0%, i el percentatge de llars que van rebre subsidis i prestacions va créixer fins al 33,9%. Per la seva banda, el 2023 la pensió mitjana de jubilació va augmentar un 9,1%. Tots aquests percentatges indicats són en termes nominals. Una altra qüestió a tenir en compte, i que també podria explicar aquests increments de renda, és el dinamisme del mercat de treball, amb una taxa d'atur que es va mantenir força baixa.

Si la comparació es fa amb la renda mitjana neta de l'any 2014, cobert per les edicions ECV 2015 i ECV 2024, l'increment real de la renda ha estat del 14,1% per a les llars. Com es veurà més endavant, aquest increment es reparteix de manera molt desigual en funció, sobretot, de l'edat.

Quadre 5.1.1

Renda mitjana neta anual per llar, persona i unitat de consum per composició de la llar

Any 2023 (ECV 2024)

	Renda mitjana neta (en euros)			% variació 2023/2024 (en termes reals)		
	Per llar	Per persona	Per unitat de consum ⁽¹⁾	Per llar	Per persona	Per unitat de consum ⁽¹⁾
Catalunya	41.959	16.546	24.412	4,4	1,1	1,5
Sense fills dependents ⁽²⁾	37.651	20.317	26.667	4,5	1,4	2,1
Unipersonal	22.349	22.349	22.349	2,0	2,0	2,0
Dos adults sense fills dependents	43.092	21.546	28.728	6,6	6,6	6,6
Altres llars sense fills dependents	58.417	17.401	26.709	-2,2	-5,1	-4,8
Amb fills dependents	50.467	13.060	22.371	4,5	0,9	1,1
Un adult amb un o més fills dependents	25.552	10.633	15.992	-4,4	-3,8	-7,0
Dos adults amb un o més fills dependents	49.527	13.255	22.887	-0,2	0,4	0,2
Altres llars amb fills dependents	65.492	13.201	22.741	8,2	2,6	4,0
Total	41.959	16.546	24.412	4,4	1,1	1,5

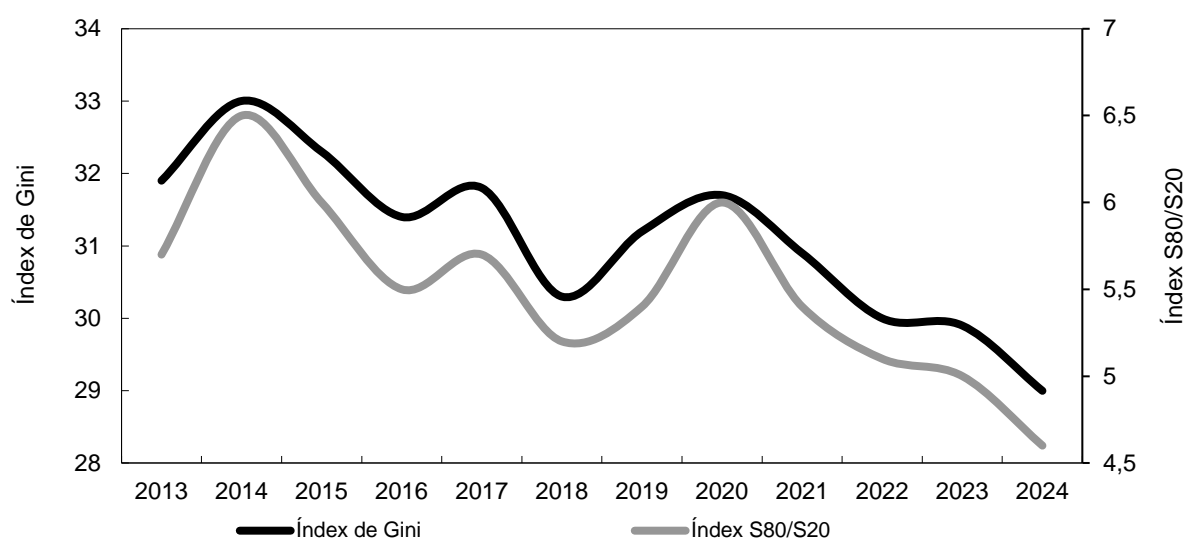
⁽¹⁾ La renda mitjana per persona s'obté dividint els ingressos nets de la llar entre el nombre de membres d'aquesta llar. En canvi, els ingressos per unitat de consum de la llar s'obtenen dividint els ingressos totals de la llar entre el nombre d'unitats de consum. Per determinar el nombre d'unitats de consum equivalents de les llars s'utilitza l'escala de l'OCDE modificada, que dona un pes d'1 al primer adult, un pes de 0,5 a la resta d'adults i un pes de 0,3 als menors de 14 anys.

⁽²⁾ Els fills dependents són la població menor de 18 anys i la que té entre 18 i 24 que viu almenys amb un dels pares i que és econòmicament inactiva.

Font: Idescat.

Pel que fa als indicadors de desigualtat, amb les dades que fan referència a la renda del 2023, l'índex de Gini va disminuir nou dècimes respecte de l'any anterior, fins al 29, i registra el mínim de la sèrie. Si ho comparem amb el valor de l'edició de l'ECV del 2015, que marca l'inici de la recuperació econòmica que va seguir a la crisi financera, la disminució ha estat de 3,3 punts. Pel que fa a l'índex S80/S20, que relaciona la renda total del 20% de la població amb ingressos més elevats amb la del 20% amb ingressos més baixos, la disminució des de l'edició de l'ECV de l'any 2015 també és significativa: va disminuir des d'un valor de 6 fins al 4,6 a l'ECV 2024.

Gràfic 5.1.1

Evolució dels principals índexs de desigualtat a Catalunya

Nota: l'any que s'indica a l'eix de les abscisses és l'any de l'edició de l'ECV, però cal recordar que cada edició de l'ECV fa referència a la renda de l'any anterior.

Font: Idescat.

Un dels indicadors bàsics que s'extreu de l'ECV és el nivell de pobresa de les llars. La taxa de pobresa (monetària) permet identificar la població que viu per sota d'un llindar d'ingressos determinat. No obstant això, els ingressos monetaris no són l'únic factor per identificar la pobresa, sobretot quan es volen comparar àmbits i països diferents. Per aquest motiu, per intentar identificar la pobresa d'una forma més multidimensional, la UE i la seva oficina estadística, l'Eurostat, van incorporar una definició més àmplia de pobresa, que no només considera la pobresa monetària sinó que també té en compte l'exclusió social. Aquest segon factor, l'exclusió social, es valora a partir de la privació i la falta d'accés a determinats béns i serveis, és a dir, la pobresa per carència, a la qual se suma un altre indicador relacionat amb la intensitat del treball.

Per al càlcul de la pobresa definida d'aquesta manera més àmplia, es consideren tres indicadors, que donen lloc a un indicador genèric, el de referència de la UE, denominat taxa de risc de pobresa o exclusió social, o taxa AROPE (acrònim del seu nom en anglès, *At Risk of Poverty and/or Exclusion*). Els tres components a

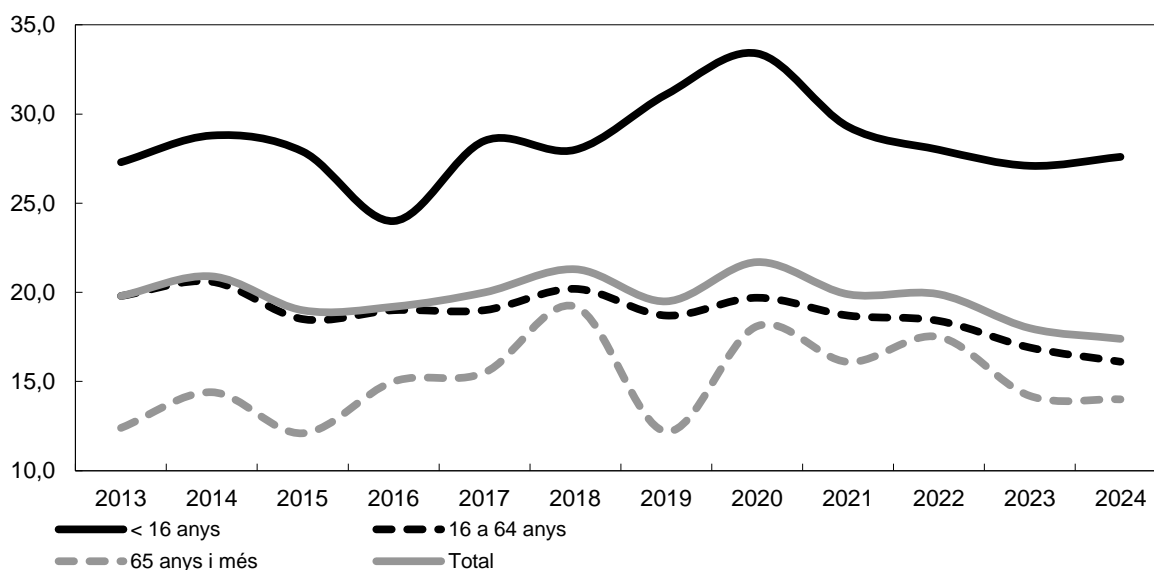
partir dels quals s'obté aquest indicador són els següents: 1) la taxa de risc de pobresa (TRP, el percentatge de població que viu per sota del llindar de risc de pobresa, que es fixa en el 60% de la mediana dels ingressos per unitat de consum); 2) la taxa de privació material i social severa (o taxa PMSS, que valora la carència forçada d'uns béns i serveis determinats); i 3) la taxa de persones que viuen en llars amb una intensitat de treball molt baixa (o taxa BIT, un indicador que valora la intensitat de treball a cada llar). El sistema d'agrupació per al càlcul de la taxa AROPE considera la població que satisfà, almenys, una de les condicions dels seus tres components.

El llindar de risc de pobresa va créixer l'últim any, des dels 12.564 fins als 13.311 euros, fet que suposa una variació del 5,9%. Tanmateix, en termes constants, el llindar va créixer un 2,5%. Aquest augment del llindar en termes nominals ha anat acompanyat d'una disminució de la taxa de risc de pobresa, que assoleix el mínim dels darrers onze anys, amb un 17,4% (22,7 punts menys que abans de pensions i altres transferències).

La TRP amaga realitats molt diverses. En primer lloc, es detecta una diferència entre les llars que tenen fills dependents i les llars que no en tenen. Per a les primeres, la TRP és del 22%, mentre que per a les segones és del 12,2%. Les llars monoparentals són les més pobres: el 42,8% de les llars monoparentals es troba en risc de pobresa.

L'edat també és un determinant important del nivell de renda. Els infants continuen sent el grup poblacional amb una incidència més elevada: el 27,6% dels menors de 16 anys es troben en risc de pobresa. Tot i això, cal tenir present que a Catalunya hi ha ajudes destinades a la població infantil en risc socioeconòmic, com les motxilles escolars o els ajuts de menjador escolar, que redueixen la pobresa de les persones perceptores i no estan incorporades en el càlcul de la TRP perquè són ajudes en espècie i, per tant, la metodologia EU-SILC no les té en compte a l'hora de calcular la renda de les famílies.

Gràfic 5.1.2
Taxa de risc de pobresa per edat (%)

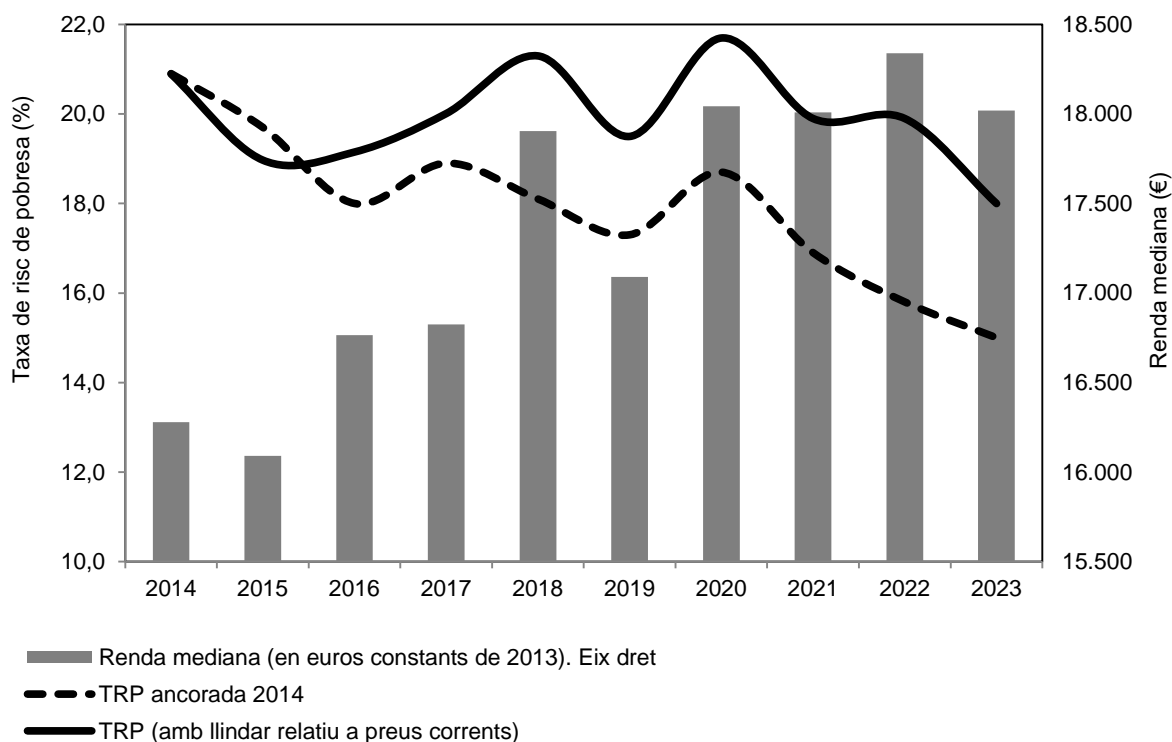
Nota: l'any que s'indica a l'eix de les abscisses és l'any de l'edició de l'ECV, però cal recordar que cada edició de l'ECV fa referència a la renda de l'any anterior.

Font: Idescat.

La pobresa que considera la TRP és relativa. Quan la renda creix, normalment creix el llindar i també les persones que s'hi troben per sota, de manera que no és estrany que increments de renda portin associades taxes més elevades de risc de pobresa. És molt útil veure la pobresa ancorada en un any determinat, la qual ens permet veure la TRP amb un llindar independent de les variacions de renda. En el gràfic de sota es pot veure què ha succeït en termes reals amb la distribució quan fixem el mateix llindar que hi havia el 2013, publicat a l'ECV del 2014 (9.767,40 euros anuals). Aquesta comparativa ens permet copsar què ha succeït amb el risc de pobresa i la renda a la darrera dècada, període que inclou la crisi sanitària.

La taxa de risc de pobresa ancorada (línia negra) permet veure el percentatge de persones que a l'ECV 2024 es trobaven en risc de pobresa si tenim en compte el llindar de l'ECV del 2014. Aquest càlcul permet veure l'abast de la recuperació econòmica posterior a la crisi financera i l'evolució recent una vegada superada la crisi sanitària: veiem que la progressió és positiva: el 2013 (publicat a l'ECV del 2014), el 20,9% de les persones vivien sota del llindar fixat en 9.7670 euros anuals. El 2023 (ECV 2024), aquest percentatge era del 13,2%. En aquest període, la renda mediana millora en termes reals, en un 13,4%.

Gràfic 5.1.3
Taxa de risc de pobresa, renda mediana i taxa de risc de pobresa ancorada l'any 2014

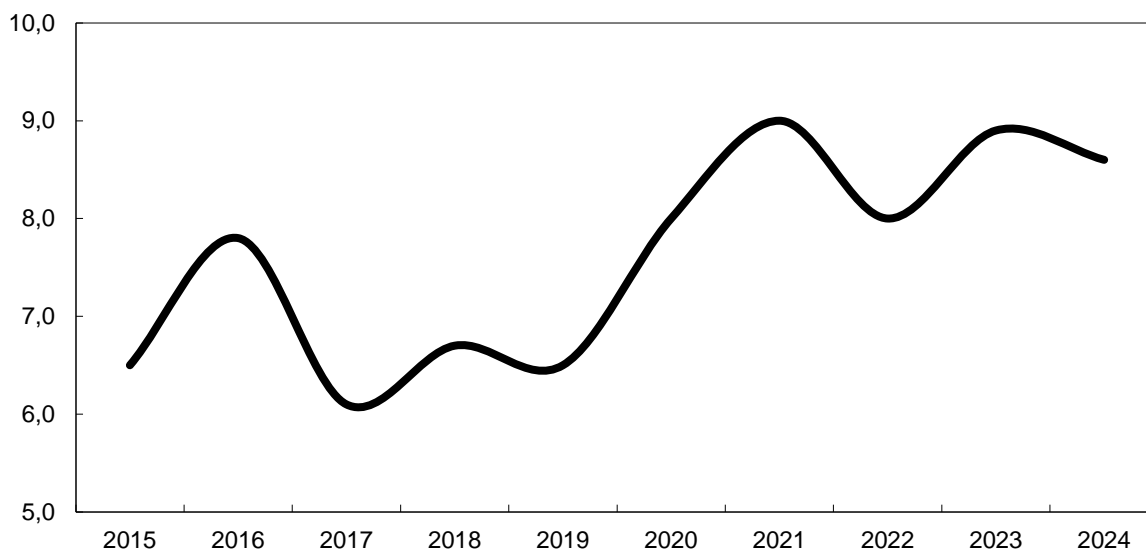
Nota: la TRP ancorada el 2014 es defineix com el percentatge de població amb una renda inferior al «llindar de risc de pobresa» calculat de manera estàndard per a l'any base, el 2014, i ajustat segons la inflació. Els anys de l'eix horitzontal fan referència a l'any de publicació de la corresponent ECV, tot i que cal tenir en compte que la renda expressada és la de l'any anterior.

Font: Idescat i elaboració pròpia.

La taxa de privació material i social severa (PMSS) recull aquelles persones que presenten una mancança forçada d'almenys set de tretze ítems, és a dir, que incorpora també aspectes socials, com el fet de poder participar regularment en activitats d'oci.

La taxa PMSS és l'únic dels tres components de la taxa AROPE que fa referència al mateix any de l'enquesta. Per tant, l'edició de l'ECV del 2024 presenta les privacions de l'any 2024. És molt important tenir aquest fet en compte, perquè si bé la inflació de l'any 2024 va ser més moderada que al període inflacionista dels anys 2022 i 2023, recull tendències inflacionistes acumulades en alguns grups de productes com els aliments i l'energia.

Gràfic 5.1.4
Taxa de privació material i social severa (%)

Nota: l'any que s'indica a l'eix de les abscisses és l'any de l'edició de l'ECV, però cal recordar que cada edició de l'ECV fa referència a la renda de l'any anterior.
Font: Idescat.

Així doncs, el 8,6% de les persones van ser privades d'almenys set dels tretze ítems proposats. Aquest percentatge representa un descens de tres dècimes, i mostra incidències relativament elevades d'alguns ítems com ara no tenir capacitat de fer-se càrrec de despeses imprevistes (35,2%), o no poder anar-se'n de vacances com a mínim una setmana a l'any (30,4%).

Destaca el 14,3% de les persones que han tingut retards en el pagament de despeses relacionades amb l'habitatge principal, i que representa el màxim de la sèrie, iniciada el 2013. Cal recordar que durant l'any 2023 el BCE va elevar els tipus d'interès i l'euríbor va registrar un increment intens (que va començar a revertir-se el 2024), i això va encarir les quotes hipotecàries. S'ha d'emmarcar aquesta dada en un context en què, segons la darrera edició de la Enquesta financera de les famílies —amb dades de l'any 2022 i disponibles només pel conjunt estatal—, les hipoteques a tipus variable representaven el 70% del total espanyol. Paral·lelament, el preu del lloguer també ha experimentat un creixement significatiu els darrers anys.

En el gràfic anterior es mostren les evolucions de la PMSS per Catalunya, Espanya i la UE - 27, i també es mostren les evolucions de dos ítems relacionats amb importants encariments de preus. En primer lloc, el percentatge de persones que no podien mantenir l'habitatge a temperatura adequada augmenta considerablement en els darrers anys. A més a més, els estius, cada cop més càlids, gairebé exigeixen una inversió important en la instal·lació d'aïres

condicionats o aïllament que no totes les llars poden afrontar. En segon lloc, s'observa un increment del percentatge de persones que no poden consumir proteïna cada dos dies, que apunta un màxim el 2024 (6,2%). La inflació acumulada en el preu dels aliments, del 32,9% des del gener del 2020, pot explicar aquest increment.

L'any 2024 la taxa AROPE, que és el percentatge de persones que s'inclou com a mínim en un dels tres components (TRP, BIT i PMSS), va disminuir quatre dècimes, i se situa en el 24,0%. La resistència de l'ARPE al descens es deu, en part, a l'elevada taxa de privació material i social severa.

Quadre 5.1.2

Taxa de risc de pobresa o exclusió social (ARPE) i els seus components

Catalunya. Anys 2013-2024

	Taxa de risc de pobresa (TRP)	Taxa de privació material i social severa (PMS)	Taxa de persones que viuen en llars amb BIT	Taxa AROPE
2013	19,8	-	-	-
2014	20,9	-	-	-
2015	19,0	6,5	9,1	23,0
2016	19,2	7,8	7,6	23,8
2017	20,0	6,1	8,7	24,5
2018	21,3	6,7	5,8	24,9
2019	19,5	6,5	8,3	23,6
2020	21,7	8,0	10,2	26,7
2021	19,9	9,0	9,6	25,9
2022	19,9	8,0	6,8	24,7
2023	18,0	8,9	6,6	24,4
2024	17,4	8,6	6,1	24,0

Font: Idescat.

Catalunya es troba per sobre dels valors de la UE-27 en tots els components de l'ARPE excepte en la taxa BIT (6,1%), que es troba per sota de l'agregat europeu (7,9%). Destaca, també, la diferència en la taxa PMSS, que a Catalunya és del 8,6% i a la UE-27 és del 6,4%. El resultat és una taxa AROPE a Catalunya (24,0%) que es troba per sobre de l'europea (21,0%).

Quadre 5.1.3

Taxa de risc de pobresa o exclusió social i els seus components (%). 2023 (ECV 2024)

	Catalunya	Espanya	UE-27
Taxa de risc de pobresa	17,4	19,7	16,2
Taxa de privació material i social severa (PMSS)	8,6	8,3	6,4
Taxa de persones que viuen en llars amb BIT	6,1	8	7,9
Taxa de risc de pobresa o exclusió social (ARPE)	24	25,8	21

Font: INE i Idescat.

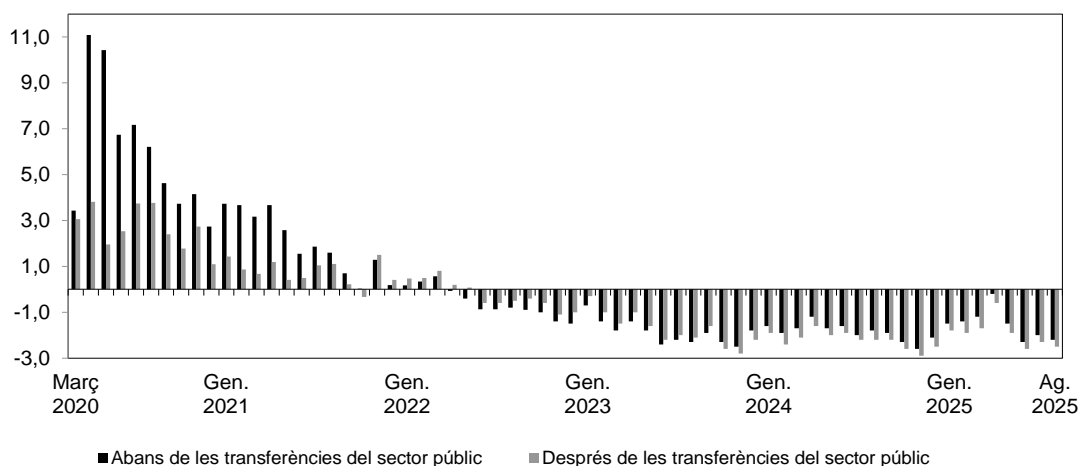
5.2. L'evolució de la desigualtat d'ingressos salarials des de l'esclat de la pandèmia

El monitor de la desigualtat d'ingressos salarial de CaixaBank Research ens permet anticipar l'evolució de la desigualtat d'ingressos. En el que va de 2025 (dades disponibles fins a l'agost) la distribució d'aquests ingressos ha millorat, un fet que es reflecteix en l'evolució de l'índex de Gini.¹ D'aquesta manera, la millora en aquest àmbit continua, després de la recuperació de nivell pre-pandèmia el novembre del 2021. La robustesa del mercat de treball es troba entre els principals factors d'aquesta evolució.

Gràfic 5.2.1

Variació de l'índex de Gini dels ingressos salarials a Catalunya a partir de l'esclat de pandèmia

Variació respecte de febrer de 2020

Nota: dades corregides de variació estacional.
Font: CaixaBank Research, a partir de dades internes.

¹ L'índex de Gini és l'índex de referència per analitzar el nivell de desigualtat salarial. Pot presentar valors entre 0 i 100. Les xifres més elevades reflecteixen nivells de desigualtat més alts, i viceversa. La variació en l'índex de Gini respecte del febrer del 2020 està corregida per la variació estacional mitjana experimentada durant el mateix període dels anys 2018 i 2019.

5.3. Altres indicadors de benestar i progrés social

D'altra banda, els darrers anys prenen força les estimacions del benestar que van més enllà del PIB i d'una valoració de la pobresa estrictament monetària. Així doncs, si bé l'indicador AROPE (*At Risk Of Poverty and/or Exclusion*), calculat en base a l'ECV, ja incorpora una visió més àmplia de la pobresa, també han sorgit altres indicadors que permeten comparar-nos amb altres regions europees. Un dels més complerts és *el Regional Social Progress Index (RSPI)* de la Comissió Europea, del qual comptem amb tres edicions, dels anys 2016, 2020 i la darrera, publicada el setembre de 2024. En síntesi, Catalunya ocupa el lloc 117 (de 237 regions) i destaca en positiu en la dimensió de la seguretat, la de l'accés a les tecnologies de la informació i les telecomunicacions, la de la salut, la de la societat inclusiva i la de l'educació avançada, que inclou les persones que han assolit estudis avançats. Per contra, pel que fa als assoliments mediambientals, Catalunya se situa a la cua del rànquing en tots els indicadors i també destaca en negatiu la dimensió de l'accés al coneixement bàsic que inclou, entre d'altres, l'abandonament escolar.

Fora de l'àmbit de l'ECV i del RSPI, l'Idescat publica una bateria d'indicadors de benestar i progrés social. Aquests indicadors, agrupats en sis àmbits, mostren alguns resultats dèbils en àmbits com l'educació i el medi ambient. Pel que fa a l'educació, es detecta una millora en la taxa d'abandonament prematur dels estudis que, malgrat que el darrer any experimenta un repunt, passa de xifres properes al 30% el 2010, a un percentatge del 13,7% el 2024. La taxa de persones entre 15 i 29 anys que ni estudien ni treballen, també ha millorat respecte de la xifra de 2010 (20,90%) i el 2024 assoleix un mínim (11,9%). No obstant, hi ha un ampli marge de millora pel que fa als resultats en les competències bàsiques, uns indicadors que van en línia amb els resultats obtinguts a les proves PISA. Pel que fa a medi ambient, no s'observen millores destacables.

La tendència que s'observa en l'àmbit de la seguretat i el transport no és positiva. Malgrat que encara ens trobem per sota del màxim del 2019 (amb 304 víctimes mortals), la tendència des d'aleshores pel que fa al nombre de víctimes mortals per accidents de trànsit torna a ser creixent, i el 2023 va ser de 288. Pel que fa al nombre de fets contra el patrimoni, el 2023 es va registrar un màxim, i el 2024 hi va haver un cert descens, amb 415.051.

D'altra banda, els indicadors relatius a les condicions de vida mostren una millora dels nivells de renda i de la taxa de risc de pobresa, així com de la resta de components de la taxa AROPE. El bloc de condicions de vida també inclou un apartat d'indicadors relatius al mercat de treball. La millora en els indicadors relatius al mercat de treball durant els anys més recents és significativa.

SEGONA PART
-
EL SECTOR PÚBLIC A CATALUNYA

6. EL SECTOR PÚBLIC AUTONÒMIC

6.1. La liquidació dels pressupostos del sector públic administratiu de la Generalitat l'any 2024

Els comptes del sector públic administratiu (SPA) consolidat inclouen l'Administració de la Generalitat, el Servei Català de la Salut (CatSalut) i les entitats autònomes administratives, és a dir, totes les entitats que tenen un pressupost de caràcter limitatiu. S'hi incorpora també l'Institut Català de la Salut, tot i que és una entitat de dret públic subjecte al dret privat i no forma part del sector públic administratiu.

El 2024 no es van aprovar els pressupostos de la Generalitat de Catalunya, amb la qual cosa els comptes públics es van regir per la pròrroga pressupostària establerta en el Decret 222/2023, de 19 de desembre, pel qual s'estableixen els criteris d'aplicació de la pròrroga dels pressupostos de la Generalitat de Catalunya per al 2023. La despesa finançada amb recursos generals es va prorrogar, en conjunt, per la totalitat del pressupost inicial del 2023, excepte les dotacions del personal, que s'ajusten a les dotacions pressupostades a 31 de desembre del 2023. Les despeses finançades amb ingressos finalistes i afectats es van ajustar a les previsions per al 2024 sense que això suposi un import superior al crèdit inicial del 2023. La pròrroga va ajustar les estructures orgànica, econòmica i per programes a l'organització administratives vigent, consolidant les modificacions pressupostàries autoritzades al llarg de l'exercici 2023 que tindran continuïtat el 2024 i els ajustos pressupostaris que resultin necessaris, sense alterar la quantia global del pressupost. Pel que fa als ingressos, es van actualitzar, d'una banda, les previsions de les bestretes i liquidacions del model de finançament i, de l'altra, els ingressos per impostos i taxes i ingressos finalistes.

El dèficit

Quant al marc fiscal, atès que l'Acord del govern de l'Estat espanyol d'objectius d'estabilitat pressupostària per al conjunt d'administracions públiques no va superar els tràmits parlamentaris, el Ministeri d'Hisenda va determinar l'equilibri pressupostari per a les comunitats autònomes per a l'any 2024, d'acord amb el Programa d'Estabilitat avalat per la Comissió Europea.

El dèficit de la Generalitat de Catalunya en termes de comptabilitat nacional de l'any 2024 va ser de 1.227 milions d'euros, equivalent a un 0,4% del PIB. Respecte del 2023, el dèficit va millorar considerablement, 2.648 milions d'euros, una reducció respecte al PIB d'1 punt. El saldo negatiu de les operacions no financeres pressupostàries va presentar una millora notable, reduint-se un 76,1%. Al seu torn, els ajustos SEC, de signe negatiu, van millorar un 53,7%.

Els ingressos no financers van experimentar una expansió important, del 16,1%, que es va dirigir tant a la reducció del dèficit públic i com a l'augment de la despesa no financera, que es va situar en el 10,6%. Els ajustos SEC del 2024

van millorar principalment perquè la despesa desplaçada, que correspon bàsicament a la despesa sanitària pendent d'aplicar, es va reduir 627 milions d'euros. L'ajust d'interessos també va millorar, entre d'altres. En canvi, els ajustos pels Fons europeus van empitjorar.

Quadre 6.1.1

La liquidació dels pressupostos del sector públic administratiu de la Generalitat.

Evolució del resultat no financer i el dèficit

Milions d'euros

	2023	2024	variació 24/23	
			M€	%
Ingressos no financers	39.966	46.392	6.426	16,1
Despeses no financeres	42.494	46.996	4.502	10,6
Resultat no financer	-2.528	-604	733	76,1
Ajustos SEC	-1.347	-623	723	53,7
Despesa meritada	-895	-268	627	70,1
Aportacions de capital	-818	-737	81	9,9
Resultat de les empreses	464	385	-79	-17,0
Fons Europeus	-339	-447	-108	-31,9
Altres ajustos	241	444	202	83,9
Dèficit SEC				
Milions d'euros	-3.875	-1.227	2.648	68,3
% s/PIB	-1,37	-0,41	0,97	70,2

Font: Sistemes Corporatius Econòmics i Financers de la Generalitat de Catalunya i IGAE.

Els ingressos

Els ingressos no financers liquidats del SPA consolidat de la Generalitat el 2024 van ser de 46.392 milions d'euros, import que suposa un increment del 16,1% respecte de l'exercici anterior. Cal diferenciar les partides en les quals la Generalitat únicament fa una funció intermediària, que són la participació dels ens locals en els ingressos tributaris de l'Estat, que va créixer un 23,4%, el FEAGA provinent de la Unió Europea, que va créixer un 23,5%, i una reduïda transferència provinent del Consell Superior d'Esports dirigida als ens locals. Sense tenir en compte aquestes partides, l'increment dels recursos no financers del SPA de la Generalitat de Catalunya va ser del 15,1%. Les liquidacions del model de finançament van aportar, el 2024, 2.304 milions més que l'any anterior. La liquidació dels ingressos del model va ser excepcionalment elevada perquè el 2022 hi va haver una subestimació de les bestretes important i la recaptació va ser més elevada que les previsions de l'Estat. Les bestretes del model de finançament del 2024 també presenten un creixement intens i aporten 2.265 milions més que l'any anterior. Aquests recursos corresponen a unes estimacions que es van emmarcar en unes previsions macroeconòmiques favorables.

Els ingressos financers van ser d'11.971 milions d'euros i van disminuir un 7,3% respecte de l'exercici anterior d'acord amb el calendari de venciments del deute.

La liquidació del capítol d'impostos directes es va incrementar un 20,6%. La bestreta i la liquidació de l'IRPF van augmentar un 17,2% i un 70,2%, respectivament. Els ingressos de l'impost sobre successions i donacions i de l'impost sobre el patrimoni també van créixer. El capítol d'impostos indirectes es va incrementar un 12,6%. La liquidació de l'IVA, que l'any anterior era negativa, va presentar un creixement molt elevat i la bestreta, un augment del 5,2%. La bestreta dels impostos especials va créixer un 1,5%. Els ingressos de l'impost sobre transmissions patrimonials i actes jurídics documentats van tancar l'exercici amb una evolució a l'alça.

El capítol de taxes i altres ingressos es va incrementar un 52,9% principalment perquè es va ingressar la contribució del servei d'incendis de l'exercici corrent i de dos exercicis pendents.

Quadre 6.1.2

La liquidació dels pressupostos del sector públic administratiu de la Generalitat. Any 2024

Detall per capítols dels ingressos consolidats

Milions d'euros

	Pressupost inicial (P)	Drets liquidats (DL)	Ingressos cobrats	% sobre el total (DL)	% DL/P	% variació 24/23 (DL)
Impostos directes	17.732	18.724	18.649	32,1	105,6	20,6
Impostos indirectes	15.659	15.654	15.648	26,8	100,0	12,6
Taxes i altres ingressos	656	1.211	1.041	2,1	184,6	52,9
Transferències corrents	7.088	9.454	9.133	16,2	133,4	22,0
Ingressos patrimonials	25	120	114	0,2	477,2	32,4
Alienació d'inversions reals	0	4	6	0,0	-	-32,5
Transferències de capital	298	1.224	1.244	2,1	410,9	-35,6
Actius financers	147	551	553	0,9	373,5	230,9
Passius financers	10.222	11.420	11.729	19,6	111,7	-10,4
Operacions corrents	41.160	45.163	44.584	77,4	109,7	18,7
Operacions de capital	298	1.228	1.250	2,1	412,2	-35,6
Operacions financeres	10.370	11.971	12.282	20,5	115,4	-7,3
Total	51.828	58.362	58.116	100,0	112,6	10,4

Font: Sistemes Corporatius Econòmics i Financers de la Generalitat de Catalunya.

El capítol de transferències corrents van augmentar un 22%. Les liquidacions del fons del model de finançament van créixer 663 milions d'euros, però les bestretes es van reduir 400 milions d'euros. L'exercici anterior es van rebre els últims recursos de la regularització del finançament del traspàs de la competència de la policia, que es va fer efectiva en diversos anys. D'altra banda, el 2024 es va ingressar el primer import del finançament del desplegament dels Mossos d'Esquadra acordat amb l'Estat en el marc de la CMAEF que s'estendrà fins al 2030. De les transferències finalistes, que comporten una despesa associada a les seves finalitats, es van ingressar 378 milions de transferències per a Rodalies Renfe acordades a la CMAEF i els ingressos del REACT van créixer 222 milions. Amb menor import, també es van incrementar les transferències per a l'atenció a la dependència i les beques, en canvi, es van reduir els recursos per a la formació professional i pels programes d'ocupació. El

2024 també es van rebre ajuts per als descomptes del transport públic d'un import similar a l'exercici anterior.

El capítol de transferències de capital va presentar una reducció del 35,6% principalment a causa de la reducció dels fons MRR i del REACT i, en grau més baix, dels programes sanitaris i del Fons d'eficiència energètica. Es van ingressar 41 milions d'euros de l'Estat per a projectes de recerca. Per contra, l'any passat es va rebre una subvenció puntual de 60 milions pel projecte del centre audiovisual Catalunya Media City. El 2024 es va ingressar l'últim pagament de la compensació de les inversions en infraestructures pendents a càrrec de la DA 3a de l'Estatut de l'any 2008, quan les inversions de l'Estat a Catalunya van estar per sota de l'import corresponent, que va ser 41 milions més baix que el de l'exercici anterior.

Amb imports poc rellevants en termes absoluts, els ingressos patrimonials van créixer 29 milions d'euros, la majoria dels quals provenen d'una resolució complementària de l'extinció de concessions del servei d'ITV, i el capítol d'alienació d'inversions reals es va reduir en 2 milions.

La desagregació de les diferents categories d'ingressos, permet analitzar-los més específicament.

Els ingressos de les bestretes i les liquidacions del model de finançament rebudes el 2024 van ser de 29.845 milions d'euros i suposen un 64,3% dels ingressos no financers totals de la Generalitat.

Les bestretes del model de finançament van ser de 25.645 milions d'euros, un 9,7% més elevades que les de l'exercici anterior. Els imports de les bestretes corresponen a les estimacions realitzades per l'Estat el juliol del 2023 i s'emmarquen en unes previsions macroeconòmiques favorables. La diferència entre les bestretes i la recaptació real que es produeix a l'exercici es liquidarà dos anys més tard. La bestreta del tram autonòmic de l'IRPF va créixer un 17,2%, la de l'IVA, un 5,2%, i la dels impostos especials, un 1,5%. La bestreta del Fons de suficiència creix un 5,1% i la del Fons de garantia dels serveis públics fonamentals, de signe negatiu, té un import un 31,4% més reduït, fet que va incrementar l'aportació de la Generalitat.

La liquidació del model de finançament del 2022 va ser excepcionalment elevada, amb un import un 121,5% més elevat que l'exercici anterior, atès que la recaptació dels impostos va ser més elevada que les bestretes. D'altra banda, el retorn de les liquidacions negatives del model de finançament dels anys 2008 i 2009 van ser de -125 milions d'euros, igual que en els exercicis anteriors.

Quadre 6.1.3

La liquidació dels pressupostos del sector públic administratiu de la Generalitat. Any 2024

Detall dels ingressos del model de finançament

Milions d'euros

	Drets liquidats	% s/ total	% variació 24/23
Bestretes del model de finançament	25.645	85,9	9,7
Tram autonòmic IRPF	14.984	50,2	17,2
IVA	8.735	29,3	5,2
Impostos especials	2.736	9,2	1,5
Fons de suficiència	1.134	3,8	5,1
Fons de garantia	-1.944	-6,5	-31,4
Liquidacions del model de finançament	4.200	14,1	121,5
Liquidació t-2 i Fons competitivitat	4.325	14,5	-
Retorn liquidacions negatives	-125	-0,4	0,0
Total model de finançament	29.845	100,0	18,1

Font: Sistemes Corporatius Econòmics i Financers de la Generalitat de Catalunya.

Els ingressos tributaris no inclosos en les bestretes del model de finançament van ser de 6.736 milions d'euros i va presentar un increment del 17,2%. Els impostos es van incrementar un 11,5% amb relació a l'exercici anterior, i les taxes i altres ingressos, un 52,9%.

Els ingressos dels impostos sobre transmissions patrimonials i sobre actes jurídics documentats van presentar un increment del 12,7% i del 13,1% perquè recullen els efectes de la reactivació de les compravendes d'habitatge per la baixada dels tipus d'interès.

Els ingressos de l'impost sobre successions i donacions es van incrementar un 17,5% a causa, principalment, de les actuacions de gestió, comprovació i liquidació, dels ingressos provinents d'ajornaments i per unes donacions extraordinàries. L'impost sobre el patrimoni es va incrementar un 9,7%. Els ingressos dels tributs sobre el joc es van estancar. L'impost sobre determinats mitjans de transport va créixer un 20,4% a causa de l'augment del nombre de vehicles matriculats i de la quota mitjana.

Dels impostos ambientals, la liquidació de l'impost sobre instal·lacions que incideixen en el medi ambient es va reduir un 6,4% condicionada per la caiguda de la producció d'energia elèctrica. Els ingressos de l'impost sobre el diòxid de carboni dels vehicles de tracció mecànica es van mantenir estables.

Amb imports més reduïts, la liquidació de l'impost sobre les estades en establiments turístics es va incrementar un 6,5% per l'augment del turisme. L'impost sobre els dipòsits en entitats de crèdit va disminuir un 3,4% i l'impost sobre begudes ensucrades envasades, un 10,1%. La liquidació de l'impost sobre grans establiments comercials va créixer un 5%. Els ingressos de l'impost sobre els habitatges buits no són comparables amb el del 2023 perquè llavors es va fer una devolució per una correcció d'una bonificació a un declarant.

Quadre 6.1.4

La liquidació dels pressupostos del sector públic administratiu de la Generalitat. Any 2024

Detall de la resta d'ingressos tributaris consolidats

Milions d'euros

	Drets liquidats	% s/ total	% variació 24/23
Altres ingressos impositius	5.524	82,0	11,5
I. sobre successions i donacions	1.153	17,1	17,5
I. sobre els habitatges buits	7	0,1	187,2
I. grans establiments comercials	12	0,2	5,0
I. sobre el patrimoni	762	11,3	9,7
I. transmissions patrimonials	2.077	30,8	12,7
I. actes jurídics documentats	685	10,2	13,1
I. operacions societàries	13	0,2	-5,3
I. det. mitjans de transport	136	2,0	20,4
Tram autonòmic i. hidrocarburs	0	0,0	-99,6
I. estades establiments turístics	96	1,4	6,5
I. begudes ensucrades envasades	27	0,4	-10,1
I. emissió de gasos i partícules a l'atmosfera produïda per la indústria	1	0,0	30,4
I. emissió d'òxids de nitrogen per l'aviació comercial	7	0,1	6,4
I. dipòsits entitats de crèdit	70	1,0	-3,4
I. sobre els actius no productius de les persones jurídiques	0	0,0	-39,5
I. instal·lacions que incideixen en el medi ambient	188	2,8	-6,4
I. emissió diòxid de carboni vehicles de tracció mecànica	51	0,8	0,2
Tributs sobre el joc	236	3,5	0,7
Gravamen de protecció civil	4	0,1	-1,2
Taxes i altres ingressos	1.211	18,0	52,9
Total resta d'ingressos tributaris	6.736	100,0	17,2

Font: Sistemes Corporatius Econòmics i Financers de la Generalitat de Catalunya.

Les transferències que no formen part del model de finançament van ser de 9.686 milions d'euros. Van augmentar un 3,5% respecte de l'exercici anterior. La participació dels ens locals en els ingressos tributaris de l'Estat, transferència en la qual la Generalitat únicament fa una funció intermediària, va créixer un 23,4%.

Es van liquidar liquidat 16,9% menys fons Next Generation en conjunt, amb un descens de 351 milions d'euros dels fons MRR i un increment de 138 milions del fons REACT-EU. Pel que fa als Fons Europeus, per una banda, el FEDER, el FSE i el Programa d'ocupació juvenil van ser més reduïts que l'exercici anterior, en canvi, el FEADER va créixer en 16 milions. De les transferències finalistes de l'Estat, es van ingressar 378 milions de transferències per a Rodalies Renfe acordades a la CMAEF. Van créixer les transferències a l'atenció a la dependència i les beques i es van reduir els fons per a la formació professional, els programes d'ocupació, els programes sanitaris i el Fons d'eficiència energètica. Es van ingressar els ajuts estatals per descomptes de tarifes al transport públic amb un import similar a l'any anterior. Per contra, l'any passat es va rebre una subvenció puntual de 60 milions d'euros pel projecte del centre audiovisual Catalunya Media City. I de les transferències no finalistes, l'any anterior es van rebre els últims recursos de la regularització del finançament del

traspàs de la competència de la policia, que es va fer efectiva en diversos anys. D'altra banda,, es van ingressar 93 milions del finançament del nou desplegament dels Mossos d'Esquadra acordat amb l'Estat en el marc de la CMAEF que s'estendrà fins al 2030. El 2024 s'ha ingressat l'últim pagament de la compensació de les inversions en infraestructures pendents a càrrec de la DA 3a de l'Estatut de l'any 2008, quan les inversions de l'Estat a Catalunya van estar per sota de l'import corresponent, que ha estat 41 milions més baix que el de l'exercici anterior.

Quadre 6.1.5

La liquidació dels pressupostos del sector públic administratiu de la Generalitat.

Detall de la resta de transferències consolidades

Milions d'euros

	Drets liquidats	% s/ total	% variació 24/23
Total altres transferències	9.686	100	3,5
Participació ens locals en els ingressos de l'Estat	5.523	57,0	23,4
Next Generation	1.048	10,8	-16,9
Fons Europeus	492	5,1	-9,6
Transferències extraordinàries per la COVID-19	0	0,0	-89,0
Altres transferències finalistes	2.332	24,1	20,3
Altres transferències no finalistes	291	3	-74,4

Font: Sistemes Corporatius Econòmics i Financers de la Generalitat de Catalunya.

Per àmbits del sector públic administratiu, la major part dels ingressos del SPA corresponen a la Generalitat. Els diferents departaments transfereixen recursos a les entitats autònomes administratives, entre les quals el Servei Català d'Ocupació (SOC) és la que té un volum de pressupost més elevat. Al seu torn, l'ICS, rep la major part dels seus ingressos de transferències del CatSalut, que és un ens públic de naturalesa singular adscrit al Departament de Salut, del qual rep els seus recursos. Aquestes transferències internes es descompten en la consolidació pressupostària.

Quadre 6.1.6

La liquidació dels pressupostos del sector públic administratiu de la Generalitat. Any 2024

Detall dels drets liquidats consolidats per àmbits 2024

Milions d'euros

	Entitats autònomes			Transferències internes	Total Consolidat
	Generalitat	administratives	ICS		
Impostos directes	18.724	0	0	0	18.724
Impostos indirectes	15.654	0	0	0	15.654
Taxes i altres ingressos	822	248	1.028	-887	1.211
Transferències corrents	9.511	15.684	3.769	-19.511	9.454
Ingressos patrimonials	117	5	0	-2	120
Alienació d'inversions reals	4	0	0	0	4
Transferències de capital	1.222	184	31	-213	1.224
Actius financers	551	440	29	-469	551
Passius financers	11.420	0	309	-309	11.420
Operacions corrents	44.828	15.938	4.798	-20.400	45.163
Operacions de capital	1.226	184	31	-213	1.228
Operacions financeres	11.971	440	338	-778	11.971
Total	58.025	16.561	5.167	-21.391	58.362

Font: Sistemes Corporatius Econòmics i Financers de la Generalitat de Catalunya.

Les despeses

El pressupost consolidat del SPA de la Generalitat per al 2024 va preveure uns crèdits inicials de 47.156 milions d'euros, dels quals 33.135 milions d'euros són operacions corrents. La diferència entre els crèdits definitius i els crèdits inicials va ser de 7.960 milions d'euros, import que representa les modificacions de crèdit efectuades.

Quadre 6.1.7

La liquidació dels pressupostos del sector públic administratiu de la Generalitat. Any 2024

Detall per capítols de les modificacions de crèdit consolidades

Milions d'euros

	Crèdits inicials	Modificació de crèdits	Crèdits definitius
Remuneracions del personal	10.933	826	11.759
Despeses de béns corrents i de serveis	10.711	3.964	14.675
Despeses financeres	784	541	1.326
Transferències corrents	10.408	2.759	13.166
Fons de contingència	300	-280	20
Inversions reals	1.289	220	1.510
Transferències de capital	1.137	498	1.635
Actius financers	980	-40	940
Passius financers	10.615	-530	10.085
Operacions corrents	33.135	7.811	40.946
Operacions de capital	2.426	719	3.145
Operacions financeres	11.595	-570	11.025
Total	47.156	7.960	55.116

Font: Sistemes Corporatius Econòmics i Financers de la Generalitat de Catalunya.

Les modificacions pressupostàries pertanyents únicament a la Generalitat l'any 2024 van afegir 6.719 milions d'euros de crèdits, entre les quals destaquen les ampliacions de crèdit per comptabilitzar la despesa desplaçada en l'àmbit de la salut, els suplementes de crèdit i les generacions de crèdit dels fons MRR. El context de pròrroga pressupostària van fer que les modificacions pressupostàries siguin més elevades que l'exercici anterior.

Quadre 6.1.8

La liquidació dels pressupostos del sector públic administratiu de la Generalitat. Any 2024

Detall de les modificacions de crèdit del subsector de la Generalitat de Catalunya

Milions d'euros

	Import	% s/ total	% variació 24/23
Total modificacions de crèdit Generalitat	6.719	100,0	75,2
Generacions de crèdit	1.308	19,5	16,0
Incorporació de romanents	530	7,9	91,6
Ampliacions i suplementes de crèdit i altres	4.881	72,6	100,9

Font: Sistemes Corporatius Econòmics i Financers de la Generalitat de Catalunya.

Les obligacions reconegudes consolidades del SPA el 2024 van ser de 55.854 milions d'euros amb un augment del 2,9% respecte de l'exercici anterior. Les operacions corrents, amb un import de 45.900 milions d'euros, van augmentar un 12,6%. Sense tenir en compte aquelles transferències en les quals la Generalitat únicament fa una funció intermediària, que són la participació dels ens locals en els ingressos tributaris de l'Estat, el FEAGA i una reduïda transferència del Consell Superior d'Esports, les despeses corrents van créixer un 11,1%. Al seu torn, les operacions de capital, de 2.271 milions, es van reduir un 19,2%.

Quadre 6.1.9

La liquidació dels pressupostos del sector públic administratiu de la Generalitat. Any 2024

Detall per capítols de les despeses consolidades

Milions d'euros

	Crèdits definitius (C)	Obligacions reconegudes (O)	Pagaments efectius (P)	% O/C	% variació 24/23 (O)
Remuneracions del personal	10.933	11.472	11.470	104,9	9,2
Despeses de béns corrents i de serveis	10.712	13.764	14.893	128,5	14,7
Despeses financeres	784	1.325	1.329	169,0	78,2
Transferències corrents	15.030	18.232	18.208	121,3	10,4
Fons de contingència	300	0	0	-	-
Inversions reals	1.289	1.051	1.055	81,5	-13,6
Transferències de capital	1.164	1.151	1.216	98,9	-23,7
Actius financers	980	879	819	89,7	-12,6
Passius financers	10.615	7.980	7.980	75,2	-26,1
Operacions corrents	37.759	44.793	45.900	118,6	12,6
Operacions de capital	2.453	2.202	2.271	89,8	-19,2
Operacions financeres	11.595	8.858	8.798	76,4	-25,0
Total	51.808	55.854	56.969	107,8	2,9

Font: Sistemes Corporatius Econòmics i Financers de la Generalitat de Catalunya.

Pel que fa als capítols, les remuneracions de personal es van incrementar un 9,2% per diversos factors. Es van aplicar un increment retributiu fix del 2% pel 2024 i uns increments retributius addicionals del 2023. D'altra banda, van augmentar les cotitzacions a la Seguretat Social per l'increment de les bases mínimes i màximes, per l'establiment del Mecanisme d'Equitat Intergeneracional i perquè la reposició de les jubilacions dels docents que es fa a un cost major, ja que els que es jubilen estaven acollits al règim de MUFACE. També es van millorar les condicions laborals i es van incrementar les plantilles de diversos col·lectius: la despesa del personal sanitari de l'ICS incorpora l'impacte del III Acord de condicions de treball del personal estatutari, la despesa del personal docent incorpora l'increment dels efectius i de les substitucions, el personal de serveis penitenciaris van tenir una millora de condicions laborals i es va incrementar el personal de Mossos d'Esquadra, bombers i agents rurals.

Les despeses corrents i de serveis es van incrementar un 14,7% principalment per la comptabilització de la despesa dels concerts sanitaris i socials i per la provisió per fer front l'anul·lació del contracte amb ATL. També va augmentar la comptabilització de despeses dels subministraments sanitaris de l'ICS, dels centres i serveis propis amb gestió autònoma i les despeses TIC. En canvi, va caure la despesa en aigua i energia i de les actuacions singulars de suport a centres educatius.

Els interessos i les despeses de formalització del deute van augmentar un 78,2% per l'efecte de la pujada del tipus d'interès en la renovació de venciments del FLA. Aquesta despesa també està condicionada per les diferències en el calendari d'amortització i de pagament d'interessos de les operacions de deute.

Els interessos i les despeses de formalització del deute van augmentar un 78,2% per l'impacte de l'augment dels tipus d'interès en l'any 2023. La despesa també està condicionada per les diferències en el calendari d'amortització i de pagament d'interessos de les operacions de deute.

Les transferències corrents van augmentar un 10,4%. A banda de les transferències als ens locals per la participació en els ingressos de l'estat, es van incrementar els ajuts a les explotacions agràries afectades per la sequera i per l'augment dels ajuts a la dependència i de la despesa de farmàcia i les vacunes. També va créixer la despesa dels concerts educatius pels increments retributius i les necessitats educatives especials. Es van incrementar les transferències a diversos ens (a la Corporació Catalana de Mitjans Audiovisuals, a l'ICF, a l'AGAUR i a les universitats públiques, a l'Agència de l'Habitatge de Catalunya, al Consorci ATM, al Consorci de Serveis Socials de Barcelona, a l'Agència de Ciberseguretat de Catalunya, als CET, al CIRE, a Circuits de Catalunya SL i a l'Agència per a la Competitivitat de l'Empresa). També es van incrementar les transferències dels programes d'igualtat i feminisme i de turisme, entre altres. En canvi, es van reduir les transferències dirigides al Consorci per a la Formació Contínua de Catalunya, al Consorci Mar Parc de Salut de Barcelona, a l'Agència

de Residus de Catalunya, a les fundacions de l'àmbit social i a les corporacions locals i empreses privades per a programes d'ocupació i la renda garantida de ciutadania i el transport i menjador escolar, entre altres.

Les inversions reals van disminuir un 13,6% per la reducció dels Fons NGEU perquè aquest programa extraordinari està finalitzant. Les inversions finançades amb el Fons NGEU van disminuir un 56,5% mentre que la resta d'inversions van augmentar un 13%. Es van reduir les aportacions a Infraestructures.cat, si bé l'execució de les inversions per part d'aquest ens va ser més elevada que la de l'exercici anterior. Es va executar el 69,7% del pressupost definitiu de les inversions.

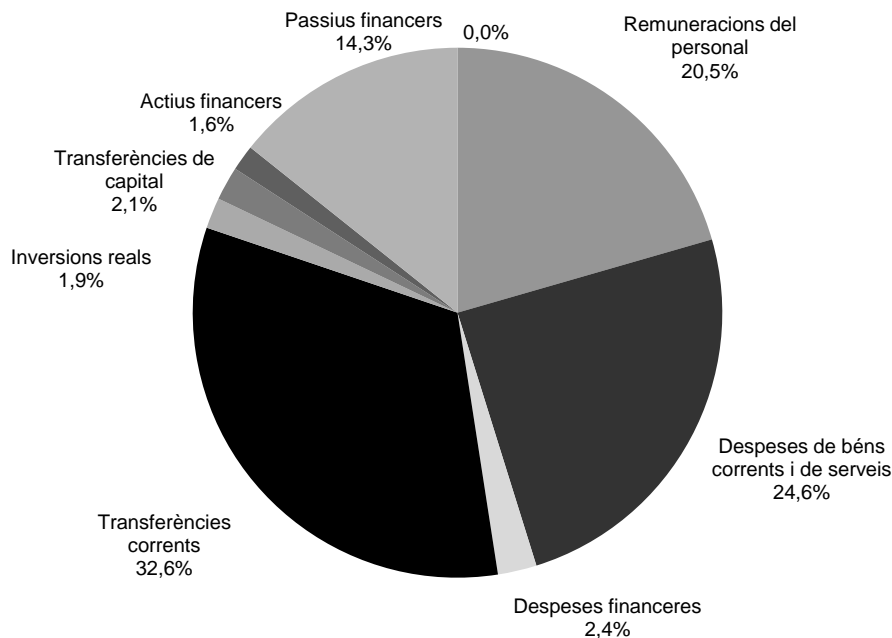
Al seu torn, les transferències de capital van disminuir un 23,7% per la reducció de transferències a l'Agència de l'Habitatge de Catalunya, a l'ICAEN, a l'Agència de Residus de Catalunya, a ACCIÓ. Una part important d'aquestes reduccions s'explica per la baixada dels fons MRR. També es van reduir les transferències dels MRR a les corporacions locals per al programa de sostenibilitat turística. D'altra banda, destaca la reducció de la transferència a ACCIÓ. Per contra, van augmentar les transferències a corporacions locals per programes mediambientals, a empreses privades pel suport a la indústria, al foment del contracte global d'explotació i al Consorci ATM, entre altres.

Les despeses financeres estan formades per la variació d'actius financers (879 milions d'euros) i per la variació de passius financers o despeses de refinançament del deute (7.980 milions d'euros). La variació d'actius financers va disminuir un 12,6% respecte al 2023 com a efecte de les aportacions de capital al Consorci Mar Parc de Salut de Barcelona, al Consorci Corporació Sanitària Parc Taulí de Sabadell, a Ferrocarrils de la Generalitat de Catalunya, a l'ATM, a IFERCAT, a Infracat i al CTTI, de manera destacada. En canvi, van créixer les aportacions a Energies Renovables Públiques de Catalunya, l'Ens d'Abastament d'Aigua Ter-Llobregat (ATL), Circuits de Catalunya SL, l'Instruments Financers per a Empreses Innovadores (IFEM), entre altres. Al seu torn, els passius financers es van reduir un 26,1% amb relació a l'exercici anterior per les variacions en el calendari d'amortitzacions del deute públic, de préstecs, de bestretes i altres crèdits.

Gràfic 6.1.1

La liquidació dels pressupostos del sector públic administratiu de la Generalitat. Any 2024

Detall per capítols de les despeses consolidades
% obligacions reconegudes sobre el total

Font: Sistemes Corporatius Econòmics i Financers de la Generalitat de Catalunya.

Als quadres 6.1.10, 6.1.11 i 6.1.12, es mostra la distribució de les obligacions reconegudes de les despeses corrents i de capital per seccions pressupostàries del 2024.

Les dades que es presenten en els pròxims quadres han estat reestructurades per ajustar-se a l'estructura departamental vigent a partir del Decret 184/2022, de 10 d'octubre, de denominació i determinació de l'àmbit de competència dels departaments en què s'organitza el Govern i l'Administració de la Generalitat de Catalunya, modificat amb el Decret 258/2022, de 24 d'octubre, i que deroga l'anterior Decret 21/2021, de 25 de maig, llevat de les despeses de personal i algunes despeses concretes que s'han reestructurat durant l'execució.

El Departament de Salut és la secció pressupostària amb major volum de despesa, amb 15.913 milions d'euros d'obligacions reconegudes. Aquest departament transfereix recursos al CatSalut, que és l'organisme responsable de garantir la prestació dels serveis sanitaris de cobertura pública a Catalunya, que al seu torn finança a l'ICS, que integra els centres i empreses de serveis sanitaris que són titularitat de la Generalitat. La despesa del Departament de Salut es va incrementar un 10,9% per l'increment de les transferències al CatSalut, que al seu torn va incrementar la despesa un 10,2%. L'augment va estar destinat principalment a finançar l'impacte dels increments retributius i les millores retributives aprovades al III Acord de l'ICS i el III conveni SISCAT i

també a l'augment de la despesa en farmàcia. També va augmentar la despesa en vacunes per noves recomanacions i l'augment de necessitats. En canvi, es van reduir les aportacions de capital al CatSalut.

D'altra banda, el Departament d'Educació i Formació Professional va tenir una despesa de 7.700 milions d'euros que es va incrementar un 4%. Les remuneracions del personal es va incrementar, a banda de les pujades salarials, perquè es va contractar nou personal docent, van augmentar les substitucions i la reposició de les jubilacions van suposar un increment de les cotitzacions, perquè les noves contractacions suposen un cost de Seguretat Social i les anteriors no, atès que eren de MUFACE. També destaca l'augment dels concerts educatius pels increments retributius i les necessitats educatives especials, de les transferències corrents al CEB, de les inversions TIC i del foment de les llars d'infants municipals. En canvi, es va reduir la despesa en actuacions singulars a centres educatius, en TIC, en beques, en transferències pel transport i menjadors escolars i en inversions del CEB i d'Infracat.

El Departament de Drets Socials i Inclusió va fer una despesa de 3.727 milions d'euros, que es va incrementar un 8,4%. L'augment de despesa es va concentrar en l'àmbit de la dependència, per l'increment de les persones beneficiàries de les prestacions. També es van incrementar les despeses dels serveis socials per un canvi del finançament de subvencions (concerts) a transferències. Per contra, van disminuir les subvencions de dependència a fundacions i institucions sense finalitat de lucre, ja que s'està traspasant el finançament dels serveis socials especialitzats al sistema de concert social. També es va reduir la despesa de la Renda Garantida de Ciutadania associada als beneficiaris activables, si bé aquesta despesa depèn de l'evolució dels perceptors i composició de les llars.

Amb un pes relatiu més reduït, el Departament de Territori, Habitatge i Transició Ecològica va disminuir la seva despesa un 8,3% perquè la comptabilització de les transferències per peatges a l'ombra i la despesa en conservació i manteniment de carreteres va ser més baixa i perquè es van reduir transferències de capital a l'AHC que l'any passat es finançava amb fons MRR, les aportacions de capital a FGC el crèdit alliberat de les quals es destina a atendre altres necessitats de despesa i les aportacions de capital a IFERCAT a causa d'una avaria de la tuneladora al túnel de la Línia 9 del metro. En sentit contrari, va augmentar la despesa de les transferències al consorci ATM, que aquest any inclou, entre altres, el finançament del rènting de 10 trens i les obres de renovació integral de la Línia 4 del metro, i les transferències corrents a l'AHC per atendre principalment els ajuts per al pagament al lloguer.

La despesa de la secció Deute, que inclou despeses financeres en venciments i el pagament d'interessos, és de 9.333 milions d'euros, un 19,4% menys que l'any anterior. L'evolució d'aquesta despesa està condicionada pels calendaris de les operacions d'endeutament.

Quadre 6.1.10

La liquidació dels pressupostos del sector públic administratiu de la Generalitat. Any 2024

Detall per seccions de les despeses de la Generalitat

Milions d'euros

	Crèdits definitius (C)	Obligacions reconegudes (O)	% O/C	% s/ total (O)	% variació 24/23 (O)
Òrgans superiors i altres	93	93	99,8	0,2	0,4
Parlament de Catalunya	65	65	100,0	0,1	0,2
Consell Garanties Estatutàries	3	3	100,0	0,0	0,0
Sindicatura de Comptes	14	14	100,0	0,0	0,0
Oficina Antifrau de Catalunya	7	7	100,0	0,0	0,0
Comissió Jurídica Assessora	4	3	95,3	0,0	7,3
Departaments	41.968	40.072	95,5	71,7	7,3
Presidència	1.077	965	89,6	1,7	2,8
Economia i Finances	226	214	95,0	0,4	24,7
Interior i Seguretat Pública	2.052	1.921	93,6	3,4	10,5
Justícia i Qualitat Democràtica	1.310	1.268	96,8	2,3	5,6
Territori, Habitatge i Transició Ecològica	3.374	3.118	92,4	5,6	-8,3
Salut	15.938	15.913	99,8	28,5	10,9
Educació i Formació Professional	8.007	7.700	96,2	13,8	4,0
Drets Socials i Inclusió	4.118	3.727	90,5	6,7	8,4
Empresa i Treball	1.657	1.398	84,4	2,5	-10,4
Igualtat i Feminisme	144	121	83,7	0,2	55,5
Unió Europea i Acció Exterior	92	87	94,7	0,2	5,0
Recerca i Universitats	1.798	1.740	96,8	3,1	4,1
Agricultura, Ramaderia, Pesca i Alimentació	1.593	1.387	87,0	2,5	79,2
Esports	78	78	99,9	0,1	10,4
Cultura	448	379	84,7	0,7	-3,6
Política Lingüística	57	56	97,8	0,1	1,1
Fons no departamentals	17.915	15.374	85,8	27,5	-7,2
Despeses de Diversos Departaments	931	518	55,7	0,9	0,5
Deute	11.440	9.333	81,6	16,7	-19,4
Fons de Contingència	20	0	0,0	0,0	-
Pensions	1	1	38,6	0,0	-18,7
Ingressos de l'Estat	5.523	5.523	100,0	9,9	23,4
Entitats autònomes administratives	1.348	853	63,3	1,5	-4,7
CatSalut	15.691	15.510	98,8	27,8	10,2
ICS	5.019	4.972	99,1	8,9	7,7
Transferències internes	-30.226	-21.021	69,5	-37,6	9,0
Total	51.808	55.854	107,8	100,0	2,9

Font: Sistemes Corporatius Econòmics i Financers de la Generalitat de Catalunya.

Quadre 6.1.11

La liquidació dels pressupostos del sector públic administratiu de la Generalitat. Any 2024

Distribució per seccions i capítols de les obligacions reconegudes per despeses corrents

Milions d'euros

	Cap 1	Cap 2	Cap 3	Cap 4	Total	% variació
	Rem. pers.	Béns i serv.	Desp. Fin.	Transf. corrents	op. corr.	24/23
Òrgans superiors i altres	67	18	0	4	89	0,1
Parlament de Catalunya	46	12	0	4	62	-0,2
Consell Garanties Estatutàries	3	1	0	0	3	0,0
Sindicatura de Comptes	11	3	0	0	14	-0,2
Oficina Antifrau de Catalunya	6	1	0	0	7	0,0
Comissió Jurídica Assessora	2	2	0	0	3	7,1
Departaments	7.975	3.224	1	25.783	36.983	9,6
Presidència	84	85	0	635	804	11,6
Economia i Finances	68	10	0	133	211	24,2
Interior i Seguretat Pública	1.589	251	0	30	1.870	10,2
Justícia i Qualitat Democràtica	735	342	0	158	1.235	8,0
Territori, Habitatge i Transició Ecològica	98	71	1	1.676	1.846	1,5
Salut	92	44	0	15.167	15.304	11,2
Educació i Formació Professional	4.838	449	0	2.217	7.505	4,2
Drets Socials i Inclusió	201	1.424	0	2.009	3.634	9,0
Empresa i Treball	83	28	0	1.095	1.206	-4,6
Igualtat i Feminisme	15	31	0	73	120	56,6
Unió Europea i Acció Exterior	14	18	0	53	85	5,5
Recerca i Universitats	14	7	0	1.630	1.651	5,8
Agricultura, Ramaderia, Pesca i Alimentació	102	431	0	544	1.078	125,7
Esports	1	0	0	70	71	22,2
Cultura	35	29	0	243	308	-2,6
Política Lingüística	4	3	0	48	55	1,4
Fons no departamentals	1	306	1.325	5.633	7.264	29,0
Despeses de Diversos Departaments	0	304	0	110	414	-0,3
Deute	0	2	1.325	0	1.327	79,7
Pensions	1	0	0	0	1	-18,7
Ingressos de l'Estat	0	0	0	5.523	5.523	23,4
Entitats autònomes administratives	165	152	0	513	830	-4,5
CatSalut	39	9.310	0	5.807	15.157	11,2
ICS	3.224	1.608	1	3	4.837	8,7
Transferències internes	0	-855	-2	-19.510	-20.367	9,3
Total	11.472	13.764	1.325	18.232	44.793	12,6

Font: Sistemes Corporatius Econòmics i Financers de la Generalitat de Catalunya.

Quadre 6.1.12

La liquidació dels pressupostos del sector públic administratiu de la Generalitat. Any 2024

Distribució per seccions i capítols de les obligacions reconegudes per despeses de capital

Milions d'euros

	Cap 6 Inv. reals	Cap 7 Transf. capital	Total op. cap.	% variació 24/23
Òrgans	3	0	3	7,4
Parlament de Catalunya	3	0	3	7,4
Consell Garanties Estatutàries	0	0	0	0,0
Sindicatura de Comptes	0	0	0	30,5
Oficina Antifrau de Catalunya	0	0	0	0,0
Comissió Jurídica Assessora	0	0	0	89,3
Departaments	720	1.244	1.964	-14,7
Presidència	53	91	144	-21,8
Economia i Finances	0	2	2	184,1
Interior i Seguretat Pública	46	0	47	-
Justícia i Qualitat Democràtica	31	1	32	-43,4
Territori, Habitatge i Transició Ecològica	325	400	725	-27,4
Salut	3	181	184	197,7
Educació i Formació Professional	170	25	195	-4,0
Drets Socials i Inclusió	24	68	92	-11,7
Empresa i Treball	9	137	147	-46,2
Igualtat i Feminisme	1	0	1	-6,4
Unió Europea i Acció Exterior	0	1	2	-11,8
Recerca i Universitats	0	73	73	-9,9
Agricultura, Ramaderia, Pesca i Alimentació	44	219	262	11,1
Esports	0	2	2	-16,5
Cultura	14	44	58	-9,5
Política Lingüística	0	0	0	-1,6
Altres seccions	17	0	0	-100,0
Despeses de Diversos Departaments	17	0	0	-100,0
Deute	0	0	0	-
Pensions	0	0	0	-
Ingressos de l'Estat	0	0	0	-
Entitats autònomes administratives	10	14	0	-100,0
CatSalut	166	80	246	-12,3
ICS	135	0	135	-19,6
Transferències internes	0	-187	-187	-135,4
Total	1.051	1.151	2.202	-19,2

Font: Sistemes Corporatius Econòmics i Financers de la Generalitat de Catalunya.

La distribució de la despesa per àrees i polítiques reflecteix les competències de la Generalitat.

La major part de la despesa correspon a l'àrea de Producció de béns públics de caràcter social, amb un 45,8% de les obligacions reconegudes totals. Aquesta àrea inclou les polítiques de Salut i d'Educació, les principals en l'àmbit pressupostari. La despesa en Salut va augmentar un 10% respecte de l'exercici

anterior principalment per l'impacte de les millores retributives. Amb imports més reduïts, va augmentar la despesa en farmàcia. La despesa en Educació es va incrementar un 5,4% que s'explica per l'increment de la plantilla docent i els increments retributius de l'educació general i, en menys intensitat, per l'increment de la despesa en educació universitària i en beques i ajuts a l'estudi.

L'àrea de Protecció i promoció social va concentrar el 5,5% de les obligacions reconegudes. La despesa en Foment de l'ocupació s'ha reduït un 7,9% per descensos dels fons REACT i de polítiques actives d'ocupació. La despesa en Protecció social va augmentar un 9,2% per les prestacions en l'àmbit de l'atenció a la dependència.

El Deute públic, que inclou amortitzacions, interessos i altres despeses, va disminuir un 19,4%, i el Suport financer als ens locals, que inclou la participació dels ens locals en els ingressos tributaris de l'Estat, va augmentar un 22,9%.

6. El sector públic autònom

Quadre 6.1.13

La liquidació dels pressupostos del sector públic administratiu de la Generalitat. Any 2024

Detall per àrees i polítiques de les despeses consolidades

Milions d'euros

	Crèdits inicials	Crèdits definitius (C)	Obligacions reconegudes (O)	% O/C	% s/ total (O)	% variació 24/23 (O)
Funcionament de les institucions i administració general	3.265	2.984	2.474	82,9	4,4	21,4
Alta direcció de la Generalitat i el seu govern	130	130	127	97,7	0,2	-0,9
Administració i serveis generals	3.119	2.817	2.315	82,2	4,1	22,1
Relacions institucionals i processos electorals	15	38	32	86,0	0,1	149,4
Serveis públics generals	2.957	3.255	3.075	94,5	5,5	7,8
Justícia	1.121	1.185	1.153	97,3	2,1	3,9
Seguretat i protecció civil	1.779	2.013	1.867	92,7	3,3	10,7
Relacions exteriors i cooperació per al desenvolupament	58	57	56	97,7	0,1	-0,1
Protecció i promoció social	4.378	5.363	4.522	84,3	8,1	5,5
Protecció social	3.373	4.049	3.642	90,0	6,5	9,2
Promoció social	42	46	42	91,0	0,1	5,3
Foment de l'ocupació	963	1.268	837	66,0	1,5	-7,9
Producció de béns públics de caràcter social	20.433	26.251	25.594	97,5	45,8	7,3
Salut	11.463	16.091	15.874	98,7	28,4	10,0
Educació	7.999	9.320	8.964	96,2	16,0	5,4
Habitatge i altres actuacions	453	294	293	99,5	0,5	-32,9
Cultura	358	385	318	82,4	0,6	-5,3
Llengua catalana	52	53	51	97,9	0,1	0,3
Consum	15	13	13	96,4	0,0	-23,3
Esports	93	94	81	86,3	0,1	-9,4
Producció de béns públics de caràcter econòmic	3.296	4.030	3.592	89,1	6,4	0,3
Cicle de l'aigua	31	72	52	72,9	0,1	53,9
Transport	1.803	2.207	2.083	94,4	3,7	-1,7
Societat de la informació i el coneixement i telecomunicacions	510	627	511	81,4	0,9	-6,0
Ordenació del territori i urbanisme	25	29	14	47,2	0,0	-5,1
Actuacions ambientals	379	464	362	78,1	0,6	18,7
Infraestructures agràries i rurals	81	80	68	85,0	0,1	-23,2
Recerca, desenvolupament i innovació	424	508	460	90,5	0,8	6,0
Altres actuacions de caràcter econòmic	43	44	43	97,7	0,1	2,0
Foment i regulació dels sectors productius	1.148	1.785	1.461	81,8	2,6	5,7
Agricultura, ramaderia i pesca	571	856	687	80,3	1,2	52,1
Indústria	103	185	132	71,3	0,2	48,7
Energia i mines	177	272	261	95,7	0,5	-39,6
Comerç	47	27	27	99,4	0,0	-25,4
Turisme	123	242	160	65,8	0,3	-31,6
Desenvolupament empresarial	58	63	47	75,4	0,1	-18,0
Crèdit oficial i sector financer	67	137	146	106,0	0,3	78,2
Promoció i defensa de la competència	2	2	2	79,9	0,0	10,9
Suport financer ens locals	4.613	5.840	5.805	99,4	10,4	22,9
Suport financer ens locals	4.613	5.840	5.805	99,4	10,4	22,9
Fons de contingència	300	20	0	-	--	-
Fons de contingència	300	20	0	-	-	-
Deute públic	11.418	11.438	9.331	81,6	16,7	-19,4
Deute públic	11.418	11.438	9.331	81,6	16,7	-19,4
Total	51.808	60.966	55.854	91,61	100	2,9

Font: Sistemes Corporatius Econòmics i Financers de la Generalitat de Catalunya.

De la mateixa manera que els ingressos, la major part de les despeses del SPA corresponen a la Generalitat, que inclouen les transferències internes que es descompten en la consolidació pressupostària. La despesa del CatSalut es reparteix entre el capítol de béns i serveis, que conté els concerts sanitaris i la medicació hospitalària de dispensació ambulatoria, i el de transferències corrents, que inclou la transferència a l'ICS i la despesa en farmàcia. La despesa de l'ICS es concentra en remuneracions del personal.

Quadre 6.1.14

La liquidació dels pressupostos del sector públic administratiu de la Generalitat. Any 2024

Detall de les obligacions reconegudes consolidades per àmbits

Milions d'euros

	Entitats autònomes			Transferències internes	Total Consolidat
	Generalitat	administratives	ICS		
Remuneracions del personal	8.043	205	3.224	0	11.472
Despeses de béns corrents i de serveis	3.549	9.462	1.608	-855	13.764
Despeses financeres	1.326	0	1	-2	1.325
Transferències corrents	31.419	6.320	3	-19.510	18.232
Inversions reals	740	176	135	0	1.051
Transferències de capital	1.244	93	0	-187	1.151
Actius financers	1.238	107	0	-466	879
Passius financers	7.980	0	0	0	7.980
Operacions corrents	44.337	15.987	4.837	-20.367	44.793
Operacions de capital	1.985	269	135	-187	2.202
Operacions financeres	9.218	107	0	-466	8.858
Total	55.540	16.363	4.972	-21.021	55.854

Font: Sistemes Corporatius Econòmics i Financers de la Generalitat de Catalunya.

La liquidació dels pressupostos de les entitats autònomes administratives

A continuació es presenten les dades de la liquidació dels pressupostos de les entitats autònomes administratives per tal de mostrar la seva composició i rellevància.

Els ingressos

Els ingressos liquidats de les entitats autònomes administratives l'any 2024 van ser de 962 milions d'euros, import un 6,7% més reduït que l'exercici anterior. El SOC concentra el 59,5% dels drets liquidats i va disminuir els seus ingressos un 11%, principalment pel descens del Fons Next Generation i, amb un import menor, pel descens de les transferències corrents que rep del Departament d'Empresa i Treball. El Servei Català de Trànsit concentra el 19,6% dels ingressos de les entitats autònomes administratives i els seus ingressos, que majoritàriament són multes i sancions, van augmentar un 17,5%.

Quadre 6.1.15

La liquidació dels pressupostos del sector públic administratiu de la Generalitat. Any 2024

Detall per ens dels ingressos de les entitats autònomes administratives

Milions d'euros

	Drets liquidats	% variació 24/23
Patronat de la Muntanya de Montserrat	4	3,2
Institut Català de les Dones	16	99,8
Escola d'Administració Pública de Catalunya	15	48,8
Institut d'Estadística de Catalunya	8	78,7
Institució de les Lletres Catalanes	4	-2,4
Biblioteca de Catalunya	9	-6,9
Institut Nacional d'Educació Física de Catalunya	19	0,7
Consell Català de l'Esport	56	21,0
Institut per al Desenvolupament de les Comarques de l'Ebre	2	28,5
Institut Català de la Vinya i el Vi	3	35,0
Centre d' Estudis Jurídics i Formació Especialitzada	6	-10,1
Institut Català de l'Acolliment i de l'Adopció	18	-3,8
Agència Catalana del Consum	14	16,8
Agència Pública de Formació i Qualificació Professional Cat.	3	-94,5
Servei Català de Trànsit	188	17,5
Institut Desenvolupament i Promoció Alt Pirineu i Aran	1	-23,2
Servei d'Ocupació de Catalunya	574	-11,0
Centre d'Estudis d'Opinió	2	105,1
Institut de Seguretat Pública de Catalunya	18	16,9
Autoritat Catalana de la Competència	3	-31,0
Total entitats autònomes administratives	962	-6,7

Font: Sistemes Corporatius Econòmics i Financers de la Generalitat de Catalunya.

Les despeses

Les despeses de les entitats autònomes administratives del 2024 van ser de 853 milions d'euros i van presentar un descens del 4,7%. El SOC, que concentra el 59,9% de les obligacions reconegudes, va disminuir la seva despesa un 6,5% principalment per la reducció de les transferències per polítiques actives d'ocupació als ens locals. Al seu torn, el Servei Català de Trànsit, amb el 14,7% de les obligacions reconegudes, va disminuir la seva despesa un 9,5% pel descens de les transferències corrents a la Generalitat, tot i que la compra de béns i serveis i les inversions van augmentar.

Quadre 6.1.16

La liquidació dels pressupostos del sector públic administratiu de la Generalitat. Any 2024

Detall per ens de les obligacions reconegudes de les entitats autònomes administratives

Milions d'euros

	Import	% variació 24/23
Patronat de la Muntanya de Montserrat	5	11,8
Institut Català de les Dones	15	65,9
Escola d'Administració Pública de Catalunya	15	7,8
Institut d'Estadística de Catalunya	9	9,6
Institució de les Lletres Catalanes	4	10,6
Biblioteca de Catalunya	10	-8,4
Institut Nacional d'Educació Física de Catalunya	18	-3,8
Consell Català de l'Esport	55	-10,2
Institut per al Desenvolupament de les Comarques de l'Ebre	2	7,9
Institut Català de la Vinya i el Vi	3	-1,1
Centre d' Estudis Jurídics i Formació Especialitzada	6	9,4
Institut Català de l'Acolliment i de l'Adopció	20	6,5
Agència Catalana del Consum	13	-3,8
Agència Pública de Formació i Qualificació Professional Cat.	14	27,1
Servei Català de Trànsit	126	-9,5
Institut Desenvolupament i Promoció Alt Pirineu i Aran	2	22,5
Servei d'Ocupació de Catalunya	511	-6,5
Centre d'Estudis d'Opinió	2	-2,3
Institut de Seguretat Pública de Catalunya	22	5,7
Autoritat Catalana de la Competència	2	8,3
Total entitats autònomes administratives	853	-4,7

Font: Sistemes Corporatius Econòmics i Financers de la Generalitat de Catalunya.

6.2. L'estat d'execució del pressupost de la Generalitat a 30 de setembre de 2025

Els comptes públics de la Generalitat de Catalunya de l'exercici 2025 es regeixen per les condicions de la pròrroga dels pressupostos del 2023, establerta en el Decret 478/2024, consistents en prorrogar la despesa finançada amb recursos generals per la totalitat del pressupost inicial del 2023, excepte les dotacions de personal, que s'ajusten a les pressupostades a 31 de desembre de 2023, i les despeses finançades amb ingressos finalistes i afectats, que s'ajusten a les previsions per al 2025 sense que això suposi un import superior al crèdit inicial del 2023. La pròrroga ajusta les estructures orgànica, econòmica i per programes a l'organització administrativa. Respecte dels ingressos, s'actualitzen, d'una banda, les previsions de les bestretes i liquidacions del model de finançament i, de l'altra, els ingressos per impostos i taxes i ingressos finalistes.

Cal destacar que, en el marc de pròrroga pressupostària, el Govern ha aprovat tres suplementos de crèdit: un de 2.167 milions d'euros (Decret Llei 7/2025), per atendre les necessitats recurrents de 2024; un de 1.301 milions (Decret Llei 8/2025), per fer front increments retributius regulats per la normativa bàsica i compromisos per a garantir el funcionament normal dels serveis públics; i un de 468 milions (Decret Llei 11/2025), per incloure increments de personal i ampliar la cobertura de compromisos.

Els comptes del sector públic administratiu consolidat inclouen l'Administració de la Generalitat, el Servei Català de la Salut i les entitats autònomes administratives, és a dir, totes les entitats que tenen un pressupost de caràcter limitatiu. S'incorpora també en aquestes dades l'execució de l'Institut Català de la Salut, tot i que és una entitat de dret públic subjecta al dret privat i, per tant, no forma part del sector públic administratiu. Pel que fa a les reestructuracions orgànica, econòmica i per programes, la comparació de l'execució es fa en termes homogenis.

L'estat d'execució dels pressupostos consolidats d'ingressos del sector públic administratiu de la Generalitat de Catalunya

Els ingressos no financers liquidats per operacions no financeres del sector públic administratiu consolidat de la Generalitat fins al setembre del 2025 han estat de 35.279 milions d'euros, import pràcticament similar al de l'exercici anterior. Els ingressos corrents s'han estancat i els de capital, de menor importància quantitativa, s'han reduït un 9,8%. Sense tenir en compte les transferències en les quals la Generalitat únicament fa una funció intermediària, que són la participació dels ens locals en els ingressos tributaris de l'Estat, el FEAGA i una reduïda transferència del Consell Superior d'Esports a les diputacions per la participació en la recaptació de les apostes esportives, els ingressos no financers s'han incrementat un 1,2%. Aquest creixement es veu

atenuat perquè el setembre del 2024 es va comptabilitzar un ingrés patrimonial que després es va reclassificar com a operació financera.

El quadre 6.2.1 mostra l'estat d'execució dels diferents capítols d'ingressos i la seva variació respecte de l'exercici anterior. Els ingressos dels impostos directes de gener a setembre del 2025 han crescut un 5,5%. Les bestretes del model de finançament de l'IRPF creixen un 9,5%, en canvi, la seva liquidació s'ha reduït. Amb un import més reduït, els ingressos de l'impost sobre successions i donacions cauen un 12,5% mentre que els de l'impost sobre el patrimoni han augmentat un 11,3%. El capítol d'impostos indirectes s'incrementa un 2,6%. Els ingressos de la bestreta de l'IVA augmenten un 10,9%, si bé la liquidació presenta un descens. Els ingressos dels impostos sobre transmissions patrimonials i actes jurídics documentats augmenten un 18,4% i un 25,3%, respectivament.

Quadre 6.2.1

L'estat d'execució del pressupost del sector públic administratiu de la Generalitat a 30 de setembre de 2025

Estat d'execució del pressupost consolidat d'ingressos

Milions d'euros

	Previsions inicials (P)	Drets liquidats (DL)	Ingressos cobrats	% var. (DL) 25/24	% DL/PI
Impostos directes	19.700	15.392	15.348	5,5	78,1
Impostos indirectes	15.696	12.135	12.103	2,6	77,3
Taxes i altres ingressos	663	745	652	1,1	112,4
Transferències corrents	6.671	6.430	6.218	-9,3	96,4
Ingressos patrimonials	25	77	74	-84,6	304,3
Alienació d'inversions	0	0	0	-55,5	--
Transferències de capital	133	500	494	-9,8	375,2
Actius financers	97	227	221	153,0	233,2
Passius financers	12.883	11.302	11.302	13,1	87,7
Operacions corrents	42.755	34.779	34.395	0,1	81,3
Operacions de capital	133	500	494	-9,8	375,3
Operacions no financeres	42.888	35.279	34.888	-0,1	82,3
Operacions financeres	12.980	11.529	11.523	14,3	88,8
Total	55.869	46.807	46.411	3,1	83,8

Font: Sistemes Corporatius Econòmics i Financers de la Generalitat de Catalunya.

Les taxes i altres ingressos han ingressat fins al mes de setembre un 1,1% més que l'any anterior. L'augment intens dels ingressos de multes i sancions es veu compensat pel fet que enguany encara no s'ha ingressat la quota de la contribució al servei d'incendis, mentre que l'any anterior s'havien ingressat la quota corrent i un endarreriment. El descens dels ingressos patrimonials no és representatiu de l'exercici perquè recull l'efecte de l'anotació, el setembre del 2025, de 428 milions d'euros de la venda d'IDIADA, que posteriorment es va regularitzar i es va anotar al capítol de variació d'actius financers.

Les transferències corrents es redueixen un 9,3% que, sense tenir en compte els ingressos de la participació dels ens locals en els ingressos de l'Estat, la

transferència del Consell Superior d'Esports a les diputacions i el FEAGA (que es redueixen un 8,9%), assoleix el 10%. Les liquidacions dels fons del model de finançament s'han reduït, però les bestretes dels fons s'incrementen. El programa REACT i algunes transferències finalistes estatals (ajuts pels descomptes del transport públic, les beques i les transferències per a l'atenció a la dependència) disminueixen, mentre que la transferència per al desplegament dels Mossos d'Esquadra i els programes educatius i sanitaris s'incrementen. També s'ha rebut un deute pendent per l'assistència sanitària a residents derivats entre comunitats autònomes, a estrangers desplaçats i del Fons de Garantia Assistencial i el mes de setembre s'ha liquidat una part de les transferències per a Rodalies acordades a la Comissió Mixta d'Afers Econòmics i Fiscals Estat-Generalitat (CMAEF), que l'exercici anterior es van ingressar més tard.

Les transferències de capital presenten una reducció d'un 9,8%, com a efecte sobretot a la reducció dels fons MRR respecte de l'any anterior i, en un grau més baix, dels fons europeus i per unes devolucions del Fons d'Eficiència Energètica. En canvi, augmenten els fons del REACT i els programes sanitaris i s'ha ingressat la transferència estatal pel programa MOVES III de subvencions al vehicle elèctric.

Els ingressos financers de gener a setembre s'incrementen un 14,3% pel diferent calendari dels venciments del deute.

El quadre 6.2.2 mostra la classificació dels ingressos de la Generalitat segons si formen part del sistema de bestretes i liquidacions del model de finançament i dels altres ingressos tributaris i transferències, detallant-ne els conceptes.

Les bestretes mensuals del model de finançament a setembre del 2025 presenten un increment d'un 10,2%. La bestreta del tram autonòmic de l'IRPF creix un 9,5%, la de l'IVA, un 10,9% i la dels impostos especials, un 2,2%. La bestreta del Fons de suficiència també creix, en un 13,1%, i la del Fons de garantia dels serveis públics fonamentals, de signe negatiu, presenta un lleuger desen. La liquidació del model de finançament del 2023 ha aportat 1.601 milions d'euros menys que l'exercici anterior, quan van ser especialment elevades perquè la subestimació dels ingressos del 2022 va ser important.

Quadre 6.2.2

L'estat d'execució del pressupost del sector públic administratiu de la Generalitat a 30 de setembre de 2024

Detall de l'estat d'execució dels ingressos no financers consolidats

Milions d'euros

	Previsions inicials (PI)	Drets liquidats (DL)	% variació 25/24 (DL)	% DL/PI
Tram autonòmic IRPF	16.414	12.310	9,5	75,0
IVA	9.686	7.264	10,9	75,0
Impostos especials	2.797	2.097	2,2	75,0
Fons de suficiència	1.282	962	13,1	75,0
Fons de garantia	-1.950	-1.442	-1,1	74,0
Bestretes del model de finançament	28.229	21.191	10,2	75,1
Fons competitivitat	1.523	1.523	-5,0	100,0
Liquidació t-2	1.204	1.230	-54,8	102,2
Retorn liquidacions negatives	-125	-124	32,3	99,2
Liquidacions del model de finançament	2.602	2.630	-37,8	101,1
I. sobre successions i donacions	1.033	761	-12,5	73,6
I. grans establiments comercials	13	12	-0,4	96,7
I. sobre el patrimoni	735	809	11,3	110,0
I. transmissions patrimonials	2.057	1.820	18,4	88,5
I. actes jurídics documentats	668	636	25,3	95,2
I. det. mitjans de transport	123	72	-23,4	58,8
I. estades establiments turístics	67	35	3,9	52,5
I. dipòsits entitats de crèdit	71	51	--	71,0
I. emissió diòxid de carboni vehicles de tracció mecànica	39	51	-0,5	131,9
I. instal·lacions que incideixen en el medi ambient	130	115	-3,0	88,7
Tributs sobre el joc	237	179	1,2	75,5
Resta d'impostos	55	46	0,9	83,7
Altres ingressos tributaris	5.229	4.588	9,9	87,7
Resta de taxes i altres ingressos	663	745	1,1	112,4
Participació ens locals	4.347	3.866	-9,3	88,9
Next Generation	0	503	-14,9	--
Fons Europeus	371	216	-19,5	58,3
Transferències extraordinàries per la COVID-19	0	-2	--	--
Transferències finalistes	1.274	1.300	9,3	102,0
Transferències no finalistes	148	162	54,4	109,7
Altres transferències	6.140	6.047	-5,8	98,5
Ingressos patrimonials	25	77	-84,6	304,3
Alienació d'inversions	0	0	-55,5	--
Total ingressos no financers	42.888	35.279	-0,1	82,3

Font: Sistemes Corporatius Econòmics i Financers de la Generalitat de Catalunya.

Els ingressos impositius que no venen per bestretes s'incrementen un 9,9% respecte de l'exercici anterior. Els ingressos dels impostos sobre transmissions patrimonials i actes jurídics documentats, vinculats al mercat immobiliari, continuen creixent d'acord amb l'alça de les compravendes d'habitatges, amb increments del 18,4% i del 25,3%. Els ingressos de l'impost sobre el patrimoni han estat un 11,3% més elevat que l'exercici anterior. Per contra, l'impost sobre successions i donacions presenta una caiguda de la liquidació del 12,5%. Al seu torn, els tributs sobre el joc es mantenen relativament estables, amb un increment de l'impost sobre el joc en línia i una reducció dels de la modalitat de màquines escurabutxaques.

Els ingressos de l'impost sobre determinats mitjans de transport cauen un 23,4%. El creixement de les matriculacions de vehicles se centra en l'epígraf de vehicles menys contaminants que tributa a un tipus del 0% i, d'altra banda, la base impositiva dels vehicles més contaminants està disminuint. Els ingressos del primer període de liquidació de l'impost sobre les estades en establiments turístics creixen un 3,9%. Els ingressos de l'impost sobre dipòsits en entitats de crèdit no són comparables amb l'exercici anterior, quan es van liquidar més tard. Els ingressos de l'impost sobre instal·lacions que incideixen en el medi ambient descendeixen un 3%, d'acord amb la reducció de la producció d'energia elèctrica d'origen nuclear i per cicles combinats. L'impost sobre les emissions de diòxid de carboni dels vehicles de tracció mecànica ha presentat una liquidació semblant a l'exercici anterior.

De les transferències que no formen part del model de finançament, la Participació dels ens locals en els ingressos de l'Estat, en què la Generalitat únicament fa una funció pagadora, es redueix un 9,3%. Els fons del programa NGEU presenten un descens del 14,9%. Resten pocs ingressos pendents del MRR i la liquidació del REACT-UE depèn de la certificació i verificació de projectes finançats. La liquidació dels fons europeus es redueix un 39,2% principalment pels descensos del FEDER, del FEADER i del programa d'ocupació juvenil.

De la resta de transferències finalistes, s'han rebut menys ajuts pels descomptes del transport públic, beques i recursos per a l'atenció a la dependència i s'han realitzat unes devolucions del Fons d'Eficiència Energètica. En canvi, s'ha liquidat el programa MOVES III del 2025, s'han incrementat els programes educatius i sanitaris i el mes de setembre del 2025 s'ha liquidat una transferència per a Rodalies, mentre que l'exercici anterior es va ingressar la seva totalitat al desembre. Les transferències no finalistes del 2025 inclouen la regularització d'un deute pendent de l'assistència sanitària prestada a residents derivats entre comunitats autònomes, a assegurats d'altres estats desplaçats en estada temporal i la contemplada en el Fons de Garantia Assistencial.

L'estat d'execució dels pressupostos consolidats de despeses del sector públic administratiu de la Generalitat de Catalunya

Fins al 30 de setembre el pressupost inicial s'ha modificat en 8.908 milions d'euros. A banda dels suplementes de crèdit comentats anteriorment, s'han fet incorporacions de romanents, principalment dels fons MRR, i generacions de crèdit dels recursos finalistes.

Les obligacions reconegudes per despeses no financeres sumen 33.223 milions d'euros, import pràcticament similar al del mateix període de l'any anterior. Sense tenir en compte aquelles transferències en les quals la Generalitat únicament fa una funció intermediària (la participació dels ens locals en els ingressos tributaris de l'Estat, el FEAGA i una reduïda transferència del Consell Superior d'Esports), les despeses no financeres s'incrementarien un 1,5%, creixement molt més moderat que el de l'exercici anterior. En conjunt, s'ha executat el 71,9% del pressupost definitiu de les operacions corrents i un 31,8% del de les operacions de capital.

Les despeses de les remuneracions del personal s'incrementen un 3,1% amb respecte del 2024. S'ha abonat, amb efectes retroactius de l'1 de gener del 2025, l'increment salarial del 0,5% addicional de 2024 que estava condicionat a l'evolució de l'IPC harmonitzat entre 2022 i 2024. Aquest capítol també recull, d'una banda, les millores laborals i increments de plantilla del personal sanitari, docent, penitenciari, Mossos, bombers i agents rurals; i d'altra banda, els increments de les cotitzacions socials establerts per la Seguretat Social. S'ha executat un 66,8% del pressupost definitiu.

Les despeses corrents en béns i serveis es mantenen a un nivell similar al de l'exercici anterior, si be aquell any hi va haver despeses puntuals com la sentència per l'anul·lació del contracte amb ATL que no es repetiran. Respecte a l'any anterior, han disminuït els drets de superfície del Departament d'Educació i Formació Professional amb Infracat, en canvi, s'ha accelerat el ritme de comptabilització dels concerts sanitaris i socials i de les despeses TIC.

Els interessos i les despeses de formalització del deute disminueixen un 2,9% com a efecte de les diferències en el calendari d'amortització i de pagament d'interessos de les operacions de deute.

Al seu torn, les transferències corrents es mantenen estables, però presenten un creixement del 5,6% sense tenir en compte les transferències corrents de la participació dels ens locals en els ingressos de l'Estat i el FEAGA (que es redueixen un 8,8%). L'augment de despesa s'explica principalment perquè s'ha transferit a Rodalies els recursos rebuts de l'Estat el 2024 en concepte de Pla d'Acció de Rodalies, dèficit d'explotació dels serveis de transport de viatgers per ferrocarrils de rodalies i regionals i, amb un import reduït, per les millores dels serveis de Rodalies Lleida i plans alternatius de transports, acordats en la CMAEF. També s'ha accelerat la comptabilització de Fons de Cooperació Local dels ajuntaments, de la despesa de farmàcia, de vacunes, dels ajuts a la

dependència, dels concerts educatius, de la transferència a l'Agència de l'Habitatge de Catalunya i al Consorci d'Educació de Barcelona, entre altres. En canvi, es redueix la despesa de la renda garantida de ciutadania, per la millora de l'economia i l'increment de l'ingrés mínim vital, i es redueix el ritme de comptabilització de les transferències a diferents ens. En conjunt, s'ha executat el 73% dels crèdits definitius.

Pel que fa a les operacions de capital, les inversions reals disminueixen un 33,3%, atès que s'ha alentit el ritme de comptabilització de les aportacions a Infraestructures per part de diversos departaments, de les inversions en edificis del Departament d'Educació i Formació Professional, del CatSalut i de l'ICS i de maquinària i utilatge de l'àmbit sanitari. S'ha executat un 42,5% del pressupost inicial, un 30,5% si es descompta l'efecte dels fons MRR. Al seu torn, les transferències de capital disminueixen un 16% principalment per l'alentiment de les transferències del PUOSC, al Consorci Autoritat del Transport Metropolità, a l'Agència de Residus de Catalunya, del contracte programa dels ens locals de l'àmbit de la dependència, les destinades a la prevenció i control ambiental finançades amb l'impost sobre les emissions de diòxid de carboni dels vehicles de tracció mecànica i les transferències finançades amb fons MRR, entre altres. S'ha executat un 37,9% del pressupost definitiu.

La major part de les despeses financeres correspon als passius financers, que van augmentar un 43,9% per les variacions en el calendari d'amortitzacions de deute públic, de préstecs i d'altres crèdits.

Quadre 6.2.3

L'estat d'execució del pressupost del sector públic administratiu de la Generalitat a 30 de setembre de 2024

Estat d'execució del pressupost consolidat de despeses

Milions d'euros

	Crèdits inicials	Crèdits definitius (C)	Obligacions reconegudes (O)	% variació 25/24 (O)	% O/C
Remuneracions del personal	10.950	12.842	8.576	3,1	66,8
Despeses de béns corrents i de serveis	10.648	13.440	10.158	0,0	75,6
Despeses financeres	784	785	615	-2,9	78,4
Transferències corrents	14.792	17.748	12.954	0,7	73,0
Fons de contingència	300	139	0	-	0,0
Inversions reals*	900	1.475	382	-33,3	25,9
Transferències de capital	747	1.418	537	-16,0	37,9
Actius financers	868	1.051	633	6,4	60,2
Passius financers	10.615	10.615	11.024	43,9	103,9
Operacions corrents	37.475	44.954	32.303	1,0	71,9
Operacions de capital	1.647	2.893	919	-24,2	31,8
Operacions no financeres	39.122	47.847	33.223	0,1	69,4
Operacions financeres	11.483	11.666	11.657	41,2	99,9
Total	50.605	59.513	44.879	8,3	75,4

* L'execució de les inversions del sector públic administratiu no és un paràmetre rellevant per analitzar la inversió executada per la Generalitat ja que no conté les inversions executades per les principals entitats inversores, com per exemple: Infracat, ACA o l'ercat.

Font: Sistemes Corporatius Econòmics i Financers de la Generalitat de Catalunya.

El quadre 6.2.4 mostra la despesa sense consolidar del subsector de la Generalitat de Catalunya detallada per seccions pressupostàries. Per tal que la comparació interanual sigui homogènia s'han reestructurat les dades d'acord amb l'estructura departamental actual.

Pel que fa a les modificacions de crèdit, destaca el Departament de Salut, que ha rebut ampliacions de crèdit per un import de 2.440 milions d'euros destinades a comptabilitzar la despesa desplaçada pendent d'exercicis anteriors, així com 1.459 milions de transferències, provinents principalment dels suplementes de crèdit, per a finançar la despesa en farmàcia i en medicaments de dispensació ambulatoria, l'atenció especialitzada d'aguts i l'atenció primària, entre d'altres.

El Departament d'Educació i Formació Professional també ha estat receptor de transferències per un import de 790 milions, principalment dels suplementes, per a finançar les beques de transport i menjador escolar, el Pla de xoc contra la segregació, el programa de motxilles escolars, despeses corrents de l'escola concertada i les substitucions de personal. També ha incorporat romanents dels MRR. El Departament de Territori, Habitatge i Transició Ecològica ha generat 773 milions d'euros, entre les quals hi ha les transferències estatals per a Rodalies i altres fons finalistes, i ha rebut transferències per a finançar polítiques d'habitatge, projectes d'energia renovable i actuacions en matèria

d'infraestructures i serveis de mobilitat i d'aigua. El Departament de Drets Socials i Inclusió ha incorporat crèdits dels fons MRR i dels programes socials a càrrec de l'assignació de l'IRPF, ha generat crèdit dels fons per a l'atenció a la dependència i ha rebut transferències per atendre aportacions als ens locals, increments retributius i de prestacions socials.

Les obligacions reconegudes dels capítols 1 a 8 del subsector Generalitat de Catalunya a setembre del 2025 es redueixen un 2,4%. Sense tenir en compte els fons MRR, que és un programa acotat en el temps, i la participació dels ens locals en els ingressos tributaris de l'Estat, el FEAGA i la transferència del Consell Superior d'Esports, la reducció de la despesa seria de l'1,2%.

Les principals reduccions de les obligacions reconegudes, en import absolut, van tenir lloc als departaments de Salut i d'Agricultura, Ramaderia, Pesca i Alimentació. El Departament de Salut presenta una reducció de la despesa d'un 6,2%, principalment per la disminució de les transferències i aportacions de capital al CatSalut, tant perquè el seu ritme d'execució és més lent com perquè l'ampliació de crèdit rebuda enguany ha estat més reduïda. La despesa del Departament d'Agricultura, Ramaderia, Pesca i Alimentació es redueix un 48,1% perquè l'exercici anterior es va pagar la sentència d'Aigües Ter Llobregat i es van donar més ajuts per la sequera.

Per contra, els principals increments de la despesa en termes absoluts van tenir lloc als departaments de Territori, Habitatge i Transició Ecològica i de Drets Socials i Inclusió. En el primer cas, l'augment del 14,4% s'explica bàsicament per la transferència de recursos provinents de l'Estat a la RENFE i per les transferències i aportacions extraordinàries a l'Agència de l'Habitatge de Catalunya. La despesa de Drets Socials i Inclusió presenta un increment d'un 8% que se centra, principalment, en la prestació de serveis socials de l'àmbit de la dependència i les prestacions econòmiques de cuidadors no professionals. Per contra, es redueixen la despesa de la renda garantida de ciutadania, per la millora de l'economia i l'increment de l'ingrés mínim vital, i les transferències de capital vinculades als fons MRR.

La despesa del Departament d'Educació i Formació Professional, que després de la de Salut té el nivell més elevat, creix un 2,2%, en línia amb l'increment de les remuneracions del personal, que inclouen nous docents, l'augment de substitucions i les cotitzacions socials de la reposició de jubilacions de personal que estava a la MUFACE. També s'incrementa la despesa en motxilles escolars i el ritme d'execució de les transferències al Consorci d'Educació de Barcelona i als ens locals per a les llars d'infants i per les beques de transport i menjador escolars. En canvi, disminueix el ritme de comptabilització de drets de superfície.

Quadre 6.2.4

L'estat d'execució del pressupost del sector públic administratiu de la Generalitat a 30 de setembre de 2024

Estat d'execució del pressupost de despeses dels capítols 1 a 8 de la Generalitat

Milions d'euros

	Crèdits inicials	Crèdits definitius (C)	Obligacions reconegudes (O)	% variació 25/24 (O)	% O/C
Parlament Catalunya	65	65	49	-1,0	74,9
Consell de Garanties Estatutàries	3	3	3	-0,1	74,9
Sindicatura de Comptes	14	14	10	0,0	75,0
Oficina Antifrau de Catalunya	7	7	5	50,0	75,0
Comissió Jurídica Assessora	4	4	2	-1,0	68,2
Òrgans superiors i altres	93	93	70	1,8	74,7
Presidència	853	1.001	636	17,8	63,6
Economia i Finances	193	204	137	-0,2	67,2
Interior i Seguretat Pública	1.804	2.158	1.403	5,7	65,0
Justícia i Qualitat Democràtica	1.172	1.326	905	5,5	68,3
Territori, Habitatge i Transició Ecol.	2.520	3.646	2.450	14,4	67,2
Salut	11.423	15.344	11.521	-6,2	75,1
Educació i Formació Professional	6.839	7.985	5.532	2,2	69,3
Drets Socials i Inclusió	3.338	4.101	2.604	8,0	63,5
Empresa i Treball	1.349	1.692	853	-6,5	50,4
Igualtat i Feminisme	99	123	42	-33,9	33,9
Unió Europea i Acció Exterior	95	103	67	13,1	65,2
Recerca i Universitats	1.580	1.751	1.157	-4,1	66,1
Agricultura, Ramaderia, Pesca i Alim.	892	1.050	458	-48,1	43,6
Esports	82	105	56	-2,0	53,0
Cultura	418	453	285	3,4	63,0
Política Lingüística	56	82	53	27,3	64,0
Departaments	32.713	41.124	28.159	-1,5	68,5
Despeses de Diversos Departaments	1.572	2.158	356	15,9	16,5
Deute	803	803	616	-4,3	76,7
Fons de Contingència	300	139	--	--	--
Pensions	1	1	0	-8,5	25,3
Particip. Ens Locals Cat. Ingr. Estat	4.347	4.350	3.866	-9,3	88,9
Fons no departamentals	7.023	7.450	4.838	-7,2	64,9
Total Generalitat	39.829	48.667	33.066	-2,4	67,9

Font: Intervenció General de la Generalitat de Catalunya.

6.3. L'anàlisi de l'estabilitat pressupostària de la Generalitat l'any 2023

L'any 2024 la Comissió Europea va tornar a activar les regles fiscals que havien estat suspeses durant quatre anys (2020-2023). Pels estats de la UE, l'any 2024 va ser un any de transició atès que l'abril del 2024 es va aprovar el nou marc de governança econòmica de la UE i l'any 2025 és el primer en què els canvis introduïts s'apliquin plenament. En el cas d'Espanya, el primer pla fiscal estructural a mitjà termini, que és el document que estableix la senda de la despesa que cal complir en el període 2025-2028, es va presentar l'octubre del 2024 i va ser aprovat pel Consell Europeu el gener del 2025.

A escala de comunitats autònomes, l'activació de les regles fiscals va suposar l'aplicació de la normativa estatal d'estabilitat (Llei Orgànica 2/2012) l'any 2024. És a dir, s'havia de complir els objectius de dèficit i deute així com la regla de despesa. En aquest sentit, l'11 de desembre de 2023 el Consell de Política Fiscal i Financera va aprovar per al conjunt de CA un objectiu de dèficit del 0,1% del PIB per al 2024. Tanmateix, aquest objectiu no va ser ratificat pel Senat i, d'acord, amb una nota publicada pel Govern de l'Estat el 6 de març del 2024, els objectius de dèficit vigents per al 2024 van passar a ser els recollits en el Programa d'Estabilitat 2023-2026, atès que aquests van ser avalats per la Comissió Europea. Aquesta situació implica que, en conjunt, les CA havien d'assolir un equilibri pressupostari en 2024.

Tanmateix, el Govern central no va fixar els objectius individuals de cadascuna de les CA per a l'any 2024. Per aquesta raó, no es pot valorar el compliment o incompliment individualment, tal com queda recollit en el primer Informe sobre el compliment de l'objectiu d'estabilitat pressupostària, i de deute públic i de la regla de despesa de l'exercici 2024, publicat pel Ministeri d'Hisenda.

Pel que fa a l'objectiu de deute, la no aprovació dels objectius individuals de dèficit implica també la inexistència d'objectius individuals de deute.

Quant a la regla de despesa, la taxa de referència per al 2024, recollida en l'Informe de situació de l'economia espanyola per al 2023 -i que limita el creixement de la despesa computable-, va ser del 2,6%.

6.3.1. El resultat no financer

L'any 2024 el resultat no financer del sector administració pública de la Generalitat de Catalunya -segons el sistema europeu de comptes (SEC)-, va ser de 1.227 milions d'euros, un 0,4% del PIB, superior a l'objectiu d'equilibri assignat al conjunt de CA.

A continuació s'exposen quines han estat les causes que expliquen aquesta desviació.

Resultat del sector públic administratiu, incloent-hi l'ICS

Els ingressos liquidats van ser un 10,3% superiors als previstos inicialment, amb un increment de 3.780 milions d'euros, dels quals 2.138 milions corresponen a transferències corrents i de capital. D'aquest augment, 1.048 milions s'expliquen perquè en els crèdits inicials no s'inclouien els ingressos corresponents al fons Next Generation (NGEU). Concretament, l'any 2024 es van rebre 406 milions d'euros en concepte de fons del Mecanisme de Recuperació i Resiliència (MRR) i 642 milions de fons REACT-UE. S'ha d'assenyalar que aquests ingressos no tenen impacte en el dèficit i són objecte d'un ajust SEC per la diferència entre l'import de la despesa executada i els ingressos.

L'increment restant de les transferències es deu a l'augment de les de caràcter finalista diferents dels fons NGEU, ja comentats, que augmenten en 1.182 milions d'euros. En aquest sentit, destaquen l'ingrés de 378 milions pel traspàs de Rodalies, no recollit en les previsions inicials, i els recursos majors vinculats al finançament de la dependència (168 milions).

Adicionalment, destaca l'increment dels recursos provinents dels impostos directes i de les taxes, venda de béns i serveis i altres ingressos. En el primer cas, la major part del creixement es deriva de la bestreta de l'IRPF així com dels ingressos provinents de l'impost de successions i donacions i de l'impost de patrimoni. Quant als ingressos de capítol 3, l'augment s'explica per l'aplicació d'un criteri de prudència a l'hora de pressupostar ingressos provinents de reintegraments, multes i per la prestació de serveis.

Quadre 6.3.1**Ingressos no financers per capítols***

Àmbit sector públic administratiu i ICS

Milions € i % de variació

Capítols	Liquidació	Pròrroga	Liquidació	Var. respecte Liq.		Var. respecte Press.	
	2023	2024	2024	2023		2024	
				M€	%	M€	%
Impostos directes	15.568	17.732	18.724	3.156	20,3	992	5,6
Impostos indirectes	13.923	15.659	15.654	1.731	12,4	-5	-0,0
Taxes, venda de béns i serveis	924	656	1.211	287	31,1	555	84,6
Transferències corrents	3.089	2.464	3.682	593	19,2	1.218	49,4
Ingressos patrimonials	99	25	120	22	21,9	95	377,2
Ingressos corrents	33.603	36.536	39.391	5.788	17,2	2.855	7,8
Alienació d'inversions reals	8	0	4	-4	-46,4	4	2.753,8
Transferències de capital	1.752	271	1.191	-561	-32,0	920	340,2
Ingressos de capital	1.761	271	1.195	-565	-32,1	925	341,6
Ingressos no financers	35.363	36.806	40.586	5.223	14,8	3.780	10,3

*No s'inclou PIE i FEAGA.

Cal assenyalar que més del 64% de l'increment dels ingressos respecte de la previsió inicial té lloc als recursos de caràcter finalista o afectat i, per tant, comporten una generació de crèdit, és a dir, una major despesa.

En comparació a la liquidació del 2023, els ingressos no financers van créixer un 14,8%, que s'explica, principalment, pels ingressos del model de finançament que van augmentar en 4.569 milions d'euros, un 18% amb relació al 2023. Dins del total, els recursos que més van créixer (un 122%) són els corresponents a la liquidació del model de finançament, que passen de 1.896 milions d'euros en 2023 a 4.200 en 2024.

També contribueixen de forma significativa a l'increment de recursos els ingressos procedents dels tributs cedits no subjectes a liquidació, que van augmentar en 575 milions d'euros, dels quals 552 milions corresponen a tres impostos: 313 milions de l'impost sobre transmissions patrimonials i actes jurídics (amb un augment del 12,7%) 172 milions de l'impost de successions i donacions (amb un increment del 17,5%) i 67 milions de l'impost de patrimoni (amb un creixement del 9,7%). Finalment, cal assenyalar l'impacte positiu de les taxes i altres ingressos, amb un creixement del 31,1% que s'explica pels majors recursos provinents dels reintegraments, les contribucions especials, la prestació de serveis assistencials, i els recàrrecs i multes. En el cas de les contribucions especials s'ha de destacar que l'any 2024 es va ingressar la contribució per al servei d'incendis corresponent a tres anualitats, donat que els imports del 2022 i 2023 estaven pendents de liquidar, amb un import total de 91 milions d'euros.

Quant a les despeses, la comparació entre la despesa liquidada i pressupostada mostra un increment de 5.593 milions d'euros, un 15,7% més que el pressupost inicial. Aquesta desviació s'explica principalment per la situació de pròrroga pressupostària, ja que es van prorrogar els crèdits del 2023. Cal tenir en compte que les previsions inicials, sense considerar els fons NGEU, es van veure modificades en 6.012 milions d'euros a causa de l'aprovació d'ampliacions de crèdit (3.081 milions), suplementos de crèdit (1.924 milions) i generacions de crèdit (734 milions), entre d'altres.

Per capítols, s'observa com l'increment s'explica, fonamentalment, per l'augment de les despeses en béns i serveis i les transferències corrents. Pel que a la despesa en béns i serveis, l'augment és causat per la despesa major en salut, derivada de l'ampliació de crèdit de 2.715 milions d'euros per a comptabilitzar despesa desplaçada d'exercicis anteriors. Quant a l'increment de les transferències, destaquen -entre d'altres- les destinades a famílies en concepte de receptes mèdiques, concerts educatius i dependència i les transferències a entitats del sector públic com l'Autoritat del Transport Metropolità, Universitats, el Consell Català de Mitjans Audiovisuals, l'Institut Català de Finances o l'Agència de Gestió d'Ajuts Universitaris i de Recerca (AGAUR).

La reducció observada en les inversions reals s'explica perquè es prorroguen els crèdits inicials del 2023 i aquests recollien 401 milions d'euros de fons

REACT-UE que no van tenir lloc en 2024, atès que l'execució d'aquests fons havia finalitzat el 31/12/2023.

Quadre 6.3.2

Despeses no financeres per capítols*

Àmbit sector públic administratiu i ICS

Millions € i % de variació

Capítols	Liquidació	Pròrroga	Liquidació	Var. respecte Liq.		Var. respecte Press.	
	2023	2024	2024	2023		2024	
				M€	%	M€	%
Remuneracions de personal	10.508	10.933	11.472	964	9,2	539	4,9
Despeses corrents de béns i serveis	11.993	10.711	13.760	1.767	14,7	3.049	28,5
Interessos	744	784	1.325	581	78,2	541	69,0
Transferències corrents	11.853	10.408	12.453	600	5,1	2.045	19,7
Fons de contingència		300	-	-	-	-300	-100,0
Despeses corrents	35.098	33.135	39.010	3.912	11,1	5.875	17,7
Inversions reals	1.217	1.289	1.051	-166	-13,6	-238	-18,5
Transferències de capital	1.474	1.137	1.093	-381	-25,9	-44	-3,8
Despeses de capital	2.691	2.426	2.144	-547	-20,3	-282	-11,6
Despeses no financeres	37.789	35.561	41.154	3.365	8,9	5.593	15,7

*No s'inclou PIE i FEAGA

Respecte a la liquidació del 2023, la taxa de creixement va ser del 8,9%, que es deu, en primer lloc, a l'increment de les despeses corrents en 1.767 milions d'euros, import que recull, entre d'altres, l'augment de la despesa dels concerts sanitaris del CatSalut (912 milions), de l'MHDA (182 milions) i dels concerts de l'àmbit dels serveis socials (177 milions), així com la provisió per la sentència per l'anul·lació del contracte amb ATL (366 milions). En segon lloc, destaca l'augment de 964 milions d'euros de les despeses de personal, amb una taxa del 9,2% que es deu als increments retributius aplicats el 2024 (un 2% corresponent a l'increment fix aprovat per l'AGE per 2024 i un increment del 0,5% aprovat pel 2023 i vinculat a l'evolució de l'IPC) i per l'impacte del III Acord de les condicions de treball del personal estatutari de l'ICS aprovat a finals de l'any 2023. Finalment, tot i que en termes absoluts l'impacte és menor, cal assenyalar l'augment del 78,2% de les despeses en interessos recollint l'evolució dels tipus d'interès.

Quant a la reducció observada en les despeses de capital, aquesta és conseqüència de l'evolució dels fons NGEU. D'una banda, l'any 2024 no es va produir cap despesa del fons REACT-UE, ja que l'execució d'aquests finalitzava el 31 de desembre de 2023. De l'altra, la despesa vinculada als fons MRR va passar de 840 milions d'euros en 2023 a 501 milions el 2024.

A continuació es presenta el resultat no financer, amb un sensible empitjorament respecte a les previsions inicials, atès que aquestes darreres recollien un superàvit derivat de la pròrroga de les despeses del 2023. Així, si bé el

pressupost preveia un resultat no financer positiu del 0,4% del PIB, l'execució va ser d'un dèficit del 0,2% del PIB.

Quadre 6.3.3.

Resultat pressupostari

Àmbit sector públic administratiu i ICS

Milions € i % variació

	Liquidació 2023	Pròrroga 2024	Liquidació 2024	Var. respecte Liq. 2023		Var. respecte Press. 2024	
				M€	%	M€	%
Ingressos corrents	33.603	36.536	39.391	5.788	17,2	2.855	7,8
Despeses corrents	35.098	32.835	39.010	3.912	11,1	6.175	18,8
Saldo corrent	-1.495	3.700	381	1.876	125,5	-3.319	-89,7
Ingressos de capital	1.761	271	1.195	-565	-32,1	925	341,6
Despeses de capital	2.691	2.426	2.144	-547	-20,3	-282	-11,6
Saldo de capital	-931	-2.155	-949	-18	-2,0	1.206	56,0
Fons de contingència	-	300	-	-	-	-300	-100,0
Resultat no financer	-2.426	1.245	-568	1.858	76,6	-1.813	-145,6
% PIB	-0,9	0,4	-0,2	0,7	78,0	-0,6	-

Respecte al 2023, aquest resultat suposa una millora de 7 dècimes que s'explica pel bon comportament dels ingressos corrents i, més concretament, dels vinculats al model de finançament i en especial de la liquidació, tal com ja s'ha comentat.

Ajustos SEC

Per obtenir el resultat no financer en termes de comptabilitat nacional del sector administració pública de la Generalitat de Catalunya cal aplicar una sèrie d'ajustos al resultat pressupostari presentat en el quadre 6.3.3. A partir de les dades del quadre 6.3.4, es pot concloure que l'import corresponent a aquests ajustos es va desviar en 2.012 milions d'euros respecte als previstos inicialment.

Quadre 6.3.4

Ajustos SEC

Àmbit sector administració pública (AP-SEC)

Milions € i % de variació

Conceptes	Liquidació 2023	Pròrroga 2024	Liquidació 2024	Var. respecte Liq. 2023		Var. respecte Press. 2024	
				M€	%	M€	%
Liq. negatives sistema finançament	125	125	125	-	-	-	-
Recaptació incerta	-189	-126	-240	-51	-27,0	-114	-90,5
Despesa desplaçada	-895	0	-268	627	70,1	-268	-
Aportacions de capital	-818	-723	-737	81	9,9	-14	-2,0
Altres unitats considerades AP	670	327	406	-264	-39,4	79	24,1
Inexecució	0	2.028	0	0	-	-2.028	-100,0
Ajust per interessos meritats	-240	-602	33	273	113,8	635	105,5
Inversions APP's	58	49	52	-6	-10,3	3	5,4
Fons Europeus	-339	105	-447	-108	-31,9	-552	-524,5
Mecanisme de Recuperació i Resiliència	314	0	210	-104	-33,2	210	-
Ajust regularització conveni mossos	-336	0	0	336	100,0	0	-
Pla d'Acció RENFE	0	0	101	101	-	101	-
Altres ajustos	202	168	107	-95	-47,0	-61	-36,5
Total ajustos SEC	-1.449	1.353	-659	790	54,5	-2.012	-148,7

L'epígraf d'altres ajustos del pressupost inicial inclou els romanents de tresoreria.

Les principals raons que expliquen aquest diferencial respecte a les previsions inicials són l'ajust d'inexecució que s'inclou en pressupost, però no en tancament. Aquest ajust va ser especialment rellevant atesa la situació de pròrroga pressupostària. D'altra banda, s'observa una millora significativa de l'ajust per interessos que en els comptes inicials assolien un import de -602 milions d'euros perquè la despesa per interessos del 2023, que és la que es va prorrogar, era molt inferior a l'import estimat per al 2024. A la liquidació, aquest ajust va ser de 33 milions, ja que les dades liquidades del 2024 recullen l'augment de la despesa en interessos en termes de caixa i l'ajust es correspon únicament al diferencial entre els interessos en concepte de caixa i meritació. L'altre canvi gran és l'observat en relació amb els fons europeus i el MRR que, aplicant el criteri de neutralitat dels fons NGEU², van ser objecte d'un ajust per la diferència entre els ingressos liquidats i la despesa executada. Addicionalment, l'empitjorament de l'ajust de despesa desplaçada s'explica perquè s'anota en aquest compte la despesa associada als fons rebuts pel traspàs de Renfe en aplicació dels acords adoptats per la Comissió Mixta d'Assumptes Econòmics i Fiscals (CMAEF). Finalment, a la liquidació es recull un ajust de 101 milions d'euros del pla d'acció de Renfe acordat a la CMAEF. Aquests ingressos corresponen als ingressos previstos per aquest concepte en 2025 i 2026, que

² Pel que fa als fons REACT-UE, cal tenir en compte que no generen dèficit perquè l'ajust iguala els ingressos a les despeses executades.

s'imputen en el 2024 perquè és l'exercici en què es reconeixen aquests drets, d'acord amb el criteri de la IGAE.

En relació amb la liquidació del 2023, es va produir una millora de 790 milions d'euros que s'explica perquè la despesa desplaçada es va reduir, en el 2024 no va tenir lloc l'ajust negatiu per regularització del conveni de Mossos, va millorar l'ajust per interessos i es va aplicar l'ajust positiu de 101 milions corresponent als ingressos del pla d'acció de Renfe corresponents al 2025 i 2026.

Compte financer del sector administració pública

A partir de l'anterior, es construeix el compte financer del sector administració pública de la Generalitat de Catalunya per al 2024, en termes SEC, on s'observa que la desviació respecte a l'objectiu d'equilibri pressupostari per al conjunt de CA va ser de 1.227 milions d'euros, dels quals un 46% s'explica pel resultat no financer i el 54% restant pels ajustos.

Quadre 6.3.5

Compte financer

Àmbit sector administració pública (AP-SEC)

Milions € i % variació

	Liquidació 2023	Pròrroga 2024	Liquidació 2024	Var. respecte Liq. 2023		Var. respecte Press. 2024	
				M€	%	M€	%
Ingressos corrents	33.603	36.536	39.391	5.788	17,2	2.855	7,8
Despeses corrents	35.098	32.835	39.010	3.912	11,1	6.175	18,8
Saldo corrent	-1.495	3.700	381	1.876	125,5	-3.319	-89,7
Ingressos de capital	1.761	271	1.195	-565	-32,1	925	341,6
Despeses de capital	2.691	2.426	2.144	-547	-20,3	-282	-11,6
Saldo de capital	-931	-2.155	-949	-18	-2,0	1.206	56,0
Fons de Contingència	0	300	0	0	-	-300	-100,0
Resultat no financer	-2.426	1.245	-568	1.858	76,6	-1.813	-145,6
Ajustos SEC	-1.449	1.353	-659	790	54,5	-2.012	-148,7
Capacitat/necessitat de finançament							
M€	-3.875	2.598	-1.227	2.648	68,3	-3.825	-147,2
% PIB	-1,4	0,9	-0,4	1,0	70,2	-1,3	-

Respecte a les previsions inicials s'observa un empitjorament d'1,3% punts de PIB, atès que aquestes preveien un superàvit del 0,9% del PIB a conseqüència de la pròrroga pressupostària, que implica prorrogar les despeses del 2023.

En comparació a la liquidació del 2023 s'observa una millora de la necessitat de finançament d'un punt de PIB que es deriva principalment de la millora del resultat no financer, tot i que els ajustos SEC també mostren una evolució positiva.

6.3.2. La regla de despesa

Per al 2024 la taxa de referència³ que marcava el límit del creixement de la despesa, a efectes del compliment de la regla de despesa, va ser del 2,6%. D'acord amb l'Informe sobre el seguiment de l'objectiu d'estabilitat pressupostària i de deute públic i de la regla de despesa publicat pel Ministeri d'Hisenda i Funció Pública, publicat el juny del 2025, la despesa computable⁴ de la Generalitat de Catalunya va créixer un 6,9%, situant-se per sobre de la mitjana de comunitats autònomes, que van presentar un increment de la despesa del 5,1%, i del 2,6% de la taxa de referència. Tal com mostra el quadre 6.3.6, la despesa computable va ser 1.586 milions d'euros superior a la despesa derivada d'aplicar un creixement del 2,6% a la despesa computable del 2023.

Quadre 6.3.6

Regla de despesa

Àmbit sector administració pública (AP-SEC)

Milions € i % variació

	2023	2024
Despesa no financera a efectes de la regla de despesa. M€	37.005	39.553
Variació (%)	-	6,9
Taxa de referència (%)	-	2,6
Despesa màxima. M€		37.967
Desviació. M€		1.586

Aquesta desviació s'explica, d'una banda, per la realització de despeses extraordinàries, és a dir, actuacions que tenen lloc en 2024, però que, en principi, no han de tenir continuïtat, com les despeses vinculades al pla de la sequera, la realització d'eleccions o l'aplicació de sentències, entre d'altres. En

³ D'acord amb l'article 12 la Llei Orgànica 2/2012, de 27 d'abril, d'estabilitat pressupostària i sostenibilitat financera la despesa no computable no pot superar la taxa de referència de creixement del PIB a mitjà termini de l'economia espanyola. L'Ordre ECC/2741/2012, de 20 de desembre, de desenvolupament metodològic de la LO 2/2012 estableix que la taxa de referència, en termes reals, es calcula com la mitjana del creixement del producte interior brut (PIB) potencial dels cinc anys anteriors, l'any en curs i els quatre pròxims anys. Per a obtenir la taxa de referència en termes nominals es prendrà com a deflactor el menor dels valors entre el 2% o la taxa de creixement efectiva o prevista, segons correspongui, del deflactor del PIB. Val a dir, que aquest procediment de càlcul condiciona notablement el compliment de la regla de despesa en moments d'elevats nivells de preus.

⁴ La despesa computable és la variable que s'utilitza per a determinar el compliment de la regla de despesa. Aquesta s'obté descomptant de la despesa no financera els interessos del deute; la despesa no discrecional en prestacions per desocupació; la part de la despesa finançada amb fons d'altres administracions públiques; les transferències a les comunitats autònomes i a les corporacions locals vinculades als sistemes de finançament, així com aquella despesa que s'hagi finançat amb canvis normatius que suposin un augment permanent de la recaptació.

conjunt, aquestes despeses extraordinàries sumen un total de 572 milions d'euros, sense les quals la despesa computable hagués crescut un 5,3%.

La resta de l'augment de la despesa per sobre del límit s'explica perquè en 2024 va tenir lloc un augment destacable de despeses vinculades a la prestació de serveis com l'augment de la despesa en dependència, farmàcia o concerts socials, la contractació de nous docents, Mossos d'Esquadra, bombers i agents rurals o la millora de les condicions de treball del personal, com per exemple l'aplicació del III Acord de les condicions de treball del personal sanitari. Aquestes actuacions sumen un total de 1.199 milions d'euros.

6.3.3. La sostenibilitat financera

Segons l'Informe sobre el seguiment de l'objectiu d'estabilitat pressupostària i de deute públic i de la regla de despesa publicat pel Ministeri d'Hisenda i Funció Pública, la ràtio deute/PIB, que és l'indicador per al seguiment de la sostenibilitat, l'any 2024 es va situar en el 29,7% del PIB, que coincideix amb el límit de deute determinat pel Ministeri. Aquesta ràtio és 0,8 punts inferior a la corresponent al tancament del 2023 i s'explica perquè l'augment del PIB va ser significativament superior (6,2%) al de l'endeutament (3,5%).

Pel que fa a l'estructura del deute, l'any 2024 es manté la tendència dels darrers anys amb un augment del pes del Fons de Finançament a Comunitats Autònomes (FFCA) en el total de l'endeutament, assolint el 88%.

Quadre 6.3.7.

Deute

Àmbit sector administració pública (AP-SEC)

Millions € i % de variació

Conceptes	2023	2024	Variació	
			M€	%
Administració General	80.881	84.119	3.239	4,0
FFCA	74.087	78.473	4.386	5,9
Valors i préstecs Llarg Termini	5.345	4.239	-1.106	-20,7
Línies/ Préstecs Curt Termini	450	450	0	0,0
APP	976	937	-38	-3,9
Facturatge sense recurs	23	20	-3	-14,2
Resta APSEC	5.105	4.916	-189	-3,7
Total APSEC	85.986	89.035	3.049	3,5
% PIB	30,5	29,7	-0,8	-2,5

6.4. Les inversions reals liquidades del sector públic de la Generalitat per àmbits territorials i polítiques de despesa

La inversió executada pel conjunt del sector públic de la Generalitat de Catalunya es pot classificar en dos tipus segons el seu finançament:

1. Inversió pressupostària. Aquesta inversió correspon a les obligacions reconegudes que es paguen amb càrrec al capítol 6 (inversions reals) del pressupost de l'exercici en què s'executa la despesa.
2. Inversió finançada amb sistemes estructurats i altres sistemes. Bàsicament correspon a la inversió executada per les concessionàries i superficiàries de la Generalitat. En anys anteriors també es va utilitzar el denominat mètode alemany, que comportava el pagament de la inversió d'una sola vegada en la data de l'entrega de l'obra acabada amb possibilitat de pagar-lo a terminis a partir d'aquella data.

Els mètodes alemanys i els finançaments estructurats es caracteritzen perquè no tenen un impacte financer directe sobre la liquidació del capítol 6 de l'exercici en què s'executen les inversions, ja sigui perquè es pagaran contra el pressupost d'exercicis futurs o bé amb càrrec de capítols de despesa diferents del capítol 6.

Entre els principals sistemes de finançament estructurats utilitzats per la Generalitat cal destacar:

- Les concessions. Contractes en què la Generalitat licita la construcció, explotació i manteniment d'una infraestructura o equipament i l'adjudicatari rep com a contraprestació una retribució variable durant la vida del contracte, normalment en funció del nombre d'usuaris.
- Els arrendaments d'equipaments (comissaries, edificis judicials, centres penitenciaris, etc.) construïts pels adjudicataris dels contractes en terrenys de la Generalitat sobre els que s'ha constituït un dret de superfície a nom d'aquells. Els adjudicataris construeixen l'equipament i l'arrenden a la Generalitat per un període de temps. També s'encarreguen del manteniment llevat d'algun cas excepcional.

En tots dos casos, les infraestructures i equipaments passen a ser de titularitat de la Generalitat al venciment del contracte.

La Generalitat pot complementar els pagaments efectuats a través dels capítols 2 o 4 d'aquests sistemes estructurats amb transferències de capital (capítol 7), si és necessari perquè el projecte es consideri finançable per part de les entitats financeres.

A continuació s'analitza l'evolució de la inversió executada pel sector públic de la Generalitat. L'anàlisi no es pot fer únicament des del vessant estrictament pressupostari perquè, si no es té en compte també l'efectuada amb sistemes de finançament estructurat i altres sistemes, es mostraria una visió esbiaixada a la baixa de la inversió realment executada en cada exercici perquè hi ha una part

de la inversió que mai es liquidarà contra el capítol 6 del pressupost (concessions i drets de superfície) i pel decalatge temporal entre l'exercici en què la inversió s'executa físicament i l'exercici en què es liquida amb càrrec al capítol 6 (mètodes alemanys).

Així doncs, per saber la inversió executada físicament en un exercici concret cal sumar a la inversió liquidada de capítol 6 (inversió real) la inversió executada amb càrrec a sistemes de finançament estructurats i altres sistemes i restar aquella part de la inversió liquidada de capítol 6 que correspon al pagament d'inversió executada en exercicis anteriors amb mètode alemany.

Evolució de la inversió executada pel sector públic de la Generalitat de Catalunya

El quadre 6.4.1 mostra l'evolució de la inversió executada pel sector públic de la Generalitat de Catalunya en el període 1992-2024. Així mateix, els gràfics 6.4.1 i 6.4.2 mostren l'evolució de la inversió en el temps i del seu pes sobre el PIB de Catalunya respectivament.

Quadre 6.4.1

Evolució de la inversió executada pel sector públic de la Generalitat. 1992-2024

Inversió real consolidada (capítol 6) i executada amb finançaments estructurats i altres sistemes.

Milers d'euros

Any	Inversió real liquidada (capítol 6)	finançaments estructurats i altres sist. (*)	Ajust mètodes alemanys liquidats cap. 6	Total Inversió Executada	% Variació anual	Total Inv. per càpita (euros/hab.)	% Inversió / PIB (**)
1992	1.153.273	0	0	1.153.273	-	190,1	1,59
1993	1.131.570	0	0	1.131.570	-1,9	186,4	1,52
1994	1.165.873	0	0	1.165.873	3,0	191,8	1,46
1995	1.150.257	0	0	1.150.257	-1,3	189,1	1,33
1996	959.828	0	0	959.828	-16,6	157,6	1,03
1997	1.038.862	0	0	1.038.862	8,2	169,8	1,05
1998	976.092	0	0	976.092	-6,0	158,8	0,93
1999	1.063.586	0	0	1.063.586	9,0	171,3	0,94
2000	1.114.692	0	0	1.114.692	4,8	178,0	0,91
2001	1.299.386	0	0	1.299.386	16,6	204,3	0,98
2002	1.588.267	0	0	1.588.267	22,2	244,1	1,12
2003	2.014.146	8.363	0	2.022.508	27,3	301,7	1,33
2004	1.943.434	121.580	0	2.065.014	2,1	303,1	1,27
2005	3.080.651	209.454	-222.656	3.067.448	48,5	438,5	1,76
2006	2.854.237	452.064	-134.047	3.172.254	3,4	444,6	1,68
2007	3.371.588	709.082	-31.049	4.049.621	27,7	561,6	2,00
2008	4.766.981	704.107	-75.640	5.395.449	33,2	732,7	2,59
2009	4.593.044	1.682.038	-351.304	5.923.778	9,8	792,4	2,95
2010	3.539.151	1.070.135	-331.886	4.277.399	-27,8	569,4	2,11
2011	2.787.205	1.472.813	-637.992	3.622.026	-15,3	480,4	1,81
2012	1.654.743	615.889	-530.274	1.740.358	-52,0	229,9	0,89
2013	1.075.700	272.554	-162.579	1.185.674	-31,9	157,0	0,61
2014	1.045.626	138.117	-101.666	1.082.078	-8,7	143,9	0,55
2015	1.043.112	78.953	-44.620	1.077.445	-0,4	143,5	0,52
2016	723.821	29.281	-430	752.672	-30,1	100,1	0,35
2017	835.380	19.438	-323	854.495	13,5	113,1	0,38
2018	809.782	24.512	0	834.294	-2,4	109,8	0,36
2019	888.729	18.945	0	907.674	8,8	118,3	0,38
2020	1.229.207	26.566	0	1.255.774	38,4	161,4	0,58
2021	1.318.916	15.557	0	1.334.473	6,3	171,9	0,57
2022	1.664.773	52.742	0	1.717.515	28,7	220,4	0,66
2023	2.155.805	79.438	0	2.235.243	30,1	282,6	0,79
2024	2.034.098	29.365	0	2.063.464	-7,7	256,8	0,69

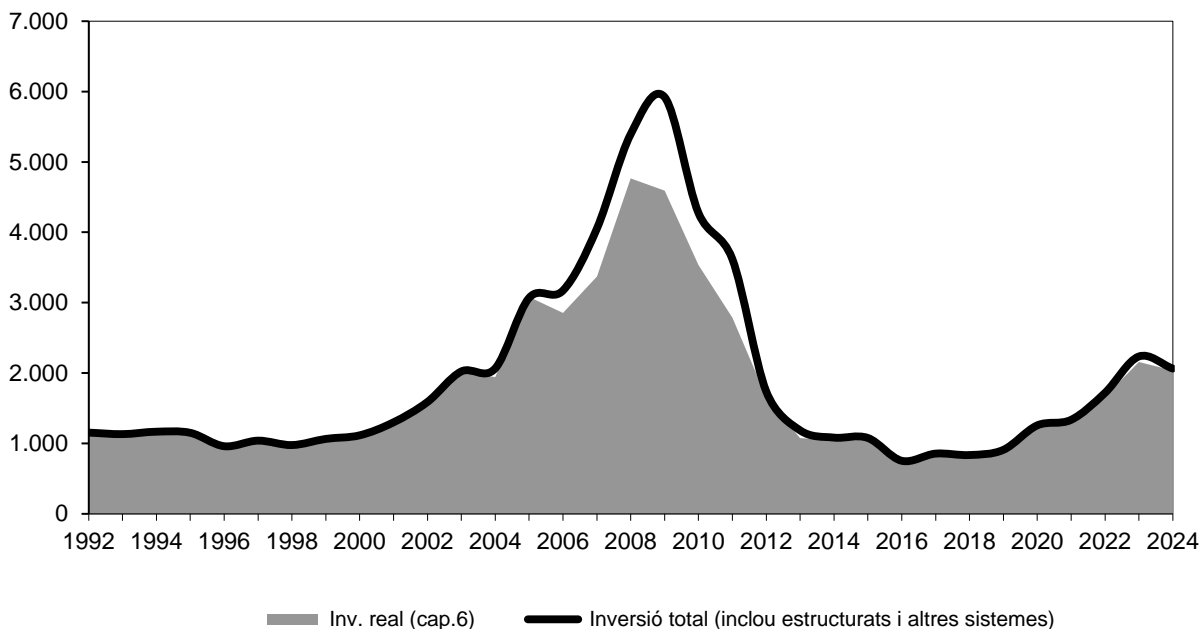
(*) Inclou finançaments estructurats (concessions i drets de superfície) i altres sistemes (mètodes alemanys).

(**) PIB a pm segons l'INE: "Contabilidad Regional de España. Revisión Estadística 2024. Série homogénea 2000-2023". Elaboració pròpia pel que fa als anys anteriors al 2000 i estimació per al 2024.

Font: Departament d'Economia i Finances.

Gràfic 6.4.1
Evolució de la inversió executada pel sector públic de la Generalitat
1992-2024

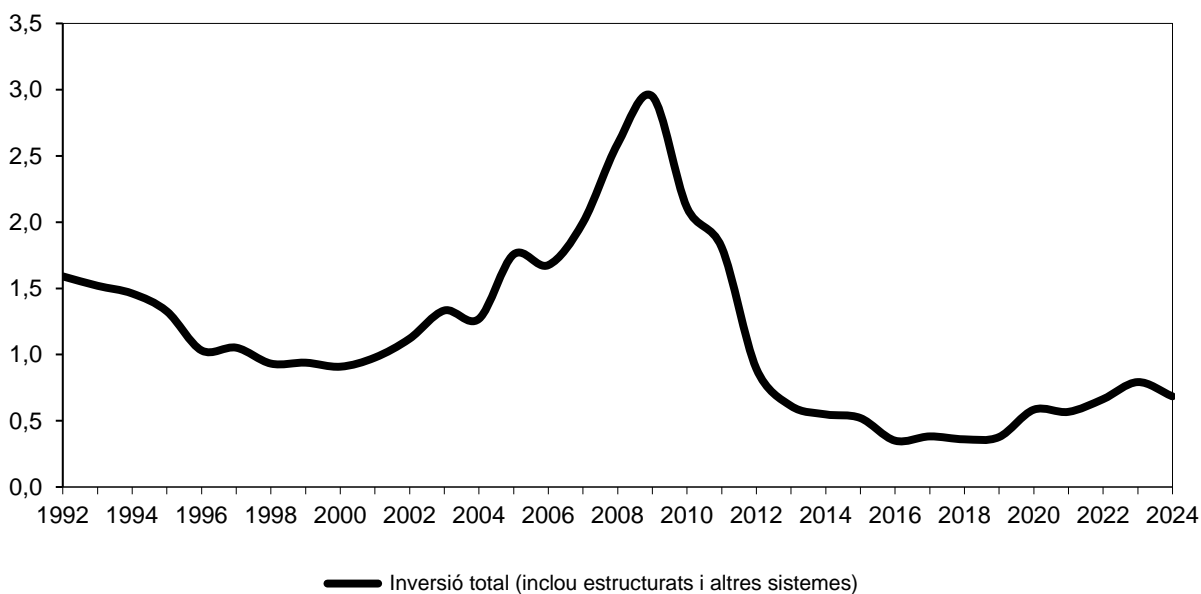
Inversió real consolidada (capítol 6) i executada amb finançaments estructurats i altres sistemes
 Milions d'euros

Font: Departament d'Economia i Finances.

Gràfic 6.4.2
Evolució del pes de la inversió executada sobre el PIB de Catalunya
1992-2024

Total inversió executada
 % inversió executada / PIB

Font: Departament d'Economia i Finances.

Durant el període comprès entre 1992 i 2024 podem diferenciar diverses etapes de l'evolució de la inversió executada pel conjunt del sector públic de la Generalitat de Catalunya:

1. Entre el 1992 i el 2000 s'observa un descens pràcticament continuat del pes que la inversió executada pel sector públic de la Generalitat representa sobre el PIB de Catalunya, que passa de l'1,59% l'any 1992 al 0,91% l'any 2000.
2. Entre l'any 2001 i fins al 2009 la inversió experimenta un fort creixement, afavorit per un marc normatiu que encara no era tan exigent respecte al control del dèficit públic i per l'ús dels finançaments estructurats que permeten incrementar la inversió per damunt de les limitacions pressupostàries.

Aquesta tendència culmina el 2009 on el pes de la inversió sobre el PIB se situa en el màxim històric del 2,95%, amb una xifra d'inversió global (considerant tant la liquidació del capítol 6 com l'executada amb altres sistemes) superior als 5.900 milions d'euros. Aquest increment de la inversió va permetre cobrir les noves necessitats derivades del fort augment de la població en aquesta època (entre el 2001 i el 2009 la població de Catalunya va augmentar en més d'1 milió de persones, passant de 6,3 milions d'habitants el 2001 a 7,5 milions el 2009).

3. Entre l'any 2010 i fins al 2016 la inversió experimenta un procés gradual de reducció (les primeres mesures d'estalvi pressupostari a conseqüència de la crisi financera es van començar a aplicar en la segona meitat de l'any 2010). Així, l'any 2016 la inversió global marca el seu mínim amb 753 milions d'euros, el que representa una reducció del 87,3% respecte al màxim històric de l'any 2009.

En aquest període de consolidació de les finances de la Generalitat, la inversió ha estat la tipologia de despesa que més ha sofert l'ajust, a causa del menor impacte que a curt termini té la reducció de la inversió respecte a l'alternativa de reduir la despesa corrent, en particular, en l'àmbit de les polítiques socials, que constitueixen el gruix de la despesa pública de la Generalitat.

4. Finalment, a partir de l'any 2017 es dona un canvi de tendència amb una recuperació progressiva dels nivells d'inversió.

Aquesta recuperació de la inversió es va veure limitada l'any 2018 (quan la inversió executada es va reduir lleugerament respecte al 2017, si bé encara es va mantenir clarament per damunt de la de 2016), en bona part per l'impacte que l'aplicació de l'article 155, entre el 27 d'octubre de 2017 i el 2 de juny de 2018, va tenir sobre el funcionament normal de l'Administració de la Generalitat .

Posteriorment, tot i l'impacte de la COVID-19 en l'any 2020, la inversió total del sector públic de la Generalitat s'ha incrementat en aquest període, situant-se l'any 2024 en 2.063 milions d'euros, que representen al voltant del 0,7% del PIB de Catalunya.

El fet que la inversió executada el 2024 sigui inferior a l'executada el 2023 s'explica en bona part per la finalització del programa REACT-EU, que en 2023 va suposar una inversió de 372 milions d'euros i que ja no existeix en 2024. S'hi ha d'afegir que la inversió finançada amb fons MRR també s'ha reduït en 43 milions d'euros.

El quadre 6.4.2 mostra la part de la inversió real (capítol 6) finançada amb fons Next Generation EU (MRR i REACT) als exercicis 2023 i 2024. També es pot observar que la inversió finançada principalment amb recursos propis de la Generalitat ha augmentat en 294 milions d'euros.

Quadre 6.4.2

Inversió real executada amb FNGEU quota Generalitat. Comparativa 2023-2024

Milers d'euros

Inversió real (cap. 6)	Execució		Execució		Variació	%
	2023	%	2024	%		
Finançament MRR	119.905	5,6%	76.612	3,8%	-43.294	-36,1%
Finançament REACT	372.057	17,3%	0	0,0%	-372.057	-100,0%
Subtotal amb finançament FNGEU (1+2)	491.962	22,8%	76.612	3,8%	-415.350	-84,4%
Resta de finançaments	1.663.843	77,2%	1.957.487	96,2%	293.644	17,6%
Total capítol 6	2.155.805	100,0%	2.034.098	100,0%	-121.707	-5,6%

Font: Departament d'Economia i Finances.

En la resta d'aquest apartat es fa una anàlisi de la inversió real liquidada (capítol 6) en l'exercici 2024 des d'un vessant territorial i sectorial. Posteriorment, s'analitza la inversió executada amb finançaments estructurats i altres sistemes i, finalment, es mostra la inversió liquidada per les universitats públiques de Catalunya, que tot i no formar part del sector públic de la Generalitat, reben ajudes d'aquesta per executar les seves inversions.

Anàlisi territorial de la inversió real liquidada per la Generalitat l'any 2024

Els quadres 6.4.3 i 6.4.4 mostren la distribució per comarques i per àmbits del Pla territorial general de les inversions reals (capítol 6) liquidades pel conjunt del sector públic de la Generalitat de Catalunya en l'exercici 2024.

Aquestes dades inclouen les inversions efectuades directament pels departaments de la Generalitat, les entitats autònomes administratives i el CatSalut, les entitats autònomes comercials i financeres, les empreses públiques (tant les entitats de dret públic sotmeses a l'ordenament jurídic privat com les societats mercantils) i els consorcis i les fundacions amb participació majoritària de la Generalitat o que li estan adscrits.

El criteri utilitzat per distribuir territorialment les inversions ha estat el de la seva ubicació física, però cal tenir en compte que el territori on s'ubica una determinada actuació no sempre coincideix amb el territori que rep l'impacte dels seus beneficis, el qual pot ser molt més ampli. Aquest fet s'ha de tenir en compte a l'hora d'analitzar la inversió per comarques, més encara si considerem la reduïda dimensió territorial que tenen algunes d'elles. Igualment, hi ha una part de les inversions que no es pot territorialitzar atesa la seva naturalesa.

Per tal d'evitar duplicitats en les xifres d'inversió, s'han consolidat les obligacions reconegudes per la Generalitat i les entitats del sector públic de la Generalitat a través del capítol 6 del seu pressupost en favor d'altres entitats del sector públic.

Els àmbits del Pla territorial general que es presenten en aquest apartat són els establerts a la Llei 23/2010, de 22 de juliol, tenint en compte que la comarca de l'Anoia es reparteix entre l'àmbit del Penedès i l'àmbit de les Comarques Centrals, segons l'Acord de Govern de 4 de febrer de 2014. D'altra banda, la comarca del Moianès, creada per la Llei 4/2015 de 23 d'abril, s'ha assignat íntegrament a l'àmbit territorial de les Comarques Centrals.

Igualment, l'any 2024 s'introdueix la nova comarca del Lluçanès creada per la Llei 7/2023, del 10 de maig. Abans de l'any 2024 la inversió executada en els municipis d'aquesta nova comarca estava assignada íntegrament a la comarca d'Osona. Igualment, a partir de 2024 els municipis de Biosca i Torà van canviar la seva adscripció comarcal des de la comarca de la Segarra a la comarca del Solsonès (Llei 4/2023, de 16 de març).

Quadre 6.4.3

Distribució per comarques de les inversions reals (cap. 6) liquidades l'any 2024

Total consolidat sector públic de la Generalitat de Catalunya (*)

Milers d'euros

	Generalitat	Ent. aut.	Ent. aut.	Entitats de dret públic	Societats mercantils	Cons.	Fund.	Total
		admin. i CatSalut	comer. i financeres					
Alt Camp	3.890	12	-	4.653	3.504	-	-	12.059
Alt Empordà	12.286	59	-	15.676	8.248	73	-	36.343
Alt Penedès	7.894	193	-	6.285	3.666	10.095	-	28.133
Alt Urgell	17.924	52	-	489	4.289	-	-	22.755
Alta Ribagorça	4.953	20	-	45	1.499	77	-	6.594
Anoia	13.989	121	-	19.569	10.386	2.335	-	46.402
Bages	11.371	182	-	25.102	41.627	-	20	78.301
Baix Camp	6.242	85	-	10.402	6.238	-	195	23.162
Baix Ebre	5.915	715	-	8.614	10.748	-	3	25.995
Baix Empordà	3.782	1.381	-	4.247	4.783	-	-	14.194
Baix Llobregat	6.235	10.946	-	56.415	48.465	4.970	10.968	137.998
Baix Penedès	9.862	263	-	4.834	4.470	-	-	19.429
Barcelona	25.890	59.939	-	252.293	144.159	158.355	74.073	714.707
Berguedà	2.876	124	-	2.058	6.405	-	-	11.463
Cerdanya	76	6	-	5.154	1.168	902	-	7.306
Conca de Barberà	1.417	3	-	163	9.693	-	-	11.276
Garraf	1.175	523	-	6.119	2.367	19	-	10.202
Garrigues	7.905	4	-	149	15.505	-	-	23.563
Garrotxa	3.040	16	-	2.817	5.040	64	-	10.978
Gironès	2.701	982	-	27.947	13.438	299	1.021	46.386
Maresme	4.435	2.340	-	10.304	19.396	11.221	227	47.923
Montsià	185	114	-	2.479	4.104	-	-	6.881
Noguera	2.311	38	-	5.414	4.997	-	-	12.761
Osona	6.731	190	-	7.474	3.013	7.697	-	25.105
Pallars Jussà	382	62	-	4.133	2.481	-	83	7.141
Pallars Sobirà	544	20	-	3.190	4.107	-	-	7.862
Pla d'Urgell	284	14	-	2.158	2.344	-	-	4.801
Pla de l'Estany	272	6	-	371	2.813	-	-	3.463
Priorat	671	35	-	1.257	3.050	-	-	5.014
Ribera d'Ebre	2.225	1.041	-	4.211	3.223	-	-	10.700
Ripollès	1.190	26	-	5.063	8.610	8	-	14.897
Segarra	518	14	-	439	1.741	-	-	2.712
Segrià	6.901	35.271	36	32.821	33.728	276	837	109.870
Selva	2.149	2.948	-	6.492	22.855	1.421	1	35.867
Solsonès	786	289	-	1.419	3.896	2.312	-	8.702
Tarragonès	4.006	398	-	22.146	16.894	55	1.947	45.444
Terra Alta	237	22	-	249	435	20	-	961
Urgell	425	182	-	3.023	7.619	-	-	11.248
Aran	131	5	-	89	153	-	-	377
Vallès Occidental	15.336	5.244	-	45.927	35.209	26.053	3.471	131.240
Vallès Oriental	4.840	1.916	-	16.248	65.362	40	-	88.407
Moianès	222	2	-	3	4.801	-	-	5.028
Lluçanès	115	2	-	33	-	-	-	149
Total comarcalitzat	204.320	125.805	36	627.976	596.526	226.291	92.844	1.873.798
No comarcalitzat	112.732	7.004	-	20.716	16.557	3.290	-	160.300
Total consolidat	317.052	132.809	36	648.692	613.084	229.581	92.844	2.034.098

(*) S'han exclòs els pagaments efectuats per les entitats del SP a través del capítol 6 del seu pressupost en favor d'altres entitats del SP, per tal d'evitar duplicitats en les xifres d'inversió.

Font: Departament d'Economia i Finances.

Quadre 6.4.4

Distribució per àmbits del Pla territorial general de les inversions reals (cap. 6) liquidades l'any 2024

Total consolidat sector públic de la Generalitat de Catalunya (*)

Milers d'euros

	Generalitat	Ent. aut. admin. i CatSalut	Ent. aut. comer. i financeres	Entitats de dret públic	Societats mercantils	Cons.	Fund.	TOTAL	euros/hab
Ambit Metropolità	56.736	80.385	-	381.186	312.591	200.639	88.739	1.120.276	220,40
Comarques Gironines	25.420	5.419	-	62.614	65.788	1.865	1.021	162.127	200,97
Camp de Tarragona	16.227	532	-	38.620	39.379	55	2.142	96.954	174,37
Terres de l'Ebre	8.562	1.892	-	15.552	18.509	20	3	44.537	238,28
Àmbit de Ponent	18.344	35.523	36	44.005	65.933	276	837	164.954	439,29
Comarques Centrals	22.172	788	-	39.933	59.812	10.009	20	132.733	306,84
Alt Pirineu i Aran	24.009	166	-	13.101	13.697	978	83	52.034	680,85
Àmbit del Penedès	32.850	1.100	-	32.964	20.818	12.450	-	100.182	193,56
Total comarcalitzat	204.320	125.805	36	627.976	596.526	226.291	92.844	1.873.798	233,21
No comarcalitzat	112.732	7.004	-	20.716	16.557	3.290	-	160.300	19,95
Total consolidat	317.052	132.809	36	648.692	613.084	229.581	92.844	2.034.098	253,16

(*) S'han exclòs els pagaments efectuats per les entitats del SP a través del capítol 6 del seu pressupost en favor d'altres entitats del SP, per tal d'evitar duplicitats en les xifres d'inversió.

Font: Departament d'Economia i Finances.

L'import total de les inversions consolidades liquidades pel conjunt del sector públic de la Generalitat l'any 2024 amb càrrec al capítol 6 va ser de 2.034 milions d'euros, el 62,0% de les quals van ser executades per les empreses públiques (31,9% per part de les entitats de dret públic i el 30,1% per part de les societats mercantils), el 15,6% a través dels departaments, el 15,9% a través dels consorcis i les fundacions i el 6,5% restant a través de les entitats autònomes i el CatSalut.

El 92,1% de les inversions reals liquidades l'any 2024 (1.874 milions d'euros) correspon a inversions comarcalitzades, és a dir, a inversions que es poden ubicar íntegrament dins del territori d'una comarca; mentre que el 7,9% restant (160 milions d'euros) correspon a inversions que afecten simultàniament diverses comarques o que per la seva naturalesa no es poden assignar a un territori concret.

En termes absoluts, les comarques que van rebre un volum més gran d'inversió l'any 2024 són: el Barcelonès (715 milions d'euros), el Baix Llobregat (138 milions d'euros) i el Vallès Occidental (131 milions d'euros).

Si s'analitza en termes d'inversió per càpita, s'observa que l'any 2024 la Generalitat va invertir un total de 253,16 euros per habitant, amb una mitjana comarcalitzada de 233,21 euros per habitant.

Els àmbits del Pla territorial que presenten una major inversió per càpita l'any 2024 són: l'Alt Pirineu i Aran (680,85 euros / hab.), l'Àmbit de Ponent (439,29 euros / hab.), les Comarques Centrals (306,84 euros / hab.) i les Terres de l'Ebre (238,28 euros / hab.).

L'anàlisi de la inversió executada per la Generalitat a escala territorial pot resultar esbiaixada si només es considera un any, ja que en determinats casos les inversions es concentren en un període de temps curt, i això pot desvirtuar les dades d'inversió per a una anualitat concreta. Per tant, és recomanable analitzar la inversió territorialitzada amb un horitzó temporal més gran.

Els quadres 6.4.5 i 6.4.6 mostren la inversió realitzada per la Generalitat en els darrers cinc anys disponibles (2020-2024), distribuïda per comarques i per àmbits del Pla territorial general.

Quadre 6.4.5

Distribució de les inversions reals (cap. 6) liquidades per comarques. Període 2020-2024

Total consolidat sector públic de la Generalitat de Catalunya

Milers d'euros

	2020	2021	2022	2023	2024	Mitjana anual (2020-24)	Mitjana anual eur/hab (*)	Índex (com=100)
Alt Camp	11.008	7.063	17.207	18.913	12.059	13.250	290,90	152,5
Alt Empordà	10.772	22.922	27.259	24.044	36.343	24.268	166,97	87,5
Alt Penedès	12.398	16.130	26.933	32.686	28.133	23.256	208,55	109,3
Alt Urgell	15.082	25.903	14.960	23.316	22.755	20.403	988,19	517,9
Alta Ribagorça	3.802	5.297	9.592	9.208	6.594	6.899	1.751,27	917,9
Anoia	17.458	17.682	25.264	49.386	46.402	31.239	249,07	130,5
Bages	32.767	44.988	43.648	50.531	78.301	50.047	274,35	143,8
Baix Camp	6.462	11.650	17.111	32.829	23.162	18.243	91,91	48,2
Baix Ebre	17.689	18.249	18.740	27.710	25.995	21.677	271,40	142,3
Baix Empordà	10.250	10.119	8.239	16.670	14.194	11.894	85,30	44,7
Baix Llobregat	107.101	111.458	133.351	143.631	137.998	126.708	151,06	79,2
Baix Penedès	1.651	4.064	3.868	9.231	19.429	7.649	67,67	35,5
Barcelonès	399.323	430.904	502.939	836.374	714.707	576.850	249,43	130,7
Berguedà	4.057	9.652	9.679	12.973	11.463	9.565	236,92	124,2
Cerdanya	5.251	4.738	5.605	6.660	7.306	5.912	304,38	159,5
Conca de Barberà	1.422	2.481	3.735	6.480	11.276	5.079	251,01	131,6
Garraf	5.529	4.842	5.553	14.456	10.202	8.116	51,70	27,1
Garrigues	17.960	17.879	21.925	27.466	23.563	21.758	1.147,37	601,4
Garrotxa	2.538	2.162	5.718	8.587	10.978	5.997	99,49	52,1
Gironès	25.694	37.222	33.946	71.250	46.386	42.900	214,39	112,4
Maresme	23.449	29.086	23.210	39.124	47.923	32.558	70,10	36,7
Montsià	2.901	2.626	6.873	7.226	6.881	5.301	76,44	40,1
Noguera	9.319	9.502	14.960	22.470	12.761	13.802	350,26	183,6
Osona	20.801	22.993	17.032	21.835	25.105	21.553	130,62	68,5
Pallars Jussà	5.341	5.801	3.441	12.366	7.141	6.818	514,44	269,6
Pallars Sobirà	6.614	3.909	4.205	3.946	7.862	5.307	742,57	389,2
Pla d'Urgell	1.900	1.773	2.914	4.776	4.801	3.233	86,89	45,5
Pla de l'Estany	8.689	12.201	9.494	10.941	3.463	8.958	271,20	142,1
Priorat	1.517	2.427	6.223	9.380	5.014	4.912	529,96	277,8
Ribera d'Ebre	6.125	6.272	9.966	10.887	10.700	8.790	400,25	209,8
Ripollès	7.078	7.429	6.472	12.491	14.897	9.673	378,84	198,6
Segarra	1.631	2.630	2.346	4.630	2.712	2.790	119,28	62,5
Segrià	42.461	34.404	36.119	82.517	109.870	61.074	285,79	149,8
Selva	22.829	22.250	27.125	28.183	35.867	27.251	151,93	79,6
Solsonès	2.269	10.769	9.956	10.255	8.702	8.390	601,17	315,1
Tarragonès	27.850	46.748	43.418	63.275	45.444	45.347	170,18	89,2
Terra Alta	3.309	1.241	2.615	3.871	961	2.399	209,91	110,0
Urgell	3.279	5.823	12.820	10.406	11.248	8.715	231,29	121,2
Aran	6.314	1.909	1.709	438	377	2.149	207,14	108,6
Vallès Occidental	95.477	126.640	125.858	133.529	131.240	122.549	129,62	67,9
Vallès Oriental	22.315	52.958	73.374	80.341	88.407	63.479	151,26	79,3
Moianès	650	169	84	4.461	5.028	2.078	144,17	75,6
Lluçanès	n.d	n.d	n.d	n.d	149	149	26,15	13,7
Total comarcalitzat	1.030.332	1.214.959	1.375.483	1.999.749	1.873.798	1.498.864	190,79	100,0
No comarcalitzat	198.875	103.957	289.290	156.056	160.300	181.696	23,13	
Total consolidat	1.229.207	1.318.916	1.664.773	2.155.805	2.034.098	1.680.560	213,92	

(*) Mitjana de població segons els padrons municipals del 2020 al 2024.

Font: Departament d'Economia i Finances.

Quadre 6.4.6

Distribució inversió real (cap. 6) liquidada per àmbits del Pla territorial general. Període 2020-2024

Total consolidat sector públic de la Generalitat de Catalunya

Milers d'euros

	2020	2021	2022	2023	2024	Mitjana anual (2020-24)	Mitjana anual eur/hab (*)	Índex (com=100)
Àmbit Metropolità	647.664	751.045	858.732	1.232.998	1.120.276	922.143	185,13	97,0
Comarques Gironines	87.851	114.303	118.253	172.167	162.127	130.940	167,21	87,6
Camp de Tarragona	48.260	70.369	87.694	130.877	96.954	86.831	160,79	84,3
Terres de l'Ebre	30.025	28.387	38.194	49.694	44.537	38.168	209,01	109,5
Àmbit de Ponent	76.549	72.010	91.084	152.264	164.954	111.372	300,73	157,6
Comarques Centrals	60.668	89.003	83.180	101.495	132.733	93.416	220,99	115,8
Alt Pirineu i Aran	42.404	47.557	39.511	55.935	52.034	47.488	634,99	332,8
Àmbit del Penedès	36.913	42.285	58.836	104.318	100.182	68.507	136,59	71,6
Total comarcalitzat	1.030.332	1.214.959	1.375.483	1.999.749	1.873.798	1.498.864	190,79	100,0
No comarcalitzat	198.875	103.957	289.290	156.056	160.300	181.696	23,13	
Total consolidat	1.229.207	1.318.916	1.664.773	2.155.805	2.034.098	1.680.560	213,92	

(*) Mitjana de població segons els padrons municipals del 2020 al 2024.

Font: Departament d'Economia i Finances.

Si s'analitza la distribució de la inversió per àmbits del Pla territorial general en el conjunt del període 2020-2024 s'observa que la inversió per habitant més gran es concentra a les comarques de l'Alt Pirineu i Aran, amb una inversió anual mitjana de 634,99 euros per habitant, la qual cosa suposa més que triplicar la inversió mitjana per càpita territorialitzada del conjunt del període (190,79 euros per habitant). Tanmateix, cal tenir en compte que la població molt més baixa d'aquest àmbit en relació als altres contribueix decisivament a què en el seu cas el valor d'aquest indicador sigui molt superior.

A continuació se situen: Àmbit de Ponent (300,73 euros per habitant), les Comarques Centrals (220,99 euros per habitant), les Terres de l'Ebre (209,01 euros per habitant), l'Àmbit Metropolità (185,13 euros per habitant), les Comarques Gironines (167,21 euros per habitant), el Camp de Tarragona (160,79 euros per habitant), i, finalment, l'Àmbit del Penedès (136,59 euros per habitant).

Malgrat que en termes per càpita l'Àmbit del Penedès se situa per sota de la mitjana comarcalitzada de Catalunya en el conjunt del període, s'observa una millora relativa en els últims anys. Així, mentre que en termes relatius la inversió per càpita en l'Àmbit del Penedès va assolir el seu mínim l'any 2021, quan la inversió per càpita va representar només el 54,7% de la mitjana comarcalitzada de Catalunya, aquest pes relatiu ha anat augmentat de forma progressiva fins a situar-se el 2024 en el 83,0% de la mitjana comarcalitzada.

Si l'anàlisi es fa en termes absoluts, l'àmbit territorial que concentra més inversió en el conjunt del període és el Metropolità, amb una inversió anual mitjana de 922 milions d'euros, el que representa el 61,5% del total de la inversió anual mitjana territorialitzada executada per la Generalitat en el conjunt del període.

Distribució per polítiques de despesa de les inversions reals de la Generalitat liquidades en el període 2020-2024

El quadre 6.4.7 mostra la distribució per polítiques de despesa de la inversió liquidada pel sector públic de la Generalitat en el període 2020-2024 (la política "52 Transport" s'ha desagregat entre els diferents programes que la integren).

Quadre 6.4.7

Distribució de la inversió real (cap. 6) liquidada per polítiques de despesa

Total consolidat sector públic de la Generalitat de Catalunya

Milers d'euros

Política de despesa	2020	2021	2022	2023	2024	Mitjana anual	%
Alta direcció de la Generalitat i el seu govern	4.173	4.582	3.440	4.180	3.639	4.003	0,2
Administració i serveis generals	68.252	39.494	27.575	27.489	35.906	39.743	2,4
Rel. institucionals i processos electorals	17	114	76	225	46	96	0,0
Funcionament institucions i Adm. general	72.441	44.190	31.091	31.894	39.590	43.841	2,6
Justícia	11.814	25.075	26.682	31.633	42.623	27.565	1,6
Seguretat i protecció civil	13.636	35.989	30.917	42.373	44.909	33.565	2,0
Rel. exteriors i coop. al desenvolupament	72	70	38	103	58	68	0,0
Serveis públics generals	25.522	61.133	57.636	74.109	87.589	61.198	3,6
Protecció social	13.836	15.516	12.173	17.584	19.128	15.647	0,9
Promoció social	3.112	853	1.258	544	848	1.323	0,1
Foment de l'ocupació	3.032	1.586	1.320	2.885	1.692	2.103	0,1
Protecció i promoció social	19.980	17.954	14.751	21.013	21.668	19.073	1,1
Salut	408.010	356.934	362.481	645.022	512.779	457.045	27,2
Educació	119.525	133.003	146.018	200.166	172.422	154.227	9,2
Habitatge i actuacions urbanes	53.988	56.647	69.214	116.894	146.396	88.628	5,3
Cultura	5.883	7.901	9.902	20.936	21.593	13.243	0,8
Llengua catalana	108	173	243	225	151	180	0,0
Consum	0	0	2	1.500	143	329	0,0
Esports	2.081	3.036	2.448	6.215	3.850	3.526	0,2
Producció béns públics de caràcter social	589.595	557.694	590.308	990.958	857.333	717.178	42,7
Cicle de l'aigua	45.247	80.972	84.167	68.727	110.873	77.997	4,6
Carreteres	147.721	180.048	382.955	239.769	259.296	241.958	14,4
Infraestructures ferroviàries	158.436	201.177	206.965	206.922	215.574	197.815	11,8
Suport al transport públic de viatgers	390	60	12.991	72.191	28.728	22.872	1,4
Ports i transport marítim	17.479	7.994	4.628	5.227	3.118	7.689	0,5
Aeroports i transport aeri	716	1.042	1.522	3.665	3.436	2.076	0,1
Logística i altres act. transport mercaderies	2.554	8.469	18.179	13.473	16.496	11.834	0,7
Infraestruc. transport viatgers per carretera	3.631	18.552	14.230	14.481	18.635	13.906	0,8
Soc. informació i coneixement i telecomunic.	24.513	23.569	54.840	139.052	73.585	63.112	3,8
Ordenació del territori i urbanisme	18.975	10.952	21.295	18.249	20.065	17.907	1,1
Actuacions ambientals	8.162	17.772	10.198	14.677	16.965	13.555	0,8
Infraestructures agràries i rurals	23.259	22.510	28.925	47.939	50.408	34.608	2,1
Recerca, desenvolupament i innovació	35.411	34.665	53.766	84.486	83.441	58.354	3,5
Altres actuacions de caràcter econòmic	3.613	1.982	3.465	4.199	3.612	3.374	0,2
Prod. béns públics de caràcter econòmic	490.106	609.766	898.126	933.057	904.233	767.058	45,6
Agricultura, ramaderia i pesca	900	892	3.636	1.715	2.817	1.992	0,1
Indústria	1.428	2.257	5	53	8.348	2.418	0,1
Energia i mines	80	446	20	1.031	7.566	1.829	0,1
Comerç	835	128	42.001	70.023	47.763	32.150	1,9
Turisme	17.367	16.935	26.007	30.949	53.223	28.896	1,7
Desenvolupament empresarial	0	0	0	0	0	0	-
Crèdit oficial i sector financer	10.946	7.521	1.192	1.003	3.962	4.925	0,3
Promoció i defensa de la competència	7	0	0	0	7	3	0,0
Foment i regulació sectors productius	31.562	28.179	72.860	104.774	123.686	72.212	4,3
Suport financer als ens locals	-	-	-	-	-	-	-
Suport financer als ens locals	-	-	-	-	-	-	-
Fons de contingència	-	-	-	-	-	-	-
Fons de contingència	-	-	-	-	-	-	-
Deute públic	-	-	-	-	-	-	-
Deute públic	-	-	-	-	-	-	-
Total inversió real consolidada	1.229.207	1.318.916	1.664.773	2.155.805	2.034.098	1.680.560	100,0

Font: Departament d'Economia i Finances.

En el període 2020-2024 les inversions reals liquidades per la Generalitat es van concentrar en la política de transport (29,6% del total de la mitjana anual), on destaquen especialment les inversions en carreteres (14,4%) i en infraestructures ferroviàries (11,8%).

L'any 2024, la inversió en matèria de carreteres ascendeix a un total de 259 milions d'euros i entre les principals actuacions es poden esmentar:

- Execució de les operacions de conservació integral als trams de carretera adscrits als serveis territorials de carreteres de la demarcació de Barcelona (18,3 milions d'euros). Concretament: Barcelona Oest (6,6 milions d'euros), Barcelona Est (5,9 milions d'euros) i Barcelona Litoral (5,8 milions d'euros).
- Les actuacions d'emergència i conservació integral als trams de carretera adscrits a l'àmbit de conservació de l'Eix transversal (12,9 milions d'euros).
- Actuacions al corredor Brugent - Ter. Carreteres C-63, i N-141e. Tram: Anglès – Bescanó. Concretament la inversió en 2024 corresponent a les actuacions executades al municipi d'Anglès (12,2 milions d'euros).
- Actuacions corresponents al desdoblament de la B-224. Sant Llorenç d'Hortons – Martorell (8,9 milions d'euros). La inversió en 2024 correspon pràcticament en la seva totalitat a les actuacions en aquesta carretera executades al municipi de Sant Esteve Sesrovires (8,8 milions d'euros).
- Actuacions de condicionament i millora del nivell de servei a la carretera C-17, entre l'Autopista AP-7 i la carretera BV-1432 (amb un import global de 7,9 milions d'euros). Entre aquestes actuacions destaca la inversió en el tram Granollers - Lliçà d'Amunt (3,1 milions d'euros) i en el tercer carril de la calçada sentit nord a la carretera C-17. Tram: Parets del Vallès – Granollers (2,1 milions d'euros).
- Actuacions de condicionament del tercer carril a l'autopista C-16. Tram: Terrassa (7,6 milions d'euros).
- Execució de les operacions de conservació de ferms als trams de carretera adscrits als àmbits de conservació de Girona, Vidreres i Bianya (6,8 milions d'euros).
- Execució de les operacions de conservació integral dels sistemes, programari i maquinari del Centre de Control Viari (CCV) (5,9 milions d'euros).
- Prolongació de la variant d'Artés, des de la carretera BV-4512 fins a la carretera B-431. Tram: Artés (5,0 milions d'euros).
- Actuacions a la via ciclista paral·lela a les BV-5301, C-35 i GI-552. Tram Santa Maria de Palautordera - Riells i Viabrea (4,9 milions d'euros).

- Ordenació d'accessos a la carretera C-63. Tram: Vidreres (4,9 milions d'euros).

Pel que fa a la inversió executada en matèria d'infraestructures ferroviàries, l'any 2024 ascendeix a 216 milions d'euros i es canalitza pràcticament en la seva totalitat a través de tres empreses:

- IFERCAT, amb una inversió total de 85,3 milions d'euros en diferents actuacions a la Línia 9 del metro de Barcelona.
- FGC, amb una inversió executada de 75,4 milions d'euros, i on destaquen actuacions com ara:
 - o Les inversions a les vies de les línies metropolitanes (11,6 milions d'euros).
 - o L'adquisició de material ferroviari per a les línies metropolitanes (10,5 milions d'euros).
 - o Les inversions en peces, parc i recanvis en les línies metropolitanes (9,4 milions d'euros).
 - o Les inversions a les vies de la Línia Lleida – La Pobla de Segur (4,3 milions d'euros).
- INFRACAT, amb una inversió executada en matèria ferroviària per import global de 53,7 milions d'euros, on destaca:
 - o El perllongament de la Línia Llobregat - Anoia dels FGC. Tram: Plaça Espanya – Gràcia (19,9 milions d'euros).
 - o Ampliació dels tallers i cotxeres de Sant Genís de la línia 3 dels FMB (6,7 milions d'euros).
 - o Millora de les condicions mecàniques de la superestructura de la via de la línia 2 de l'FMB (5,8 milions d'euros).
 - o Les actuacions de millora de l'evacuació i de l'accessibilitat de l'intercanviador de l'estació de Plaça Espanya (L1 i L3 d'FMB i L8 d'FGC) per import de 4,5 milions d'euros.

L'any 2024 també cal destacar la inversió executada en el marc del programa "523 Suport al transport públic de viatgers", amb un import global de 28,7 milions d'euros. En aquest programa de despesa destaquen les inversions executades pel Consorci de l'Autoritat del Transport Metropolità (25,5 milions d'euros) i per la DG de Transports i Mobilitat (3,2 milions d'euros).

Altres actuacions importants en matèria de transport executades el 2024 són, entre d'altres:

- Actuacions a la LOGIS de Montblanc (8,2 milions d'euros en el programa 526 Logística i altres actuacions de transport de mercaderies).
- La inversió en material de ferrocarril per part de FGCRIL (6,1 milions d'euros en el programa 526).
- Inversions al carril bus d'entrada a Barcelona a l'autopista B-23 (5,2 milions d'euros en el programa 527 Infraestructures del transport de viatgers per carretera).
- Nova estació d'autobusos a Lleida (4,6 milions d'euros en el programa 527 Infraestructures del transport de viatgers per carretera).
- Inversions a l'aeroport de Lleida – Alguaire (3,1 milions d'euros en el programa 525 Aeroports i transport aeri).

La següent política en importància en el conjunt del període 2020-2024 és la de Salut, que representa el 27,2% de la inversió anual mitjana del període, amb un increment significatiu del volum d'inversió a partir de l'any 2020, en part a conseqüència de la COVID-19.

L'any 2024, la inversió executada en Salut ha estat de 513 milions d'euros, import superior a la mitjana dels quatre anys anteriors, tot i que inferior a la inversió executada en 2023 (645 milions d'euros). Aquest fet s'explica per la finalització del programa REACT-EU, que l'any 2023 havia comportat inversions en matèria de Salut per import de 161 milions d'euros. També es registra una important davallada de la inversió en matèria de Salut finançada amb fons MRR, que passen de 75 milions d'euros el 2023 a 5 milions d'euros el 2024.

Sense tenir en compte els FNGEU (MRR i REACT), la inversió en la política de Salut seria de 508 milions d'euros el 2024, davant els 409 milions d'euros del 2023 (un increment del 24,0%).

En 2024 destaquen, entre d'altres, les següents actuacions:

- Programa de reposició en hospitals de l'ICS, per un import global de 68,8 milions i on destaquen, les actuacions:
 - o Equipament i instal·lacions a l'Hospital de la Vall d'Hebron (10,2 milions d'euros).
 - o Equipament i instal·lacions a l'Hospital Germans Trias i Pujol (8,6 milions d'euros).
 - o Equipament i instal·lacions a l'Hospital de Bellvitge (7,4 milions d'euros).
 - o Equipament i instal·lacions a l'Hospital Universitari Josep Trueta de Girona (6,6 milions d'euros).
 - o Obres a l'Hospital Germans Trias i Pujol (6,5 milions d'euros).

- Inversions associades a la 2a fase d'ampliació de l'Hospital del Mar per import de 38,8 milions d'euros, executades pel Consorci Mar Parc de Salut de Barcelona.
- Diverses actuacions corresponents a les obres a les consultes externes de l'Hospital Arnau de Vilanova per import global de 33,3 milions d'euros, executades pel CatSalut.
- Diverses actuacions corresponents a obres d'infraestructures estratègiques salut - Sistema d'Emergències Mèdiques per un import global de 28,8 milions d'euros, executades pel CatSalut.
- Inversions a l'Hospital de Sant Pau. Renovació, reposició i millores estructurals, per import de 27,3 milions d'euros, executades per la Fundació de Gestió Sanitària de l'Hospital de la Santa Creu i Sant Pau.
- Inversions per a la remodelació de l'Hospital Clínic de Barcelona per import de 22,5 milions d'euros, executades per l'Hospital Clínic de Barcelona (HCB).
- Diverses inversions a l'Hospital Parc Taulí de Sabadell per import global de 19,4 milions d'euros, executades pel Consorci Corporació Sanitària Parc Taulí de Sabadell.
- Diverses actuacions corresponents a les obres al bloc quirúrgic de l'Hospital Germans Trias i Pujol per un import global de 15,6 milions d'euros, executades pel CatSalut.
- Finalment, també cal mencionar les diferents actuacions executades per l'ICS en el marc dels diferents programes de reposició d'atenció primària, amb un import global de 60,9 milions d'euros i on destaquen:
 - o Programa reposició atenció primària Metropolitana Nord (14,5 milions d'euros).
 - o Programa reposició atenció primària Barcelona ciutat (11,4 milions d'euros).
 - o Programa reposició atenció primària Metropolitana Sud (8,8 milions d'euros).
 - o Programa reposició atenció primària de Lleida (8,3 milions d'euros).
 - o Programa reposició atenció primària de les Terres de l'Ebre (5,2 milions d'euros).
 - o Programa reposició atenció primària de Girona (5,1 milions d'euros).

La política d'Educació és la següent política en termes quantitius, amb el 9,2% del total de la inversió anual mitjana del període 2020-2024.

La inversió executada en Educació en l'any 2024 ha estat de 172 milions d'euros, xifra inferior a la de l'any 2023 a conseqüència de la finalització del programa REACT-EU (les inversions finançades el 2023 amb aquest programa van ser 84,9 milions d'euros).

Sense tenir en compte els FNGEU (MRR i REACT), la inversió en la política d'Educació seria de 168 milions d'euros el 2024, davant els 112 milions d'euros del 2023 (un increment del 49,5%).

Entre les múltiples actuacions de petita quantia executades en el marc d'aquesta política es poden destacar:

- Les actuacions a l'empara del Pla d'equipaments escolars per part del Consorci d'Educació de Barcelona (18,0 milions d'euros) i del mateix Departament (16,6 milions d'euros).
- Nova construcció de l'institut a Roda de Berà (4,2 milions d'euros).
- Ampliació de l'escola Pla de l'Avellà per a un institut escola 2L infantil i primària i 2L ESO, 1 fase execució obres, Cabrera de Mar (3,5 milions d'euros).
- Ampliació de l'escola Pompeu Fabra per a un institut escola 2L infantil i primària i 2L ESO, 1 fase execució de les obres, el Pont de Vilomara (2,9 milions d'euros).
- Construcció modular plata 3a i 4a de l'Institut Escola ARTS (Barcelona) (2,7 milions d'euros).
- Ampliació escola Antoni Ubach per a un institut escola de 2L d'infantil i primària i 2L d'ESO, amb 1 fase execució de les obres, a Terrassa (2,4 milions d'euros).
- Ampliació escola Castell d'Òdena per a un institut escola 2L d'infantil i primària i 2L d'ESO, amb 1 fase execució obres, a Òdena (2,2 milions d'euros).

La següent política en termes quantitius és la d'Habitatge i actuacions urbanes (5,3% del total de la inversió mitjana en el conjunt del període 2020-2024). L'any 2024 es van executar inversions per un import global de 146 milions d'euros, que es canalitzen a través de dues entitats:

- La inversió de l'Agència de l'Habitatge de Catalunya, per un import global de 50,5 milions d'euros el 2024, la major part de la qual correspon a la compra d'habitatges públics per a usos socials (concretament 49,2 milions d'euros).
- Múltiples inversions executades per l'INCASOL per un import global de 95,9 milions d'euros el 2024, entre les quals destaquen:

- Barcelona - Carrer Ulldesona, 24 (Marina del Prat Vermell) (192 habitatges) (13,4 milions d'euros).
- Sant Feliu de Llobregat - carrer Paisos Catalans, 28 (55 habitatges) (6,9 milions d'euros).
- Girona – carrer Francesc Ferrer i Gironès, 12 (71 habitatges) (5,4 milions d'euros).
- Vic - carrer Òmnium Cultural, 8-10 (76 habitatges) (4,9 milions d'euros).
- Lleida – Avinguda Onze de Setembre, 125-135 i carrer de Mart, 8 (45 habitatges) (4,7 milions d'euros).

A continuació trobem la política del Cicle de l'aigua, que representa el 4,6% de la inversió mitjana en el conjunt del període 2020-2024.

La inversió executada el 2024 en aquesta política ascendeix a un total de 111 milions d'euros i aquesta es canalitza a través de l'Agència Catalana de l'Aigua (ACA) i l'Ens d'Abastament d'Aigua Ter-Llobregat (ATL) ja sigui mitjançant actuacions executades directament per elles o bé mitjançant encàrrecs a INFRACAT:

- Respecte a l'Agència Catalana de l'Aigua (ACA), el 2024 aquesta entitat ha executat directament inversions per un import global de 40,5 milions d'euros, on destaquem actuacions com ara:
 - Conducció de derivació EDAR de Figueres fins a Pont de Molins i Vilanova de la Muga (7,6 milions d'euros).
 - Reforçament de l'abastament de les xarxes dependents de pous a l'entorn de Peralada (4,8 milions d'euros).
 - Ampliació de l'EDAR de Calafell (2,8 milions d'euros).
 - Estació depuradora d'aigües residuals (EDAR) i col·lectors en alta de Tivissa (2,1 milions d'euros).
 - Remodelació de l'EDAR de Sant Gregori (1,5 milions d'euros).
 - Nova EDAR d'Alcover (1,4 milions d'euros).

A aquestes actuacions executades directament per l'ACA caldria sumar també els encàrrecs executats indirectament per l'ACA a través d'INFRACAT (per un import global de 36,5 milions d'euros el 2024), i que corresponen a:

- Execució de diverses actuacions al col·lector de salmorres de la Conca del Llobregat, ramal del Llobregat, per un import global de 35,4 milions d'euros (concretament: tram Castellgalí – Abrera, amb una inversió de 17,6 milions d'euros, tram des de Cardona i

Balsareny fins a Abrera i tram final El Prat de Llobregat, amb una inversió de 14,5 milions d'euros i tram El Prat de Llobregat, amb una inversió de 3,2 milions d'euros).

- Les obres de mitigació del risc d'inundació al barri de la Salut de Salou (1,1 milions d'euros)

Respecte a l'Ens d'Abastament d'Aigua Ter-Llobregat (ATL), el 2024 ha executat una inversió global de 33,8 milions d'euros i on destaquen, entre d'altres, actuacions com ara:

- Connexió a la xarxa Ter-Llobregat de Vallirana (5,4 milions d'euros).
- Projecte constructiu i obres per la nova incorporació i/o ampliació de la xarxa Ter-Llobregat de diversos municipis (Aguilar de Segarra, Calonge de Segarra, Castellví de la Marca, Copons, Jorba, Sant Esteve de Palautordera, Subirats i Veciana) amb una inversió global de 3,3 milions d'euros.
- Renovació de les membranes d'osmosi a la ITAM del Llobregat (1,6 milions d'euros) i a la ITAM de la Tordera (1,4 milions d'euros).
- Impermeabilització dels dipòsits de l'Estació Distribuïdora de la Trinitat (Barcelona), amb una inversió de 2,5 milions d'euros.

A continuació se situa la política de Societat de la Informació i Coneixement i Telecomunicacions, que representa el 3,8% del conjunt del període 2020-2024, on cal remarcar el fort increment que registra aquesta política des de l'any 2021 a conseqüència del desplegament de la xarxa de fibra òptica a tot el territori de Catalunya, que va assolir el seu punt àlgid l'any 2023.

L'any 2024 la inversió global executada a l'empara d'aquesta política és de 73,6 milions d'euros, on destaca:

- Múltiples actuacions executades per INFRACAT corresponents al desplegament de la xarxa de fibra òptica (34,1 milions d'euros).
- Inversions executades pel CTTI (18,5 milions d'euros).
- Inversions executades per la Corporació Catalana de Mitjans Audiovisuals, SA (11,3 milions d'euros), principalment en instal·lacions i equipament.
- L'encàrrec a TRAGSA, per part de la Secretaria de Telecomunicacions i Transformació Digital, de l'execució de les obres i la redacció dels projectes vinculats al programa UNICO (Universalització d'Infraestructures Digitals per a la Cohesió) per a la connectivitat digital

de centres de referència, amb una inversió el 2024 de 6,2 milions d'euros i finançament MRR.

Pel que fa a la política de Recerca, desenvolupament i innovació, aquesta representa el 3,5% de la inversió anual mitjana de la Generalitat en el conjunt del període 2020 - 2024. Tot i que cal indicar que bona part del suport de la Generalitat de Catalunya a la recerca es canalitza mitjançant transferències i convenis finançats al marge del capítol 6 del pressupost.

El 2024 la inversió en aquesta política ha estat de 83,4 milions d'euros, on destaca la inversió de les següents entitats:

- Fundació Hospital Universitari Vall d'Hebron-Institut de Recerca (VHIR) (17,6 milions d'euros).
- Institut de Recerca i Tecnologia Agroalimentàries (IRTA) (8,7 milions d'euros).
- Fundació Institut de Ciències Fotòniques (ICFO) (8,5 milions d'euros).
- Fundació Centre de Regulació Genòmica (CRG) (4,5 milions d'euros).

Finalment, altres inversions importants executades el 2024 en altres polítiques de despesa són, entre d'altres:

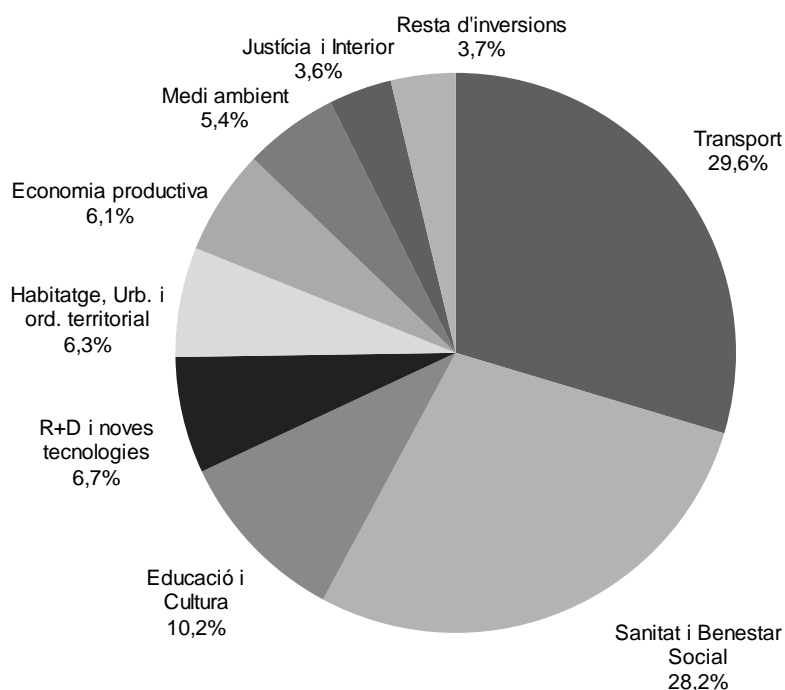
- Construcció d'un nou pavelló per ampliació del recinte firal Gran Via (45,6 milions d'euros), amb càrrec a la política "64 Comerç".
- Diverses actuacions al sistema de regadiu Segarra-Garrigues per part d'INFRACAT (41,4 milions d'euros), amb càrrec a la política "56 Infraestructures agràries i rurals".
- El manteniment Circuit de Catalunya: edificis, pista i box (31,9 milions d'euros), amb càrrec a la política "65 Turisme".
- Nova construcció del centre penitenciari en règim obert de 800 places a la Zona Franca de Barcelona (15,7 milions d'euros), amb càrrec a la política "21 Justícia".
- Adquisició de 77 vehicles de diversa tipologia per al cos de bombers de la Generalitat de Catalunya (12,8 milions d'euros), amb càrrec a la política "22 Seguretat i protecció civil".

El gràfic 6.4.3 mostra el pes de la inversió liquidada en el conjunt del període 2020-2024 agrupada per grans sectors d'inversió.

Gràfic 6.4.3

Inversió liquidada pel SP de la Generalitat. Mitjana anual 2020-2024

Distribució per sectors

Font: Departament d'Economia i Finances.

Inversions executades amb finançament estructurats i altres sistemes

Des de principis de segle, la Generalitat ha utilitzat sistemes estructurats i altres sistemes que aplanen l'impacte pressupostari de les seves inversions. El pes relatiu d'aquests sistemes respecte a la inversió total executada pel conjunt del sector públic va anar augmentant de forma progressiva fins a l'any 2011, quan la inversió executada amb sistemes estructurats va representar el 40,7% de la inversió total executada.

Des de llavors, la seva importància relativa ha disminuït progressivament per la càrrega que aquest tipus de finançaments representa sobre els pressupostos futurs, el que fa suposar que d'ara endavant aquests sistemes només s'utilitzaran en aquells casos en què presentin un avantatge significatiu respecte al finançament de la inversió a través del pressupost de l'exercici.

L'any 2024, el pes relatiu de la inversió finançada amb sistemes estructurats s'ha situat en l'1,4% de la inversió total executada en l'exercici.

El quadre 6.4.8 mostra la inversió executada en el conjunt del període 2005-2024, en base als principals finançaments estructurats i altres sistemes utilitzats per la Generalitat de Catalunya, com són:

- Les concessions.
- Els drets de superfície.

- Els mètodes alemanys.

La utilització d'aquests sistemes de finançament fa que la liquidació pressupostària de capítol 6 d'un exercici no mostri de manera efectiva la inversió realment executada en aquell any, ja sigui perquè hi ha inversions que mai s'acabaran liquidant contra el capítol 6 del pressupost (concessions i drets de superfície) o bé per l'existència d'un important decalatge temporal entre el moment en què s'executen les obres i el moment en què s'acaben liquidant contra el pressupost (mètodes alemanys fins a l'any 2013).

Cal indicar que no s'han considerat els drets de crèdit corresponents a les inversions en el Canal Segarra – Garrigues, atès que la distorsió que provoca aquest sistema de finançament estructurat sobre la liquidació pressupostària s'ha demostrat poc rellevant i, per tant, es considera que la liquidació de capítol 6 ja és un bon indicador de la inversió executada en aquesta obra.

També en matèria de concessions s'han incorporat dos canvis importants respecte a les xifres que es donaven tradicionalment en aquest apartat:

- A la inversió de construcció i millora ara també s'ha afegit la inversió de reposició, atès que ofereix una visió més completa de la inversió total executada pels concessionaris.
- En matèria de carreteres s'ha incorporat també la inversió executada en les concessions de peatge explícit, perquè malgrat que aquestes en principi són finançades amb els peatges que paguen els usuaris i no tenen un impacte directe en el pressupost de la Generalitat, cal tenir en compte que:
 - Els actius generats per aquestes inversions s'acaben incorporant al patrimoni de la Generalitat en el moment de la reversió de les concessions.
 - La Generalitat atorga subvencions a les concessionàries per aplicar descomptes als peatges, amb la qual cosa una part de les inversions s'estan finançant de forma indirecta amb càrrec al pressupost de la Generalitat.

Quadre 6.4.8
Inversió executada amb finançaments estructurats (concessions i drets de superfície) i altres sistemes (mètodes alemanys). Període 2005 - 2024

Milers d'euros	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Programa / Tipus finançament (*)	-	1.114	10.526	-	-	-	2.382	1.357	34	2.156	1.155	102	2.648	-	-	-	-	-	-	-
Direcció i administració gral.	-	1.114	10.526	-	-	-	2.382	1.357	34	2.156	1.155	102	2.648	-	-	-	-	-	-	-
Concessió	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Administració de justícia	20.046	80.413	183.936	77.096	7.094	6.807	13.342	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Concessió	17.583	84.459	127.716	37.400	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Drets de superfície	2.463	25.954	56.219	39.697	7.094	6.807	13.342	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Serveis penitenciaris	9.714	64.765	69.760	79.658	29.077	104.602	68.613	953	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Drets de superfície	9.714	64.765	69.760	79.658	29.077	104.602	68.613	953	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Seguretat ciutadana	19.017	50.061	54.740	25.330	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Drets de superfície	19.017	50.061	54.740	25.330	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Carreres	127.784	163.723	264.136	304.003	250.591	454.138	670.407	436.007	102.193	30.902	18.891	24.127	11.104	13.970	8.813	9.516	12.647	50.495	77.706	27.798
Concessió (peatge ombra)	30.322	100.283	157.751	115.956	115.538	283.902	555.135	352.541	35.263	1.454	810	12.136	3.132	4.404	4.643	2.120	3.801	42.477	61.094	13.383
Concessió (peatge explícit)	-	-	-	-	-	5.142	2.427	1.251	2.043	9.093	16.349	11.991	7.972	9.566	4.170	7.396	8.847	8.018	16.613	14.415
Mètode alemany	97.462	63.440	106.384	188.047	135.053	165.094	112.844	82.215	64.887	20.356	1.732	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Infraestructures ferroviàries	20.450	45.623	86.630	162.938	1.345.257	471.510	709.519	157.417	168.614	104.984	42.888	1.006	323	-	-	-	-	-	-	-
Concessió (Línia 9)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Mètode alemany	20.450	45.623	86.630	162.938	205.574	269.911	76.153	64.983	95.715	81.070	42.888	430	323	-	-	-	-	-	-	-
Support transp. públic viatgers	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Concessió T-Mobilitat (**)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Regadius	12.441	46.363	39.353	55.081	50.019	33.077	8.549	20.155	1.712	75	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Mètode alemany	12.441	46.363	39.353	55.081	50.019	33.077	8.549	20.155	1.712	75	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Total	209.454	452.064	709.082	704.107	1.682.038	1.070.135	1.472.813	615.889	272.554	138.117	78.953	29.281	19.438	24.512	18.945	26.566	15.557	52.742	79.438	29.365
Total concessió	47.905	155.856	295.994	153.355	1.255.221	490.643	1.193.311	447.583	110.240	36.617	34.333	28.851	19.115	24.512	18.945	26.566	15.557	52.742	79.438	29.365
Total drets de superfície	31.195	140.780	180.720	144.885	36.171	111.410	81.956	953	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Total mètodes alemanys	130.354	155.427	232.368	406.066	390.646	468.081	197.547	167.353	162.314	101.500	44.620	430	323	-	-	-	-	-	-	-
Total	209.454	452.064	709.082	704.107	1.682.038	1.070.135	1.472.813	615.889	272.554	138.117	78.953	29.281	19.438	24.512	18.945	26.566	15.557	52.742	79.438	29.365

(*) Obres finançades amb mètodes alemanys, concessió d'obra pública, drets de superfície i contracte de col·laboració entre el sector públic i el sector privat per a l'execució del projecte T-Mobilitat.

(**) La inversió associada al nou sistema tarifari integrat T-Mobilitat afectarà al metro, FGC, rodalies, tramvia i autobusos urbans i interurbans.

Font: Departament d'Economia i Finances.

L'any 2024 es manté amb un volum relativament baix d'inversió executada a través de sistemes de finançament estructurats. L'import global ha estat de 29,4 milions d'euros, que correspon a les inversions executades directament pels concessionaris en tres àmbits:

- Inversions de reposició i millora a les diferents concessions de carreteres en règim de peatge ombra, per un import global de 13,4 milions d'euros a les següents vies:
 - o C15-C37 Eix Diagonal (8,7 milions d'euros).
 - o C17 Centelles-Ripoll (2,8 milions d'euros).
 - o C16 Eix Llobregat (0,8 milions d'euros).
 - o C14 Reus-Alcover (0,7 milions d'euros).
 - o C35-C65-C31 Maçanet-Platja d'Aro (0,3 milions d'euros).
- Inversions de reposició i millora a les diferents concessions de carreteres en règim de peatge explícit, per un import global de 14,4 milions d'euros, corresponents a:
 - o Inversions a C32 Sud- Pau Casals (6,6 milions d'euros).
 - o Inversions a C16-Túnel del Cadí (4,8 milions d'euros).
 - o Inversions a C16-St Cugat-Terrassa-Manresa (AUTEMA) (2,0 milions d'euros).
 - o Inversions a C16-Túnels de Vallvidrera (1,1 milions d'euros).
- Inversions en el marc de la concessió del nou sistema tarifari integrat T-Mobilitat, que té com a objectiu unificar el sistema de pagament dels diversos tipus de transport públic a Catalunya (metro, FGC, rodalies, tramvia i autobusos urbans i interurbans) i permetre una tarifació diferenciada segons la intensitat d'ús (1,6 milions d'euros).

Per la seva banda, el quadre 6.4.9 mostra els imports liquidats contra el capítol 6 del pressupost corresponents als mètodes alemanys en el període 2005-2024.

Quadre 6.4.9
Imports liquidats contra el capítol 6 del pressupost corresponents a mètodes alemanys. Període 2005-2024

Milers d'euros	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Carreteres	186.326	65.414	-	-	288.259	41.328	284.918	209.236	64.844	20.345	1.732	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Infraestructures ferroviàries	36.330	46.725	3.329	34.603	-220	250.525	288.416	292.747	96.023	81.246	42.888	430	323	-	-	-	-	-	-	-
Regadius	-	21.909	27.720	41.037	63.265	40.033	64.658	28.291	1.713	75	-0	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Total Mètode Alemany	222.656	134.047	31.049	75.640	351.304	331.886	637.992	530.274	162.579	101.666	44.620	430	323	-	-	-	-	-	-	-

(*) Les liquidacions per concessions i drets de superfície es fan contra altres capítols del pressupost diferents al capítol 6.

Font: Departament d'Economia i Finances.

Val a dir que a conseqüència del canvi dels criteris de comptabilització dels mètodes alemanys establerts per Eurostat i aplicats per la IGAE i per la Intervenció de la Generalitat de Catalunya a partir del 2013, aquests es liquiden, a través d'un ajust comptable, contra l'exercici en què s'executa l'obra i no contra l'exercici en què es paguen, amb la qual cosa, a partir de l'any 2013, l'import executat físicament i la liquidació pressupostària dels mètodes alemanys és pràcticament el mateix i, per tant, aquest sistema de finançament ha perdut la seva capacitat de diferir en el temps l'impacte pressupostari.

Inversió executada per les universitats públiques de Catalunya

El quadre 6.4.10 mostra la inversió executada (liquidació del capítol 6) per les universitats públiques de Catalunya en el període 2019-2024.

Malgrat que les universitats no formen part del sector públic de la Generalitat, les seves inversions són finançades en bona part a través d'ajuts d'aquesta.

Quadre 6.4.10

Inversió executada per les universitats públiques de Catalunya. Període 2019-2024

Milers d'euros

	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Universitat de Barcelona (UB)	26.556	27.347	33.852	51.428	61.775	78.646
Universitat Autònoma de Barcelona (UAB)	34.571	33.424	34.579	46.160	59.385	58.377
Universitat Politècnica de Catalunya (UPC)	28.332	28.644	32.297	34.404	44.171	59.341
Universitat Pompeu Fabra (UPF)	22.664	22.905	24.188	25.876	28.747	38.697
Universitat de Girona (UdG)	11.276	9.234	10.987	13.341	21.148	18.163
Universitat de Lleida (UdL)	8.867	7.234	7.200	6.709	7.644	10.075
Universitat Rovira i Virgili (URV)	7.649	8.430	9.647	13.357	14.947	14.997
Universitat Oberta de Catalunya (UOC)	6.764	6.896	12.378	10.420	14.305	10.159
Total	146.679	144.114	165.128	201.696	252.122	288.454

Font: Departament d'Economia i Finances.

6.5. L'avaluació de polítiques públiques a la Generalitat de Catalunya

D'acord amb la definició de la Comissió Europea, l'avaluació de polítiques públiques consisteix en la valoració de les intervencions dels organismes públics segons els seus productes i els seus impactes, en relació amb les necessitats que pretenen satisfer i orientada a proveir informació rigorosa, basada en evidències, per a la presa de decisions. L'impuls de l'avaluació en les institucions públiques afavoreix una presa de decisions més informada, que ha de permetre millorar l'eficiència i l'eficàcia en l'assignació dels recursos públics, mitjançant la selecció de les polítiques públiques que millor responguin a les necessitats i maximitzin el benestar de la ciutadania, vetllant sempre per la sostenibilitat financera.

Disposar d'un sistema d'avaluació sistemàtica de polítiques públiques integrat a tots els nivells de gestió i direcció, com a instrument de suport per al desenvolupament de polítiques públiques i per a la presa de decisions, esdevé clau per al desenvolupament institucional d'un país. Perquè sigui d'utilitat, aquesta avaluació ha d'estar integrada en el cicle de gestió de les polítiques públiques i ha de tenir connexió amb la política pressupostària. Així mateix, d'acord amb el principi de transparència, per tal que el conjunt de la ciutadania pugui avaluar la gestió pública, cal fer públics els resultats d'aquestes avaluacions.

Per tant, la sistematització de les avaluacions contribueix a la millora de les polítiques públiques i ajuda en el desenvolupament de programes i iniciatives més eficients i rigoroses. D'acord amb això, en l'article 112 del capítol X de la Llei de Finances de la Generalitat de Catalunya, es va incorporar la realització de plans d'avaluació per part de les agrupacions departamentals de la Generalitat. Els primers plans es van aprovar el 2021 amb un horitzó temporal de dos anys 2021-2022 i 2023-2024. Per a la present edició, es va decidir ampliar l'horitzó temporal fins als quatre anys, per tal de disposar d'una major previsió a l'hora de planificar i dissenyar les avaluacions. Actualment, es troben en desplegament els plans d'avaluació departamentals per al període 2025-2028.

En la taula següent s'identifiquen els diferents departaments i les propostes d'avaluació plantejades en els plans d'avaluació respectius, algunes de les quals tenen continuïtat entre un pla i l'altre.

Quadre 6.5.1

Plans departamentals d'avaluació i projectes associats

Agrupació departamental	Núm. projectes d'avaluació		Pla
	Pla d'avaluacions	Pla d'avaluacions	
Presidència	2	4	4
Economia i Finances	12	7	8
Interior i Seguretat Pública	2	2	9
Justícia i Qualitat Democràtica	2	2	9
Territori, Habitatge i Transició Ecològica	5	8	11
Salut	15	17	4
Educació i Formació Professional	7	12	13
Drets Socials i Inclusió	14	12	8
Empresa i Treball	13	19	15
Igualtat i Feminisme	2	6	12
Unió Europea i Acció Exterior	10	2	9
Recerca i Universitats	1	2	4
Agricultura, Ramaderia, Pesca i Alimentació	5	6	8
Cultura	3	5	3
Total	93	104	117

Font: Departament d'Economia i Finances.

Paral·lelament, es continua treballant en les tres línies estratègiques d'integració de l'avaluació en el dia a dia de l'Administració:

- Integrar l'avaluació en la gestió i la pressupostació: incorporar processos d'anàlisi i presa de decisions on l'avaluació jugui un paper rellevant.
- Promoure la realització d'avaluacions: reduir dels obstacles i les dificultats tècniques i organitzatives que poden dificultar la implantació d'una sistemàtica d'avaluació.
- Generar coneixement en avaluació: donar a conèixer l'avaluació a tota l'organització i capacitar els empleats públics per a la seva realització, encàrrec i interpretació.

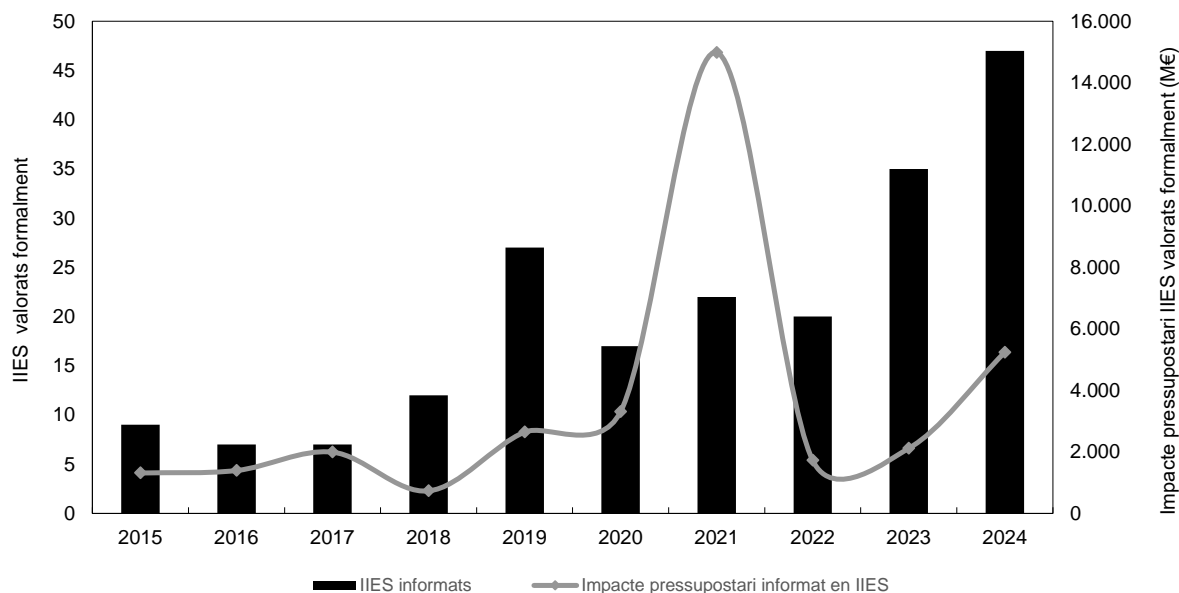
Integració de l'avaluació en la gestió i la pressupostació

Un dels primers passos per a la integració de l'avaluació en la gestió es va donar amb l'aprovació, el 20 de desembre de 2011 per part del Govern, de les directrius sobre el contingut i el procediment d'elaboració de l'informe d'impacte econòmic i social (IIES), mitjançant el qual s'avaluen les propostes que se sotmeten a l'aprovació del Govern. D'aquesta manera, s'incorpora l'avaluació *ex ante* com a eina de suport a la presa de decisions.

En segon lloc, i d'acord amb el principi de transparència, des de 2020, estan publicats al web del Departament d'Economia i Finances els IIES que s'inclouen als expedients de les iniciatives que ha d'aprovar el Govern quan aquest és preceptiu.

En el gràfic següent es mostren els informes d'impacte econòmic i social presentats en els darrers nou anys juntament amb l'impacte pressupostari informat pel conjunt de propostes.

Gràfic 6.5.1
Nombre i impacte pressupostari dels IIES informats

Font: Departament d'Economia i Finances.

En tercer lloc, en línia amb la voluntat d'aconseguir la plena integració de l'avaluació en els processos de decisió i d'impulsar i fer el seguiment de les intervencions, l'any 2019 es va crear la Comissió Interdepartamental d'Avaluació de Polítiques Públiques (CIAVA)⁵, que té per objectiu impulsar i coordinar l'avaluació de les polítiques públiques en l'àmbit del sector públic de la Generalitat. Aquesta comissió es reuneix com a mínim, una vegada a l'any.

Promoció i capacitació de la realització d'avaluacions

Les avaluacions s'han de dur a terme d'una manera rigorosa i estandarditzada i, per aquest motiu, és important tractar de reduir al màxim les dificultats tècniques que puguin entorpir la seva implementació. En aquest sentit, el 2021 es va publicar la *Guia d'avaluació econòmica de polítiques públiques de la Generalitat*

⁵ La CIAVA està formada per les persones titulars de les secretaries generals de tots els departaments així com les persones titulars de la secretaria d'Administració i Funció Pública, la Intervenció General i les direccions generals de Pressupostos, de Coordinació Interdepartamental, d'Administració Digital, de Transparència i Dades Obertes, de l'Escola d'Administració Pública i el director de l'Institut Català d'Avaluació i Polítiques Públiques (Ivàlua). La presidència de la CIAVA correspon a la persona titular de la Secretaria d'Economia.

de Catalunya, la qual dona una visió general i pràctica de les diferents fases d'una avaluació.

Així mateix, des del Departament d'Economia i Finances i des de l'Institut d'Avaluació de Polítiques Públiques (Ivàlua), s'ha continuat treballant en l'elaboració d'eines i materials tècnics (notes i guies metodològiques, *toolkits*, bases de dades, etc.), tant de caire instrumental com acadèmic, d'utilitat general per als professionals que hagin de fer una avaluació.

Fins al 2025, s'han finalitzat fins a vint-i-dues avaluacions corresponents a la primera, segona i tercera edició del Fons de promoció per a l'Avaluació (PROAVA), que ha cofinançat diverses iniciatives rellevants d'avaluació de polítiques públiques de diferents departaments de la Generalitat. Aquestes són:

- Controls de velocitat amb radars de punt i de tram a les carreteres catalanes
- Incorporació de mesures ambientals en la contractació pública en l'àmbit sanitari
- Fons de Transició Nuclear
- Mesures per impulsar la continuïtat educativa en l'etapa obligatòria
- Consell Orientador
- Polítiques de desagregació escolar a la ciutat de Barcelona
- Mesures per a garantir la continuïtat dels estudis fins als 18 anys
- Formació permanent del professorat: formació en centre
- Programes joves en pràctiques
- Pla de doctorats industrials
- Model d'implementació de la nova oficina judicial
- Transformacions integrals de centres educatius promogudes pel Consorci d'Educació de Barcelona
- Estratègia NewSpace de Catalunya
- Pla multianual 2018-2021 de l'Estratègia Marítima de Catalunya
- Subvencions a la millora de les infraestructures en equipaments escènics i musicals i d'arts visuals
- Pla de xoc contra la segregació escolar
- Programa de suport per a les persones joves tutelades i extutelades
- Estalvi econòmic per l'ús de l'Administració digital
- Ajuts al pagament del lloguer de l'habitatge
- Atenció integrada social i sanitària a l'entorn domiciliari
- Projectes d'intervenció al patrimoni cultural per a professionals i intervencions a la Cartoixa d'Escaladei.
- Ajuts a la compra de vehicles de baixes emissions.
- Servei d'intermediació laboral

- Programa de dones del món rural i marítim 2016-2020

A més, durant el 2025, s'estan realitzant avaluacions de la tercera edició:

- Atenció a les persones sense llar
- Prestacions econòmiques d'especial urgència per a prevenir l'exclusió social per la pèrdua d'habitatge
- Atenció diürna per a persones amb discapacitat

Tota la documentació relativa a aquestes avaluacions es troba al web dels departaments i entitats responsables de la política, així com al del Departament d'Economia i Finances.

Per altra banda, les avaluacions en el marc del Pla anual d'avaluació d'Ivàlua per l'any 2024 i 2025, són les següents:

- Avaluació de l'impacte de l'ajut extraordinari per a persones treballadores autònomes
- Avaluació d'impacte de l'ajut extraordinari a persones afectades per ERTO o contracte fix-discontinu
- Avaluació de l'impost sobre els grans establiments comercials
- Avaluació d'impacte i econòmica del nou model de formació professional de la ciutat de Barcelona
- Avaluació de la implementació del programa Temps per Cures
- Avaluació de la implementació del Pla d'Educació Digital de Catalunya
- Avaluació de necessitats de les polítiques actives d'ocupació del SOC
- Anàlisi de costos de la despesa dels infants i joves emigrats sols
- Avaluació de la Renda Garantida de Ciutadania
- Avaluació de la implementació del Pla Les Escoles Lliures de Violència
- Avaluació del Programa experimental de residència inicial docent Sensei
- Avaluació de l'Escola municipal de segones oportunitats – EM2O
- Avaluació del Servei d'atenció domiciliària (SAD)
- Avaluació del tribut del cànon de residus
- Avaluació de la Llei 19/2020, del 30 de desembre, d'igualtat de tracte i no-discriminació

Generació de coneixement

Una de les prioritats en què s'ha treballat en els darrers anys ha estat la capacitació dels decisors i els empleats públics en matèria d'avaluació. S'han realitzat, doncs, diverses accions formatives, desenvolupades en col·laboració amb Ivàlua i l'Escola d'Administració Pública de Catalunya (EAPC), tant de caire generalista com de matèries o sectors concrets.

El 2025 s'ha donat continuïtat per tercer any consecutiu a les càpsules formatives, les quals tenen un enfocament més pràctic i adaptat a les necessitats actuals d'aixecament i impuls d'avaluacions entre les unitats. A més, en el curs d'avaluació econòmica, amb èmfasi en la seva aplicabilitat en els Informes d'Impacte Econòmic i Social, per tal de millorar-ne la seva qualitat. En aquesta línia, es prossegueix amb les noves línies de formació impulsades el 2023, per tal de donar una noció més avançada i/o pràctica al personal de la Generalitat de Catalunya i de les seves entitats adscrites.

Per un costat, el 2025 s'han desenvolupat, fins al moment, 8 càpsules formatives d'avaluació diferents, una primera a nivell general, 4 específiques per cadascuna de les tipologies d'avaluació i tres càpsules d'aprofundiment, centrades en l'avaluació d'impacte, la revisió d'evidència i l'aplicació de mètodes qualitatius. 148 han estat les persones totals assistents, tot tenint en compte que habitualment bona part d'aquestes han assistit a més d'una càpsula.

Per altre costat, en línia del nou enfocament esmentat, s'ha impulsat la segona edició de la formació "Plans i programes avaluable".

Altrament, el 2019 es va crear la Comunitat de pràctica d'avaluació de polítiques públiques de la Generalitat (CoAVA), una xarxa de professionals del sector públic a través de la qual es comparteixen coneixements, experiències, estratègies, bones pràctiques i recursos en relació amb l'avaluació. Actualment formen part d'aquesta comunitat 185 professionals amb responsabilitat en l'àmbit de l'avaluació de polítiques públiques a la Generalitat de Catalunya.

Des de la seva creació, s'han realitzat 16 trobades de la CoAVA. Fins a l'octubre de 2025, se n'han celebrat tres: la primera al gener, amb l'obertura de l'acte per part de la consellera del Departament d'Economia i Finances, la segona el mes d'abril, amb la presentació de dues avaluacions realitzades en el marc del fons PROAVA, i la darrera el mes de juliol, amb la presentació dels resultats de tres avaluacions més, amb una assistència mitjana de 69 persones. En aquestes tres jornades es van compartir i debatre els següents continguts:

- Planificació de l'avaluació a la Generalitat de Catalunya
- Pla d'avaluacions del Departament de Justícia i Qualitat Democràtica
- Pla estratègic d'lvàlua
- Plecs de licitació d'avaluacions
- Avaluació del Pla de Doctorats Industrials
- Avaluació de la formació permanent del professorat
- Avaluació del Programa de Contractació de joves en pràctiques
- Avaluació de les mesures per impulsar la continuïtat educativa en l'etapa post-obligatòria
- Avaluació de l'impacte dels controls automàtics de velocitat
- Avaluació de les polítiques públiques derivades del fons de transició nuclear

- Avaluació del Programa de Foment de l'Ocupació del Servei d'Ocupació de Catalunya

Tota la informació compartida es publica al repositori del Departament d'Economia i Finances.

En el 2025 s'ha continuat treballant en l'impuls de posar a disposició dels decisors públics recopilatoris d'evidències de polítiques públiques. S'han publicat dues noves revisions de la línia "Què funciona contra la pobresa infantil?", una sobre polítiques actives d'ocupació i una altra sobre benestar emocional. Així mateix, s'ha presentat la primera síntesi del "Què funciona en habitatge?", sobre polítiques d'assequibilitat de l'habitatge, i també s'ha iniciat la línia "Què funciona contra el canvi climàtic?", amb la publicació dels seus primers dos números que tracten sobre eficiència energètica i hàbits de consum energètic de les llars.

Annex 6.1. La recaptació tributària

En aquest annex es presenta la recaptació de les diferents figures tributàries a Catalunya l'any 2024. En primer lloc, es presenten els tributs estatals en funció de quina administració els gestiona. D'una banda, es mostra la recaptació dels tributs gestionats per l'Agència Estatal d'Administració Tributària (AEAT). D'aquests, l'IRPF, l'IVA i els impostos especials són tributs cedits parcialment a les comunitats autònomes, que ingressen la part de la recaptació que els correspon al seu pressupost mitjançant les bestretes i liquidacions del model de finançament. La recaptació de la resta d'impostos gestionats per l'AEAT és íntegrament de l'Estat. D'entre aquests impostos, el que té una recaptació més elevada és l'impost sobre societats. Per un altre costat, es presenten els impostos totalment cedits que gestionen les mateixes comunitats autònomes. Els impostos sobre successions i donacions, transmissions patrimonials, actes jurídics documentats, hidrocarburs i els tributs sobre el joc són recaptats per les mateixes comunitats autònomes. En canvi, els impostos sobre el patrimoni, determinats mitjans de transport, dipòsits en entitats de crèdit i joc "on line" són recaptats per l'AEAT, que en transfereix la recaptació a les comunitats (en l'impost sobre el patrimoni les comunitats autònomes tenen competències d'inspecció a altres fases de la gestió). En el cas de l'impost sobre el dipòsit de residus en abocadors, la incineració i la coincineració de residus, les comunitats autònomes de Catalunya, Galícia, C. Valenciana, Canàries i Balears han assumit la recaptació, mentre que en la resta és recaptat per l'AEAT. Les dades del Ministeri no permeten conèixer l'import desglossat de l'impost sobre els dipòsits bancaris recaptat per l'Estat i cedit a les comunitats autònomes i, per tant, no s'ha inclòs en el còmput dels quadres d'aquest annex.

Pel que fa a la gestió dels tributs, cal diferenciar entre les comunitats autònomes forals i les de règim comú perquè tenen un sistema de finançament diferent. En el règim foral, les comunitats autònomes recapten pràcticament la totalitat dels impostos en el seu territori; en canvi, en les comunitats autònomes de règim comú, l'Administració central gestiona els impostos cedits que quantitativament són més importants, mentre que el conjunt d'impostos cedits que gestionen tenen menys poder recaptatori. Com es desprèn de les dades del quadre 6.A1.1, les diputacions forals van recaptar un 92,2% del total al País Basc i Navarra (la recaptació de l'AEAT a Navarra és negativa a causa de les devolucions). Per contra, la recaptació corresponent a les comunitats de règim comú va ser, de mitjana, un 7% del total de tributs.

L'any 2024, la recaptació total dels tributs estatals es va incrementar un 8,1% per l'increment de les bases, especialment de l'IRPF i de l'impost de societats. Els

tributs cedits totalment a les comunitats autònomes⁶ van augmentar un 7,2% i els tributs recaptats per les delegacions de l'AEAT, un 8,3% (8,4% si inclou la recaptació dels serveis centrals).

Quadre 6.A1.1

El sector públic autonòmic a Catalunya l'any 2024

Distribució per comunitats autònomes de la recaptació dels tributs estatals

Ingressos aplicats

Milions d'euros

	Comunitats autònomes	Delegacions de l'AEAT	Total	% de variació 2024/2023		
				Comunitats autònomes	Delegacions de l'AEAT	Total
Andalusia	2.654	21.168	23.822	12,5	11,9	12,0
Aragó	534	6.250	6.784	16,1	12,4	12,7
Astúries	369	3.266	3.635	11,9	4,8	5,5
Balears	1.124	7.248	8.372	2,1	7,6	6,9
Canàries	637	4.191	4.828	3,2	10,7	9,6
Cantàbria	280	3.880	4.161	11,7	3,4	4,0
Castella i Lleó	764	6.141	6.906	12,1	4,4	5,2
Castella-la Manxa	597	4.676	5.273	15,9	9,5	10,2
Catalunya	5.111	57.194	62.305	13,0	6,8	7,3
Extremadura	218	2.062	2.281	5,2	5,7	5,7
Galícia	690	10.947	11.638	8,6	6,8	6,9
Madrid	3.568	130.397	133.964	37,9	8,1	8,8
Múrcia	420	4.008	4.427	4,7	8,6	8,2
Navarra	5.433	-1.021	4.412	6,4	6,7	6,4
País Basc	18.310	3.039	21.349	0,5	91,3	7,8
La Rioja	108	1.144	1.252	-1,5	0,2	0,0
C. Valenciana	2.652	20.530	23.182	8,4	4,9	5,3
Ceuta	--	77	77	--	-6,2	-6,2
Melilla	--	43	43	--	14,6	14,6
Total regionalitzat	43.470	285.240	328.710	7,2	8,3	8,1
Serveis centrals	--	9.494	9.494	--	12,5	12,5
Total recaptació	43.470 ¹	294.734 ²	338.204	7,2	8,4	8,1

1. No inclou la recaptació de l'impost sobre Dipòsits en entitats de crèdit perquè no es disposa de la seva distribució territorial.

2. Inclou la participació de les administracions territorials en l'IRPF, l'IVA i els impostos especials (131.231 milions d'euros a les comunitats autònomes i 2.928 milions d'euros a les corporacions locals).

Font: AEAT i Ministeri d'Hisenda.

Totes les comunitats autònomes, excepte Astúries, van presentar augments de la recaptació, total que van des del 0% de la Rioja fins al 12,7% d'Aragó. La recaptació total a Catalunya el 2024 va créixer un 7,3%, 0,8 punts menys que al total regionalitzat, que provenen de la diferent evolució de la recaptació de les delegacions de l'AEAT que a Catalunya va créixer un 6,8%. En canvi, la

⁶ En el cas de les comunitats autònomes forals, no és la mateixa comunitat autònoma la que recapta els impostos sinó les diferents diputacions forals. La recaptació que duen a terme aquestes diputacions engloba un major nombre de figures tributàries que les comunitats autònomes de règim comú, d'acord amb el concert econòmic al qual tenen dret Navarra i el País Basc.

recaptació a Catalunya dels tributs cedits totalment va augmentar un 13%, percentatge més elevat que al conjunt de comunitats.

Al quadre 6.A1.2 d'ingressos tributaris es pot observar l'evolució dels diferents tipus d'impostos a Catalunya i al total regionalitzat.

La recaptació de les delegacions de l'AEAT es va incrementar un 8,3% en el total de comunitats autònomes i un 6,8% a Catalunya. La recaptació a Catalunya que va representar el 20,2% del total regionalitzat de les comunitats autònomes de règim comú.

L'IRPF es va incrementar un 7,1% a Catalunya, percentatge semblant al del conjunt de delegacions, que va ser d'un 7,6%. La recaptació a Catalunya representa el 20,5% del total de comunitats. Les retencions del treball van augmentar a causa de la creació d'ocupació, a la pujada de salaris i a l'increment del tipus efectiu. El creixement de la recaptació es va veure suavitzat per la rebaixa fiscal als rendiments del treball per evitar la tributació de l'increment del salari mínim interprofessional. D'altra banda, també es van incrementar els ingressos provinents de les retencions sobre el capital mobiliari per l'augment dels dividendes i dels interessos dels comptes bancaris.

L'augment de la recaptació de l'IVA a Catalunya va ser del 3,8%, més suau que el conjunt de delegacions, que es va situar al 7,5%. El creixement de la despesa final subjecta a l'impost es va alentir tant per la reducció de la inflació com per la moderació de la despesa en termes reals. També, es van pujar progressivament els tipus als productes energètics rebaixats per a fer front a la pujada dels preus. La recaptació a Catalunya representa el 21,3% del total regionalitzat de l'IVA.

La recaptació de l'impost sobre societats es va incrementar un 13,4% a Catalunya i un 11,5% en el total de comunitats autònomes. Aquests creixements s'expliquen perquè els beneficis van continuar presentant creixements elevats, seguint la tendència iniciada l'any 2021. Cal tenir en compte que diverses mesures normatives i de gestió van restar creixement a la recaptació. El pes de la recaptació de l'impost sobre societats a Catalunya sobre el total regionalitzat és del 21,9%.

Pel que fa a la recaptació impostos especials, el 2024 es va restablir progressivament l'impost especial sobre l'electricitat. Aquest fet va aportar uns ingressos addicionals de 925,1 milions d'euros en total i de 420,4 milions a Catalunya. Els preus de l'energia elèctrica van mantenir la tendència a la baixa iniciada l'any anterior, però se situen molt per sobre dels nivells previs a la inflació experimentada entre el 2021 i el 2022. La recaptació de l'impost sobre hidrocarburs va disminuir un 22,7% a Catalunya i va créixer un 2,1% al conjunt de delegacions. Els consums van augmentar i, de la mateixa manera que l'energia, els preus de gasolines i gasoils van continuar reduint-se. L'impost sobre envasos de plàstic no reutilitzables, que el 2024 va ser el segon any que es va recaptar, va tenir una recaptació lleugerament més baixa a la de l'exercici anterior.

Quadre 6.A1.2

El sector públic autonòmic a Catalunya l'any 2024

Recaptació de tributs estatals a Catalunya

Milions d'euros

	Catalunya		Espanya regionalitzat		% Cat s/ total CA regionalitzat ¹
	M€	% var. 24/23	M€	% var. 24/23	
Delegacions de l'AEAT	57.194	6,8	285.240	8,3	20,2
IRPF	24.853	7,1	123.030	7,6	20,5
Societats	8.280	13,4	39.096	11,5	21,9
IVA	19.278	3,8	88.158	7,5	21,3
Especials	1.922	6,1	22.128	6,6	8,9
Alcohols	337	-11,5	1.193	1,0	27,3
Hidrocarburs	880	-22,7	12.305	2,1	7,4
Labors del tabac	0	-34,9	6.927	3,2	0,0
Electricitat	508	481,3	1.112	495,7	63,2
Plàstics	196	-0,8	571	-3,3	24,4
Carbó	1	-87,2	20	-39,6	5,1
Altres	0	--	0	-112,5	0,0
Tràfic exterior	1.023	-7,9	2.628	--	40,6
Taxes i altres ingressos tributaris	1.837	19,5	10.201	18,3	19,0
Comunitats autònomes ¹	5.111	13,0	43.470	7,2	26,3
Successions i donacions	1.111	16,8	3.310	2,5	36,4
Patrimoni	729	7,4	2.185	43,3	37,5
Transmissions patrimonials	2.088	13,1	9.608	15,5	22,3
Actes jurídics documentats	685	12,8	2.893	13,1	24,1
Tributs sobre el joc	203	-0,8	1.030	0,4	25,2
Determinats mitjans de transport	136	20,4	877	9,0	16,9
Impost sobre els dipòsit de residus	128	38,4	534	44,9	25,0
Impost sobre hidrocarburs (tram autonòmic)	0	9,2	0	-144,6	24,0
Impost sobre el joc "on line"	32	9,7	176	8,9	19,6
Altres tributs forals ²	--	--	22.878	1,4	--
Total	62.305	7,3	328.710	8,1	20,6

1. No inclou la recaptació de l'impost sobre Dipòsits en entitats de crèdit perquè no es disposa de la seva distribució territorial.

1. Percentatge sobre la recaptació total de les comunitats autònomes de règim comú ja que les forals tenen un altre sistema de gestió dels tributs.

2. Inclou la resta de tributs concertats i convinguts de les comunitats autònomes de règim foral (Navarra i País Basc).

Font: AEAT i Ministeri d'Hisenda.

La recaptació dels impostos totalment cedits a les comunitats autònomes va presentar un creixement del 13% a Catalunya⁷, taxa que se situa per sobre de la del conjunt de comunitats, que és del 7,2%, pel diferent comportament de la recaptació de l'impost sobre successions i donacions. Cal destacar que la recaptació de Catalunya representa el 26,3% del total regionalitzat, xifra que recull el pes relativament elevat que té l'impost sobre el patrimoni perquè té contribuents d'elevat patrimoni i n'ha reduït el mínim exempt. Cal tenir en compte

⁷ A l'apartat 6.1 d'aquest informe s'analitza amb detall l'evolució dels drets liquidats dels impostos a Catalunya.

que aquest any la comunitat de Madrid, que té uns patrimonis molt més elevats que Catalunya, ha recuperat l'impost (al nivell de l'impost temporal de solidaritat de les grans fortunes).

La recaptació de l'impost sobre successions i donacions va créixer un 18,5% a Catalunya, mentre que el creixement mitjà del conjunt de comunitats autònomes va ser únicament del 2,5%. L'evolució d'aquest impost és desigual entre comunitats i té una forta volatilitat quan hi ha herències de determinats contribuents amb patrimonis elevats i pel fet de no dependre directament de l'evolució econòmica ni d'altres paràmetres objectivables. A Catalunya hi va haver actuacions de gestió, comprovació i liquidació, ingressos provinents d'ajornaments i donacions extraordinàries.

El 2024, l'impost sobre el patrimoni va presentar un creixement molt elevat al conjunt de comunitats autònomes perquè Madrid, que havia bonificat l'impost des del 2008, ha reactivat temporalment la tributació mentre estigui en vigor l'impost temporal de solidaritat de les grans fortunes. D'aquesta manera, els contribuents afectats per l'impost estatal podran tributar per l'impost de patrimoni a la seva comunitat. Els contribuents de Madrid tenen uns patrimonis més elevats que a la resta, amb la qual cosa aquesta reactivació de l'impost té un impacte gran en el conjunt. La recaptació de l'impost de patrimoni a Catalunya es va incrementar un 7,4%.

Els impostos sobre transmissions patrimonials i actes jurídics documentats es van incrementar un 13,1% i un 12,8% a Catalunya, respectivament, en línia amb l'evolució del conjunt de comunitats, amb taxes del 15,5% i del 13,1%. La baixada dels tipus d'interès va provocar la reactivació de les compravendes d'immobles.

L'impost sobre la deposició de residus en dipòsits controlats, la incineració i la coïncineració de residus va entrar en vigor el gener del 2023. Com s'ha comentat anteriorment, cinc comunitats autònomes, entre les quals hi ha Catalunya, recapten aquest impost, mentre que en la resta és recaptat per l'AEAT. A Catalunya, la recaptació del 2024 va augmentar un 38,4% i al total regionalitzat, un 44,9%.

A continuació es presenta la recaptació dels tributs propis establerts per Catalunya d'acord amb la competència de les comunitats autònomes per crear impostos dins d'uns límits legals. Al quadre 6.A1.3 es detalla la recaptació del 2024 dels impostos propis vigents a Catalunya, que representen únicament el 7,1% de la recaptació total dels impostos gestionats per la Generalitat de Catalunya.

L'impost sobre instal·lacions que incideixen en el medi ambient té la recaptació més elevada, de 188 milions d'euros. El 2024 es va reduir un 6,4% amb relació a l'any anterior, evolució condicionada per la caiguda de la producció d'energia elèctrica.

L'impost sobre les estades en establiments turístics, amb una recaptació de 97 milions d'euros, va augmentar un 7,8% a causa del creixement del nombre de pernoctacions observat des de la fi de la pandèmia. L'impost sobre el diòxid de carboni dels vehicles de tracció mecànica va tenir una recaptació líquida de 51 milions d'euros, que representa un augment del 18%. La recaptació de l'impost sobre begudes ensucrades es va reduir un 10,5%. En canvi, l'impost sobre els habitatges buits va recaptar 4,6 milions d'euros més que l'exercici anterior com a efecte de l'increment de tipus i de la reducció de la bonificació i també perquè es compara amb un exercici en què hi va haver una devolució.

La resta d'impostos tenen un nivell de recaptació molt reduït. Els impostos sobre l'emissió d'òxids de nitrogen per l'aviació comercial i sobre l'emissió de gasos i partícules a l'atmosfera van incrementar la recaptació, mentre que l'impost sobre actius no productius de les persones jurídiques i el gravamen de protecció civil la van reduir.

Quadre 6.A1.3

El sector públic autonòmic a Catalunya l'any 2024

Recaptació de tributs propis per la Generalitat de Catalunya

Milions d'euros

	Catalunya	
	M€	% var. 24/23
Habitatges buits	7	187,6
Grans establiments comercials	12	5,4
Estades en establiments turístics	97	7,8
Begudes ensucrades envasades	27	-10,5
Emissió de gasos a l'atmosfera per la indústria	1	18,0
Actius no productius de les persones jurídiques	0	-26,0
Emissió d'òxids de nitrogen per l'aviació comercial	7	6,7
Emissió d'òxids de carboni dels vehicles de tracció mecànica	51	18,0
Instal·lacions que incideixen en el medi ambient	188	-6,4
Gravamen protecció civil	4	-1,2
Total impostos propis	394	1,1

1. No inclou la recaptació de l'impost sobre Dipòsits en entitats de crèdit perquè no es disposa de la seva distribució territorial.

Font: Sistemes Corporatius Econòmics i Financers de la Generalitat de Catalunya.

7. EL SECTOR PÚBLIC LOCAL

7.1. El marc legal i pressupostari del sector local

El Reial decret legislatiu 2/2004 de 5 de març, pel qual s'aprova el text refós de la Llei reguladora de les hisendes locals, constitueix la base del sistema de finançament local. Aquesta norma recull les modificacions instrumentades a través de la Llei 51/2002, de 27 de desembre, de reforma de la Llei 39/1988 reguladora de les hisendes locals, i de la Llei 62/2003, de 30 de desembre, de mesures fiscals, administratives i de l'ordre social, que han tingut incidència tant en l'àmbit financer com en l'àmbit tributari. Al llarg dels anys hi ha hagut successives modificacions d'aquest RDL 2/2004.

El text refós de la Llei reguladora de les hisendes locals enumera i regula els recursos dels municipis i de les províncies, que són els següents:

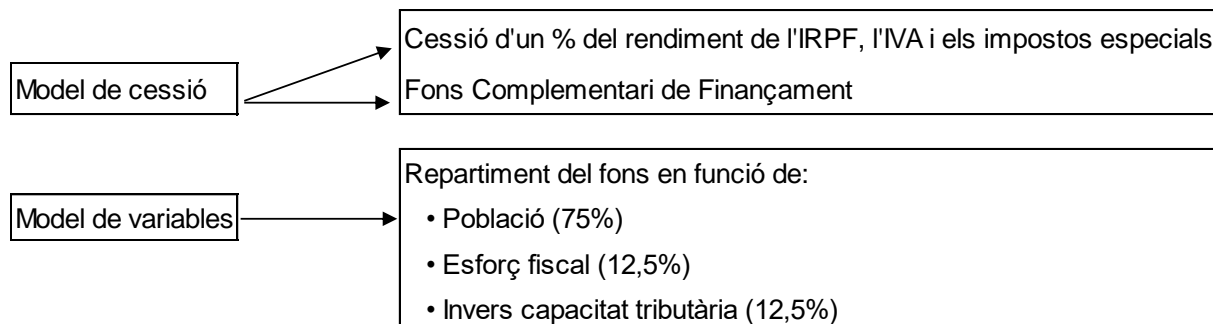
- ingressos procedents del seu patrimoni i altres de dret privat,
- tributs propis (taxes, contribucions especials, impostos i recàrrecs),
- participacions en els tributs de l'Estat i de les comunitats autònomes,
- subvencions,
- preus públics,
- operacions de crèdit,
- multes i sancions
- i altres prestacions de dret públic.

Aquesta llei també especifica els recursos d'altres entitats locals, com ara les àrees metropolitanes, les entitats municipals associatives, les comarques, les altres entitats supramunicipals i les entitats d'àmbit inferior al municipi, com també els règims especials⁸ d'alguns ens locals amb característiques específiques.

El finançament de municipis i províncies procedent de transferències estatals s'instrumenta mitjançant mecanismes diferenciats en funció de la dimensió de la població i de si són capitals de província. Es tracta d'un sistema dual, amb un model de cessió per als ens locals amb major població o que són capitals de província i un model de variables per la resta. El model de cessió, que obliga legalment a prestar un major nombre de serveis, es finança a través de la cessió d'un percentatge del rendiment de determinats impostos estatals i d'una participació en els tributs de l'Estat; mentre que el model de variables, aplica un model de participació en tributs de l'Estat.

⁸ Règim especial de Balears, Canàries, Ceuta i Melilla, Madrid i Barcelona.

El model de finançament local és vigent des de l'1 de gener de 2004 i té les següents característiques:

Característiques del **model de cessió**:

Inclou els municipis amb població de dret igual o superior als 75.000 habitants i capitals de província o de comunitat autònoma (excepte País Basc i Navarra)⁹.

Es cedeix un percentatge del rendiment obtingut per l'Estat (excloent la part cedida a les CA) en els impostos següents:

- IRPF: el 2,1336% pels municipis i l'1,2561% per les províncies, de la quota líquida estatal dels residents en el municipi.
- IVA: el 2,3266% pels municipis i l'1,3699% per les províncies, de la recaptació líquida imputable a cada municipi. Es distribueix en funció de l'índex de consum de la CA i de la població municipal.
- Impostos especials: el 2,9220% pels municipis i l'1,7206% per les províncies, de la recaptació líquida imputable a cada municipi. Es distribueix també en funció de l'índex de consum de la CA i de la població municipal.

El Fons Complementari de Finançament:

L'any 2004, el fons es va determinar com a diferència entre l'import de l'anterior sistema de Participació en els Tributs de l'Estat pel 2003 incrementat amb l'evolució dels Ingressos Tributaris de l'Estat (ITE)¹⁰ el 2004, i el que es deriva de la cessió dels impostos comentada anteriorment. Els anys següents el fons evoluciona segons l'ITE.

En aquest fons s'hi varen incorporar les compensacions referents a la reforma de l'Impost sobre Activitats Econòmiques (IAE).

⁹ El model exclou els territoris històrics del País Basc i Navarra perquè el finançament local es regeix pels seus règims forals interns.

¹⁰ Recaptació estatal, exclosa la susceptible de cessió a les comunitats autònomes, per IRPF, IVA i impostos especials.

Característiques del **model de variables**:

Inclou els municipis amb població inferior als 75.000 habitants i que no siguin capitals de província o de comunitat autònoma (excepte País Basc i Navarra).

Els criteris de distribució inclouen les següents variables i ponderacions:

- 75% de la població de dret ponderada per trams de població
- 12,5% de l'esforç fiscal
- 12,5% de l'invers de la capacitat tributària

A més, s'estableix una garantia de finançament mínim, segons la qual cap municipi rebrà un finançament inferior al de l'any 2003 i s'incorporen les compensacions per la reforma de l'IAE, que evolucionen segons l'ITE.

D'altra banda, els denominats "municipis turístics"¹¹ es financen amb un model mixt, atès que a més de participar en el model general de variables, tenen cedit el 2,9220% dels rendiments dels impostos especials sobre hidrocarburs i labors de tabac.

Pel que fa a l'àmbit normatiu català, l'Estatut d'Autonomia de Catalunya estableix, en l'article 83 d'organització del govern local de Catalunya, que Catalunya estructura la seva organització territorial bàsica en municipis i vegueries, que l'àmbit supramunicipal és constituït, en tot cas, per les comarques, que ha de regular una llei del Parlament, i que els altres ens supramunicipals que creï la Generalitat es fonamenten en la voluntat de col·laboració i associació dels municipis.

La normativa que estructura els ens locals a Catalunya és la següent:

- Decret legislatiu 2/2003, de 28 d'abril, del text refós de la Llei municipal i de règim local de Catalunya.
- Decret legislatiu 4/2003, de 4 de novembre, sobre l'organització comarcal de Catalunya.
- Llei 5/1987, de 4 d'abril, del règim provisional de les competències de les diputacions provincials.

Llei 31/2010, de 3 d'agost, de l'Àrea Metropolitana de Barcelona, que deroga la Llei 7/1987, de 4 d'abril, per la qual s'estableixen i regulen actuacions públiques especials en la conurbació de Barcelona i en les comarques compreses dins la seva zona d'influència directa.

D'acord amb aquest marc normatiu, els municipis i les comarques són els ens locals en què s'organitza territorialment Catalunya, alhora que es reconeix també

¹¹ Es consideren municipis turístics aquells que, no complint els requisits per accedir al sistema de cessió d'impostos, tenen una població superior a 20.000 habitants i un nombre d'habitatges de segona residència superior al d'habitatges principals.

la condició d'ens local a la província, les entitats municipals descentralitzades, les entitats metropolitanes i les mancomunitats de municipis. El Decret legislatiu 2/2003 també determina que el municipi, la comarca i la província tenen naturalesa territorial i gaudeixen d'autonomia per a la gestió dels interessos respectius. Cal afegir que l'Estatut d'Autonomia de Catalunya, en el seu article 90, estableix que la vegueria és l'àmbit territorial específic per a l'exercici del govern intermunicipal de cooperació local, i que és la divisió territorial adoptada per la Generalitat per a l'organització territorial dels seus serveis. També especifica, en l'article 91, que els consells de vegueria substituiran a les actuals diputacions provincials.

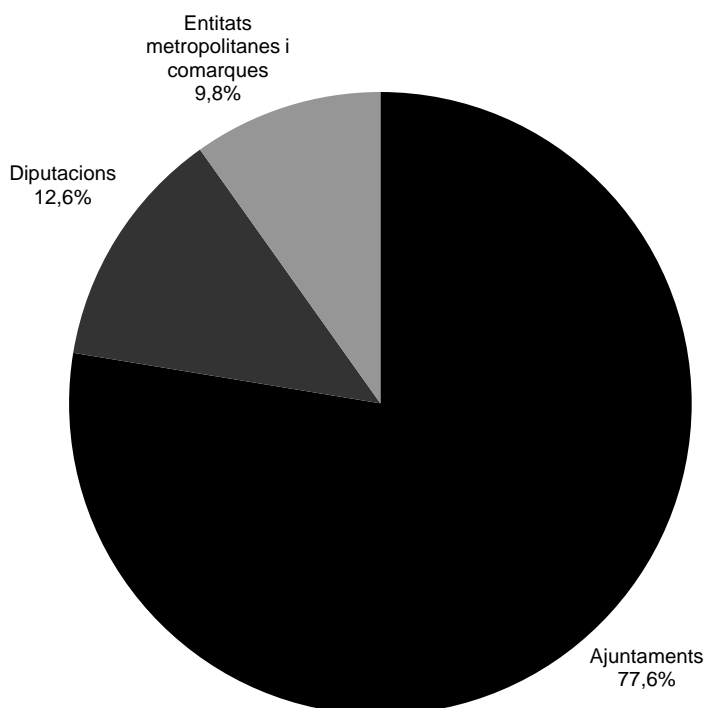
En aquest capítol de l'informe econòmic i financer, referent a l'Administració local a Catalunya, es presenten els pressupostos d'ingressos i despeses de l'any 2024 dels ens territorials catalans: municipis, províncies, comarques i entitats metropolitanes, que es comparen amb els pressupostos i les liquidacions de l'exercici 2023. El pressupost de cada ens local recull la informació de l'administració general de l'ens consolidada amb els seus organismes autònoms.

Els ajuntaments són l'ens més important del sector local a Catalunya. La seva despesa suposa el 77,6% del total consolidat. Les entitats metropolitanes i comarques i les diputacions es reparteixen la resta de la despesa, un 12,6% i un 9,8%, respectivament.

Gràfic 7.1.1

El sector públic local a Catalunya

Distribució de la despesa. Pressupost 2024.

L'any 2024, els ingressos no financers consolidats de les administracions locals a Catalunya van ser de 14.994 milions d'euros, que suposa un augment del 9,4% en comparació amb el 2023. Els ingressos propis, que representen el 51,9% del total d'ingressos, van augmentar un 7,2%, i les transferències, que representen el 40,9%, van augmentar un 12,5%. La despesa no financera consolidada dels ens locals va ser de 15.157 milions d'euros, suposant un augment respecte del 2023 del 7,9%. Les operacions corrents, que representen la major part de la despesa, un 80,7%, van augmentar un 8,1% respecte a l'any anterior.

La diferència entre els ingressos i les despeses no financeres dona un resultat de dèficit no financer de -163 milions d'euros, reduint el dèficit pressupostari de l'any anterior en 182 milions d'euros (un 52,7%). Aquesta reducció s'explica perquè els ingressos no financers van créixer més que les despeses no financeres.

Quadre 7.1.1

El sector públic local a Catalunya

Classificació econòmica dels pressupostos 2024

Milions d'euros

	Ajuntaments	Diputacions	E. Metropol. i comarques	Transf. internes	Total consolidat		
					M €	%	% var. 24/23
Ingressos propis	7.326	512	548	0	8.386	51,9	7,2
Ingressos per transferències	5.003	1.163	1.352	909	6.608	40,9	12,5
Ingressos financers	686	377	115	0	1.178	7,3	-8,9
Total ingressos	13.015	2.051	2.015	909	16.172	100,0	7,9
Despeses corrents	10.687	1.253	1.712	733	12.919	80,7	8,1
Despeses de capital	1.884	428	251	324	2.238	14,0	6,9
Despeses financeres	433	371	52	0	856	5,3	-1,6
Total despeses	13.004	2.051	2.015	1.057	16.013	100,0	7,4
Ingressos no financers	12.329	1.675	1.899	909	14.994		9,4
Despeses no financeres	12.571	1.681	1.963	1.057	15.157		7,9
Dèficit / Superàvit	-242	-6	-63		-163		-52,7

Font: Ministeri d'Hisenda.

Pel que fa a les operacions financeres, la diferència entre els ingressos i les despeses dels passius financers, que és l'endeutament net, va ser de 377 milions d'euros, fet que implica una reducció del deute de 125 milions respecte del pressupost de 2023 (un 25%), trencant així amb la tendència de creixement del volum de deute de les administracions locals des del 2022.

Quadre 7.1.2

El sector públic local a Catalunya

Classificació econòmica dels pressupostos 2024. Operacions financeres

Milions d'euros

	Ajuntaments	Diputacions	E. Metropol. i comarques	Transf. internes	Total consolidat	
					M €	% var. 24/23
Cap.9 Ingressos	653	185	109	0	948	-10,7
Cap.9 Despeses	380	175	16	0	571	2,1
Endeutament net	274	10	93	0	377	-25,0

Font: Ministeri d'Hisenda.

7.2. Els pressupostos dels ajuntaments

El municipi és l'entitat bàsica de l'organització territorial i l'element primari de participació ciutadana en els assumptes públics. Gaudeix d'autonomia i el seu govern i administració correspon a l'ajuntament, integrat per l'alcalde i els regidors. A Catalunya hi ha 947 municipis: 30 dels quals no superen els 100 habitants; 448 es troben entre els 100 i els 1.000 habitants, 251 entre els 1.001 i els 5.000, 148 entre els 5.001 i els 20.000, 47 entre els 20.001 i els 50.000, i 23 per damunt dels 50.000 habitants. En tot cas, el 77% dels municipis no superen els 5.000 habitants i inclouen el 9,8% de la població catalana. El Decret legislatiu 2/2003, de 28 d'abril, pel qual s'aprova el text refós de la Llei municipal i de règim local de Catalunya, estableix quines són les competències municipals i la Llei Orgànica 6/2006, de 19 de juliol, de reforma de l'Estatut d'Autonomia de Catalunya, que en el seu capítol 3 parla sobre les finances dels governs locals.

Els ingressos

Els Reial Decret Legislatiu 2/2004, de 5 de març, pel qual s'aprova el Text refós de la Llei reguladora de les hisendes locals, enumera les principals fonts de recursos dels municipis:

- Els tres impostos obligatoris –béns immobles (IBI), activitats econòmiques (IAE) i vehicles de tracció mecànica- i els dos impostos de caràcter optatiu –impost sobre construccions, instal·lacions i obres i impost sobre l'increment del valor dels terrenys de naturalesa urbana-.
- Les participacions en els tributs de l'Estat i de les comunitats autònomes. Pel que fa a la participació en els tributs de l'Estat, ja s'ha esmentat abans que als municipis que són capitals de província o de comunitat autònoma, o que tenen una població igual o superior als 75.000 habitants, se'ls cedeix un percentatge del rendiment de determinats impostos més un fons complementari de finançament que evoluciona segons l'ITE; la resta de municipis es financen, únicament, mitjançant la participació en els ingressos de l'Estat.
- Els altres ingressos, com les taxes, els preus públics per a la prestació de serveis, les contribucions especials, les multes, les operacions de crèdit, els ingressos patrimonials i l'alienació d'inversions reals.

En els seus pressupostos per a l'any 2024, els ajuntaments de Catalunya van preveure uns ingressos totals de 13.015 milions d'euros, un 7,9% superiors al pressupost de 2023, i un 2,4% superiors a la liquidació d'aquell any.

Les operacions corrents, que suposen el 90,1% dels ingressos totals, van augmentar un 9,5% respecte del pressupost de l'any anterior, i un 5% respecte de la liquidació. Formen part d'aquestes operacions corrents els principals ingressos dels ajuntaments, que són els impostos directes, les transferències

corrents i, amb una importància quantitativa més reduïda, les taxes i altres ingressos. Amb un pes important en els ingressos totals, els impostos van suposar el 38,2% del pressupost del 2024 i la major part són impostos directes, van tenir un pressupost un 4,1% més alt que el de l'any anterior.

Les transferències continuen tenint una importància elevada en el finançament municipal, amb el 34,8% del pressupost del conjunt d'ajuntaments, i el seu pressupost van augmentar un 14,9% respecte del pressupost del 2023. Al seu torn, les taxes i altres ingressos, amb un pes del 15,9%, van augmentar un 9% respecte del pressupost de 2023.

Quadre 7.2.1

El sector públic local a Catalunya

Classificació econòmica dels ingressos dels ajuntaments. Pressupostos 2024 i 2023.

Milions d'euros

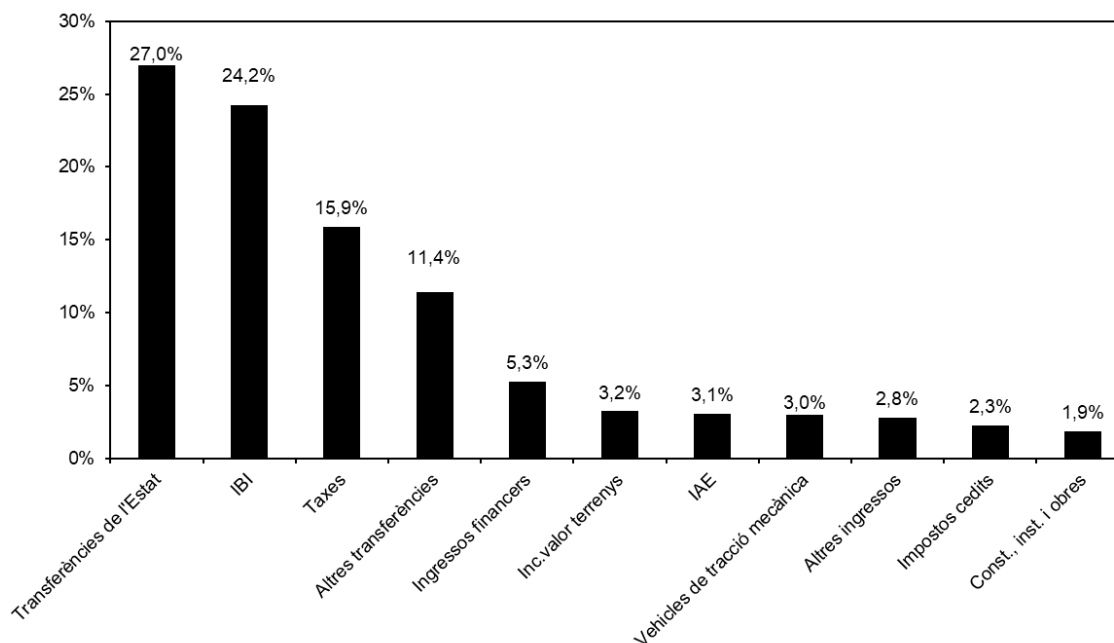
	2023			2024		% var.	
	Liquidació (a)	Pressupost (b)	%	Pressupost (c)	%	(c)/(b)	(c)/(a)
Impostos directes	4.290	4.335	35,9	4.513	34,7	4,1	5,2
Impostos indirectes	411	393	3,3	456	3,5	16,1	11,0
Taxes i altres ingressos	2.024	1.900	15,7	2.071	15,9	9,0	2,3
Transferències corrents	4.270	3.938	32,6	4.525	34,8	14,9	6,0
Ingressos patrimonials	171	135	1,1	156	1,2	15,7	-8,9
Alienació d'inversions reals	107	61	0,5	131	1,0	114,6	22,4
Transferències de capital	745	568	4,7	478	3,7	-15,9	-35,8
Actius financers	30	32	0,3	33	0,3	2,7	8,0
Passius financers	660	705	5,8	653	5,0	-7,3	-1,0
Operacions corrents	11.166	10.701	88,7	11.720	90,1	9,5	5,0
Operacions de capital	851	629	5,2	608	4,7	-3,2	-28,5
Operacions financeres	690	737	6,1	686	5,3	-6,9	-0,6
Total	12.707	12.067	100,0	13.015	100,0	7,9	2,4

Font: Ministeri d'Hisenda.

Gràfic 7.2.1

El sector públic local a Catalunya

Estructura dels ingressos dels ajuntaments. Pressupost 2024.

Font: Ministeri d'Hisenda.

L'any 2024, els ingressos tributaris, que provenen dels impostos directes, els indirectes i les taxes i altres ingressos, van augmentar un 6,2% respecte de l'any anterior.

L'IBI és el tribut que aporta el volum més gran de recursos dels ajuntaments, i representa un 44,8% dels ingressos tributaris i un 24,2% del total d'ingressos. El 2024, els ingressos pressupostats per IBI van incrementar-se un 4,2% respecte del pressupost de 2023, mantenint així una tendència de creixement moderada i estable. Pel que fa a la resta d'impostos directes, els quals tenen un pes sobre el total d'ingressos tributaris dels ajuntaments significativament inferior, es troba l'impost sobre l'increment del valor dels terrenys de naturalesa urbana, amb un pes del 6%, que va augmentar en un 5,5% en relació amb el 2023; l'IAE, amb un pes del 5,6%, que va presentar un augment del 2,1% respecte al 2023; i l'impost sobre vehicles de tracció mecànica, amb un pes del 5,5%, i una disminució de l'1,1%.

Respecte dels impostos indirectes, que només aporten un 6,5% del total d'ingressos tributaris, destaca l'impost sobre les construccions, instal·lacions i obres, que és de caràcter optatiu perquè la seva aplicació és voluntària, amb un pes del 3,5%, que va augmentar un 8,1% respecte del 2023.

Finalment, les taxes i altres ingressos, que inclouen les contribucions especials i els preus públics, entre d'altres, aporten en conjunt un 29,4% dels ingressos tributaris i van augmentar un 9% respecte del pressupost de 2023. El pressupost de les taxes per serveis i activitats de competència local van créixer un 12,7%. Dins d'aquestes s'inclouen les taxes per prestació de serveis públics bàsics, que

van augmentar un 15,8%; les corresponents a la prestació de serveis de caràcter social i preferent, que van augmentar un 7,3%; i les taxes per la realització d'activitats de competència local, amb un creixement d'un 2%. Les taxes corresponents a la utilització privativa i l'aprofitament especial del domini públic local van augmentar un 5,6% i els preus públics, un 5,1%.

La Participació en els Tributs de l'Estat (IRPF, IVA i impostos especials) forma part del finançament de les capitals de província i de la resta de municipis amb una població major de 75.0000 habitants, en els quals pot tenir més importància, però que en el conjunt d'ajuntaments el seu pes és reduït.

Quadre 7.2.2

El sector públic local a Catalunya

Detall dels ingressos tributaris dels ajuntaments. Pressupost 2024

	Milions d'euros	%	% var. 24/23
IRPF	159	2,3	19,9
IBI	3.153	44,8	4,2
Vehicles de tracció mecànica	384	5,5	-1,1
Increment del valor dels terrenys	419	6,0	5,5
IAE	397	5,6	2,1
Impostos directes extingits	0	0,0	-
Impostos directes	4.513	64,1	4,1
IVA	110	1,6	19,5
Impostos especials (*)	27	0,4	22,7
Construccions, instal·lacions i obres	243	3,5	8,1
Altres impostos indirectes	76	1,1	40,9
Impostos indirectes	456	6,5	16,1
Taxes serveis i activitats de competència local	982	14,0	12,7
Altres ingressos	1.088	15,5	5,8
Taxes i altres ingressos	2.071	29,4	9,0
Total ingressos tributaris	7.040	100	6,2

(*) Inclou els impostos especials sobre alcohol·ls, labors de tabac i hidrocarburs.

Font: Ministeri d'Hisenda.

El 70,2% de les transferències que reben els ajuntaments provenen de l'Estat, fet que demostra la importància de la participació dels municipis en els tributs estatals. La Generalitat fa d'intermediària d'aquestes transferències entre l'Estat i els ens locals. En conjunt, aquestes aportacions es van incrementar un 16,9% respecte el pressupost de l'any anterior. Aquest augment s'explica principalment per la liquidació de la Participació en els Ingressos de l'Estat corresponent al 2022, ja que la recaptació d'aquell any va ser més elevada que les bestretes. D'altra banda, les transferències provinents de la Generalitat, que suposen el 18,5% del total, augmenten un 14,4%. El conjunt de transferències corresponen principalment al Fons de Cooperació Local de Catalunya, que es distribueix entre

tots els municipis catalans a partir d'uns criteris fixats per llei¹², i al Pla únic d'obres i serveis de Catalunya (PUOSC) i altres subvencions específiques.

Quadre 7.2.3

El sector públic local a Catalunya

Detall dels ingressos per transferències als ajuntaments. Pressupost 2024.

Milions d'euros

Procedència	Corrents	De capital	Total		
			Import	%	% var. 24/23
Estat	3.453	62	3.514	70,2	16,9
Comunitats autònomes	748	180	928	18,5	14,4
Diputacions	180	146	326	6,5	-1,5
Empreses privades	20	4	24	0,5	3,4
Àrees metropolitanas	54	9	63	1,3	-4,4
Exterior	3	70	74	1,5	-61,4
Altres	67	7	74	1,5	-5,2
Total	4.525	477,7	5.003	100,0	11,0

Font: Ministeri d'Hisenda.

Les despeses

Pel que fa a les despeses, el pressupost agregat dels ajuntaments per a l'any 2024 va ser de 13.004 milions d'euros, fet que suposa un augment respecte del pressupost de l'any anterior d'un 7,9%, i respecte de la liquidació d'aquell any d'un 5,2%.

Les operacions corrents representen un 82,2% de la despesa total. Dins d'aquestes, destaquen les remuneracions de personal (un 30,4% del total) i la despesa en béns corrents i serveis (un 36,1% del total).. Aquests capítols van augmentar un 7,6% i un 8,5%, respectivament, respecte del pressupost de 2023; i un 5,8% i un 9,1%, respecte de la liquidació d'aquell mateix any.

Les operacions de capital representen un 14,5% del total, i van augmentar un 10% respecte del pressupost del 2023, però han disminuït un 2,2% respecte de la liquidació d'aquell any. Concretament, les inversions reals, que representen un 13,5% de la despesa total, van augmentar un 10,1% respecte del pressupost inicial, però només un 1,1% respecte de la liquidació del 2023. Dins d'aquest capítol, l'article que més creix és el d'"inversió nova associada al funcionament operatiu dels serveis", és a dir, aquelles inversions destinades a millorar o renovar el funcionament dels serveis municipals.

¹² Els diferents conceptes que integren el Fons de cooperació local de Catalunya s'estableixen cada any a les lleis dels pressupostos de la Generalitat de Catalunya. La distribució del Fons entre els municipis es fixa cada any en una Resolució.

Les operacions financeres, que només suposen un 3,3% de la despesa total van augmentar lleugerament, un 0,5%, respecte del pressupost de 2023, però van disminuir un 9,7% respecte de la liquidació del mateix any.

D'altra banda, les transferències corrents i les transferències de capital també van presentar increments, del 3,9% i del 8,8%, respectivament, respecte del pressupost de 2023.

Quadre 7.2.4

El sector públic local a Catalunya

Classificació econòmica de les despeses dels ajuntaments. Pressupostos 2024 i 2023.

Milions d'euros

	2023			2024		% var.	% var.
	Liquidació (a)	Pressupost (b)	%	Pressupost (c)	%	(c)/(b)	(c)/(a)
Remuneracions del personal	3.732	3.672	30,5	3.949	30,4	7,6	5,8
Despeses de béns corrents i serveis	4.300	4.323	35,9	4.690	36,1	8,5	9,1
Interessos	90	78	0,6	131	1,0	67,5	45,5
Transferències corrents	1.835	1.714	14,2	1.781	13,7	3,9	-3,0
Fons de contingència	0	119		137	1,1	--	
Inversions reals	1.735	1.594	13,2	1.754	13,5	10,1	1,1
Transferències de capital	192	119	1,0	129	1,0	8,8	-32,7
Actius financers	46	63	0,5	53	0,4	-16,0	15,1
Passius financers	433	368	3,1	380	2,9	3,4	-12,3
Operacions corrents	9.957	9.906	82,2	10.687	82,2	7,9	7,3
Operacions de capital	1.927	1.713	14,2	1.884	14,5	10,0	-2,2
Operacions financeres	479	431	3,6	433	3,3	0,5	-9,7
Total	12.363	12.049	100	13.004	100	7,9	5,2

Font: Ministeri d'Hisenda.

En conjunt, les despeses per transferències corrents i de capital van augmentar un 4,2% respecte del pressupost de 2023. D'aquestes, el pes més important el tenen les de caràcter corrent (1.781 milions d'euros). Els principals destinataris del conjunt de transferències (corrents i de capital) són les empreses públiques de l'entitat local, que suposen el 30,1% del total, augmentant respecte del 2023 un 1,1%; les famílies i institucions sense ànim de lucre, que suposen el 24,8%, augmentant un 6,7%; i els consorcis, que suposen el 17,7% del total, augmenten un 1,1%.

Quadre 7.2.5

El sector públic local a Catalunya

Detall de les despeses per transferències dels ajuntaments. Pressupost 2024.

Milions d'euros

Destinació	Corrents	De capital	Total		
			M€	%	% var. 24/23
Famílies i institucions sense ànim de lucre	413	60	474	24,8	6,7
Empreses de l'entitat local	543	31	574	30,1	1,1
Mancomunitats	35	0	35	1,8	12,2
Àrees metropolitanas	259	16	275	14,4	6,3
Consortis	336	2	338	17,7	1,1
Empreses privades	81	4	85	4,5	6,5
Altres	113	15	128	6,7	10,6
Total	1.781	129	1.910	100,0	4,2

Font: Ministeri d'Hisenda.

La distribució funcional de la despesa dels ajuntaments reflecteix el conjunt de competències municipals. La principal àrea és la provisió de serveis públics bàsics, amb un 37,7% del pressupost de despesa de 2024, on destaquen les polítiques de benestar comunitari, que concentren el 14,8% de la despesa, i les d'habitatge i urbanisme, que concentren el 10,6%. L'àrea d'actuacions de caràcter general concentra el 22,5% de la despesa total, majoritàriament per la política de serveis de caràcter general, amb un 14,7%. També són força rellevants, dins la producció de béns públics de caràcter preferent, la política d'educació, amb el 7,5% de la despesa total, i la de cultura, amb el 6,1%, i dins les actuacions de protecció i promoció social, la política de serveis socials i promoció social, amb el 9,3% del pressupost de 2024.

Algunes de les polítiques que més pesen sobre el total van tenir variacions significatives respecte del pressupost de 2023. Destaca la despesa en benestar comunitari, que va augmentar un 8,7% (153,5 milions d'euros) respecte del pressupost de 2023 i un 5,4% respecte la liquidació del mateix any.; la despesa en habitatge i urbanisme, que va augmentar un 7% (90,2 milions d'euros) respecte del pressupost de 2023, i un 1,4% respecte la liquidació; la despesa en educació, que va augmentar un 6,8% (61,7 milions d'euros) respecte del pressupost de 2023 i un 3,2% respecte la liquidació; i la despesa en serveis de caràcter general, que va augmentar un 7,4% (131,9 milions d'euros) respecte del 2023 i un 23,3% respecte la liquidació del mateix any.

Quadre 7.2.6

El sector públic local a Catalunya

Classificació funcional de les despeses dels ajuntaments. Pressupost 2024.

Milions d'euros

	2023		2024		% var.	% var.	
	Liquidació (a)	Pressupost (b)	% Pressupost (c)	%	(c)/(b)	(c)/(a)	
Deute públic	513	429	3,6	497	3,8	15,9	-3,2
Seguretat i mobilitat ciutadana	1.113	1.091	9,1	1.162	8,9	6,5	4,4
Habitatge i urbanisme	1.359	1.288	10,7	1.378	10,6	7,0	1,4
Benestar comunitari	1.822	1.766	14,7	1.920	14,8	8,7	5,4
Medi ambient	426	409	3,4	445	3,4	8,8	4,6
Servei públics bàsics	4.720	4.554	37,8	4.905	37,7	7,7	3,9
Pensions	4	5	0,0	5	0,0	-1,9	21,4
Altres prestacions econòmiques a favor d'empleats	14	17	0,1	16	0,1	-3,2	13,6
Serveis socials i promoció social	1.087	1.123	9,3	1.215	9,3	8,1	11,7
Foment de la ocupació	192	125	1,0	126	1,0	0,7	-34,6
Actuacions de protecció i promoció social	1.297	1.270	10,5	1.361	10,5	7,2	4,9
Sanitat	105	96	0,8	125	1,0	31,1	19,4
Educació	941	910	7,5	971	7,5	6,8	3,2
Cultura	818	751	6,2	793	6,1	5,6	-3,1
Esport	468	397	3,3	447	3,4	12,7	-4,5
Producció de bens públics de caràcter preferent	986	891	7,4	973	7,5	9,3	-1,3
Agricultura, ramaderia i pesca	5	5	0,0	5	0,0	7,1	-7,1
Indústria i energia	15	16	0,1	15	0,1	-10,7	-2,2
Comerç, turisme i petites i mitjanes empreses	374	324	2,7	394	3,0	21,6	5,3
Transport públic	370	331	2,8	339	2,6	2,3	-8,4
Infraestructures	98	92	0,8	94	0,7	1,5	-4,4
Investigació, desenvolupament i innovació	4	3	0,0	4	0,0	6,2	-16,3
Altres actuacions de caràcter econòmic	119	119	1,0	124	0,9	4,0	3,5
Actuacions de caràcter econòmic	2.332	2.153	17,9	2.337	18,0	8,6	0,2
Òrgans de govern	194	192	1,6	209	1,6	8,4	7,4
Serveis de caràcter general	1.545	1.774	14,7	1.906	14,7	7,4	23,3
Administració financera i tributària	507	523	4,3	530	4,1	1,4	4,5
Transferències a altres administracions públiques	268	264	2,2	286	2,2	8,4	6,7
Actuacions de caràcter general	2.514	2.753	22,8	2.930	22,5	6,4	16,5
Total	12.363	12.049	100,0	13.004	100,0	7,9	5,2

Font: Ministeri d'Hisenda.

7.3. Els pressupostos de les diputacions provincials

La província és una entitat local formada per l'agrupació de municipis, amb personalitat jurídica pròpia i plena capacitat per al compliment de les seves finalitats. Les diputacions tenen com a finalitat el govern i l'administració de les províncies. La seva organització i competències s'estableixen en el text refós de la llei municipal i de règim local de Catalunya.

Els ingressos

El Reial decret legislatiu 2/2004, de 5 de març, pel qual s'aprova el text refós de la llei reguladora de les hisendes locals, estableix com a principals fonts de recursos de les províncies les següents:

- La participació provincial en els tributs de l'Estat i de les comunitats autònomes. El model vigent de finançament dels ens locals cedeix a favor de les províncies un percentatge del rendiment de determinats impostos¹³ i paral·lelament es crea un fons complementari de finançament que completi els ingressos rebuts mitjançant la cessió de tributs.
- Els ingressos tributaris, dins dels quals s'inclou el recàrrec sobre l'impost d'activitats econòmiques (IAE), les taxes i les contribucions especials.
- Els ingressos no tributaris, que inclouen els preus públics, les subvencions, els ingressos patrimonials i d'altres de dret privat, les operacions de crèdit, el producte de multes i sancions i altres prestacions de dret públic.

L'any 2024, el pressupost d'ingressos de les quatre diputacions provincials catalanes, va ser de 2.051 milions d'euros, un 11,9% superior al de l'any anterior. Aquest increment ve explicat principalment pel capítol de transferències corrents que, amb un pes del 56,1% sobre el total d'ingressos, va augmentar 169 milions d'euros, fet que suposa un increment del 17,1% respecte de l'any anterior. Aquest increment s'explica principalment per la liquidació de la Participació en els Ingressos de l'Estat corresponent al 2022, perquè la recaptació d'aquell any va ser més elevada que les previsions de les bestretes. En el conjunt d'ingressos corrents hi ha hagut un augment del 14,9%.

¹³ Un 0,9936% de la quota líquida de l'IRPF, un 1,0538% de la recaptació líquida per IVA imputable al territori i un 1,2044% de la recaptació líquida dels impostos especials sobre alcohols, hidrocarburs i labors de tabac.

Quadre 7.3.1

El sector públic local a Catalunya

Classificació econòmica dels ingressos de les diputacions provincials. Pressupostos 2023 i 2024.

Milions d'euros

	Liquidació (a)	Pressupost (b)	%	Pressupost (c)	%	% var.	% var.
						24/23	24/23
						(c)/(b)	(c)/(a)
Impostos directes	221	198	10,8	223	10,9	12,6	0,6
Impostos indirectes	136	147	8,0	143	7,0	-2,5	5,2
Taxes i altres ingressos	118	116	6,3	120	5,9	3,3	2,0
Transferències corrents	1.017	982	53,6	1.151	56,1	17,1	13,1
Ingressos patrimonials	27	4	0,2	26	1,3	522,8	-3,1
Alienació d'inversions reals	1	0	0,0	0	0,0	-78,0	-99,8
Transferències de capital	24	9	0,5	12	0,6	37,6	-49,9
Actius financers	190	192	10,5	192	9,3	-0,4	0,6
Passius financers	170	185	10,1	185	9,0	0,0	8,8
Operacions corrents	1.520	1.447	78,9	1.663	81,1	14,9	9,4
Operacions de capital	25	9	0,5	12	0,6	37,5	-51,0
Operacions financeres	360	377	20,6	377	18,4	-0,2	4,5
Total	1.905	1.833	100,0	2.051	100,0	11,9	7,7

Font: Ministeri d'Hisenda

La previsió d'ingressos de la participació de l'IRPF, que és la principal figura tributària de les diputacions amb un 35,1% dels ingressos tributaris, va augmentar un 17,1% respecte a la de 2023. El recàrrec sobre l'IAE, tribut local que aporta el 10,7% del pressupost de tributs, es va mantenir en els valors de l'any anterior. Finalment, l'ingrés pressupostat de l'IVA, que és el 23,2% dels tributs, es va reduir un 2,6% respecte a l'any anterior.

Quadre 7.3.2

El sector públic local a Catalunya

Detall dels ingressos tributaris de les diputacions provincials. Pressupost 2024.

Milions d'euros	Milions d'euros	%	% var. 24/23
IRPF	171	35,1	17,1
Recàrrec sobre impostos directes	52	10,7	0,2
Total impostos directes	223	45,8	12,6
IVA	113	23,2	-2,6
Impostos especials (*)	30	6,2	-2,0
Total impostos indirectes	143	29,4	-2,5
Total taxes i altres ingressos	120	24,7	3,3
Total ingressos tributaris	486	100,0	5,5

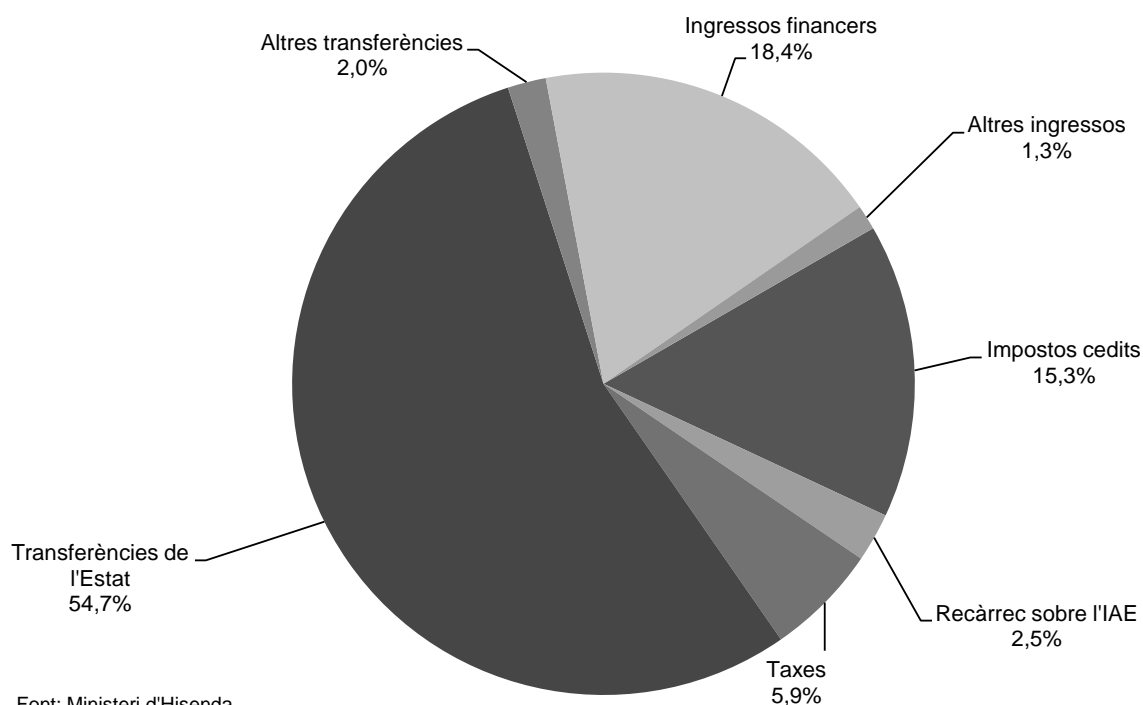
(*) Inclou els impostos especials sobre alcohols, labors de tabac i hidrocarburs.

Font: Ministeri d'Hisenda

Gràfic 7.3.1

El sector públic local a Catalunya

Estructura dels ingressos de les diputacions provincials. Pressupost 2024.

Font: Ministeri d'Hisenda

El pressupost de transferències corrents i de capital de les diputacions per al 2024 va ser de 1.163 milions d'euros, un 17,3% més gran que l'any anterior. Bàsicament correspon a la participació en els tributs de l'Estat que tenen un pes del 96,5% respecte del total d'ingressos. Les transferències de capital tenen un import poc significatiu.

Quadre 7.3.3

El sector públic local a Catalunya

Detall dels ingressos per transferències a les diputacions provincials. Pressupost 2023.

Procedència	Corrents	De capital	Total		
			Milions d'euros	%	% var. 23/22
Estat	1.122	0	1.122	96,5	17,2
Comunitat autònoma	17	7	24	2,1	34,3
Altres	12	5	17	1,4	3,6
Total	1.151	12	1.163	100,0	17,3

Font: Ministeri d'Hisenda

Finalment, es mostra el detall del pressupost d'ingressos no financers per les diferents diputacions provincials. La Diputació de Barcelona, que concentra un 73,6% dels recursos no financers, va augmentar el pressupost d'ingressos no financers en un 17,0% respecte al de 2023. Les altres diputacions també van augmentar els seus pressupostos en un 20,2% en el cas de Girona, un 6,9% a Lleida i un 6,3% a Tarragona.

Quadre 7.3.4

El sector públic local a Catalunya

Detall del pressupost d'ingressos no financers de diputacions 2023 i 2024.

Milions d'euros

Diputació provincial	2023			2024		var.	var.
	Liquidació (a)	Pressupost (b)	%	Pressupost (c)	%	24/23 (c)/(b)	24/23 (c)/(a)
Diputació provincial de Barcelona	1.029	970	67,0	1.134	73,6	17,0	10,2
Diputació provincial de Girona	171	164	11,3	197	12,8	20,2	15,4
Diputació provincial de Lleida	147	140	9,6	149	9,7	6,9	1,3
Diputació provincial de Tarragona	197	183	12,7	195	12,7	6,3	-1,3
Total	1.544	1.456	100	1.675	100	15,03	8,45

Font: Ministeri d'Hisenda

Les despeses

Del vessant de la despesa, les previsions del 2024 augmenten un 11,9% respecte del pressupost de 2023. Aquest increment s'explica pel creixement de les despeses corrents que augmenten en 133 milions d'euros (11,9%). Les remuneracions del personal, que suposen el 25,2%, van augmentar un 5,4% respecte a l'any anterior i les despeses en béns corrents i de serveis, amb un pes del 13,3%, van augmentar un 9,0%. Les transferències corrents, que tenen un pes del 20,8% en el pressupost de 2024, van pujar un 19,3%. És remarcable el baix pes dels interessos en el total del pressupost de despeses, el qual suposa només el 0,1% del total de despeses pressupostades pel 2024.

Les operacions de capital amb un pes del 20,9% i les financeres amb un pes del 18,1% van augmentar un 19,9% i un 3,9% respectivament. Dins les operacions de capital, les inversions reals van augmentar 26 milions d'euros, mentre que les transferències de capital ho van fer en 45 milions d'euros.

Si es compara amb la liquidació del 2023, el pressupost de 2024 representa un augment del 8,4%, que s'explica, bàsicament, perquè les despeses corrents són 124 milions d'euros (10,9%) més grans.

Quadre 7.3.5

El sector públic local a Catalunya

Classificació econòmica de les despeses de les diputacions provincials. Pressupostos 2023 i 2024.

Milions d'euros

	2023			2024			% var	% var
	Liquidació (a)	Pressupost (b)	%	Pressupost (c)	%	(c)/(b)	(c)/(a)	
Remuneracions del personal	438	491	26,8	518	25,2	5,4	18,2	
Despeses de béns corrents i de serveis	200	251	13,7	273	13,3	9,0	36,4	
Despeses financeres	2	1	0,1	2	0,1	100,1	37,5	
Transferències corrents	489	358	19,5	427	20,8	19,3	-12,6	
Fons de contingència	0	0	0,0	32	1,6	--	--	
Inversions reals	101	126	6,9	152	7,4	20,9	50,7	
Transferències de capital	298	231	12,6	276	13,5	19,4	-7,3	
Actius financers	189	182	9,9	196	9,6	7,8	3,6	
Passius financers	175	175	9,6	175	8,5	-0,2	-0,3	
Operacions corrents	1.129	1.120	61,1	1.253	61,1	11,9	10,9	
Operacions de capital	398	357	19,5	428	20,9	19,9	7,4	
Operacions financeres	365	357	19,5	371	18,1	3,9	1,7	
Total	1.892	1.833	100	2.051	100	11,89	8,43	

Font: Ministeri d'Hisenda

Les transferències corrents i de capital atorgades per les diputacions provincials van créixer un 18,3%, amb els ajuntaments com a principals destinataris, concentrant el 67,8% del total pressupostat i registrant un increment del 17,4% respecte al 2023. Aquest augment s'explica, en part, per la creació d'un fons extraordinari per part del Govern de la Generalitat, destinat a reforçar la capacitat dels ens locals davant situacions d'emergència i garantir la continuïtat dels serveis públics, especialment en municipis amb menys recursos.

Les transferències a consorcis (7,7% del total), famílies i institucions sense ànim de lucre (10,5%), comarques (4,5%) i a la comunitat autònoma (2,8%), van augmentar un 33,2%, un 39,0%, un 21,3% i un 11,8%, respectivament, en relació amb el pressupost de 2023.

Quadre 7.3.6

El sector públic local a Catalunya

Detall de les despeses per transferències de les diputacions provincials. Pressupost 2024.

Milions d'euros

Destinació	Transferències corrents	Transferències de capital	Total		
			Import	%	24/23
Ajuntaments	229	247	476	67,8	17,4
Consortis	49	5	54	7,7	33,2
Famílies i institucions sense ànim de lucre	65	9	74	10,5	39,0
Comunitat Autònoma	12	7	19	2,8	11,8
Comarques	28	4	32	4,5	21,3
Altres	43	4	47	6,7	3,2
Total	427	276	703	100	19

Font: Ministeri d'Hisenda

La classificació funcional de la despesa de les diputacions provincials posa de manifest la rellevància de les actuacions de caràcter general. L'administració

financera i tributària concentra el 26,4% del total de la despesa, amb un increment del 5,2% respecte al pressupost de 2023. Les transferències a altres administracions públiques representen l'11% i experimenten un augment del 23,4%, mentre que els serveis de caràcter general tenen un pes del 12,4% i creixen un 12,5% en relació amb l'exercici anterior. Si s'hi afegeixen les despeses dels òrgans de govern (1,9%), les actuacions de caràcter general sumen un total de 1.060 milions d'euros, el que equival al 51,7% del conjunt de la despesa pressupostada per al 2024.

És destacable, a més, el pressupost destinat a cultura (8,7% del total) que augmenta un 18,4% respecte al pressupost de l'any anterior, infraestructures (6,9%) que augmenta un 7,0% i serveis socials i promoció social (6,3%) que també s'incrementa en un 11,0% respecte al pressupost de 2023.

Quadre 7.3.7

El sector públic local a Catalunya

Classificació funcional de les despeses de les diputacions provincials. Pressupostos 2023 i 2024.

Milions d'euros

	2023			2024			var.	var.
	Liquidació (a)	Pressupost (b)	%	Pressupost (c)	%	(c)/(b)	(c)/(a)	
Deute públic	7	6	0,3	6	0,3	13,6	-5,9	
Seguretat i mobilitat ciutadana	0	0	0,0	1	0,1	176,1	1.531,9	
Habitatge i urbanisme	23	24	1,3	41	2,0	71,3	76,5	
Benestar comunitari	0	0	0,0	3	0,1	1.371,8	1.632,9	
Medi ambient	82	108	5,9	121	5,9	12,4	47,3	
Servei públics bàsics	106	133	7,2	166	8,1	25,4	57,1	
Pensions	0	0	0,0	0	0,0	-30,8	-9,0	
Altres prestacions econòmiques a favor d'empleats	6	7	0,4	7	0,4	0,3	13,9	
Serveis socials i promoció social	117	117	6,4	130	6,3	11,0	11,0	
Foment de la ocupació	28	27	1,5	30	1,5	14,0	8,3	
Actuacions de protecció i promoció social	151	151	8,2	168	8,2	11,0	10,6	
Sanitat	51	52	2,9	56	2,8	7,8	11,5	
Educació	70	76	4,2	79	3,9	3,7	12,7	
Cultura	144	150	8,2	178	8,7	18,4	23,4	
Esport	20	18	1,0	28	1,4	52,4	41,2	
Producció de bens públics de caràcter preferent	285	297	16,2	341	16,6	14,8	19,9	
Agricultura, ramaderia i pesca	7	5	0,3	8	0,4	47,4	10,2	
Indústria i energia	3	6	0,3	6	0,3	-2,6	77,1	
Comerç, turisme i petites i mitjanes empreses	65	83	4,5	87	4,2	4,7	33,9	
Transport públic	0	0	0,0	0	0,0	18,9	-33,8	
Infraestructures	123	132	7,2	141	6,9	7,0	14,7	
Investigació, desenvolupament i innovació	3	5	0,3	4	0,2	-21,2	32,5	
Altres actuacions de caràcter econòmic	52	58	3,2	63	3,1	9,3	21,1	
Actuacions de caràcter econòmic	254	289	15,8	309	15,1	6,8	21,8	
Òrgans de govern	30	34	1,9	39	1,9	16,1	29,2	
Serveis de caràcter general	172	226	12,3	254	12,4	12,5	48,0	
Administració financera i tributària	484	514	28,1	541	26,4	5,2	11,9	
Transferències a altres administracions públiques	403	183	10,0	225	11,0	23,4	-44,0	
Actuacions de caràcter general	1.089	957	52,2	1.060	51,7	10,8	-2,6	
Total	1.892	1.833	100,0	2.051	23,2	11,9	8,4	

Font: Ministeri d'Hisenda

Resultat no financer

El resultat no financer, és a dir, la diferència entre els ingressos no financers i les despeses no financeres, es pot observar en el quadre 7.3.8. El pressupost de 2024 té un dèficit no financer de 6 milions d'euros, mentre que en el pressupost

de 2023 aquest va ser de 20 milions d'euros. Pel que fa al resultat no financer de la liquidació de 2023, aquest va ser d'un superàvit de 17 milions d'euros.

Quadre 7.3.8

El sector públic local a Catalunya

Resultat no financer de les diputacions provincials. Pressupostos 2023 i 2024.

Milions d'euros

	2023		2024	% var.	
	Liquidació (a)	Pressupost (b)		24/23	24/23
Ingressos no financers	1.544	1.456	1.675	15,0	8,4
Despeses no financeres	1.527	1.476	1.681	13,8	10,0
Resultat no financer	17	-20	-6	-72	-134

Font: Ministeri d'Hisenda

7.4. Els pressupostos del Conselh Generau d'Aran, els consells comarcals i l'àrea metropolitana

El consell comarcal exerceix les seves competències en els termes establerts en el text refós de la Llei d'organització comarcal de Catalunya.

La comarca es constitueix com una entitat local formada per l'agrupació de municipis, que té personalitat jurídica i plena capacitat i autonomia per al compliment dels seus fins. El seu govern i administració correspon al consell comarcal, integrat pels consellers comarcals i el president del consell. Les comarques són creades per Llei del Parlament de Catalunya, i actualment n'hi ha 42, entre les quals hi ha la comarca de l'Aran que manté un règim especial, diferent respecte de les altres comarques tant pel seu govern com pel que fa a les competències que pot assumir.

D'altra banda, segons la Llei 31/2010, del 3 d'agost, de l'Àrea Metropolitana de Barcelona (AMB), l'AMB és un ens local supramunicipal de caràcter territorial integrat pels municipis de la conurbació de Barcelona a què fa referència l'article 2, entre els quals hi ha vinculacions econòmiques i socials que fan necessària la planificació de polítiques públiques i la implantació de serveis d'una manera conjunta. Aquest ens té competències sobre urbanisme, transport i mobilitat, aigües, residus, competències en matèria de medi ambient, Infraestructures d'interès metropolità, desenvolupament econòmic i social i competència en cohesió social i territorial.

Les dades dels pressupostos dels consells comarcals no contenen les dels consells comarcals del Baix Camp, Berguedà, la Ribera d'Ebre i l'Urgell per falta d'informació. Tampoc es tenen dades dels pressupostos de 2024 de les comarques del Bages i del Moianès.

Quadre 7.4.1

El sector públic local a Catalunya

Detall del pressupost d'ingressos dels consells comarcals i l'Àrea Metropolitana de Barcelona 2023 i 2024.

Milions d'euros

	2023		2024		% var.
	Pressupost (a)	%	Pressupost (b)	%	24/23 (b)/(a)
Alt Camp	8	1,1	10	1,3	24,6
Alt Empordà	39	5,2	43	5,3	10,4
Alt Penedès	12	1,6	14	1,7	15,6
Alt Urgell	11	1,4	11	1,3	0,0
Anoia	19	2,5	22	2,8	19,3
Bages	17	2,3	0	0,0	--
Baix Camp(*)	0	0,0	0	0,0	--
Baix Ebre	24	3,2	28	3,5	17,2
Baix Empordà	29	3,9	34	4,2	18,1
Baix Llobregat	32	4,3	37	4,5	14,8
Baix Penedès	23	3,1	23	2,9	0,4
Berguedà(*)	0	0,0	0	0,0	--
Cerdanya	10	1,4	11	1,4	9,7
Conca de Barberà	13	1,8	19	2,4	47,9
Garraf	8	1,1	8	1,0	2,6
Garrigues	8	1,1	8	1,0	-2,2
Garrotxa	25	3,4	25	3,1	0,2
Generau d'Aran	42	5,6	45	5,5	7,5
Gironès	28	3,8	31	3,9	11,2
L'Alta Ribagorça	5	0,6	5	0,6	9,7
Maresme	55	7,4	55	6,8	-0,2
Moianès	4	0,5	0	0,0	--
Montsià	16	2,2	18	2,3	12,0
Noguera (*)	12	1,6	12	1,4	-3,5
Osona	40	5,4	40	5,0	-0,2
Pallars Jussà	14	1,9	15	1,8	3,8
Pallars Sobirà	13	1,7	10	1,2	-23,7
Pla de l'Estany	15	2,0	17	2,1	11,2
Pla d'Urgell	14	1,9	15	1,8	3,1
Priorat	5	0,7	6	0,8	15,0
Ribera d'Ebre (*)	0	0,0	0	0,0	--
Ripollès	12	1,6	13	1,6	9,0
Segarra	8	1,1	9	1,1	4,4
Segrià	20	2,7	24	3,0	19,8
Selva	55	7,4	56	7,0	2,4
Solsonès	15	2,0	16	2,0	7,9
Tarragonès	21	2,8	25	3,1	20,1
Terra Alta	4	0,6	5	0,6	9,9
Urgell(*)	0	0,0	0	0,0	--
Vallès Occidental	39	5,2	64	7,9	62,9
Vallès Oriental	31	4,1	33	4,1	7,3
Total Comarques	747	100,0	807	100,0	8,1
Àrea metropolitana de Barcelona	1.200		1.208		0,6
Total	1.947		2.015		3,5

(*) No es disposa de les dades dels pressupostos dels consells comarcals del Baix Camp, Berguedà, la Ribera d'Ebre i l'Urgell, ni del Bages ni el Moianès de 2024.

Font: Ministeri d'Hisenda

El pressupost dels consells comarcals l'any 2024 va ser de 807 milions d'euros, fet que suposa un increment del 8,1% respecte a l'any anterior. Al seu torn, l'Àrea Metropolitana de Barcelona va tenir un pressupost de 1.208 milions, un 0,6% superior del de l'any 2022.

Els ingressos

La naturalesa dels recursos de què disposen els consells comarcals catalans per a l'exercici de les seves competències està definida en el Decret legislatiu 4/2003, de 4 de novembre, pel qual s'aprova el text refós de la Llei de l'organització comarcal de Catalunya, i en la Llei 1/2015, del 5 de febrer, del règim especial d'Aran el Consell General d'Aran. Concretament, els recursos comarcals són els següents:

- Els ingressos tributaris, que són les taxes per la prestació de serveis o la realització d'activitats de la seva competència, i les contribucions especials per a l'execució d'obres o per a l'establiment, l'ampliació o la millora de serveis de la competència comarcal;
- Els ingressos no tributaris, com ara les subvencions, les operacions de crèdit, els ingressos de dret privat i les multes;
- Les participacions en els ingressos de l'Estat i de la Generalitat, establertes a favor de les comarques (en el segon cas, el Fons de Cooperació Local).

Segons el Decret legislatiu 4/2003, els consells comarcals també es poden nodrir de participacions en els ingressos provincials, en el cas que assumeixin competències de les diputacions, i en els ingressos dels municipis de la comarca. Tot i així, aquesta Llei explicita, d'una banda, que els consells comarcals no poden exigir cap mena de recurs de caràcter impositiu i, d'altra banda, que el règim financer de les entitats supramunicipals no alterarà el propi dels ajuntaments que les integrin. Així doncs, el marc legal de les finances comarcals és molt reduït i es limita bàsicament a taxes, contribucions especials, subvencions, participació en ingressos de la Generalitat i operacions de crèdit. Atès que la capacitat recaptadora de les taxes i les contribucions especials és limitada i que el recurs a l'endeutament de les comarques és reduït, el marge d'actuació de les finances comarcals se centra bàsicament en les transferències, la majoria de les quals provenen del pressupost de la Generalitat.

D'altra banda, la Llei 1/2015, del 5 de febrer, del règim especial d'Aran el Consell General d'Aran estableix, a diferència dels altres consells comarcals, un fons per al finançament del Consell General d'Aran per exercir les competències que han estat transferides al marge d'altres assignacions. A més a més, les lleis de pressupostos de la Generalitat també poden establir altres partides específiques per al Consell General d'Aran, amb l'objectiu de promoure la col·laboració del Consell en l'exercici de les competències de l'Administració de la Generalitat o per a assolir les finalitats d'aquesta, i, si s'escau, també pot obtenir recursos de la Generalitat procedents de partides finalistes adreçades a entitats territorials o locals.

Els recursos que obtenen els consells comarcals procedeixen principalment de transferències. Els consells comarcals reben unes transferències corrents de la Generalitat per mitjà del Fons de Cooperació Local de Catalunya, que es distribueixen entre comarques atenint-se bàsicament a criteris de població i solidaritat interterritorial.

En el pressupost dels consells comarcals, les transferències corrents, amb un pes del 76,8% respecte del total d'ingressos, i les taxes i altres ingressos, amb un pes del 16,2%, van augmentar un 9,9% i un 10,3% comparat amb el pressupost de 2023, respectivament. En canvi, les transferències de capital, amb un pes del 5,5%, es van contraure un 21,8% respecte a l'any anterior ajustant-se més a la liquidació del pressupost 2023.

Quadre 7.4.2

El sector públic local a Catalunya

Classificació econòmica dels ingressos dels consells comarcals. Pressupostos 2023 i 2024.

Milions d'euros

	2023			2024		% var.	% var.
	Liquidació (a)	Pressupost (b)	%	Pressupost (c)	%	24/23 (c)/(b)	24/23 (c)/(a)
Remuneracions del personal	0	0	0,0	0	0,0	--	--
Despeses de béns corrents i de serveis	0	0	0,0	0	0,0	--	--
Despeses financeres	108	119	15,9	131	16,2	10,3	21,2
Transferències corrents	537	564	75,5	620	76,8	9,9	15,5
Fons de contingència	5	4	0,6	6	0,7	34,0	11,6
Inversions reals	0	0	0,0	0	0,0	--	39.596,4
Transferències de capital	37	57	7,6	44	5,5	-21,8	21,0
Actius financers	1	0	0,1	2	0,3	407,6	181,1
Passius financers	2	2	0,3	3	0,4	57,0	39,7
Operacions corrents	650	687	92,0	757	93,8	10,2	16,4
Operacions de capital	37	57	7,7	45	5,6	-21,5	22,1
Operacions financeres	3	2	0,3	5	0,7	120,7	76,9
Total	690	747	100	807	100	8,1	16,9

(*) No es disposa de les dades dels pressupostos dels consells comarcals del Baix Camp, Berguedà, la Ribera d'Ebre i l'Urgell, ni del Bages ni el Moianès de 2024.

Font: Ministeri d'Hisenda

Pel que fa al finançament l'Àrea Metropolitana de Barcelona (AMB), la Llei 31/2010 determina que aquest ens es pot finançar per mitjà dels recursos següents:

- ingressos procedents del patrimoni i altres ingressos de dret privat.
- recàrrec sobre l'impost sobre béns immobles, establert per la legislació d'hisendes locals per a les àrees metropolitanes.
- altres recàrrecs sobre els impostos dels municipis o la Generalitat creats d'acord amb la legislació reguladora de les hisendes locals.
- taxes i preus públics per a prestar serveis i per a dur a terme activitats de la seva competència.
- cànon i altres drets a favor seu per a explotar serveis públics i utilitzar el domini públic metropolità.
- quotes urbanístiques i contribucions especials per a executar obres i per a establir, millorar o ampliar els serveis.

- el producte de multes i sancions.
- transferències de la Generalitat i d'altres ens supramunicipals pel que fa a les delegacions de competències que s'acordin.
- la participació en els tributs de l'Estat i de la Generalitat, en els termes establerts per la legislació reguladora de les hisendes locals.
- aportacions dels municipis que la integren.
- subvencions i altres ingressos de dret públic.
- el producte de les operacions de crèdit.
- recursos procedents de la Unió Europea i de programes comunitaris.
- qualsevol altre recurs creat per a finançar l'Àrea Metropolitana de Barcelona.

Les transferències corrents són la principal font de recursos, amb el 46,3% dels ingressos totals, seguides de les taxes i altres ingressos, amb el 18,3%. Els impostos directes, entre els quals hi ha el Tribut de la mobilitat (recàrrec aplicat sobre l'IBI), tenen un pes de l'11,0%. En el conjunt d'ingressos corrents, l'increment és de 69 milions d'euros (7,2%), mentre que les operacions financeres disminueixen en 66 milions d'euros (-37,7%) respecte a l'any anterior. Pel que fa als ingressos de capital, es produeix un increment de 5 milions d'euros respecte al pressupost de 2023.

Quadre 7.4.3

El sector públic local a Catalunya

Classificació econòmica dels ingressos de l'Àrea Metropolitana de Barcelona. Pressupostos 2023 i 2024.

Milions d'euros

	2023			2024			% var.	% var.
	Liquidació (a)	Pressupost (b)	%	Pressupost (c)	%	(c)/(b)	(c)/(a)	
Impostos directes	130	132	11,0	132	11,0	0,0	1,9	
Impostos indirectes	0	0	0,0	0	0,0	--	--	
Taxes i altres ingressos	209	220	18,4	226	18,3	2,4	7,9	
Transferències corrents	585	559	46,5	610	46,3	9,2	4,3	
Ingressos patrimonials	53	41	3,4	53	3,4	29,1	-1,5	
Alienació d'inversions reals	0	0	0,0	0	0,0	--	--	
Transferències de capital	23	72	6,0	77	6,0	6,7	230,6	
Actius financers	8	7	0,6	3	0,6	-49,8	-59,4	
Passius financers	94	169	14,1	106	14,0	-37,3	12,9	
Operacions corrents	977	952	79,3	1021	84,5	7,2	4,5	
Operacions de capital	23	72	6,0	77	6,4	6,7	230,5	
Operacions financeres	102	176	14,7	110	9,1	-37,7	7,1	
Total	1103	1200	100	1208	100	0,6	9,5	

Font: Ministeri d'Hisenda

Les despeses

El pressupost de despeses de 2024 dels consells comarcals és un 8,1% superior al de 2023. Aquest fet s'explica, per l'augment de les despeses corrents de 76 milions d'euros, dels quals 47 milions són de les despeses de béns corrents i de serveis, que augmenten un 14,7% respecte al pressupost 2023; 16 milions són transferències corrents, que s'incrementen un 9,3%; i 14 milions són de remuneracions del personal, amb un augment del 7,1% respecte al pressupost 2023. En canvi, les despeses de capital disminueixen 15 milions d'euros.

Amb aquestes variacions, les despeses de personal tenen un pes del 25,3% respecte del total pressupostat el 2024, mentre que les despeses de béns corrents i les transferències corrents passen a tenir un pes del 45,1% i del 22,5%, respectivament. Les despeses de capital tenen un pes del 6,7% respecte al total pressupostat.

Si es té en compte la variació entre la liquidació del pressupost de despeses de 2023 i el pressupost de despeses de 2024, s'observa que aquest últim augmenta un 19,8% degut a l'augment de les operacions corrents que passen dels 624 milions d'euros de la liquidació del 2023 als 751 milions d'euros al pressupost de 2024.

Quadre 7.4.4

El sector públic local a Catalunya

Classificació econòmica de les despeses dels consells comarcals. Pressupostos 2023 i 2024.

Milions d'euros

	2023			2024			% var.	% var.
	Liquidació (a)	Pressupost (b)	%	Pressupost (c)	%	(c)/(b)	(c)/(a)	
Remuneracions del personal	179	190	25,5	204	25,3	7,1	14,0	
Despeses de béns corrents i de serveis	286	317	42,4	364	45,1	14,7	27,0	
Despeses financeres	1	1	0,1	1	0,2	101,8	56,8	
Transferències corrents	158	166	22,3	182	22,5	9,3	15,0	
Fons de contingència	0	1	0,2	0	0,1	-59,8	--	
Inversions reals	46	68	9,2	53	6,6	-22,1	14,8	
Transferències de capital	1	1	0,1	1	0,1	-36,3	-43,4	
Actius financers	0	0	0,0	0	0,0	6,1	148,7	
Passius financers	2	2	0,2	2	0,2	6,8	-13,0	
Operacions corrents	624	675	90,5	751	93,1	11,2	20,4	
Operacions de capital	47	69	9,3	54	6,7	-22,3	13,5	
Operacions financeres	2	2	0,2	2	0,2	6,7	-6,4	
Total	674	747	100	807	100	8,1	19,8	

(*) No es disposa de les dades dels pressupostos dels consells comarcals del Baix Camp, Berguedà, la Ribera d'Ebre i l'Urgell, ni del Bages ni el Moianès de 2024.

Font: Ministeri d'Hisenda

La classificació funcional de la despesa dels consells comarcals posa de manifest la importància dels serveis de l'Estat del benestar. Dediquen el 21,4% del pressupost total a Educació, el 30,8% a Benestar comunitari i el 21,1% als Serveis socials i promoció social.

L'increment del 8,1% del pressupost del 2024 respecte al del 2023 té com a principals factors l'augment del pressupost en Benestar comunitari amb un

increment de 27 milions d'euros (12,9%), Educació amb un augment de 17 milions d'euros (11,0%) i en Serveis socials i promoció social amb un increment de 10 milions d'euros (6,5%).

Quadre 7.4.5

El sector públic local a Catalunya

Classificació funcional de les despeses dels consells comarcals. Pressupostos 2023 i 2024.

Milions d'euros

	2023			2024			% var.	% var.
	Liquidació (a)	Pressupost (b)	%	Pressupost (c)	%	(c)/(b)	(c)/(a)	
Deute públic	2	1	0,2	2	0,2	11,2	-8,8	
Seguretat i mobilitat ciutadana	6	6	0,8	6	0,8	-0,3	-3,7	
Habitatge i urbanisme	13	13	1,7	13	1,6	2,6	3,5	
Benestar comunitari	172	220	29,5	248	30,8	12,9	44,8	
Medi ambient	10	11	1,4	9	1,2	-13,0	-2,9	
Servei públics bàsics	201	250	33,5	277	34,4	10,9	38,3	
Pensions	0	0	0,0	0	0,0	--	--	
Altres prestacions econòmiques a favor d'empleats	1	1	0,1	1	0,1	22,6	11,6	
Serveis socials i promoció social	141	160	21,4	170	21,1	6,5	20,9	
Foment de la ocupació	29	22	2,9	24	3,0	9,9	-15,7	
Actuacions de protecció i promoció social	170	183	24,5	195	24,2	7,0	14,7	
Sanitat	30	28	3,8	30	3,7	7,4	1,7	
Educació	147	155	20,8	172	21,4	11,0	17,6	
Cultura	10	10	1,4	10	1,3	-0,4	1,0	
Esport	1	1	0,1	1	0,1	16,3	42,1	
Producció de bens públics de caràcter preferent	187	195	26,1	214	26,5	9,9	14,3	
Agricultura, ramaderia i pesca	1	1	0,1	1	0,1	-18,5	-15,4	
Indústria i energia	2	2	0,2	1	0,1	-48,7	-48,7	
Comerç, turisme i petites i mitjanes empreses	14	18	2,4	14	1,8	-21,1	-1,3	
Transport públic	2	2	0,3	3	0,3	21,2	46,7	
Infraestructures	9	5	0,7	5	0,7	2,7	-38,9	
Investigació, desenvolupament i innovació	0	0	0,0	0	0,0	-6,8	23,5	
Altres actuacions de caràcter econòmic	3	3	0,4	3	0,4	-5,4	-3,3	
Actuacions de caràcter econòmic	31	31	4,2	27	3,4	-13,8	-12,1	
Òrgans de govern	9	9	1,2	10	1,3	14,8	19,3	
Serveis de caràcter general	61	63	8,5	66	8,2	4,2	8,0	
Administració financera i tributària	10	11	1,5	12	1,5	10,9	20,5	
Transferències a altres administracions públiques	3	3	0,4	3	0,4	5,2	1,6	
Actuacions de caràcter general	83	86	11,5	91	11,3	6,2	10,5	
Total	674	747	100	807	100	8,1	19,8	

(*) No es disposa de les dades dels pressupostos dels consells comarcals del Baix Camp, Berguedà, la Ribera d'Ebre i l'Urgell, ni del Bages ni el Moianès de 2024.

Font: Ministeri d'Hisenda

El pressupost de despeses de l'AMB per al 2024 experimenta un increment del 2,4% respecte a l'any anterior. Aquest augment s'explica principalment per la pujada de les operacions corrents, que creixen en 112 milions d'euros en relació amb el 2023. Aquest increment compensa la reducció registrada en les operacions de capital, que disminueixen en 53 milions, i en les operacions financeres, que es redueixen en 29 milions.

En termes de pes dins del pressupost total, les operacions corrents representen el 79,6% i augmenten un 13,1% respecte al pressupost de 2023. Per contra, les operacions de capital, amb un pes del 16,3%, cauen un 21,3%, mentre que les operacions financeres, que suposen el 4,1%, es redueixen un 36,9% respecte a l'exercici anterior.

Quadre 7.4.6

El sector públic local a Catalunya

Classificació econòmica de les despeses de l'Àrea Metropolitana de Barcelona. Pressupostos 2023 i 2024.

Milions d'euros

	2023			2024			% var.	% var.
	Liquidació (a)	Pressupost (b)	%	Pressupost (c)	%	(c)/(b)	(c)/(a)	
Remuneracions del personal	53	54	4,6	60	5,0	11,4	12,5	
Despeses de béns corrents i serveis	328	359	30,4	397	32,9	10,8	21,0	
Interessos	6	6	0,5	9	0,8	44,7	49,0	
Transferències corrents	467	431	36,5	494	40,9	14,8	5,8	
Fons de contingència	65	161	13,6	128	10,6	-20,4	97,4	
Inversions reals	50	89	7,6	69	5,7	-23,1	37,5	
Transferències de capital	45	65	5,5	36	2,9	-45,1	-20,5	
Actius financers	14	14	1,2	14	1,2	0,0	0,0	
Passius financers	855	849	72,0	961	79,6	13,1	12,4	
Operacions de capital	115	250	21,2	197	16,3	-21,3	71,3	
Operacions financeres	59	79	6,7	50	4,1	-36,9	-15,5	
Total	1.029	1.179	100	1.208	100	2,4	17,3	

Font: Ministeri d'Hisenda

Pel que fa a classificació funcional, el gruix de la despesa de l'Àrea Metropolitana de Barcelona es dedica a Transport públic, amb el 39,7% del pressupost de 2024, a Benestar comunitari, amb el 19,3%, a Medi ambient amb el 18,5% i a Habitatge i urbanisme amb el 10,0%.

7. El sector públic local

Quadre 7.4.7

El sector públic local a Catalunya

Classificació funcional de les despeses de l'Àrea Metropolitana de Barcelona. Pressupostos 2023 i 2024.

Milions d'euros

	2023			2024		% var.	% var.
	Liquidació (a)	Pressupost (b)	%	Pressupost (c)	%	24/23 (c)/(b)	24/23 (c)/(a)
Deute públic	20	21	1,8	23	1,9	12,9	15,0
Seguretat i mobilitat ciutadana	0	0	0,0	0	0,0	--	--
Habitatge i urbanisme	122	183	15,6	121	10,0	-34,2	-1,0
Benestar comunitari	203	204	17,3	233	19,3	14,3	14,8
Medi ambient	121	196	16,6	224	18,5	14,1	85,1
Servei públics bàsics	446	583	49,5	578	47,8	-1,0	29,5
Pensions	0	0	0,0	0	0,0	--	--
Altres prestacions econòmiques a favor d'empleats	0	0	0,0	0	0,0	--	--
Serveis socials i promoció social	3	2	0,2	2	0,2	-1,4	-33,8
Foment de la ocupació	8	11	0,9	14	1,1	26,5	80,6
Actuacions de protecció i promoció social	11	13	1,1	16	1,3	22,1	48,0
Sanitat	0	0	0,0	0	0,0	--	--
Educació	21	23	1,9	27	2,2	17,8	29,3
Cultura	0	0	0,0	0	0,0	--	--
Esport	0	0	0,0	0	0,0	--	--
Producció de bens públics de caràcter preferent	21	23	1,9	27	2,2	17,8	29,3
Agricultura, ramaderia i pesca	0	0	0,0	0	0,0	-2,2	73,6
Indústria i energia	0	0	0,0	0	0,0	--	--
Comerç, turisme i petites i mitjanes empreses	3	4	0,3	4	0,4	21,0	38,9
Transport públic	420	424	35,9	479	39,7	13,1	14,0
Infraestructures	14	14	1,2	13	1,0	-12,1	-8,5
Investigació, desenvolupament i innovació	0	0	0,0	0	0,0	-35,3	72,2
Altres actuacions de caràcter econòmic	4	10	0,8	9	0,8	-2,4	134,4
Actuacions de caràcter econòmic	441	452	38,3	506	41,9	12,0	14,6
Òrgans de govern	6	6	0,5	7	0,6	16,9	16,5
Serveis de caràcter general	73	71	6,0	41	3,4	-42,2	-43,7
Administració financera i tributària	9	9	0,8	9	0,8	-0,1	-1,3
Transferències a altres administracions públiques	2	1	0,1	1	0,1	0,0	-41,5
Actuacions de caràcter general	90	88	7,4	58	4,8	-33,2	-35,3
Total	1029	1179	100	1208	100	2,4	17,3

Font: Ministeri d'Hisenda

8. LES INVERSIONS DEL CONJUNT D'ADMINISTRACIONS PÚBLIQUES A CATALUNYA

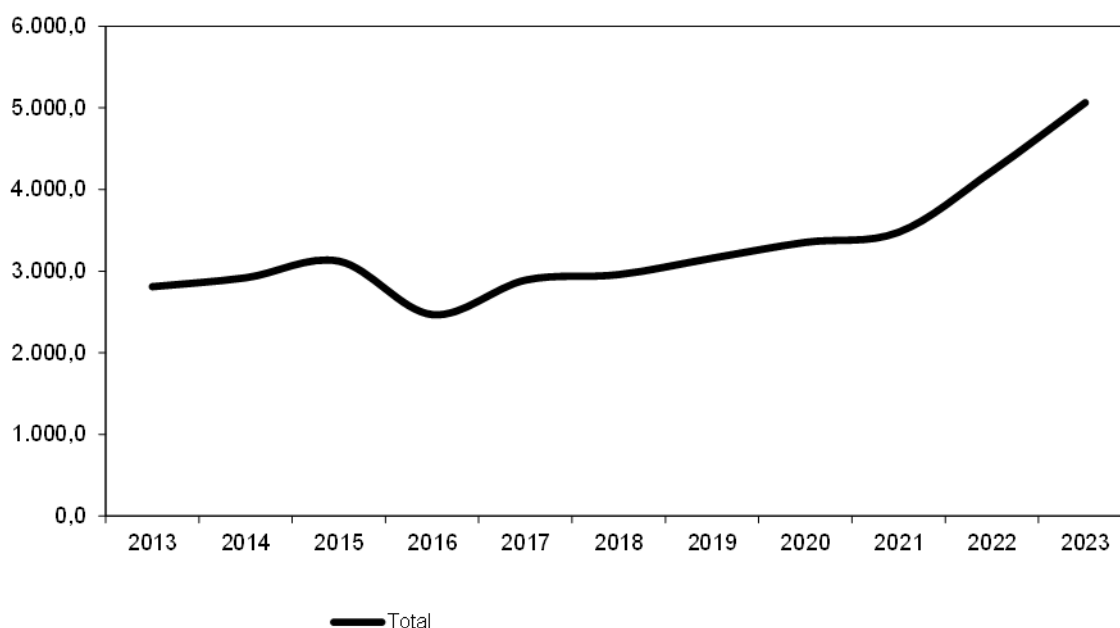
En aquest apartat es presenten les xifres d'inversió real executada a Catalunya pels tres nivells d'administració pública: Estat, Generalitat de Catalunya i ens locals. El període analitzat va del 2013 al 2023, darrer any amb dades disponibles pels tres nivells d'administració.

La inversió real executada pel conjunt d'administracions públiques a Catalunya a l'inici del període va ser de 2.811 milions d'euros. Els anys següents, la inversió es va mantenir al voltant dels 3.000 milions d'euros entre el 2014 i 2019, per bé que l'any 2016 s'observa una davallada puntual que es recupera l'any següent. A partir del 2020 s'observa una lleugera tendència a l'alça que continua els anys 2022 i 2023 quan l'import de les inversions va augmentar de manera significativa fins als 5.063 milions d'euros el 2023, una xifra que no s'assolia des d'abans de la crisi econòmica del 2008. Una part important del creixement de la inversió els anys 2022 i 2023 és conseqüència del fons del Mecanisme de Recuperació i Resiliència (MRR) i els fons REACT, tots ells provinents de la Unió Europea, com a part de les mesures aprovades per reactivar l'economia després de la pandèmia.

Gràfic 8.1

Les inversions del conjunt d'administracions públiques a Catalunya

Evolució de la inversió pública a Catalunya
Milions d'euros

Font: Distribució territorial de les inversions del sector públic estatal (IGAE), Liquidació del pressupost dels ens locals (Ministeri d'Hisenda) i dades de la Direcció General de Pressupostos (Generalitat).

El quadre 8.1 desglossa la inversió real executada per cadascuna de les administracions públiques a Catalunya. Les inversions de l'Estat van augmentar un 24,6% entre el 2013 i el 2023, mentre que les de la Generalitat i les dels ens locals es van duplicar durant el mateix període. En termes de taxa de creixement

interanual, les inversions de l'Estat han crescut a una taxa interanual del 2,2%, i les de la Generalitat i els ens locals un 7,2% i 7,5% interanual respectivament.

Quadre 8.1

Les inversions del conjunt d'administracions públiques a Catalunya

Inversió executada per nivell d'administració

Milions d'euros

	Estat	Generalitat	Ens locals	Total	% variació total
2013	825	1.076	910	2.811	--
2014	631	1.046	1.244	2.920	3,9
2015	735	1.043	1.344	3.122	6,9
2016	644	724	1.101	2.469	-20,9
2017	902	835	1.154	2.891	17,1
2018	757	810	1.392	2.958	2,3
2019	812	889	1.459	3.159	6,8
2020	957	1.229	1.167	3.353	6,1
2021	740	1.319	1.418	3.477	3,7
2022	947	1.665	1.611	4.223	21,5
2023	1.028	2.156	1.879	5.063	19,9

Font: Distribució territorial de les inversions del sector públic estatal (IGAÉ), Liquidació del pressupost dels ens locals (Ministeri d'Hisenda) i dades de la Direcció General de Pressupostos (Generalitat).

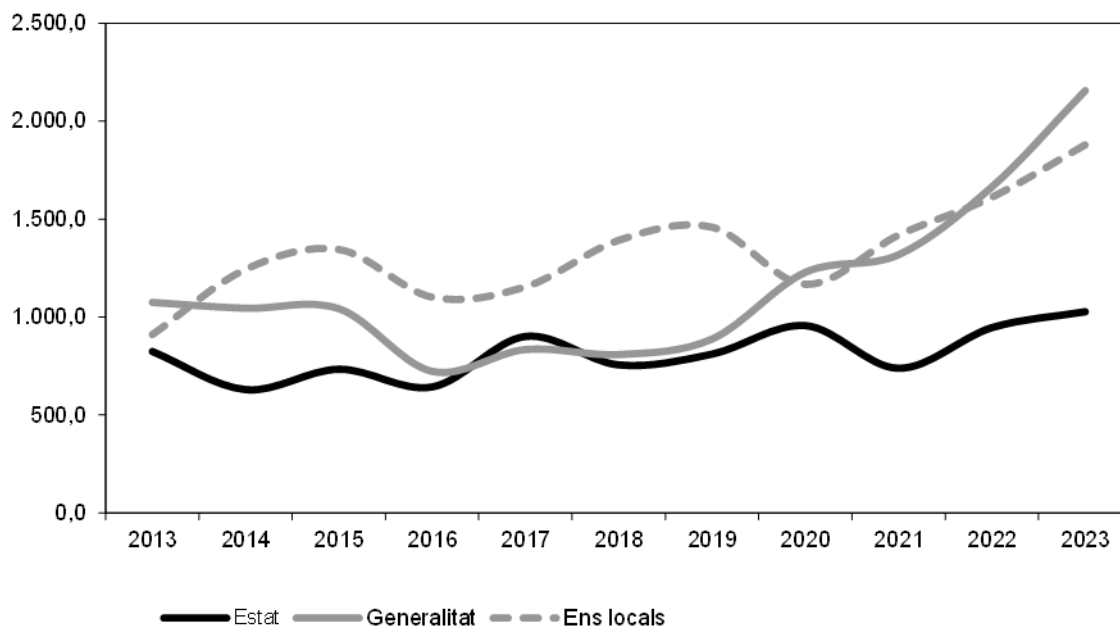
Al gràfic 8.2 es visualitza com, tant les inversions de la Generalitat com les dels ens locals, augmenten de manera pronunciada els darrers anys mentre que la inversió de l'Estat no arriba a mostrar una tendència a l'alça. Pel que fa a les inversions de la Generalitat dels anys 2022 i 2023, aquestes inclouen 99 i 492 milions d'euros, respectivament, corresponents a inversions finançades amb els fons MRR i REACT. Part de les inversions de l'Estat i dels ens locals dels anys 2022 i 2023 també s'han finançat amb aquest fons, però no es disposa d'informació concreta del seu import.

Gràfic 8.2

Les inversions del conjunt d'administracions públiques a Catalunya

Evolució de la inversió pública a Catalunya per nivell d'administració

Milions d'euros

Font: Distribució territorial de les inversions del sector públic estatal (IGAE), Liquidació del pressupost dels ens locals (Ministeri d'Hisenda) i dades de la Direcció General de Pressupostos (Generalitat).

Si es calcula el pes relatiu de les inversions reals executades a Catalunya per cada nivell d'administració pública, les dades indiquen que, de mitjana, l'Estat ha executat el 25,1% de les inversions del període 2013-2023, la Generalitat el 34,3% i els ens locals¹⁴ el 40,6%. Al gràfic 8.3 es presenta la distribució any a any. Entre els anys 2014 i 2019, el pes de la inversió dels ens locals va ser molt superior a la de l'Estat i la Generalitat. En canvi, a partir del 2020, es produeix un canvi de tendència i el pes de les inversions de la Generalitat supera el pes relatiu dels ens locals, amb l'excepció del 2021, quan queda per sota, però amb un pes relatiu molt similar.

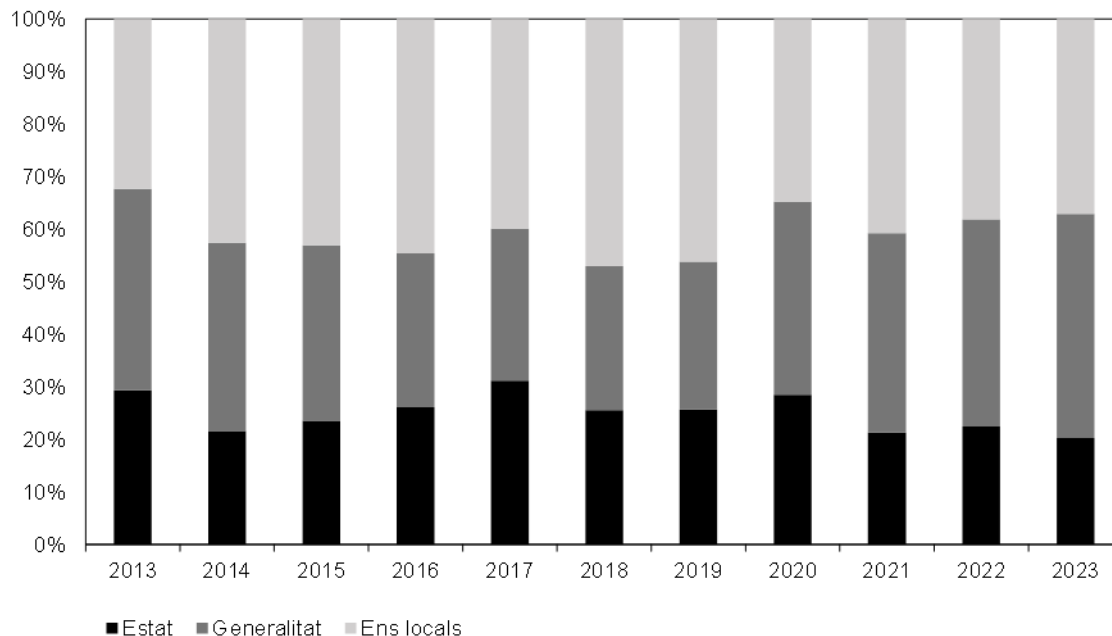
¹⁴ Els ens locals engloba les comarques, diputacions, municipis, àrees metropolitanes, mancomunitats, agrupacions de municipis, entitats d'àmbit territorial inferior al municipi i el Conselh Generau d'Aran.

Gràfic 8.3

Les inversions del conjunt d'administracions públiques a Catalunya

Pes relatiu de les inversions dels diferents nivells d'administració

Percentatge

Font: Distribució territorial de les inversions del sector públic estatal (IGAE), Liquidació del pressupost dels ens locals (Ministeri d'Hisenda) i dades de la Direcció General de Pressupostos (Generalitat).

Finalment, el quadre 8.2 posa en context el volum d'inversió real executada en termes d'inversió per habitant i en pes sobre el PIB de Catalunya. A l'inici del període analitzat la inversió per habitant es situava en 372 € per habitant. Aquesta xifra va caure el 2016 fins als 328 per habitant, però posteriorment va iniciar un període continuat de creixement fins a assolir els 641 € per habitant el 2023.

Quadre 8.2

Les inversions del conjunt d'administracions públiques a Catalunya

La inversió pública real executada per habitant i en pes sobre el PIB

Milions d'euros

	Inversió executada	€/hab	% s/ PIB
2013	2.811	372	1,45
2014	2.920	388	1,48
2015	3.122	416	1,51
2016	2.469	328	1,15
2017	2.891	383	1,30
2018	2.958	389	1,28
2019	3.159	412	1,32
2020	3.353	431	1,56
2021	3.477	449	1,48
2022	4.223	544	1,63
2023	5.063	641	1,80

Font: Distribució territorial de les inversions del sector públic estatal (IGAE), Liquidació del pressupost dels ens locals (Ministeri d'Hisenda) i dades de la Direcció General de Pressupostos (Generalitat) i INE.

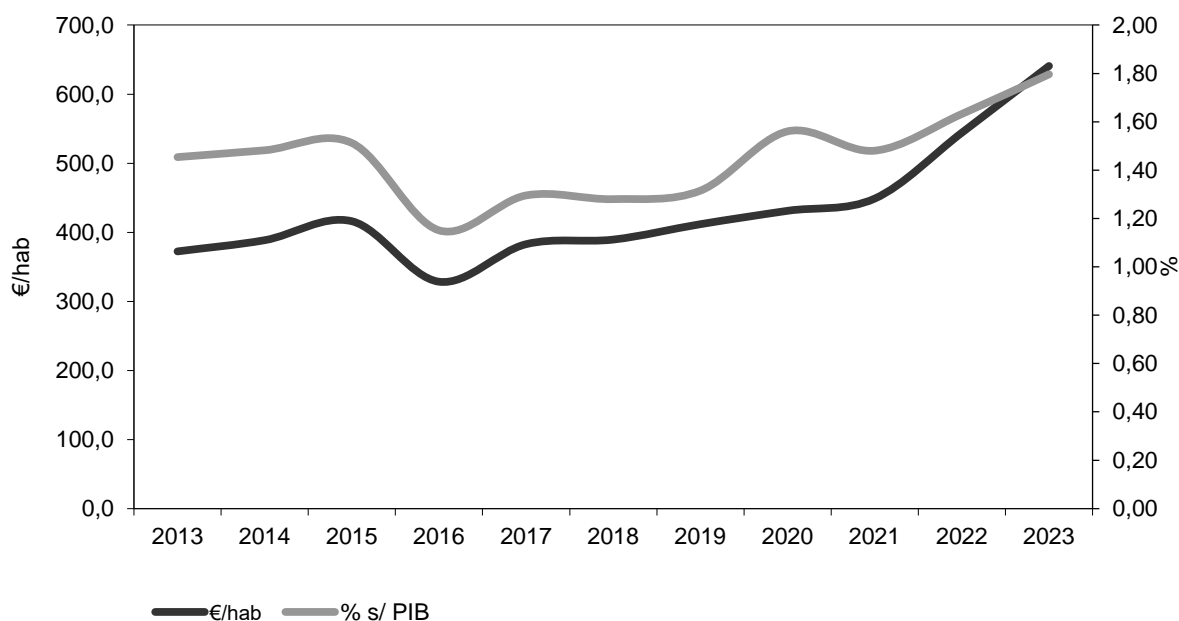
El pes de la inversió sobre el PIB va ser d'1,45% l'any 2013, va baixar fins a l'1,30% l'any 2013 i va arribar al màxim del període l'any 2023, quan les inversions reals executades van representar l'1,80% del PIB.

Gràfic 8.4

Les inversions del conjunt d'administracions públiques a Catalunya

Inversió real total executada per habitant i pes sobre el PIB

Euros/habitant i percentatge sobre el PIB

Font: Distribució territorial de les inversions del sector públic estatal (IGAE), Liquidació del pressupost dels ens locals (Ministeri d'Hisenda), dades de la Direcció General de Pressupostos (Generalitat) i INE.

Al gràfic 8.4 es mostra l'evolució de totes dues variables. A totes dues sèries s'observa la disminució dels valors l'any 2016, a conseqüència de la disminució de la inversió real executada per part de tots tres nivells d'administració, i la posterior recuperació a partir de l'any següent. La sèrie d'inversió executada sobre el PIB mostra un pic puntual l'any 2020, quan la inversió executada va augmentar respecte a l'any anterior, però el PIB va caure dràsticament a causa de la pandèmia.

9. ELS FONS DE LA UNIÓ EUROPEA

9.1. L'aplicació de la política de cohesió en el període 2014-2020

En el present apartat es mostra l'estat d'execució al tancament del programa, que correspon a 31/12/2024 (o posterior, en alguns casos que s'exposarà en el cas concret) de les diferents intervencions dels fons europeus a Catalunya corresponents al període de programació 2014-2020.

Per a més informació es pot consultar la web de la Generalitat de Fons Europeus, que aglutina en un portal únic tots els fons: fonseuropeus.gencat.cat

9.1.1. Recursos a rebre per Catalunya en el marc de la política de cohesió 2014-2020

Durant el període de programació 2014-2020, Catalunya ha rebut recursos dels fons de la política de cohesió en el marc de dos objectius:

1. "Inversió en creixement i ocupació" amb el suport del FEDER i del FSE
2. "Cooperació territorial europea" amb el suport del FEDER

Quadre 9.1.1

Recursos preassignats per Catalunya en el marc de la política de cohesió en el període 2014-2020

Milions d'euros corrents	Recursos
Objectiu Creixement i ocupació (*)	2.157
Objectiu Cooperació territorial europea (**)	-
POCTEFA	35
Total Catalunya (regió més desenvolupada)	2.192
Objectiu Creixement i ocupació	29.130
Regions menys desenvolupades (PIB < 75%)	2.179
Regions en transició (PIB 75% - 90%)	15.389
Regions més desenvolupades (PIB > 90%)	11.563
Objectiu Cooperació territorial europea	643
Total Espanya	29.773
% Catalunya / Regions més desenvolupades	18,7%
% Catalunya / Total ob. Creixement i ocupació	7,2%

(*) Els imports no inclouen l'assignació corresponents a la Iniciativa d'ocupació juvenil.

(**) Pels programes MED, SUDOE, ENICBC MED i INTERREG EUROPE, no es disposa de preassignació.

Font: Ministeri d'Hisenda.

Quadre 9.1.2

Recursos per a Catalunya de l'objectiu Creixement i Ocupació

Milions d'euros i %

Administració	Període 2007-13		Període 2014-20		% Variació
	Recursos	%	Recursos	%	
AGE	591	44,9	726	33,7	22,9
FEDER	259	-	543	-	109,7
FSE	332	-	184	-	-44,7
Generalitat	724	55,1	1.370	65,4	89,4
FEDER	504	-	836	-	65,7
FSE	219	-	430	-	96,1
IOJ	-	-	105	-	-
Total	1.315	100,0	2.097	100,0	59,5
FEDER	763	58,1	1.378	65,7	80,6
FSE + IOJ	551	42,0	719	34,3	30,3

Font: Ministeri d'Hisenda i elaboració pròpia.

Els quadres mostren que, en el marc de l'objectiu de creixement i ocupació, Catalunya tenia assignats 2.097 milions d'euros en termes corrents, que representen el 18,7% del total de recursos assignats a les regions més desenvolupades.

Pel que fa a l'objectiu de cooperació territorial europea, Catalunya ha participat en quatre programes (POCTEFA, MED, SUDOE, ENI CBC MED), amb una dotació global de l'Estat espanyol de 643 milions d'euros per tot el període, i que es desenvolupen a l'apartat 9.1.3.

Si es posa el focus en la distribució per administracions, la Generalitat ha gestionat un total de 1.370 milions d'euros en el marc de l'objectiu de creixement i ocupació, que representen el 65,4% del total de recursos assignats a Catalunya, amb un creixement del 89,4% respecte al període 2007-2013.

La programació inicial dels fons destinats a l'objectiu creixement i ocupació per al període 2014-2020 s'ha vist complementada pels fons REACT-UE, aprovats per la Unió Europea per fer front a les conseqüències de la crisi provocada pel COVID-19. Catalunya ha disposat d'un total de 1.706 milions d'euros a través del REACT-UE, repartits entre FEDER (1.023 milions) i FSE (682 milions).

Els fons REACT-UE formen part del paquet financer aprovat per la Comissió Europea anomenat Next Generation EU, que a més del REACT-UE inclou el Mecanisme de Resistència i Resiliència; els fons Next Generation EU es detallen a l'apartat 9.3.

Finalment, cal destacar que Catalunya ha rebut una assignació total de 811 milions d'euros provinents del Programa de desenvolupament rural, la qual cosa ha suposat una disminució del 14% respecte dels fons rebuts en el període anterior.

Quadre 9.1.3

Recursos per a Catalunya en el marc del PDR Catalunya 2014-2020

Milions d'euros i %

Administració	Període 2007-13		Període 2014-20		% vVariació
	Recursos	%	Recursos	%	
GC	399	42,3	405	49,9	1,5
AGE	230	24,4	57	7,1	-75,1
FEADER	314	33,3	349	43,0	11,0
Total PDR	943	100,0	811	100,0	-14,0

Font: Departament d'Agricultura, Ramaderia, Pesca i Alimentació.

9.1.2. Els Fons Estructurals i d'Inversió Europeus a Catalunya

La política de cohesió del període 2014-2020 es va articular a través del Fons Europeu de Desenvolupament Regional (FEDER), del Fons Social Europeu (FSE) i del Fons de Cohesió (del qual Catalunya queda exclosa, ja que Espanya no rep Fons de Cohesió). El FEDER i el FSE conjuntament formen els Fons Estructurals, i amb el Fons Europeu Agrícola de Desenvolupament Rural (FEADER) i el Fons Europeu Marítim i de Pesca (FEMP) constitueixen els Fons Estructurals i d'Inversió Europeus (Fons EIE). Aquests fons persegueixen una gran varietat d'objectius d'actuació, recollits en el Reglament UE 1303/2013 de Disposicions Comunes i en els reglaments específics de cada un dels fons.

Tal com s'ha comentat, els Fons Estructurals del període 2014-2020 constaven de dos components: el Fons Europeu de Desenvolupament Regional (FEDER), que ofereix suport financer per al desenvolupament i l'ajust estructural de les economies regionals, el canvi econòmic, la millora de la competitivitat, així com la cooperació territorial a tota la UE; i el Fons Social Europeu (FSE), amb la finalitat d'augmentar les oportunitats d'ocupació, millorar la qualitat i la productivitat en el treball, i reduir l'exclusió social i les diferències d'ocupació regionals.

Fons Europeu de Desenvolupament Regional (FEDER) de Catalunya

El Programa Operatiu (PO) FEDER de Catalunya 2014-2020, aprovat mitjançant decisió de la Comissió Europea C(2015) 894, de 12 de febrer de 2015, es va elaborar en el marc de l'Estratègia Catalunya 2020 (ECAT2020) i l'Estratègia de recerca i innovació per a l'especialització intel·ligent de Catalunya (RIS3CAT). Aquestes estratègies identificaven els àmbits prioritaris d'actuació de les polítiques públiques per assolir els objectius Europa 2020. Els recursos procedents del FEDER s'han destinat, en la seva major part, a sectors d'activitat d'alt valor afegit i amb una forta capacitat d'arrossegament d'altres inversions, per la qual cosa han comportat un efecte multiplicador sobre l'economia catalana.

La Comissió Europea, al llarg del període de programació, ha donat llum verda a les successives reprogramacions del PO FEDER 14-20, que han permès, entre d'altres, incloure els recursos REACT-UE a l'Eix Prioritari 20 REACT-UE amb l'objectiu "d'afavorir la reparació de la crisi en el context de la pandèmia de la COVID-19 i les seves conseqüències socials, i preparar una recuperació verda, digital i resiliència de l'economia".

El PO FEDER de Catalunya 2014-2020 s'ha desenvolupat al voltant de sis grans eixos:

- Eix 1: Potenciar la recerca, el desenvolupament tecnològic i la innovació. Les actuacions es poden implementar a través de nous instruments de la RIS3CAT que contribueixen al procés d'especialització intel·ligent del teixit productiu de Catalunya: les comunitats de la RIS3CAT, agrupacions d'empreses i agents del sistema d'R+D+i, i els projectes d'especialització i competitivitat territorial (PECT), iniciatives impulsades pels agents del territori i liderades des de les entitats públiques locals. Així, es fomenten els projectes de col·laboració entre empreses i institucions de recerca en l'àmbit de l'R+D+I. A més, s'impulsaran mesures per enfortir i consolidar les institucions i les infraestructures en l'àmbit de d'R+D.
- Eix 2: Millorar l'ús i la qualitat de les tecnologies de la informació i de la comunicació (TIC): projectes de millora de la connectivitat vinculada als serveis públics, d'implantació de la banda ampla, de desenvolupament de l'economia digital i de promoció dels serveis públics digitals.
- Eix 3: Potenciar la competitivitat de les pimes: a través d'instruments financers de l'Institut Català de Finances, així com actuacions d'emprenedoria.
- Eix 4: Afavorir la transició a una economia baixa en carboni. Entre els projectes s'inclouen actuacions de millora d'la eficiència energètica i de foment d'energies renovables tant pel sector públic com el privat, o la promoció de la mobilitat urbana sostenible.
- Eix 6: Conservar i protegir el medi ambient i la promoció de l'eficiència dels recursos: actuacions per donar suport a la conservació del patrimoni cultural i natural, la protecció de la biodiversitat i la millora de l'entorn urbà.
- Eix 20: REACT-UE: Afavorir la reparació de la crisi en el context de la pandèmia de la COVID-19 i les seves conseqüències socials, i preparar una recuperació verda, digital i resiliència de l'economia.

D'acord amb el principi de concentració temàtica, que afectava els eixos 1, 2, 3 i 4, les actuacions corresponents als quatre primers eixos esmentats anteriorment representaven més del 90,3% dels recursos del FEDER (sense

tenir en compte els recursos REACT-UE), amb la finalitat de millorar la productivitat i la competitivitat del teixit productiu i generar nous llocs de treball. Els principals beneficiaris d'aquests fons han estat les administracions públiques, les universitats, els centres de recerca i les empreses.

El Programa Operatiu FEDER de Catalunya pel 2014-2020, orientat a la inversió en creixement i ocupació, haurà tingut una inversió total de més de 2.600 milions d'euros, sumant la subvenció rebuda més la contribució necessària. Com a norma general, les actuacions programades a través del PO FEDER 14-20 han rebut el 50% de finançament provinent dels fons FEDER, mentre que el restant 50% prové de les aportacions públiques i/o privades corresponents. Excepcionalment, el Parlament Europeu i el Consell van aprovar el Reglament (UE) 2022/562, que va permetre finançar el 100% de la despesa certificada durant l'exercici comptable comprès entre l'1 de juliol del 2021 i el 30 de juny del 2022 per tal d'impulsar la recuperació postpandèmia, excepcionalitat que s'ha reproduït també als exercicis comptables 2021-2022 i 2023-2024. Per la seva banda, els fons REACT-UE han finançat el 100% de les despeses de les actuacions.

Quadre 9.1.4

Execució del PO FEDER Catalunya 2014-2020

Milers d'euros i %

Eixos prioritaris	Programació 2014-2020		Execució a 30/09/2025	
	Despesa Total	Aportació UE	Aportació UE	% executat
Eix 1: Potenciar la investigació, el desenvolupament tecnològic i la innovació	711.824	355.912	439.642	123,5
Eix 2: Millorar l'ús i qualitat de les TIC i el seu accés	250.902	125.451	134.846	107,5
Eix 3: Millorar la competitivitat de les pimes	351.660	175.830	204.569	116,3
Eix 4: Afavorir el pas cap a una economia baixa en carboni a tots els sectors	195.356	97.678	88.839	91,0
Eix 6: Conservar i protegir el medi ambient i promoure l'eficiència dels recursos	125.966	62.983	54.160	86,0
Eix 13: Assistència tècnica	35.522	17.761	21.816	122,8
Total	1.671.234	835.617	943.872	113,0

Font: Departament d'Economia i Finances.

Tal com es pot observar a la taula, l'execució dels fons FEDER ha superat el 100% de l'assignació dels recursos del PO, tot i que la taxa d'execució ha acabat essent desigual entre els diferents eixos, destacant especialment la dificultat d'execució que ha tingut l'Eix 6 o l'alta execució de recursos dels Eixos 1 i 3.

Més enllà del PO de Catalunya, els fons FEDER també s'articulen a través d'altres Programes, com són ser els Programes Operatius pluriregionals, que tenen un caràcter horitzontal i incideixen a tot el territori espanyol. Aquests PO obeeixen a la necessitat d'aconseguir una aplicació uniforme i homogènia en el territori estatal, sense perjudici de l'obligada adaptació a les peculiaritats de les

comunitats autònomes, de cara a garantir un millor equilibri territorial, així com la cohesió social, garantint el objectius temàtics i de complementaritat amb els PO regionals. L'Estat Espanyol és responsable davant la Comissió Europea de la gestió i el control dels PO Pluriregionals.

Als recursos del PO FEDER de Catalunya 2014-2020 cal afegir-hi les assignacions del FEDER a la Generalitat i a l'Administració General de l'Estat en el marc del Programa Operatiu plurirregional de la Iniciativa Pime, gestionat pel Banc Europeu d'Inversions (BEI).

Quadre 9.1.5

Inversió a Catalunya dels PO pluriregionals FEDER 2014-2020

Milers d'euros i %

Programes Operatius pluriregionals	Programació 2014-2020		% total
	Despesa Total	Aportació FEDER	
PO FEDER Pluriregional d'Espanya	941.988	470.994	87,7
PO Iniciativa Pime	132.024	66.012	12,0
Total	1.074.012	537.006	100,0

Font: Ministeri d'Hisenda i elaboració pròpia.

Programa Operatiu Pluriregional d'Espanya 2014-2020

El PO Pluriregional d'Espanya 2014-2020, resultat de la fusió dels anteriors PO Creixement Intel·ligent i PO Creixement Sostenible, ha concretat l'estratègia i els objectius globals d'intervenció de l'Administració General de l'Estat (AGE) cofinançades amb fons FEDER en els àmbits del creixement intel·ligent i sostenible (i en l'àmbit urbà també el creixement integrador). D'una despesa total de més de 16.530 milions d'euros, el FEDER n'ha aportat 11.939 milions d'euros. L'AGE haurà invertit més de 471 milions d'euros del FEDER total del PO Pluriregional d'Espanya 2014-2020 per a actuacions a Catalunya.

El Fons Social Europeu (FSE)

Programa Operatiu del Fons Social Europeu (FSE) 2014 – 2020

En el període 2014-2020, els recursos del FSE a Catalunya s'han centrat en els objectius temàtics 8, 9 i 10 de la política de cohesió. D'aquests recursos, un 20% de les inversions s'hauran destinat a activitats que millorin la inclusió social i combatin la pobresa (segons el principi de "concentració temàtica").

En aquest context, les línies estratègiques del Programa Operatiu del Fons Social Europeu 2014-2020 de Catalunya, aprovat inicialment mitjançant decisió de la Comissió Europea C(2015) 9589, de 17 de desembre de 2015, han estat:

- La lluita contra les elevades taxes d'atur (amb un èmfasi especial en la lluita contra l'atur juvenil a través de la Iniciativa de Garantia Juvenil)
- La promoció de l'ocupació de qualitat i la formació professional per a l'ocupació
- El foment de la promoció de l'emprenedoria
- La disminució de les bretxes de gènere en el mercat de treball
- La reducció de les taxes de pobresa
- La inversió en formació permanent

El PO del FSE de Catalunya 2014-2020 preveia una despesa pública total de 614,8 milions d'euros (quadre 9.1.6), dels quals el FSE n'aportava el 50% (307,4 milions), mentre que els restants 307,4 milions es cobrien amb les aportacions públiques i privades corresponents. A aquest import cal sumar-hi 682 milions d'euros provinents del REACT-UE (s'analitzen al punt 9.3) destinats a reforçar el FSE, que es van incorporar al Programa Operatiu en la reprogramació aprovada mitjançant Decisió de la Comissió de 25 d'agost de 2022 i que han cofinançat el 100% de les actuacions previstes en el programa.

Quadre 9.1.6

Execució del PO FSE Catalunya 2014-2020 (30/06/2024)

Milers d'euros i %

Eixos prioritaris	Programació 2014-2020		Execució 30/06/2025			% Aportació FSE s/total
	Despesa Total	Aportació FSE 50%	Despesa Total	Subvenció FSE	% s/total	
Eix 1: Foment de la ocupació sostenible i de qualitat i de la mobilitat laboral	223.158	111.579	146.787	111.280	65,8	99,7
Eix 2: Foment de la inclusió social i de la lluita contra la pobresa i la discriminació	311.562	155.781	212.018	156.080	68,1	100,2
Eix 3: Inversió en educació, formació i millora de les competències professionals i de l'aprenentatge permanent	55.575	27.787	42.912	27.787	77,2	100,0
Eix 8: Assistència tècnica	24.596	12.298	15.853	12.298	64,5	100,0
Total	614.890	307.445	417.571	307.445	67,9	100,0

Font: Departament d'Empresa i Treball, SOC.

El PO del Fons Social Europeu s'ha executat totalment, ja que arran de diverses modificacions dels reglaments de la UE, s'ha rebut el 100% de cofinançament en diversos exercicis pressupostaris i no ha calgut presentar tota la despesa programada a cost total per obtenir l'ajuda aprovada pels PO. D'aquesta manera, l'ajut rebut (última columna) és la dada que marca el compliment dels objectius. En aquest mateix sentit, tot i que s'ha presentat despesa en concepte d'ajut per un import superior al programat, el quadre només reflecteix el màxim que es rebrà de la CE per no oferir una imatge distorsionada dels imports que rebrà Catalunya.

Programa Operatiu Ocupació Juvenil 2014-2020 (Pluriregional)

El Programa Operatiu d'Ocupació Juvenil (POEJ), aprovat mitjançant decisió de la Comissió Europea de 12 de desembre de 2014, ha estat cofinançat per la Iniciativa d'Ocupació Juvenil (IOJ) i el Fons Social Europeu per al període 2014-2020. Catalunya ha programat actuacions en el marc de l'eix 1 i de l'eix 8 finançats al 50% pel FSE i de l'eix 5, finançat al 100% per a la Iniciativa d'Ocupació Juvenil i al 85% pel FSE. Aquest Programa Operatiu ha tingut per objectiu donar suport a la reducció de la taxa d'atur juvenil a Espanya (joves entre 15 i 29 anys) a través de la millora de les qualificacions i el foment de la contractació i l'autoocupació.

Quadre 9.1.7

Inversions a Catalunya del PO Ocupació juvenil 2014-2020 (30/06/2024)

Milers d'euros i %

Eixos prioritaris	Programació 2014-2020				Execució 30/06/2025			% Aportació IOJ + FSE s/total
	Despesa Total	Aportació IOJ 100%	Aportació FSE 85%	Aportació FSE 50%	Despesa Total	Subvenció IOJ + FSE	% total	
Eix 1: Foment de l'ocupació sostenible i de qualitat i de la mobilitat laboral	25.557			12.778	21.312	12.778	83,4	100,0
Eix 5: Integració sostenible en el mercat laboral de les persones joves que no estan ocupades, ni participen en activitat d'educació ni formació, en particular en el context de la garantia juvenil	227.740	104.637	104.637		223.144	209.274	98,0	100,0
Eix 8: Assistència tècnica	10.779			5.390	5.499	3.830	51,0	71,1
Total	264.076	104.637	104.637	18.168	249.955	225.883	94,7	99,3

Font: Departament d'Empresa i Treball, SOC.

El Programa Operatiu d'Ocupació Juvenil 2014-2020 preveia una inversió de més de 264 milions a Catalunya. Arran de diverses modificacions dels reglaments de la UE, s'ha rebut el 100% de cofinançament en diversos exercicis pressupostaris i no ha calgut presentar tota la despesa programada a cost total per obtenir l'ajuda de 227 milions aprovada per aquest PO. D'aquesta manera, l'ajut rebut (última columna) és la dada que marca el compliment dels objectius. En aquest mateix sentit, tot i que s'ha presentat despesa en concepte d'ajut per un import superior al programat, el quadre només reflecteix el màxim que es rebrà de la CE per no oferir una imatge distorsionada dels imports que rebrà Catalunya

9.1.3. Cooperació Territorial Europea

La Cooperació Territorial Europea (CTE), més coneguda com a Interreg, és un dels dos objectius de la política de cohesió i proporciona un marc per a la implementació d'accions conjuntes i l'intercanvi de polítiques entre els actors nacionals, regionals i locals dels diferents estats membres. L'objectiu general de la cooperació territorial europea és promoure un desenvolupament econòmic, social i territorial harmònic de la Unió en conjunt. Interreg està construït al voltant de tres eixos de cooperació: transfronterera (INTERREG A), transnacional (INTERREG B) i interregional (INTERREG C).

El període 2014-2020 ha constituït la cinquena generació de suport al finançament de projectes de cooperació europeus, i per això se'ls anomena "INTERREG V". Els programes en què ha participat Catalunya són:

- Cooperació transfronterera-Interreg A: Programa Espanya-França-Andorra (POCTEFA).
- Cooperació transnacional-Interreg B: Programa del Mediterrani (MED) i Programa del Sudoest europeu (SUDOE).
- Cooperació interregional-Interreg C: INTERREG EUROPE, INTERACT, URBACT i ESPON.
- Cooperació fora de la UE: Programa de la Conca Mediterrània de l'Instrument de veïnatge europeu (ENI CBC MED).

Programa Espanya-França-Andorra (POCTEFA) 2014-2020

El programa POCTEFA 2014-2020 (abreviatura de Programa Operatiu de Cooperació Territorial Interreg V-A Espanya-França-Andorra) ha abordat els reptes transfronterers més importants relacionats amb l'aplicació de l'estratègia Europa 2020 a la regió fronterera dels Pirineus.

La Comissió Europea va aprovar el programa el 19 de maig de 2015. El cost total subvencionable ha estat de 274 milions d'euros i la dotació financera de la subvenció del FEDER és de 189 milions d'euros (92 milions d'euros corresponents a França i 97 milions d'euros a Espanya). De la part d'Espanya, es preveia que un 36,4% de l'ajut FEDER fos per a actuacions a Catalunya (35 milions d'euros). La taxa de cofinançament dels projectes que s'han aprovat era d'un màxim del 65% del cost total elegible.

En el marc de la primera convocatòria, publicada el 2015, es van aprovar 58 projectes per un import de 111 milions d'euros, sent l'import FEDER atorgat de 71 milions d'euros. 25 d'aquests projectes tenen participació catalana, sent cap de fila en 5 i l'import FEDER atorgat als socis catalans és de 7 milions d'euros.

Per a la segona convocatòria, publicada el 2016, es van aprovar 62 projectes per un import de 110 milions d'euros, sent l'import FEDER atorgat de 71 milions d'euros. 38 d'aquests projectes tenien participació catalana, sent cap de fila en 10 i l'import FEDER atorgat als socis catalans va ser de 14,4 milions d'euros.

La tercera convocatòria de projectes es va resoldre el 15 d'octubre de 2019. 43 dels 74 projectes presentats han estat programats, per un import total de 31 milions d'euros. Cal remarcar que d'aquests projectes aprovats, 30 d'ells tenien participació catalana, que representava un import FEDER de 8 milions d'euros.

El 22 d'abril de 2020 es va resoldre la primera llista de reserva de projectes de la tercera convocatòria. Han estat programats 10 projectes, per un import total de 7 milions d'euros. Cal remarcar que d'aquests projectes aprovats, 8 d'ells

tenen participació catalana, que representaven un import FEDER de 2,1 milions d'euros.

El 22 d'abril de 2021 es va resoldre la segona llista de reserva de projectes de la tercera convocatòria. Han estat programats 2 projectes, per un import total de 2 milions d'euros. Cal remarcar que d'aquests projectes aprovats, un d'ells tenia participació catalana i comptava amb un import FEDER de 257.400 euros.

Durant aquest any s'estan duent a terme les actuacions de tancament del programa ja sigui emeten les darreres declaracions de despesa a la Comissió Europea i les avaluacions finals que preveuen avaluar l'impacte dels recursos en el territori.

Programa MED 2014-2020

El programa MED (abreviatura de Programa de Cooperació Interreg V-B Mediterrània), que va aprovar la Comissió Europea el 2 de juny de 2015, promovia el creixement de l'àrea mediterrània mitjançant la promoció de conceptes i pràctiques innovadores (tecnologies, governança, serveis innovadors), foment de l'ús sostenible dels recursos (naturals i culturals) i suport a la integració social a través d'un enfocament de la cooperació integrador i de caràcter territorial.

El cost total subvencionable era de 276 milions d'euros, dels quals la UE n'aporta el 84,7%, amb una dotació financera de la subvenció del FEDER de 224,31 milions d'euros i 9,36 milions d'euros de l'IPA (Instrument d'Ajuda de Preadhesió). El FEDER corresponent a l'Estat espanyol és de 31 milions d'euros, i en el cas dels programes de cooperació transnacional, no hi ha una assignació de recursos predeterminada per Comunitats autònomes. La taxa de cofinançament dels projectes amb un soci de l'Estat espanyol era, com a màxim, del 85% del cost total elegible.

En el marc de la primera convocatòria d'aquest programa, publicada el 2015 (dues modalitats de projectes: modulars i horitzontals), es van programar 56 projectes, dels quals 28 comptaven amb socis catalans.

Durant la segona convocatòria de projectes modulars, publicada el 2017, es van programar 21 projectes, dels quals 10 comptaven amb socis catalans. El novembre de 2018 Catalunya, a través de la coordinació de la DGPECR (actualment la DGFEAE), va esdevenir soci de ple dret del projecte PANORAMED, emmarcat en l'eix 4 del programa Interreg Med (Enhancing Mediterranean Governance) amb un pressupost de 9.000.000,00 euros, liderant el grup temàtic sobre innovació en la zona de la mediterrània. PANORAMED té com a objectius generals promoure la creació d'un fòrum permanent d'actors per contribuir al debat sobre els temes més rellevants per a la Mediterrània, des del punt de vista de la governança i per identificar eines compartides per millorar les polítiques públiques. Vol promoure projectes i associacions

estratègiques en els tres temes prioritaris que seran objecte d'anàlisi i investigació (turisme costaner i marítim, vigilància marítima i innovació).

A la tercera convocatòria de projectes modulars, publicada el 2018, es van programar 13 projectes, 5 dels quals comptaven amb socis catalans; mentre que a la segona convocatòria de projectes horitzontals, publicada el 2019, es van programar les 8 proposicions de projectes presentades, totes amb participació de socis catalans.

L'any 2020 es va aprovar la segona convocatòria de projectes estratègics, amb 2 projectes, un d'ells amb participació catalana, i la quarta convocatòria de projectes modulars, amb 8 projectes, un d'ells amb participació catalana.

Finalment, l'any 2021 es va aprovar la cinquena convocatòria de projectes modulars, amb 14 projectes, 4 d'ells amb participació catalana, i una convocatòria de compensació de la petjada de carboni, amb 2 projectes, 1 d'ells amb participació catalana.

Durant aquest any s'estan duent a terme les actuacions de tancament del programa ja sigui emeten les darreres declaracions de despesa a la Comissió Europea i les avaluacions finals que preveuen avaluar l'impacte dels recursos en el territori.

Programa SUDOE 2014-2020

El programa SUDOE (abreviatura de Programa de Cooperació Interreg V-B Europa Sud-occidental), que aborda els reptes transnacionals relacionats amb l'aplicació de l'estratègia Europa 2020 al sud-oest d'Europa, va ser aprovat per la Comissió Europea el dia 18 de juny de 2015 amb un cost total subvencionable de 141,88 milions d'euros i una subvenció FEDER de 106,81 milions d'euros (dels quals 57,35 milions corresponen a l'estat espanyol). Igual que en el cas del programa del MED, no hi havia una assignació de recursos predeterminada per comunitats autònomes. La taxa de cofinançament dels projectes amb un soci de l'Estat espanyol serà, com a màxim, del 75% del cost total elegible.

En el marc de la primera convocatòria, publicada el 2015 es van aprovar 36 projectes dels quals 14 comptaven amb socis catalans, amb un import FEDER de 2,1 milions d'euros. Per a la segona convocatòria, publicada a l'any 2017, es van aprovar 21 projectes, dels quals 9 comptaven amb socis catalans, amb un import FEDER de 2 milions d'euros.

En la tercera convocatòria, publicada el 2018, es van aprovar 41 projectes, 6 d'ells amb participació catalana, amb un import FEDER d'1 milió d'euros. A l'última i quarta convocatòria, publicada el 2019, es van aprovar 17 projectes, 8 d'ells amb participació catalana, sent en un d'ells líder, amb un import FEDER d'1,4 milions d'euros.

Durant aquest any s'estan duent a terme les actuacions de tancament del programa ja sigui emeten les darreres declaracions de despesa a la Comissió Europea i les avaluacions finals que preveuen avaluar l'impacte dels recursos en el territori.

Programa Interreg EUROPE 2014-2020

El programa Interreg EUROPE té per objectiu millorar la política de cohesió a través de l'intercanvi d'experiències, la transferència de bones pràctiques i les iniciatives conjuntes entre els 28 estats membres de la UE (més de Noruega i Suïssa) respecte als objectius temàtics del MEC.

La Comissió Europea va aprovar el programa l'11 de juny de 2015. El cost total subvencionable era de 426,31 milions d'euros i la dotació financera de la subvenció del FEDER era de 359,33 milions d'euros. L'Interreg EUROPE, com a programa de Cooperació interregional, no té una assignació prèvia per estats. La taxa de cofinançament dels projectes amb un soci de l'Estat espanyol serà, com a màxim, del 84,99% del cost total elegible.

A la primera convocatòria, publicada el 2015, es van aprovar 64 projectes (9 d'ells eren projectes amb socis catalans, sent caps de fila en 3 projectes). A la segona convocatòria, publicada el 2016, es van aprovar 66 projectes, d'entre els quals 10 eren projectes amb participació de socis catalans, sent caps de fila en 4 projectes.

A la tercera convocatòria, publicada el 2017, es van aprovar 54 projectes, d'entre els quals 2 eren projectes amb participació de socis catalans. A la quarta convocatòria, publicada el 2018, es van aprovar 74 projectes, 9 d'ells amb participació de socis catalans.

Finalment, l'any 2021 es va publicar una convocatòria per a activitats addicionals; es van aprovar 78 projectes, 11 d'ells amb socis catalans.

Durant aquest any s'estan duent a terme les actuacions de tancament del programa ja sigui emeten les darreres declaracions de despesa a la Comissió Europea i les avaluacions finals que preveuen avaluar l'impacte dels recursos en el territori.

URBACT III 2014-2020

URBACT és un programa europeu finançat pels fons FEDER (contribució de 96,3 milions d'euros) que té com a objectiu permetre a les ciutats treballar juntes i desenvolupar solucions integrades als problemes urbans comuns, mitjançant la creació de xarxes, aprenent de les experiències mútues, dibuixant lliçons i identificant les bones pràctiques per millorar les polítiques urbanes.

Les xarxes URBACT són creades mitjançant convocatòries de propostes competitives. Pel període 2014-2020, es van posar en marxa diferents convocatòries de propostes per a 3 tipus de xarxes (acció-planificació – implementació – transferència).

ESPON 2020

El programa de cooperació ESPON 2020, aprovat el 12 de febrer de 2015 per la Comissió Europea i finançat pels fons FEDER (contribució de 41 milions d'euros), produeix una investigació paneuropea proporcionant informació científica a les autoritats públiques i agents responsables a tots els nivells a través de la investigació i l'anàlisi territorial. L'ESPON 2020 tenia l'objectiu de donar suport al desenvolupament de les regions, d'acord amb la Política de Cohesió de la UE, així com les polítiques nacionals de desenvolupament assegurant-se que les ciutats i regions de tot Europa estan ben informats.

INTERACT 2014-2020

INTERACT III és el programa europeu creat especialment per ajudar els programes de Cooperació Territorial Europea (CTE) amb una contribució del FEDER de 39 milions d'euros. Interact ofereix suport i assessorament a les autoritats de gestió, autoritats d'auditoria i administració, controladors de primer nivell dels programes de CTE. Per al període 2014-2020 tenia per objectiu general millorar la capacitat institucional de les autoritats i de les parts interessades i una administració pública eficient.

Programa Conca Mediterrània (ENI CBC MED) 2014-2020

El programa Conca Mediterrània de l'Instrument Europeu de Veïnatge i Partenariat (IEVP) - ENPI CBC (European Neighbourhood and Partnership Instrument) es va convertir, a partir del període 2014-2020, en Conca Mediterrània de l'Instrument Europeu de Veïnatge (IEV) - ENI CBC (European Neighbourhood Instrument). El Programa Conca Mediterrània de l'Instrument Europeu de Veïnatge estableix el marc per a la implementació d'activitats de cooperació transfronterera en el context de la Política Europea de Veïnatge, en complement dels esforços realitzats en el marc del Partenariat Euro-Mediterrani. L'objectiu del programa radicava en desenvolupar una àrea de pau, estabilitat, prosperitat i bon veïnatge entre els països mediterranis de la UE i altres països mediterranis no pertanyents. La Comissió Europea va aprovar el programa el 17 de desembre de 2015.

El cost total subvencionable era de 234 milions d'euros i la dotació financera de l'aportació de la UE era de més de 209 milions d'euros. La taxa de

cofinançament dels projectes aprovats era, aproximadament, del 88% del cost total elegible.

A la primera convocatòria de projectes estàndards, publicada el 2017, es van aprovar 41 projectes, 12 d'ells amb participació catalana. Pel que fa a la convocatòria per a projectes estratègics, publicada el 2019, es van aprovar 22 projectes, 12 d'ells amb participació de socis catalans. A la convocatòria de projectes de capitalització, publicada al 2020, es van aprovar 11 projectes.

La convocatòria de projectes de capitalització es va obrir el 6 de maig de 2020 i el termini va finalitzar el 28 de juliol de 2020. De les 69 propostes presentades, el Comitè de Seguiment Conjunt, el 22 de març de 2021, va aprovar 16 projectes, que van rebre un finançament del programa de 15 milions d'euros. D'aquests projectes, 11 comptaven amb participació catalana, sent en 4 d'ells els caps de fila.

9.1.4. Fons Europeu Agrícola de Desenvolupament Rural (FEADER)

La Comissió Europea va aprovar el Programa de Desenvolupament Rural (PDR) de Catalunya per al període 2014 - 2022 el 28 de juliol de 2015.

El PDR es centrava en prioritats que tenen com a objectiu el creixement intel·ligent, sostenible i integrador, en els sectors agrícola, alimentari i forestal, i en les zones rurals en conjunt. Contribuirà a millorar la competitivitat del sector agroalimentari (per exemple, per mitjà de la reestructuració agrícola) i, a la vegada, ha tingut en compte la sostenibilitat social i mediambiental per mitjà de la promoció de les inversions i la creació d'ocupació per a millorar les condicions de vida en les àrees rurals. Tant els programes regionals com l'estatal han abordat aquestes prioritats i les necessitats específiques de cada territori per complementar d'aquesta manera altres mesures estructurals de la UE.

El Programa es fixava la consecució dels següents grans reptes:

- Economia i ocupació: Fomentar la reactivació econòmica i la creació d'ocupació, amb especial atenció als sectors agrari, alimentació, forestal i les zones rurals.
- Joves: Establir polítiques específiques per als joves del món rural, que fomentin el seu arrelament i desenvolupament econòmic i social.
- Canvi climàtic: Promoure accions dirigides a la mitigació i adaptació al canvi climàtic i la protecció dels recursos naturals.
- Innovació: Estimular la innovació i la transferència de coneixements en el sector agroalimentari.

El PDR, d'acord amb la Versió 15.1 de l'abril de 2025, preveia una despesa pública total de 1.057 milions d'euros, dels quals el FEADER n'aportava el

45,3%, amb 479 milions d'euros, i el 54,6% restant prové de les aportacions públiques i privades corresponents. A mitjans del 2025, el grau d'execució dels recursos del PDR a Catalunya ja havia arribat pràcticament a la seva totalitat.

Quadre 9.1.8

PO PDR Catalunya 2014-2020

Milers d'euros

Objectiu Temàtic	Focus area	Total FEADER	DPT			Total OT		
			Total assignació principal ajut	%	FEADER	DPT	%	
OT1 (I+D+i)	1.A Innovació agroforestal	12.033	27.983	272,3				
	1.B Investigació i innovació	3.112	7.238	0,7	15.145	35.221	3,4	
OT3 (PYME)	2.A Competitivitat agrària i forestal	86.035	192.790	18,8				
	2.B Relleu generacional	33.750	73.646	7,2				
OT4 (Economia baixa en carboni)	3.A Competitivitat agroalimentària i forestal	39.121	90.979	8,9	158.906	357.415	34,8	
	5.B Eficiència energètica agroforestal	12.093	25.602	2,5				
OT5 (Canvi climàtic)	5.C Bioeconomia	1.118	2.600	0,3	13.211	28.202	2,7	
	4.A Biodiversitat	88.472	204.195	19,9				
OT6 (Medi ambient)	4.B Qualitat de l'aigua	14.105	32.803	3,2	102.577	236.998	23,1	
	5.A Gestió de l'aigua	15.394	35.800	3,5				
OT9 (Inclusió social)	4.A Biodiversitat	88.472	204.195	19,9				
	4.B Qualitat de l'aigua	14.105	32.803	3,2	117.971	272.798	26,5	
OT10 (Educació)	6.B Desenvolupament local de les zones rurals	33.444	77.776	7,6	33.444	77.776	7,6	
	1.C Formació agroforestal	5.608	13.042	1,3	5.608	13.042	1,3	
Total OT		446.861	1.021.451	99,4	446.861	1.021.451	99,4	
Assistència tècnica (màxim 4%)		2.663	6.194	0,6	2.663	6.194	0,6	
Total Despesa pública total		449.525	1.027.645	100,0	449.525	1.027.645	100,0	

Font: Departament d'Agricultura, Ramaderia, Pesca i Alimentació.

Quadre 9.1.9

Execució del PDR 2014-2020 Catalunya (30/06/2025)

Milers d'euros

	Programació 2014-2022		Execució 30/06/2025			
	Despesa Total	Aportació FEADER	Despesa Total	Aportació FEADER	Despesa Total	Aportació FEADER
2A Competitivitat agrària i forestal	211.854	94.232	185.994	82.044	87,8%	87,1
2B Relleu generacional	74.111	33.950	68.392	29.407	92,3%	86,6
3A Competitivitat agroalimentària i forestal	100.951	43.409	98.898	42.526	98,0%	98,0
P4 Restaurar, preservar i millorar els ecosistemes relacionats amb l'agricultura i la silvicultura.	487.730	211.059	473.438	204.542	97,1%	96,9
5A Gestió de l'aigua	36.903	15.868	34.995	15.235	94,8%	96,0
5B Eficiència energètica agroforestal	25.602	12.093	22.256	9.570	86,9%	79,1
5C Bioeconomia	6.385	2.745	7.357	3.134	115,2%	114,2
6B Desenvolupament local de les zones rurals	77.776	33.444	77.434	33.297	99,6%	99,6
M_20 Assistència Tècnica	6.194	2.663	5.789	2.489	93,5%	93,5
M_113 Mesura transitòria	139	60	139	60	99,8%	99,8
Total	1.027.645	449.525	974.691	422.304	94,8%	93,9

Font: Departament d'Agricultura, Ramaderia, Pesca i Alimentació.

9.1.5. Fons Europeu Marítim i de Pesca (FEMP)

El FEMP era el fons de les polítiques marítima i pesquera de la UE proposat per al període 2014-2020, en substitució de l'anterior Fons Europeu de Pesca. El 13 de novembre de 2015 la Comissió Europea va aprovar el PO per a Espanya FEMP 2014-2020. Els principis inspiradors d'aquest Fons eren:

- Ajudar els pescadors en la transició a la pesca sostenible
- Ajudar les comunitats costaneres a diversificar les seves economies

- Finançar projectes per a crear ocupació i millorar la qualitat de vida a les costes europees
- Facilitar l'accés al finançament.

El Programa Operatiu era únic a nivell de l'Estat espanyol i haurà rebut l'assignació financera més alta de tota la UE amb 1.161 Milions d'euros. El FEMP 2014-2020 assignat a Catalunya preveia una despesa pública total de 60 milions d'euros, dels quals el FEMP n'aportava el 77%, amb 46 milions d'euros i el 23% restant, amb 14 milions d'euros, de l'aportació pública de la Generalitat (l'aportació privada no està reflectida en aquestes dades. En concret, l'execució de l'aportació privada ha estat de 33 milions d'euros). Al tancament de l'any 2024, el grau d'execució dels recursos assignats a Catalunya ja havia assolit el 100%.

Quadre 9.1.10

Execució del PO FEMP 2014-2020 (31/12/2024)

Milers d'euros i %

Eixos prioritaris	Programació 2014-2020		Execució 31/12/2024		
	Despesa		Despesa		% s/total
	Total	Aportació FEMP	Total	Ajut FEMP	
Eix 1: Fomentar una pesca sostenible des del punt de vista mediambiental, eficient en l'ús dels recursos, innovadora, competitiva i basada en el coneixement	17.089	12.664	17.295	12.819	101,2
Eix 2: Fomentar una aquicultura sostenible des del punt de vista mediambiental, eficient en l'ús dels recursos, innovadora, competitiva i basada en el coneixement	8.521	6.391	8.330	6.247	97,8
Eix 3: Afavorir l'aplicació de la PPC	3.959	3.302	3.986	3.324	100,7
Eix 4: Increment de l'ocupació i de la cohesió territorial	7.566	6.431	7.563	6.428	100,0
Eix 5: Foment de la comercialització i la transformació	20.273	15.205	20.393	15.294	100,6
Eix 6: Foment de l'aplicació de la política marítima integrada	249	187	206	154	82,6
Eix 7: Assistència tècnica	2.536	1.902	2.631	1.973	103,8
Total	60.193	46.081	60.403	46.240	100,3

Font: Departament d'Agricultura, Ramadera, Pesca i Alimentació.

Quadre 9.1.11

Execució del PO FEMP 2014-2020 (31/12/2024)

Milers d'euros i %

Eixos prioritaris	Dades a 31/12/2018					Dades a 31/12/2024			
	Programació 2014-2020		Execució 31/12/2018		% s/total	Programació 2014-2020		Execució 31/12/2024	
	Despesa Total	Aportació FEMP	Despesa Total	Ajut FEMP		Despesa Total	Aportació FEMP	Despesa Total	Ajut FEMP
Eix 1: Fomentar una pesca sostenible des del punt de vista mediambiental, eficient en l'ús dels recursos, innovadora, competitiva i basada en el coneixement	14.892	11.009	2.775	1.933	17,6	17.089	12.664	17.295	12.819
Eix 2: Fomentar una aquicultura sostenible des del punt de vista mediambiental, eficient en l'ús dels recursos, innovadora, competitiva i basada en el coneixement	5.120	3.840	171	128	3,3	8.521	6.391	8.330	6.247
Eix 3: Afavorir l'aplicació de la PPC	2.332	2.000	740	659	33,0	3.959	3.302	3.986	3.324
Eix 4: Increment de l'ocupació i de la cohesió territorial	7.764	6.599	540	459	7,0	7.566	6.431	7.563	6.428
Eix 5: Foment de la comercialització i la transformació	17.746	13.309	3.415	2.561	19,2	20.273	15.205	20.393	15.294
Eix 6: Foment de l'aplicació de la política marítima integrada	0	0	0	0	-	249	187	206	154
Eix 7: Assistència tècnica	2.000	1.500	573	430	28,7	2.536	1.902	2.631	1.973
Total	49.854	38.257	8.214	6.170	16,1	60.193	46.081	60.403	46.240

Font: Departament d'Agricultura, Ramadera, Pesca i Alimentació.

Quadre 9.1.12

Comparativa execució del PO FEMP 2014-2020 (31/12/2024)

%

Eixos prioritaris	% comparativa 2018 vs 31/12/2024			
	Programació 2014-2020		Execució	
	Despesa Total	Aportació FEMP	Despesa Total	Ajut FEMP
Eix 1: Fomentar una pesca sostenible des del punt de vista mediambiental, eficient en l'ús dels recursos, innovadora, competitiva i basada en el coneixement	14,8	15,0	523,3	563,2
Eix 2: Fomentar una aqüicultura sostenible des del punt de vista mediambiental, eficient en l'ús dels recursos, innovadora, competitiva i basada en el coneixement	66,4	66,4	4.771,1	4.780,8
Eix 3: Afavorir l'aplicació de la PPC	69,8	65,1	438,7	404,3
Eix 4: Increment de l'ocupació i de la cohesió territorial	-2,6	-2,5	1.300,5	1.300,5
Eix 5: Foment de la comercialització i la transformació	14,2	14,2	497,1	497,2
Eix 7: Assistència tècnica	26,8	26,8	359,2	358,9
Total	20,7	20,4	635,4	649,4

Font: Departament d'Agricultura, Ramadera, Pesca i Alimentació.

És important recordar que el pla financer del FEMP va patir un increment molt important (20%) entre les anualitats 2018 i 2021, per la qual cosa és rellevant mostrar la comparació de la taula anterior.

9.2. La programació dels fons europeus en el període 2021-2027

El dia 17 de desembre de 2020 el Consell i el Parlament Europeu van aprovar el Marc financer plurianual de la UE pel període 2021-2027, donant així la llum verda al projecte presentat per la Comissió.

El Marc financer plurianual 2021-2027 es divideix en set grans àmbits d'actuació, anomenats "rúbriques", seguint la següent distribució de recursos (expressats en preus actuals):

1. Mercat únic, innovació i economia digital: 161.000 milions d'euros, dels quals 149.500 pertanyen al Marc financer i 11.500 corresponen al Next Generation EU.
2. Cohesió, resiliència i valors: 1.203.200 milions d'euros, dels quals 426.700 pertanyen al Marc financer i 776.500 corresponen al Next Generation EU.
3. Recursos naturals i medi ambient: 419.900 milions d'euros, dels quals 401.000 pertanyen al Marc financer i 18.900 corresponen al Next Generation EU.
4. Migracions i gestió de fronteres: 25.700 milions d'euros, tots ells corresponents al Marc financer.
5. Seguretat i defensa: 14.900 milions d'euros, tots ells corresponents al Marc financer.
6. Veïnatge i la resta del món: 110.600 milions d'euros, tots ells corresponents al Marc financer.
7. Administració pública europea: 82.500 milions d'euros, tots ells corresponents al Marc financer.

D'acord amb la distribució dels recursos econòmics entre les grans polítiques vertebradores de la Unió Europea per països, Espanya rebrà un total de 31.388 milions d'euros (xifra expressada en preus de l'any 2018) al llarg del període 2021-2027 en concepte de polítiques de cohesió (imputables a la rúbrica de cohesió i valors). Aquests recursos es repartiran entre el Fons Social Europeu (9.896 milions) i el FEDER (20.886 milions).

L'estat espanyol, a més, continuarà essent un dels majors beneficiaris dels fons procedents de les polítiques agràries comunes, amb la previsió que pel període 2021-2027 rebi un total de 42.716 milions d'euros (corresponents a la rúbrica de recursos naturals i medi ambient), als que cal afegir-hi més de 700 milions d'euros procedents del Next Generation EU pels anys 2021 i 2022.

Finalment, el Fons Europeu Marítim i de Pesca (atribuïble a la rúbrica de recursos naturals i medi ambient), patirà una reducció del 5% respecte al període 2014-2020 (excloent del càlcul el Regne Unit), per la qual cosa un cop

es publiqui el desglossament de recursos per països, és previsible que la xifra que rebrà Espanya se situï al voltant dels 1.000 milions d'euros pel període 2021-2027.

El nou Marc financer plurianual es combinarà amb el Next Generation EU i té l'objectiu de revitalitzar i reactivar l'economia europea després de la pandèmia i crisi econòmica provocada pel COVID-19. En total, el Marc financer plurianual està pressupostat amb 1.824.300 milions d'euros (xifra expressada en preus de l'any 2018 fins a l'any 2024) o 2.055.000 milions d'euros, (xifra expressada en preus actuals, obtinguda aplicant un increment del 2% anual a les dades del 2018) i es va començar a executar al llarg de la segona meitat del 2021, un cop els vint-i-set estats membres van aprovar definitivament el projecte el dia 31 de maig de 2021. Per tal de posar aquestes xifres en perspectiva, el pressupost conjunt de tota la UE del període 2021-2027 suposa un increment del 67% respecte al pressupost del Marc financer plurianual del període 2014-2020.

Quadre 9.2.1

Recursos Marc financer plurianual Catalunya

Milions d'euros i %

Administració	Període 2014-20		Període 2021-27		% Variació entre 14-20 i 21-27
	Recursos	%	Recursos	%	
AGE	726	33,7	811	39,5	11,7
FEDER	543		549		1,2
FSE	184		262		42,6
Generalitat	1.430	66,3	1.241	60,5	-13,2
FEDER	896		840		-6,2
FSE	430		401		-6,8
IOJ	105		-		-
Total	2.157	100,0	2.052	100,0	-4,9
FEDER	1.438	66,7	1.389	68,0	-3,4
FSE + IOJ	719	33,3	663	32,0	-7,8

Font: Ministeri d'Hisenda i elaboració pròpia.

9.2.1. FEDER de Catalunya 2021-2027

El Fons Europeu de Desenvolupament Regional (FEDER) és un fons estructural de la Unió Europea (UE) que té com a finalitat corregir els desequilibris regionals i reforçar la cohesió econòmica, social i territorial.

El procés formal d'elaboració del Programa del FEDER de Catalunya 2021-2027 va començar a finals de l'any 2021 amb l'assignació de recursos a Catalunya, que ascendeixen a 840 milions d'euros D'acord amb la legislació que regula els fons estructurals i d'inversió de la UE de l'actual període (Reglament UE 2021/1060 i Reglament UE 2021/1058), el FEDER cofinançarà el 40% dels projectes, per la qual cosa l'impacte del Programa 21-27 sumant-hi la contribució de la Generalitat serà de 2.101 milions d'euros.

La Comissió Europea va aprovar, mitjançant la decisió C(2022) 9305 final, el Programa del FEDER de Catalunya 2021-2027 el dia 7 de desembre de 2022,

donant així llum verda definitiva a l'inici dels treballs d'execució dels fons del nou període de programació.

En el marc de l'avaluació del diagnòstic de la situació econòmica i social de Catalunya es van identificar les principals necessitats de finançament, que es van acabar transformant en quatre macroreptes i en 13 reptes concrets. Aquests reptes han determinat la prioritització del finançament i l'estructuració del mateix Programa, creant línies d'actuació per a adreçar cada un d'ells.

Finalment, cal tenir en compte que cal complir amb els principis de concentració temàtica que marquen els reglaments i que obliguen a destinar el 30% dels recursos a l'OP2, el 85% entre l'OP1 i l'OP2.

Els recursos del Programa del FEDER de Catalunya 2021-2027 es distribuïran en els objectius polítics i estratègics que es mostren al quadre 9.2.2.

Quadre 9.2.2

Recursos del Programa del FEDER de Catalunya 2021-2027

Milers d'euros

Objectiu polític	Objectiu específic	Recursos FEDER assignats	Macro repte
OP1. Europa més competitiva i intel·ligent	OE 1.1 Investigació i innovació	139.500	1
	OE 1.2 Digitalització dels serveis públics	147.000	4
	OE 1.3 Reforç de les pimes	128.000	1
	OE 2.1 Eficiència energètica	45.028	2
OP2. Europa més verda	OE 2.2 Foment energies renovables	69.542	2
	OE 2.4 Adaptació al canvi climàtic	20.000	3
	OE 2.5 Gestió de l'aigua	70.000	3
	OE 2.7 Infraestructures verdes	32.000	3
	OE 2.8 Mobilitat urbana	80.007	2
OP4. Europa més social	OE 4.3 Reforç drets socials	27.000	2
	OE 4.5 Reforç sistema sanitari	27.000	2
OP5. Europa més propera als ciutadans	OE 5.2 Desenvolupament local no urbà	27.000	2
Total objectius específics		812.077	
Assistència tècnica		28.422	
Recursos totals		840.500	

Font: Departament d'Economia i Finances.

A octubre del 2023 es va publicar la manifestació d'interès per a la selecció de projectes d'execució directa de la Generalitat de Catalunya, i a setembre de 2024 es van aprovar les primeres operacions de l'objectiu específic 1.2 de digitalització dels serveis públics.

El mes de febrer la Unió Europea va aprovar una normativa europea per incorporar noves prioritats d'inversió en el marc de la Plataforma de Tecnologies Estratègiques per a Europa (STEP). La Plataforma STEP es va crear amb la finalitat de reforçar la sobirania i la seguretat de la Unió Europea, reduir les dependències estratègiques de tercers països i refermar la competitivitat, la resiliència i la productivitat de la Unió. El mes d'agost el Departament d'Economia i Finances va presentar una reprogramació del

programa per destinar 110 milions d'euros del Programa del FEDER, a finançar projectes que tinguin per objectiu:

- Desenvolupar o fabricar tecnologies estratègiques crítiques i emergents.
- Protegir i reforçar les seves cadenes de subministrament.
- Abordar l'escassetat de mà d'obra i les capacitats essencials per a llocs de treball de qualitat en aquestes tecnologies fonamentals.

A finals del mes d'octubre de 2024, la Comissió Europea va aprovar aquesta proposta de modificació del Programa FEDER de Catalunya 2021-2027.

Durant el primer semestre de l'any 2025, la Generalitat de Catalunya ha treballat en l'elaboració d'una nova reprogramació del Programa, amb l'objectiu d'esglaonar al període 2021-2027 algunes operacions inacabades del període 2014-2020 per tal de maximitzar l'absorció de recursos. A més, també s'ha aprofitat la reprogramació per a corregir altres elements del Programa i, especialment, donar d'alta l'opció d'utilitzar costos simplificats en algunes convocatòries d'ACCIÓ, que dotaran de molta més agilitat la certificació de les despeses. Finalment, la reprogramació i la versió 3 del Programa va ser aprovada per decisió de la Comissió Europea el dia 1 d'agost de 2025.

A 30 de juny de 2025 el grau de selecció de les operacions superava el 60% dels recursos assignats en el programa, xifra que es preveu incrementar substancialment a primer semestre del 2026 amb la resolució de les convocatòries dirigides als centres i entitats de recerca i innovació, així com a les Pimes.

9.2.2. Programa del FSE+ de Catalunya 2021-2027

El Fons Social Europeu Plus (FSE+) és un fons estructural que integra l'antic Fons Social Europeu (FSE), la Iniciativa per a l'Ocupació Juvenil, el Fons d'Ajut Europeu als Més Desfavorits i el Programa de la Unió Europea per a l'ocupació i la innovació social (EaSI), que permet utilitzar el finançament de la manera més eficient i coherent possible.

El FSE+ és el principal instrument de la Unió Europea per a invertir en les persones, construir una Europa més social, incrementar la cohesió econòmica, social i territorial i avançar cap als objectius de desenvolupament sostenible.

Els objectius principals del FSE+ són els següents:

- Promoure l'ocupació de qualitat i la participació equilibrada en el mercat laboral
- Desenvolupar una mà d'obra qualificada i resiliència, preparada per a la transició cap a una economia verda i digital

- Assolir una societat inclusiva i cohesionada, que tendeixi a erradicar la pobresa i complir els principis establerts en el pilar europeu de drets socials
- Millorar la inclusió i integració social i/o socioeconòmica de les persones en risc d'exclusió i abordar la privació material
- Promoure la qualitat i la igualtat d'oportunitats en l'educació i la formació

L'assignació de recursos a Catalunya pel període 2021-2027 és de 663 milions d'euros, 401 dels quals corresponen al PCAT+, 83 al programa de privació material (dels quals Catalunya en gestiona 78) i els 179 restants al programa que gestiona l'estat.

Quadre 9.2.3

Recursos del Programa del FSE+ de Catalunya 2021-2027

Milers d'euros

Prioritat	Objectiu Específic	Programació 2021-2027	
		Despesa Total	Aportació FSE
1. Ocupació, adaptabilitat, empenedoria i economia social	a) Millorar l'accés a l'ocupació i a mesures d'activació de tots els demandants d'ocupació, i en particular de les persones joves, especialment a través de l'aplicació de la Garantia Juvenil, dels aturats de llarga durada i dels grups desfavorits al mercat laboral, i de les persones inactives, així com mitjançant la promoció de l'ocupació per compte propi i l'economia social	148.053	59.221
	c) Promoure una participació equilibrada de gènere al mercat laboral, unes condicions de treball iguals i una millora de l'equilibri entre la vida laboral i la familiar, en particular mitjançant l'accés a serveis de guarderia assequibles i d'atenció a persones dependents.	1.713	685
	h) Fomentar la inclusió activa a fi de promoure la igualtat d'oportunitats, la no-discriminació i la participació activa, i millorar l'ocupabilitat, en particular per als col·lectius desfavorits	247.576	99.030
2. Inclusió social i lluita contra la pobresa			
	l) Promoure la integració social de persones en risc de pobresa o exclusió social, en particular les més desfavorides i els infants	3.040	1.216
3. Educació i formació	e) Millorar la qualitat, la inclusivitat, l'eficàcia i la pertinència per al mercat laboral dels sistemes d'educació i formació, especialment a través de la validació de l'aprenentatge no formal i informal, a fi de contribuir a l'adquisició de competències clau (incloses les capacitats empresarials i digitals), i de promoure la introducció de sistemes de formació dual i d'aprenentatge professional	16.751	6.700
	f) Promoure la igualtat d'accés a una educació i una formació de qualitat i inclusives i la seva culminació, en particular per als col·lectius desfavorits, des de l'educació infantil, passant per l'educació i la formació generals i professionals, fins a l'educació superior, així com l'educació i l'aprenentatge dels adults; així mateix, facilitar la mobilitat educativa per a tothom i l'accessibilitat de les persones amb discapacitat.	169.549	67.820
5. Ocupació juvenil	a) Millorar l'accés a l'ocupació i a mesures d'activació de tots els demandants d'ocupació, i en particular de les persones joves, especialment a través de l'aplicació de la Garantia Juvenil, dels aturats de llarga durada i dels grups desfavorits al mercat laboral, i de les persones inactives, així com mitjançant la promoció de l'ocupació per compte propi i l'economia social	195.500	78.200
	f) Promoure la igualtat d'accés a una educació i una formació de qualitat i inclusives i la seva culminació, en particular per als col·lectius desfavorits, des de l'educació infantil, passant per l'educació i la formació generals i professionals, fins a l'educació superior, així com l'educació i l'aprenentatge dels adults; així mateix, facilitar la mobilitat educativa per a tothom i l'accessibilitat de les persones amb discapacitat.	60.000	24.000
6. Accions socials innovadores	e) Millorar la qualitat, la inclusivitat, l'eficàcia i la pertinència per al mercat laboral dels sistemes d'educació i formació, especialment a través de la validació de l'aprenentatge no formal i informal, a fi de contribuir a l'adquisició de competències clau (incloses les capacitats empresarials i digitals), i de promoure la introducció de sistemes de formació dual i d'aprenentatge professional	11.200	10.640
7. Garantia infantil	l) Promoure la integració social de persones en risc de pobresa o exclusió social, en particular les més desfavorides i els infants	50.123	20.049
7. Desenvolupament de capacitats i qualificacions en àmbits STEP	f) Promoure la igualtat d'accés a una educació i una formació de qualitat i inclusives i la seva culminació, en particular per als col·lectius desfavorits, des de l'educació infantil, passant per l'educació i la formació generals i professionals, fins a l'educació superior, així com l'educació i l'aprenentatge dels adults; així mateix, facilitar la mobilitat educativa per a tothom i l'accessibilitat de les persones amb discapacitat.	18.000	18.000
	Assistència tècnica	Assistència tècnica	36.860
Total		958.365	400.984

Font: Departament d'Empresa i Treball, SOC.

9.2.3. FEMPA

El Fons Europeu Marítim, de Pesca i d'Aqüicultura (FEMPA) és el nou fons estructural que la Unió Europea ha proposat per al període 2021-2027, en substitució del Fons Europeu Marítim i de Pesca (FEMP) del període 2014-2020.

El FEMPA contribueix en la política de pesca comuna i en la política marítima de la Unió Europea i s'articula a través a les prioritats següents:

- Fomentar la pesca sostenible i la recuperació i la conservació dels recursos biològics aquàtics
- Contribuir a la seguretat alimentària a la Unió Europea fomentant les activitats aqüícoles sostenibles i la transformació i comercialització de productes de la pesca i l'aqüicultura
- Permetre una economia blava sostenible a les zones costaneres, insulars i interiors, i fomentar el desenvolupament de les comunitats pesqueres i aqüícoles
- Reforçar la governança internacional dels oceans i permetre que els mars i oceans siguin segurs i nets, i que estiguin protegits i es gestionin de manera sostenible

El FEMPA promou que els estats membres i les regions inverteixin en la pesca i l'aqüicultura, per tal d'impulsar la competitivitat d'aquests sectors i desenvolupar l'economia blava sostenible, així com nous mercats i tecnologies. El FEMPA també té com a prioritats protegir i restaurar la biodiversitat.

Catalunya rebrà un total de 52 milions d'euros d'aquest fons, que combinat amb una contribució pública de 22 milions d'euros fan que el Programa del FEMPA de Catalunya 2021-2027 arribi als 75 milions d'euros.

Quadre 9.2.4

Recursos del FEMPA de Catalunya 2021-2027

Milers d'euros

Objectiu polític	Objectiu específic	Contribució del FEMPA Catalunya		Total ajuda
OP 2.Una Europa més verda i hipercarbònica, mitjançant la promoció d'una transició energètica neta i equitativa, la inversió verda i blava, l'economia circular, l'adaptació al canvi climàtic i la prevenció i gestió de riscos	OE 1.1 Reforçar les activitats pesqueres que siguin econòmica, social i mediambientalment sostenibles	4.385	1.879	6.264
OP 2.Una Europa més verda i hipercarbònica, mitjançant la promoció d'una transició energètica neta i equitativa, la inversió verda i blava, l'economia circular, l'adaptació al canvi climàtic i la prevenció i gestió de riscos	OE 1.3 Promoure l'ajust de la capacitat de pesca a les possibilitats de pesca en cas de paralització definitiva de les activitats pesqueres i contribuir a un nivell de vida adequat en cas de paralització temporal de les activitats pesqueres	14.660	6.283	20.943
OP 2.Una Europa més verda i hipercarbònica, mitjançant la promoció d'una transició energètica neta i equitativa, la inversió verda i blava, l'economia circular, l'adaptació al canvi climàtic i la prevenció i gestió de riscos	OE 1.4 Promoure al sector pesquer un control i execució de la normativa eficients, inclosa la lluita contra la pesca INDNR, i l'obtenció de dades fiables que permetin prendre decisions basades en el coneixement	5.986	2.565	8.552
OP 2.Una Europa més verda i hipercarbònica, mitjançant la promoció d'una transició energètica neta i equitativa, la inversió verda i blava, l'economia circular, l'adaptació al canvi climàtic i la prevenció i gestió de riscos	OE 1.6 Contribuir a la protecció i la recuperació de la biodiversitat i els ecosistemes aquàtics	4.795	2.055	6.850
OP 2.Una Europa més verda i hipercarbònica, mitjançant la promoció d'una transició energètica neta i equitativa, la inversió verda i blava, l'economia circular, l'adaptació al canvi climàtic i la prevenció i gestió de riscos	OE 2.1 Promoure activitats aquícoles sostenibles, especialment reforçant la competitivitat de la producció aquícola, garantint al mateix temps que les activitats siguin mediambientalment sostenibles a llarg termini	2.887	1.237	4.124
OP 2.Una Europa més verda i hipercarbònica, mitjançant la promoció d'una transició energètica neta i equitativa, la inversió verda i blava, l'economia circular, l'adaptació al canvi climàtic i la prevenció i gestió de riscos	OE 2.2 La promoció de la comercialització, la qualitat i el valor afegit dels productes de la pesca i l'aqüicultura, així com la transformació d'aquests productes	5.460	2.340	7.800
OP 5. Una Europa més propera a la ciutadania, fomentant el desenvolupament integrat i sostenible de les zones urbanes, rurals i costeres i les iniciatives locals	OE 3.1 Intervencions que contribueixen a possibilitat una economia blava sostenible en les zones costeres, insulars i interiors, i a fomentar el desenvolupament de les comunitats pesqueres i aquícoles	10.973	4.703	15.675
OP 2.Una Europa més verda i hipercarbònica, mitjançant la promoció d'una transició energètica neta i equitativa, la inversió verda i blava, l'economia circular, l'adaptació al canvi climàtic i la prevenció i gestió de riscos	OE 4.1 Intervencions que contribueixin a l'enfortiment de la gestió sostenible dels mars i els oceans mitjançant la promoció del coneixement del mitjà marí, la vigilància marítima o la cooperació entre guardacostes	3.373	1.446	4.819
Total		52.519	22.508	75.027

Font: Departament d'Agricultura, Ramadera, Pesca i Alimentació.

Pel que fa a l'execució, durant el 2024 es va començar a certificar despesa i aquesta avança a bon ritme, situant-se a un 22,6% d'execució de la despesa.

Quadre 9.2.5

Execució del FEMPA Catalunya 2021-2027 (31/12/2024)

Milers d'euros i %

Prioritats	Programació 2021-2027		Execució 31/12/2024		
	Despesa Total	Aportació FEMP	Despesa Total	Ajut FEMP	% s/total
1: Fomentar la pesca sostenible i la recuperació i conservació dels recursos biològics aquàtics	42.609	29.826	12.079	8.455	28,3
2: Fomentar les activitats sostenibles d'aqüicultura, així com la transformació i comercialització dels productes de la pesca i l'aqüicultura, contribuint a la seguretat alimentària a la Unió	11.924	8.347	1.613	1.129	13,5
3: Promoure una economia blava a les zones costaneres, d'interior i de les illes, i perseguir el desenvolupament de les comunitats pesqueres i aquícoles	15.675	10.973	2.486	1.741	15,9
4: Reforçar la governança internacional dels oceans i fer dels mars i els oceans mitjans protegits, segurs, nets i gestionats de manera sostenible	4.819	3.373	775	543	16,1
Total	75.027	52.519	16.953	11.868	22,6

Font: Departament d'Agricultura, Ramadera, Pesca i Alimentació.

9.2.4. Ajuts al Desenvolupament Rural del Pla Estratègic de la PAC 2023-2027

La política agrària comuna (PAC) dona suport a un sector agrari modern i orientat al mercat que ofereix aliments segurs, assequibles i d'alta qualitat, produïts de manera sostenible i respectant els estàndards del consumidor, a més de donar suport a la inversió en l'economia rural. Els seus objectius són:

- Donar suport a la pagesia i millorar la productivitat agrícola, tot assegurant un subministrament estable d'aliments assequibles;
- Garantir als agricultors de la Unió Europea un nivell de vida raonable;
- Contribuir a la lluita contra el canvi climàtic i la gestió sostenible dels recursos naturals;
- Conservar els paisatges i zones rurals de tota la UE;
- Mantenir viva l'economia rural, tot impulsant l'ocupació a l'agricultura i altres sectors associats.

La PAC és una política comuna per a tots els països de la UE, gestionada i finançada a escala europea amb el pressupost de la UE. Per consolidar el paper de l'agricultura europea en el futur, la PAC ha evolucionat al llarg dels anys en resposta a circumstàncies econòmiques canviants i a les exigències de la ciutadania.

El PEPAC de Catalunya es va aprovar el 31 d'agost de 2022 i va entrar en vigor l'1 de gener de 2023, essent la darrera versió aprovada la 4.2, d'agost de 2025. Dins del PEPAC 2023-2027 hi trobem el paquet d'ajuts per al desenvolupament rural, i que estan cofinançats amb fons FEADER. En el conjunt de l'Estat, la despesa total FEADER pels cinc anys de programació és de 5.403 milions d'euros, dels quals, 223 milions han estat assignats a Catalunya. A aquests cal sumar-hi l'aportació estatal, més el cofinançament addicional de la Generalitat de Catalunya, amb un resultat total de 518 milions.

Les actuacions en l'àmbit del desenvolupament rural previstes a Catalunya en aquest nou període de programació s'estructuren en 4 eixos, considerats bàsics per a l'assoliment d'un desenvolupament rural sostenible i resilient:

- 1 Intensificació de l'esforç mediambiental
- 2 Sector agrari intel·ligent i fort
- 3 Reforç del relleu generacional i el teixit socioeconòmic
- 4 Foment a la innovació

Dins d'aquests eixos, el PEPAC a Catalunya 2023-2027 conté 25 intervencions de desenvolupament rural que s'associen a 7 grans grups:

- Ajuts agroambientals: Es caracteritzen per ser actuacions centrades en el medi ambient i en la lluita contra el canvi climàtic.
- Ajuts forestals: Actuacions que es porten a terme en zones agroforestals, i que tenen per objectiu assegurar la gestió sostenible dels boscos i l'aprofitament dels seus recursos.
- Ajuts a inversions al medi natural: Actuacions dissenyades en benefici del medi ambient, la sostenibilitat i la protecció de la flora i la fauna.
- Ajuts a inversions productives i relleu generacional: Aquestes intervencions es caracteritzen per promoure totes aquelles inversions que millorin el rendiment econòmic de les explotacions. També incorporen ajuts per tal que els joves prenguin el relleu generacional i per reduir la desigualtat entre homes i dones.
- Ajuts a la cooperació i LEADER: Actuacions de foment de la cooperació entre el teixit associatiu, empresarial i local de les zones rurals.
- Ajuts a la transferència tecnològica i assessorament: Actuacions de transferència tecnològica i assessorament que tenen per objectiu donar les eines necessàries per a un correcte desenvolupament del sector agrari.
- Ajuts a les Zones amb Limitacions Naturals: Actuacions que tenen per finalitat compensar els desavantatges econòmics de viure en una zona allunyada de nuclis urbans i amb limitacions de caràcter geogràfic.

Dins d'aquests grans grups, cal destacar el paquet d'ajudes agroambientals amb una inversió de 200 milions; les inversions en explotacions amb 111 milions; l'ajuda al foment del relleu generacional amb 50 milions; i el desenvolupament local LEADER que comptarà amb 45 milions i les inversions forestals amb 24 milions.

Complementàriament al PEPAC, a Catalunya s'iniciarà un nou programa finançat 100% amb fons del Departament d'Agricultura, Ramaderia, Pesca i Alimentació, anomenat PDR.DACC 2023-2027. Aquest Programa s'executarà paral·lelament al PEPAC i estarà dotat amb 160 milions d'euros, els quals aniran destinats al foment de la qualitat, la formació, la transformació i comercialització, la diversificació, la cooperació, el relleu generacional, la mitigació del canvi climàtic i les inversions en infraestructures agràries. Amb aquest nou Programa, l'Administració catalana aconseguirà mantenir l'esforç financer actual del PDR, tot i la disminució de fons FEADER provinents d'Europa.

Els objectius estratègics que vehiculen les inversions són els següents:

- OE1 Suport a la renda agrícola
- OE2 Competitivitat
- OE3 Cadena de valor alimentària
- OE4 Canvi climàtic
- OE5 Preservació del medi
- OE6 Biodiversitat i paisatge
- OE7 Relleu generacional
- OE8 Àrees rurals
- OE9 Salut alimentària
- OT Objectiu transversal. Coneixement i innovació

Quadre 9.2.6

Execució dels recursos del Programa del PEPAC de Catalunya 2021-2027

Milers d'euros

Codi Intervenció	Nom Intervenció	OE	PEPAC FEADER 23-27	PEPAC DPT 23-27	Executat FEADER a 30/06/2025	Executat DPT a 30/06/2025	% d'execució
6501.2	Conreus sostenibles	OE5, OE6	12.879	29.950	5.002	11.632	38,8
6501.3	Pastures sostenibles	OE5, OE6	3.035	7.057	1.282	2.981	42,2
6501.4	Apicultura sostenible	OE6	2.031	4.723	725	1.687	35,7
6501.5	Protecció de l'avifauna (ZEPAS)	OE6	1.046	2.431	158	368	15,1
6501.6	Manteniment i millora d'hàbits en zones humides	OE5, OE6	11.003	25.588	4.435	10.314	40,3
6501.7	Sistemes alternatius a la lluita química	OE6	10.285	23.918	3.994	9.288	38,8
6503	Producció agrària ecològica	OE4, OE5, OE6, OE9	41.573	96.682	8.212	19.098	19,8
6505	Conservació de recursos genètics - agrícoles	OE6	4.278	9.950	1.699	3.951	39,7
6505	Conservació de recursos genètics ramaders	OE6	860	2.000	95	220	11,0
6613	Zones amb limitacions naturals o altres limitacions específiques	OE1	11.481	26.700	-	-	-
6841.1	Mitigació del canvi climàtic en explotacions agràries	OE4, OE5, OE9	9.890	23.000	-	-	-
6841.2	Millora de la competitivitat de les explotacions agràries	OE2	41.280	96.000	-	-	-
6871	Inversions no productives al medi natural	OE6	3.440	8.000	-	-	-
6881.1	Sistemes agroforestals	OE4, OE5, OE6	638	1.485	-	-	-
6881.2	Prevenició de danys forestals	OE4, OE5, OE6	2.695	6.268	-	-	-
6881.3	Restauració de danys forestals	OE4, OE5, OE6	504	1.171	-	-	-
6881.4	Actuacions silvícoles amb objectius ambientals	OE4, OE5, OE6	6.483	15.076	-	-	-
6883	Inversions forestals productives	OE8	2.580	6.000	-	-	-
7132	Cooperació per a la promoció dels productes agrícoles i alimentaris en règims de qualitat	OE3, OE 9	2.580	6.000	-	-	-
6961.1	Primera instal·lació de persones joves agricultores	OE7, OE8	21.500	50.000	-	-	-
7119	LEADER (Implementació EDLP)	OE8	19.350	45.000	1.350	3.125	6,9
7161	Cooperació per a la innovació	OT	6.450	15.000	63	147	1,0
7165	Cooperació per al medi ambient en la gestió de l'aigua dels arrossars	OE4, OE5, OE6	2.150	5.000	116	270	5,4
7201	Activitats demostratives	OE2, OE4, OE6, OE8, OE9, OT	2.365	5.500	-	-	-
7202	Assessorament	OE2, OE4, OE6, OE8, OT	2.365	5.500	-	-	-
	Assistència tècnica	-	4.266	9.921	-	-	-
Totals			222.740	518.000	27.131	63.081	12,2

Font: Departament d'Agricultura, Ramadera, Pesca i Alimentació.

9.2.5. Cooperació Territorial Europea

La Cooperació Territorial Europea (CTE), més coneguda com a Interreg, és un dels dos objectius de la política de cohesió i proporciona un marc per a la implementació d'accions conjuntes i l'intercanvi de polítiques entre els actors nacionals, regionals i locals dels diferents estats membres. L'objectiu general

de la cooperació territorial europea és promoure un desenvolupament econòmic, social i territorial harmònic de la Unió en conjunt. Interreg està construït al voltant de tres eixos de cooperació: transfronterera (INTERREG A), transnacional (INTERREG B) i interregional (INTERREG C).

El període actual 2021-2027 constitueix la sisena generació de suport al finançament de projectes de cooperació europeus, i per això se'ls anomena "INTERREG VI". Els programes en què participa Catalunya són:

- Cooperació transfronterera-Interreg A: Programa Espanya-França-Andorra (POCTEFA).
- Cooperació transnacional-Interreg B: Programa del Mediterrani (Euro-MED) i Programa del Sudoest europeu (SUDOE).
- Cooperació interregional-Interreg C: Interreg Europe, Interact, URBACT i ESPON.
- Cooperació fora de la UE: Programa de la Conca Mediterrània de l'Instrument de veïnatge europeu (NEXT MED).

Programa Espanya-França-Andorra (POCTEFA) 2021-2027

El programa POCTEFA 2021-2027 (abreviatura de Programa Operatiu de Cooperació Territorial Interreg VI-A Espanya-França-Andorra) fomenta el desenvolupament sostenible i reforça la integració econòmica i social del territori fronterer que comparteixen Espanya, França i Andorra. El programa ofereix noves oportunitats de cooperació entre institucions i agents d'ambdós costats dels Pirineus, de les quals es beneficien els habitants del territori.

La Comissió Europea va aprovar el programa el 23 de novembre de 2022. El cost total subvencionable és de 374 milions d'euros i la dotació financera de la subvenció del FEDER és de 243 milions d'euros (132 milions d'euros corresponents a França i 111 milions d'euros a Espanya). La taxa de cofinançament dels projectes que s'aprovin serà d'un màxim del 65% del cost total elegible.

En el marc de la primera convocatòria clàssica de projectes, publicada el 2023, es van aprovar 83 projectes per un import FEDER atorgat de 93 milions d'euros. 51 d'aquests projectes tenen participació catalana, sent cap de fila en 23 i l'import FEDER atorgat als socis catalans és de 17 milions d'euros.

La segona convocatòria clàssica de projectes, publicada el 2025, ha comptat amb una dotació econòmica que assolía els 77 milions d'euros de FEDER. S'hi han presentat 111 projectes, dels quals 56 compten amb participació catalana.

La primera convocatòria de projectes de l'Àrea Funcional de l'Espai Català Transfronterer (EsCaT) es va aprovar el 22 de novembre de 2024. Els 4 projectes aprovats compten amb participació catalana per un FEDER de 2

milions d'euros. La segona convocatòria de projectes de l'EsCaT, destinada a petits projectes, es va tancar el 4 de juliol de 2025 amb 11 candidatures, totes elles amb participació catalana, i una dotació d'1 milions d'euros de FEDER. La primera convocatòria de projectes de l'Àrea Funcional Litoral Est (AFLE) es va aprovar, definitivament, el 17 de març de 2025. Els 5 projectes programats compten amb participació catalana, assolint un FEDER de prop de 3 milions d'euros. L'única convocatòria de projectes de l'Àrea Funcional de Muntanya Est (AFME) es va aprovar, provisionalment, el 25 de juliol de 2025. Els 6 projectes aprovats compten amb participació catalana per un FEDER de 6 milions d'euros.

Programa Euro-MED 2021-2027

El programa Euro-MED (abreviatura de Programa de Cooperació Interreg VI-B Mediterrània), que va aprovar la Comissió Europea el 31 de maig de 2022, té com a objectiu fer la regió mediterrània "més intel·ligent", "més verda" i millorar la governança entre els seus grups d'interès. El programa facilita la interacció entre 69 regions de deu estats membres de la Unió Europea i quatre països beneficiaris de l'Instrument d'Ajut a la Preadhesió (IAP), de la riba nord de la Mediterrània amb l'objectiu comú d'aconseguir una societat climàticament neutra i resilient en benefici dels seus ciutadans.

El programa té una dotació de 294 milions d'euros. La taxa de cofinançament dels projectes amb un soci de l'Estat espanyol és, com a màxim, del 80% del cost total elegible.

En el marc de la primera convocatòria d'aquest programa, publicada el 2022 es van programar 4 projectes, tots els quals compten amb socis catalans, sent cap de fila en 2. L'import FEDER atorgat als socis catalans és de 4 milions d'euros.

Durant la segona convocatòria de projectes, publicada el 2022, es van programar 56 projectes, dels quals 18 compten amb socis catalans, sent cap de fila en 4. L'import FEDER atorgat als socis catalans és de 4 milions d'euros.

A la tercera convocatòria de projectes, publicada el 2022, es van programar 4 projectes, dels quals 4 compten amb socis catalans. L'import FEDER atorgat als socis catalans és de 2 milions d'euros.

En la quarta convocatòria de projectes, publicada el 2024, es van programar 23 projectes, dels quals 7 compten amb socis catalans, amb un import FEDER de més de 2 milions d'euros.

En la cinquena convocatòria de projectes, publicada el 2025, es van programar 9 projectes, dels quals 2 compten amb socis catalans, amb un import FEDER de prop d'1 milió d'euros. A hores d'ara, són 35 els projectes en execució, amb participació catalana, per un FEDER de 19 milions d'euros.

Programa SUDOE 2021-2027

El programa SUDOE (abreviatura de Programa de Cooperació Interreg VI-B Europa Sud-occidental), té per aquest període de programació dues línies fonamentals d'actuació: per una banda, la preservació del patrimoni natural del sud-oest d'Europa i la seva adaptació al canvi climàtic i, per l'altra, l'enfortiment de la cohesió social i l'equilibri territorial i demogràfic a través del seu desenvolupament endogen.

El programa va ser aprovat per la Comissió Europea el 1 de desembre de 2023 amb una inversió total de 154,2 milions d'euros i una subvenció FEDER de 115,7 milions d'euros. Igual que en el cas del programa Euro-MED, no hi ha una assignació de recursos predeterminada per comunitats autònomes. La taxa de cofinançament dels projectes amb un soci de l'Estat espanyol serà, com a màxim, del 75% del cost total elegible.

En el marc de la primera convocatòria, publicada al 2023, es van aprovar 34 projectes dels quals 17 compten amb socis catalans, sent cap de fila en 3 i amb un import FEDER pels socis catalans de 5 milions d'euros.

En el marc de la segona convocatòria de projectes, publicada el 2024, s'han aprovat 42 projectes dels quals 11 compten amb socis catalans, amb un import FEDER de més de 2 milions d'euros. A hores d'ara, són 28 els projectes en execució, amb participació catalana i 7 milions d'euros de FEDER.

Programa Interreg Europe

El programa Interreg Europe facilita la connexió entre les autoritats regionals i locals dels 27 països de la Unió Europea, Noruega i Suïssa i, té per objectiu permetre que les autoritats públiques i altres organitzacions rellevants aprenguin de manera activa de l'experiència d'altres regions. Aquest és un procés d'aprenentatge que implica identificar, analitzar i transferir bones pràctiques amb l'objectiu de millorar els instruments de la política de desenvolupament regional i, en definitiva oferir solucions que beneficiïn tots els ciutadans.

La Comissió Europea va aprovar el programa el juny de 2022. La dotació financera de la subvenció del FEDER és de 379 milions d'euros. L'Interreg Europe, com a programa de Cooperació interregional, no té una assignació prèvia per estats. La taxa de cofinançament dels projectes amb un soci de l'Estat espanyol dependrà del tipus d'entitat i serà, com a màxim, d'un 80% del cost total elegible per a les autoritats públiques o equivalents i, com a màxim, d'un 70% del cost total elegible per a les entitats privades sense ànim de lucre.

En el marc de la segona convocatòria de projectes, aprovada el juny de 2023, es van seleccionar 78 projectes dels quals 9 compten amb socis catalans, amb un import FEDER pels socis catalans de 2 milions d'euros.

La tercera convocatòria de projectes es va aprovar el desembre de 2024; dels 113 projectes aprovats, 17 tenen participació catalana, per un FEDER de més de 3 milions d'euros. Amb aquesta darrera convocatòria ja són 35 els projectes que compten amb socis catalans, sumant més de 7 milions d'euros de FEDER.

URBAN IV 2021-2027

Per al període 2021-2027, URBACT IV es basa en el llegat dels programes passats i inclou encara més oportunitats perquè les ciutats facin canvis positius. El programa actual integra les prioritats transversals de la UE de l'elaboració de polítiques digitals, verds i d'igualtat de gènere a les seves activitats.

El programa està cofinançat pel FEDER amb un pressupost de 80 milions d'euros, per l'Instrument d'ajuda de preadhesió amb un pressupost de 5 milions d'euros i per l'Instrument de Veïnatge, Desenvolupament i Cooperació Internacional, amb un pressupost de 2 milions d'euros.

ESPON 2030

El programa de cooperació ESPON 2030, va ser aprovat el 6 de juliol de 2022 per la Comissió Europea i està finançat pels fons FEDER (contribució de 60 milions d'euros). Els 27 estats membres de la UE i els 4 estats socis (Islàndia, Liechtenstein, Noruega i Suïssa) participen en el programa ESPON i contribueixen al seu cofinançament.

ESPON és un programa finançat per la UE que uneix la recerca amb les polítiques, per donar suport a les polítiques de desenvolupament de la Unió Europea, i en particular a la política de cohesió, amb fets i proves. L'objectiu és ajudar les autoritats públiques a comparar la seva regió o ciutat, identificar nous reptes i potencials i configurar polítiques de desenvolupament reeixides per al futur.

INTERACT 2021-2027

INTERACT IV és el programa europeu creat especialment per ajudar els programes de Cooperació Territorial Europea (CTE) i altres actors de cooperació. La missió d'Interact és la d'oferir suport i assessorament a les autoritats de gestió, autoritats d'auditoria i administració i controladors de primer nivell dels programes de CTE. En el període 2021-2027 s'afegeixen nous punts focals per donar suport a Interreg, especialment al voltant dels 5 objectius polítics i dels 2 objectius específics d'Interreg.

Programa NEXT MED 2021-2027

El programa té com a objectiu contribuir al desenvolupament intel·ligent, sostenible i equitatiu per a tothom a la conca mediterrània donant suport a una cooperació equilibrada, sostenible i a gran escala i una governança multinivell. La missió del programa és finançar projectes de cooperació que responguin a reptes socioeconòmics, ambientals i de governança comuns a nivell mediterrani com ara l'adopció de tecnologies avançades, la competitivitat de les pimes i la creació d'ocupació, l'eficiència energètica, la gestió sostenible de l'aigua, l'adaptació al canvi climàtic, la transició cap a una economia circular i eficient amb els recursos, l'educació i la formació, la sanitat, etc.

La Comissió Europea va aprovar el programa el 12 de desembre de 2022. La dotació financera de la subvenció del FEDER és de 253 milions d'euros.

9.3. Els fons Next Generation EU

Al Marc Financer Plurianual per al període 2021-2027 s'hi ha afegit temporalment el programa de finançament públic Next Generation EU que pretén dotar als estats membres de la UE de recursos addicionals per fer front a la crisi econòmica derivada de la pandèmia de la COVID-19. El programa temporal està dotat amb més de 800.000 milions d'euros a preus corrents (750.000 milions d'euros a preus de 2018), aproximadament un 5% del PIB total de la Unió Europea i afectarà el pressupost en particular durant el període 2021-2023.

El programa Next Generation EU està previst que s'executi entre els anys 2021 i 2026 i engloba diferents fons: el Mecanisme de Recuperació i Resiliència (MRR), REACT-UE, Fons de Transició Justa, Desenvolupament Rural, InvestEU, Horizon Europe i RescEU. El fons principal és el MRR, que comptabilitza un 90% del total de la partida pressupostària a nivell comunitari. El segueix el fons REACT-UE, que comptabilitza un 6,3% del total del programa i que té la particularitat que totes les actuacions han d'estar finalitzades l'any 2023, d'acord amb la normativa aplicable al fons FEDER 14-20.

Quadre 9.3.1

Distribució dels fons Next Generation EU per programes

Milions d'euros en preus corrents

Fons	Total	%
Mecanisme de Recuperació i Resiliència (MRR)	723.800	90,0
dels quals subvencions	338.000	42,0
dels quals préstecs	385.800	48,0
REACT-UE	50.600	6,3
Fons de Transició Justa	10.900	1,4
Desenvolupament Rural	8.100	1,0
InvestEU	6.100	0,8
Horizon Europe	5.400	0,7
RescEU	2.000	0,2
Total	806.900	100,0

Font: Comissió Europea.

En el marc del Pla de recuperació per a Europa, Catalunya es proposa transformar els reptes derivats de la crisi generada per la COVID-19 en una oportunitat per impulsar la transició ecològica i la transformació digital. L'objectiu és afrontar els reptes actuals i promoure que el país esdevingui més verd, més digital i més resiliència.

9.3.1. REACT-UE

Els recursos REACT-UE es van incorporar al PO FEDER 14-20 a través d'un nou eix i de nous objectius temàtics i s'han programat entre les anualitats 2020, 2021, 2022 i 2023. Tot i que es regeixen per la mateixa normativa que els recursos FEDER 14-20, a diferència d'aquests, els fons REACT-UE tenen la particularitat que cofinancen el 100% de les operacions (en comptes del 50%).

Quadre 9.3.2

Estat de programació i execució dels recursos REACT-UE FEDER (30/09/2025)

Milers d'euros i %

Objectius específics	Recursos assignats	Total certificat 31/09/2025	% Recursos previsió de tancament
OE 20.1.1. Productes i serveis per a serveis de salut	305.610	567.355	185,6
OE 20.1.2. Suport a les inversions que contribueixin a la transició cap a una economia digital	200.000	126.773	63,4
OE 20.1.3. Suport a les inversions que contribueixin a la transició cap a una economia verda	75.000	50.339	67,1
OE 20.1.5. Suport a les inversions en infraestructures que prestin serveis bàsics als ciutadans	426.736	320.233	75,0
Assistència tècnica	16.125	16.125	100,0
Total	1.023.471	1.080.825	105,6

Font: Departament d'Economia i Finances.

Els recursos de l'objectiu 20.1.1. s'han destinat a finançar la despesa sanitària derivada de la pandèmia per tal d'oferir una correcta prestació assistencial als pacients afectats per la COVID-19, incloent-hi, entre d'altres, despeses d'equipament sanitari, material de proves, equips de protecció personal i instal·lacions de reforç.

Gràcies als fons REACT-UE, la Generalitat de Catalunya recuperarà 300 milions d'euros invertits durant el 2021, destinats a donar resposta a la crisi sanitària, amb el finançament de les estades hospitalàries per COVID-19 de diferents centres sanitaris d'arreu de Catalunya.

Per la seva banda, les actuacions emmarcades a l'objectiu 20.1.2. se centren en acabar el desplegament de la fibra òptica per tot el territori per disposar d'una infraestructura pròpia que asseguri la connectivitat d'alta capacitat a tots els serveis públics digitals de la Generalitat de Catalunya. A més, també s'ha finançat la T-mobilitat, que ha de permetre la implantació del Sistema d'Integració Tarifària en el conjunt del territori, de tal manera que l'usuari tingui possibilitat de fer intercanvis modals abonant un únic pagament integrat.

L'objectiu específic 20.1.4. s'ha centrat en inversions per millorar i fomentar la mobilitat sostenible, destacant especialment la creació del nou carril bus i via ciclista a la carretera C-245 entre Castelldefels i Cornellà de Llobregat,

reconvertint l'antiga carretera en un veritable espai urbà i metropolità que unirà els municipis de Cornellà de Llobregat, Sant Boi de Llobregat, Viladecans, Gavà i Castelldefels, on viuen en total més de 350.000 persones. A part de l'obra de la C-245 també es finançaran nous trams de vies ciclistes i per a vianants en entorns interurbans per millorar les comunicacions entre diferents nuclis de població de ciutats o d'àrees funcionals urbanes.

Finalment, l'objectiu 20.1.5. integra les inversions en educació i en salut. En l'àmbit educatiu destaca la rehabilitació i reformes en centres educatius del Departament d'Educació i Formació Professional per valor de més 344 milions d'euros, dedicats a optimitzar les prestacions dels edificis dels centres educatius al llarg de la seva vida útil, programant la substitució i millora dels elements constructius d'obra o de les instal·lacions que a causa del temps es consideren obsoletes per tal d'adequar-les als estàndards europeus de sostenibilitat energètica.

En l'àmbit sanitari, s'ha invertit, entre d'altres, en l'ampliació del bloc quirúrgic de l'Hospital Universitari Germans Trias i Pujol per ampliar la capacitat de l'hospital amb 5 quiròfans, 8 llits de crítics i 8 de semicrítics; en la reforma i millora de les infraestructures sanitàries de l'Hospital del Mar de Barcelona amb la posada en funcionament de 6 unitats d'hospitalització i una nova àrea d'urgències de més de 4.000m² a l'Edifici B2; en l'edifici polivalent a l'Hospital General de Granollers per donar resposta sense comprometre amb tanta rapidesa els espais i l'activitat ordinària per increment dels pacients COVID-19; i en el manteniment d'una xarxa d'equipaments que aproxima els serveis al ciutadà i en facilita l'accessibilitat i la seva capacitat de resolució dels problemes de salut gràcies a la inversió en les infraestructures del Servei d'Emergències Mèdiques (SEM) i ampliacions de Centres d'Atenció Primària (CAP).

En el cas del FSE, el PO 2014-2020 de Catalunya ha rebut una aportació de 682 milions d'euros provinents del REACT-UE, que a mitjans de l'any 2025 ja s'han executat gairebé totalment.

Quadre 9.3.3

Distribució recursos REACT-FSE

Milers d'euros

Eixos prioritaris	Programació 2014-2020		Execució 30/06/2025			% Aportació FSE s/total
	Despesa Total	Aportació FSE 100% - 50%	Despesa Total	Subvenció FSE	% s/total	
Eix R: Fomentar la reparació de la crisi en el context de la pandèmia COVID-19 i les seves conseqüències socials i preparar una recuperació ecològica, digital i resistent de l'economia	669.277	669.277	650.464	650.464	97,2	97,2
Eix R-AT: Assistència tècnica REACT-UE	26.246	13.123	25.040	13.123	95,4	100,0
Total	695.523	682.400	675.504	663.587	97,1	97,2

Font: Departament d'Empresa i Treball, SOC.

9.3.2. Mecanisme de Recuperació i Resiliència (MRR)

El Mecanisme de Recuperació i Resiliència (MRR), el principal fons del programa Next Generation EU, és un fons que es va dissenyar per dotar a les economies dels estats membres de la UE de recursos per tenir una recuperació postpandèmica més ràpida i menys traumàtica, a través d'inversions i reformes estructurals alineades amb les prioritats de la Comissió Europea: la transició cap a una economia verda, la digitalització i la cohesió social. Tant el disseny dels programes com la seva execució té un horitzó temporal de cinc anys, ja que està previst que els fons s'executin entre els anys 2021 i 2026.

L'assignació i execució d'aquests fons són lleugerament diferents a les del marc financer plurianual 2021-2027. En el cas de l'MRR, l'Estat és qui rep l'encàrrec de gestió dels fons, amb unes fites i objectius per aconseguir, i decideix com els executa. Els diferents ministeris poden decidir llançar convocatòries o licitacions a nivell estatal, fer assignacions directes a entitats o transferir aquests fons a les diferents comunitats autònomes, a través de les conferències sectorials, perquè siguin elles les que, a través dels diferents instruments com convocatòries o licitacions, assolixin les fites i objectius que l'Estat els ha encomanat.

Dels 723.800 milions d'euros posats a disposició dels estats membres de la UE en el marc de l'MRR, a l'Estat espanyol n'hi van correspondre 163.014 milions: 79.854 en forma de transferència i 83.160 en forma de préstec. Mitjançant el Pla de Recuperació, Transformació i Resiliència (PRTR) de juny del 2021, l'Estat va establir les fites i objectius a aconseguir amb els primers 69.500 milions d'euros en forma de transferència. Addicionalment, el 2 d'octubre de 2023, la Comissió Europea va aprovar l'Addenda d'ampliació del PRTR, per mobilitzar el total de l'import assignat a Espanya: 7.700 milions d'euros de transferències addicionals, 84.000 milions d'euros en préstecs i gairebé 2.600 milions d'euros procedents del programa REPowerEU.

Amb xifres de la IGAE, fins a data 31 de juliol de 2025, el total de fons autoritzats corresponents a l'MRR totalitzava 118.601 milions d'euros (95.054 milions d'euros en forma de transferències i 23.547 milions d'euros en forma de préstecs), dels quals se n'havien compromès 104.264 milions d'euros. Les obligacions reconegudes netes que emanen d'aquests compromisos arriben als 86.435 milions d'euros a la mateixa data, 71.638 milions d'euros en forma de transferències i 14.796 milions d'euros en forma de préstecs.

Quadre 9.3.4

Recursos assignats provinents del MRR a data 30/07/2025

Milions d'euros

Ens	2021	2022	2023	2024	2025	Total
Total MRR UE	723.800	-	-	-	-	723.800
Estat total (transferències + préstecs)	69.512	-	93.502	-	-	163.014
Estat (transferències)	69.512	-	10.342	-	-	79.854
Obligacions reconegudes (transferències)	20.007	19.535	18.641	11.264	2.191	71.638
Assignat a les CA*	9.986	9.479	5.755	3.360	526	29.106
Assignat a la Generalitat	1.548	1.345	877	294	7	4.071
Assignat Generalitat / distribuït a CA (%)	15,5%	14,2%	15,2%	8,8%	1,3%	14,0%

Font: Comissió Europea, PGE, Programa d'Estabilitat 2023-2026 i Generalitat de Catalunya.

* Dades a 30/06/2025.

Dels 71.638 milions d'euros comptabilitzats com a obligacions reconegudes en forma de transferències a nivell estatal entre 2021 i 2025, segons càlculs de la Generalitat 29.106 milions han estat distribuïts a les comunitats autònomes per dur a terme les diferents actuacions encomanades per part de l'Estat. En el cas de Catalunya, 13 departaments de la Generalitat han rebut assignacions per import de 4.071,2 milions d'euros. Aquesta assignació de fons a Catalunya representa un 14,0% del total assignat a les comunitats autònomes.

L'import assignat procedent dels fons MRR s'ha distribuït entre 13 departaments de la Generalitat, d'acord amb les conferències sectorials que s'han celebrat. Territori ha rebut 1.9364 milions d'euros (47,6% del total), mentre que Educació ha rebut de 559 milions d'euros (un 13,7%), seguit d'Empresa i Treball (516 milions, 12,7% del total) i Drets Socials (430 milions, 10,6% del total).

Quadre 9.3.5

Assignacions de fons MRR per Departaments

Milers d'euros

Departaments	2021	2022	2023	2024	2025	Total	% total
Agricultura, Ramaderia, Pesca i Alimentació	19.094.114	30.243.293	29.787.657	938.004	-	80.063	2,0
Cultura	8.995.092	11.801.598	3.030.231	-	-	23.827	0,6
Drets Socials	110.301.334	142.285.080	177.895.916	-	-	430.482	10,6
Economia	78.705.600	-	-	-	-	78.706	1,9
Educació	244.048.128	194.477.949	112.576.345	8.125.000	-	559.227	13,7
Empresa i Treball	184.355.177	171.144.319	160.741.825	-	-	516.241	12,7
Esports	8.522.151	7.408.052	2.277.962	-	-	18.208	0,5
Igualtat i Feminismes	2.350.938	4.611.278	2.089.768	-	-	9.052	0,2
Justícia	12.625.741	28.465.312	1.250.692	-	-	42.342	1,0
Presidència	60.782.546	44.289.635	15.200.415	6.054.000	-	126.327	3,1
Recerca i Universitats	41.070.542	31.825.046	16.350.168	-	-	89.246	2,2
Salut	53.312.905	55.360.892	51.942.555	-	-	160.616	3,9
Territori	723.903.109	623.166.705	304.357.234	278.891.543	6.629.500	1.936.948	47,6
Total	1.548.067.377	1.345.079.159	877.500.768	294.008.547	6.629.500	4.071.285	100,00

Font: Departament d'Economia i Finances.

Les xifres de l'any 2025 són provisionals.

Del total assignat (4.071 milions d'euros), a 31 de juliol de 2025 se n'han ingressat 4.042, un 99,29% del total. D'aquest import, la Generalitat ha mobilitzat fons a través de convocatòries, licitacions i transferències directes per un import de 3.953 milions d'euros, un 97,8% del total.

Aquests recursos assignats per dur a terme les actuacions encomanades per l'Estat a través de les conferències sectorials s'han distribuït a diferents polítiques i línies de finançament. Les polítiques que han rebut un volum d'assignacions més elevat són les relacionades amb la rehabilitació d'entorns residencials i construcció d'habitatges de lloguer social en el marc del component 02 "Pla de rehabilitació d'habitatge i regeneració urbana" (815 milions, un 20% del total). El Pla MOVES, les zones de baixes emissions i la modernització del transport també són actuacions que han rebut recursos significants dins el component C01 "Mobilitat sostenible i connectada en entorns urbans i metropolitans" (508 milions, un 12,5%).

Les polítiques en l'àmbit de les cures i inclusió també han rebut assignacions importants, en concret actuacions per a nous equipaments i remodelació dels existents, noves tecnologies i nous models d'atenció en el marc del component C22 "Pla de xoc per a l'economia de cures i reforç en polítiques inclusives" (428 milions, un 10,5% del total), seguit de les línies d'ajuts a la implementació d'energies renovables i instal·lacions d'autoconsum dins el component C07 "Desplegament i integració d'energies renovables" (291 milions, un 7,15% del total).

En paral·lel, també han arribat a Catalunya fons provinents de l'MRR distribuïts directament des de l'Estat a través de concessions directes a entitats catalanes, a partir de la resolució de convocatòries estatals i mitjançant licitacions que tenen el lloc d'execució Catalunya.

Quant a concessions directes, segons dades de la Generalitat, l'Estat ha transferit a entitats i ens locals de Catalunya 456,3 milions d'euros fins a 31 de juliol de 2025. Els grans beneficiaris han estat universitats i centres de recerca.

Pel que fa a les convocatòries estatals, segons dades de la Generalitat, fins a juliol de 2025 l'Estat ha resolt 319 convocatòries per valor de 23.230,8 milions d'euros, dels quals 22.629 milions d'euros es poden territorialitzar, és a dir, es pot atribuir l'import a un municipi concret. D'aquests, 4.058 milions d'euros, un 17,9%, han estat absorbits per empreses, corporacions locals, centres de recerca i formació, altres entitats del sector públic, entitats sense ànim de lucre, autònoms i particulars de Catalunya.

Finalment, segons dades de la Generalitat, l'Estat i els seus organismes han publicat licitacions finançades amb fons MRR amb lloc d'execució Catalunya per valor de 1.189,7 milions d'euros, dels quals n'ha adjudicat 958 milions.

En total, a data 31 de juliol de 2025, els recursos MRR que han arribat a Catalunya són 9.543 milions d'euros, dels quals 4.071 milions d'euros han estat

transferits a la Generalitat i la resta (5.472 milions d'euros) han estat executats directament per l'Administració de l'Estat. Per instrument i per anualitat, es divideixen de la següent manera:

Quadre 9.3.6

Recursos MRR a Catalunya

Milions d'euros

Instrument	2021	2022	2023	2024	2025	Total
Assignacions a la Generalitat de Catalunya	1.548	1.345	878	294	7	4.071
Concessions directes estatals a entitats i ens locals de Catalunya	161	138	101	21	35	456
Beneficiaris catalans de resolucions de convocatòries estatals	255	1.102	1.485	777	439	4.058
Adjudicacions de licitacions de l'Estat a Catalunya	267*	355	166	150	20	958
Total	2.231	2.940	2.630	1.243	500	9.544

Font: Departament d'Economia i Finances.

Les xifres de l'any 2025 són provisionals.

*Inclou actuacions anteriors a 2021 que posteriorment han estat finançades amb MRR.

ANNEX 1.
LA BALANÇA FISCAL DE CATALUNYA AMB
L'ADMINISTRACIÓ CENTRAL

Introducció

La balança fiscal de Catalunya amb el sector públic central s'obté a partir de la diferència entre la despesa que el sector públic central realitza en aquest territori i el volum d'ingressos detrets de Catalunya per finançar el conjunt de la despesa pública central.

Quan en un territori els recursos aportats superen les despeses que s'hi destinen, el signe del saldo dels fluxos fiscals originats pel Govern central en aquest territori és negatiu, és a dir, hi ha una sortida neta de recursos fiscals (dèficit fiscal). En el cas contrari, quan les despeses rebudes superen els ingressos aportats, existeix un superàvit fiscal.

En el present document es presenta, en primer lloc, la metodologia emprada per al càlcul de la balança fiscal de l'any 2022, en segon lloc, se'n mostren els seus resultats tant pel mètode del flux monetari com el de la càrrega-benefici, comparats amb els de 2021.

Metodologia

La metodologia de càlcul de les balances fiscals que se segueix, correspon a l'aprovada pel Grup de Treball per al càlcul de les balances fiscals de Catalunya amb l'Administració central, que va ser constituït pel govern el 30 de juliol de 2013.

La disponibilitat de dades de territorialització de la despesa de l'Administració general de l'Estat i dels organismes autònoms i altres entitats ha sigut menor en els darrers anys que en el passat. Tanmateix, per als exercicis 2021 i 2022, l'Institut d'Estudis Fiscals, dependent del ministeri d'Hisenda, ha publicat informació sobre la territorialització d'aquestes despeses, amb més detall per a l'any 2022 que per al 2021. En conseqüència, per al càlcul de la balança fiscal de l'any 2022 es parteix d'aquesta territorialització, la qual es complementa amb la identificació de la localització geogràfica de determinades aplicacions pressupostàries, amb la localització del repartiment territorial de determinades transferències i amb les estimacions a partir de diversos indicadors, per realitzar la imputació d'aquestes despeses a Catalunya, sobretot per al càlcul segons mètode del flux monetari. En la resta d'àmbits de despeses i ingressos les fonts d'informació sobre territorialització han sigut les mateixes des de fa molts anys i, per tant, s'han pogut aplicar els mateixos criteris metodològics.

Els resultats que es presenten s'han calculat seguint l'enfocament del principi del flux monetari i el de la incidència càrrega-benefici. La utilització d'un o altre és adequada segons l'objectiu de l'anàlisi que es vulgui fer: l'enfocament del flux monetari vol mesurar l'impacte econòmic generat per l'activitat del sector públic en un territori, mentre que l'enfocament de la incidència càrrega-benefici intenta calcular l'impacte de l'actuació del sector públic central sobre el benestar dels individus residents en un territori.

A grans trets, segons el mètode del flux monetari, els ingressos s'imputen al territori on es localitza la capacitat econòmica sotmesa a gravamen i la despesa s'atribueix al territori on es realitza. Pel mètode de la incidència càrrega-benefici, els ingressos s'imputen al territori on resideixen les persones que finalment suporten la càrrega tributària i l'assignació de la despesa es fa al territori on resideix el beneficiari. Cal destacar que el mètode del flux monetari és el més adient per valorar la influència que l'actuació del sector públic té sobre el producte interior brut d'un territori; en canvi, el criteri de la incidència càrrega-benefici és el més adequat per analitzar l'acció del sector públic en termes de repartiment territorial de la contribució al finançament i de la utilitat produïda per l'activitat del sector públic.

Abans d'exposar detalls de la metodologia aplicada, cal tenir present que no s'han inclòs els imports procedents del Pla de Recuperació Transició i Resiliència corresponents al fons del Mecanisme de Recuperació i Resiliència, els quals consten en els pressupostos generals de l'Estat a partir del 2021 i en els anys posteriors a l'impacte de la Covid-19. El motiu de la seva exclusió és que són uns recursos extraordinaris per a aquests anys i s'ha optat per mantenir així la sèrie de resultats de la balança fiscal homogènia.

En l'àmbit de l'enfocament de la incidència càrrega-benefici, la despesa de l'Estat s'ha imputat per programes i segons diversos indicadors en funció de quin es considera que és el repartiment dels beneficis entre comunitats autònomes de cada política. Entre els indicadors utilitzats predomina la població relativa.

El darrer aspecte metodològic rellevant a l'hora de computar els saldos fiscals dels territoris respecte a l'Administració central és l'impacte del dèficit o superàvit del sector públic central en la distribució territorial dels ingressos i les despeses.

Si no es neutralitzen aquests impactes es poden extreure conclusions errònies; així per exemple, en cas de dèficit públic es podria donar el resultat que tots els territoris tinguessin un saldo fiscal positiu i, a la inversa, en cas de superàvit, que tots els territoris tinguessin dèficit fiscal. Evidentment, uns resultats com aquests no permetrien analitzar els fluxos interterritorials que es produeixen entre territoris a través de l'acció del sector públic central. El càlcul de la balança fiscal es presenta, per tant, neutralitzant la situació financera del sector públic central; és a dir, simulant un equilibri entre els seus ingressos i despeses.

Resultats

El resultat del càlcul de la balança fiscal queda recollit principalment per dos percentatges: el d'ingressos que Catalunya aporta a l'Administració central i el de despesa que l'Administració central realitza a Catalunya.

Segons el flux monetari, els ingressos aportats per Catalunya l'any 2022 representen el 19,3% del total considerat, una dècima més que l'any 2021. Les despeses rebudes representen el 14%, quatre dècimes més que l'any 2021.

Com a conseqüència, es produeix un diferencial de 5,3 punts percentuals del pes dels ingressos per sobre de les despeses, fet que indica que hi continua havent una situació de dèficit fiscal. Segons la incidència càrrega-benefici, els ingressos aportats per Catalunya l'any 2022 representen el 18,8% del total, una dècima menys que l'any 2021. Les despeses rebudes representen el 15,2%, tres dècimes més que l'any 2021. Com a conseqüència, es produeix un diferencial de 3,6 punts percentuals del pes dels ingressos per sobre de les despeses.

Així, segons el flux monetari es constata que els ingressos aportats tenen un pes superior al del PIB de Catalunya respecte al global de l'estat (18,8%) i les despeses, un pes inferior al de la població (16,3%).

Si s'exclouen les operacions de la Seguretat Social, que per les seves característiques són despeses no discrecionals, el diferencial entre el pes dels ingressos aportats i les despeses rebudes s'incrementa substancialment. Així, en el cas del 2022, els ingressos, amb un 19,2%, se situen clarament per sobre del percentatge de les despeses, d'un 10,3%, amb una diferència de 8,9 punts percentuals. En el 2021, el diferencial era de 10 punts.

Segons la incidència càrrega-benefici, en els dos anys es constata que els ingressos aportats tenen un pes proper al del PIB de Catalunya respecte al global de l'estat (18,8%) i les despeses, un pes inferior al de la població (16,3%).

Si s'exclouen les operacions de la Seguretat Social, el diferencial entre el pes dels ingressos aportats i les despeses rebudes és major. Així, el 2022, els ingressos, amb un 18,8%, tenen un pes similar al del PIB, i el pes percentual de les despeses se situa en el 13%, de manera que el diferencial dels ingressos respecte a les despeses és de 5,8 punts.

Quadre A.I.1

Balança fiscal de Catalunya amb el sector públic central

% Catalunya/total

	2021	2022	2021	2022
Ingressos	19,2%	19,3%	18,9%	18,8%
Estat+OA+Empreses Públiques	19,2%	19,2%	19,1%	18,8%
Seguretat Social	19,2%	19,3%	18,8%	18,8%
Despeses	13,6%	14,0%	14,9%	15,2%
Estat+OA+Empreses Públiques	9,2%	10,3%	12,4%	13,0%
Seguretat Social	16,7%	16,7%	16,6%	16,7%

A continuació, els quadres A.I.2 i A.I.3 mostren els principals conceptes d'ingressos i de despeses de l'Administració pública central que s'imputen a Catalunya l'any 2022 en comparació amb l'any 2021.

El quadre A.I.2 presenta el desglossament dels ingressos aportats per Catalunya al sector públic central. L'any 2022 el conjunt d'aquests ingressos segons el flux monetari sumen 71.278 milions d'euros i representen el 19,3% del total, un 0,1%

més que el 2021, any en què sumaven 61.554 milions d'euros. La recuperació econòmica posterior a la pandèmia es tradueix en un fort augment dels ingressos, tant en l'any 2021 com en el 2022. En aquest últim exercici destaquen sobretot els forts increments a tot l'Estat i a Catalunya dels ingressos dels grans impostos, com són l'IRPF, l'IVA, l'impost de Societats i els impostos especials. Per als tres darrers, els ingressos de Catalunya respecte als estatals considerats guanyen pes relatiu significatiu.

Segons la càrrega fiscal suportada, l'any 2022 el conjunt dels ingressos sumen 69.526 milions d'euros i representen el 18,8% del total, un 0,1% menys que el 2021, any en què sumaven 60.714 milions d'euros.

Més enllà dels grans impostos, destaquen també els creixements en termes absoluts dels ingressos d'empreses públiques a tot l'estat (taxes d'Aena i de Ports de l'Estat) i dels ingressos de cotitzacions i també, moderadament, el creixement del pes relatiu de Catalunya en aquests ingressos.

Quadre A.I.2

Detall del resultat de la imputació territorial dels ingressos de l'Administració pública central a Catalunya

	Flux monetari				Incidència càrrega-benefici			
	2021 M€	%	2022 M€	%	2021 M€	%	2022 M€	%
Total ingressos	61.554	19,2	71.278	19,3	60.714	18,9	69.526	18,8
Ingressos Estat	29.970	19,3	36.410	19,2	29.837	19,2	35.688	18,9
IRPF	10.108	22,0	12.727	21,6	10.108	22,0	12.727	21,6
I. societats	4.975	18,4	6.417	19,9	5.375	19,9	6.411	19,8
IVA	7.294	19,6	10.008	19,8	7.294	19,6	10.008	19,8
Impostos especials	1.200	19,4	1.619	20,1	1.200	19,4	1.619	20,1
Resta	6.393	16,5	5.640	14,3	5.860	14,9	4.924	12,5
Ingressos OAI ens públics	386	15,3	427	15,7	386	15,3	427	15,7
Ingressos empreses públiques*	628	18,1	1.002	20,0	628	18,1	1.002	20,0
Ingressos SS	30.570	19,2	33.439	19,3	29.864	18,8	32.408	18,8
Ingressos per cotitzacions	30.321	19,2	33.064	19,3	29.574	18,7	32.156	18,8
Altres	249	16,4	374	19,5	290	19,0	252	18,9

* Ingressos d'explotació Aena + Ports de l'Estat.

D'acord amb el quadre A.I.3, les despeses del sector públic central rebudes a Catalunya segons el flux monetari l'any 2022 sumen 56.650 milions d'euros, xifra que representa un pes del 14% respecte del total. L'any 2021 la xifra era de 53.424 milions d'euros que suposaven un 13,6% del total. S'observa com ha crescut la despesa en aquests anys de política fiscal expansiva per fer front a la pandèmia i a la pujada dels preus de l'energia amb ajudes socials i a les empreses i també com ha guanyat pes relatiu de Catalunya com a receptora de la despesa del sector públic central. Segons el principi de càrrega-benefici l'any 2022 s'imputen 61.165 milions d'euros, un 15,2% del total. L'any 2021 la xifra era de 58.613 milions d'euros, un 14,9% del total.

Analitzant-ne la composició, s'observa com les despeses de l'Estat, imputades a Catalunya segons el principi del flux monetari, passen del 8,5% del total del 2019 al 9,6% del 2020 i el 10,2% del 2022. Aquest increment s'explica en gran part per l'impacte dels fons, línies d'ajut i aportacions addicionals de l'Estat a empreses privades i famílies per fer front als efectes de la pujada dels preus de l'energia. També per l'impacte de transferències extraordinàries en àmbits com la compensació de liquidacions negatives del finançament autonòmic, les despeses de jubilació dels mossos d'esquadra o els imports pendents de rebre de la disposició addicional tercera de l'Estatut d'Autonomia.

Les despeses de la Seguretat Social varien poc en termes relatius al llarg dels anys. Cal fer notar que aquestes últimes corresponen bàsicament a pensions i altres prestacions econòmiques, que no tenen un caràcter discrecional, és a dir, simplement es reben en funció d'on resideixen els beneficiaris de les prestacions. En termes de la incidència del benefici de les despeses, passen del 16,6% del 2021 al 16,7% del 2022.

La imputació de la inversió de les empreses públiques estatals a Catalunya segons el flux monetari se situa l'any 2022 en 548 milions d'euros, el 13,4% del conjunt del total considerat. D'acord amb el principi del benefici la xifra és de 586 milions d'euros, un 14,3% del total. És un any en què destaca la inversió realitzada per Adif en territori català.

La despesa dels organismes autònoms i altres entitats és la que presenta una variació més significativa, tant en termes absoluts per al conjunt de l'Estat com en termes relatius del percentatge d'imputació de despesa a Catalunya segons el principi del flux monetari. L'explicació la trobem en el gran increment de la despesa de la Comissió Nacional dels Mercats i Competència; més concretament en concepte de transferències de capital, que superen els 11.500 milions d'euros en l'exercici 2022. Aquestes transferències sumaven uns 3.500 milions d'euros l'any 2020 i uns 4.400 milions d'euros l'any 2021. L'increment és causat per l'aplicació de mesures de protecció dels consumidors d'energia davant de l'increment de preus de gas natural, per la flexibilització de contractes de subministrament d'electricitat per a autònoms i empreses durant l'estat d'alarma de la Covid-19 i pel creixement del finançament de costos de les empreses elèctriques destinats a foment d'energies renovables. Aquests nous imports s'imputen a Catalunya segons percentatges de consum d'energia elèctrica i de gas natural, que impliquen percentatges significativament superiors als que s'imputen tradicionalment a Catalunya per a la despesa dels organismes autònoms i altres ens segons el mètode del flux monetari.

Quadre A.I.3

Detall del resultat de la imputació territorial de les despeses de l'Administració pública central a Catalunya

	Flux monetari				Incidència càrrega-benefici			
	2021 M€	%	2022 M€	%	2021 M€	%	2022 M€	%
Total despeses	53.424	13,6	56.650	14,0	58.613	14,9	61.165	15,2
Despeses Estat	13.651	10,0	13.979	10,2	16.885	12,3	17.525	12,8
Despeses OA i ens públics	639	3,3	3.006	10,5	2.630	13,4	3.992	14,0
Inversió EP	341	10,9	548	13,4	341	10,9	586	14,3
Despeses SS	38.793	16,7	39.116	16,7	38.757	16,6	39.063	16,7
Prestacions*	38.077	16,8	38.334	16,9	38.043	16,9	38.256	16,9
Altres	716	11,1	782	11,1	713	10,6	860	12,2

* Inclou el capítol 4 de l'INSS i les entitats gestores, de les mútues d'AT i MP, del SEPE i del FOGASA. També s'hi inclou tot el programa de prestacions econòmiques del mutualisme administratiu de les mútues de funcionaris i tota la despesa de classes passives.

A l'hora de computar els saldos fiscals dels territoris respecte a l'administració central, un dels aspectes a considerar, tal com hem dit, és la influència del dèficit o superàvit del sector públic central en la distribució territorial dels ingressos i les despeses. Per poder interpretar millor els resultats dels saldos fiscals dels diferents territoris és important descomptar l'efecte de l'existència dels possibles dèficits o superàvits dels comptes públics. Si no s'exclouen aquests impactes se'n poden extreure conclusions errònies. Per aquest motiu, els resultats de la balança fiscal es presenten en termes de neutralització, simulant una igualtat entre els ingressos i les despeses del sector públic central.

En el quadre A.I.4 es mostra l'import del dèficit de les operacions considerades del sector públic central per als anys 2021 i 2022. Cal fer notar que aquesta xifra de dèficit correspon a la diferència entre els ingressos i despeses considerades en l'anàlisi de la balança fiscal i, per tant, no coincideix plenament amb el dèficit no financer de l'administració central de cada any. Passat l'impacte de la Covid-19 en les finances del sector públic central, els ingressos públics han tingut una ràpida recuperació i han seguit creixent amb el cicle favorable de creixement de l'economia. Tanmateix, l'augment de la despesa per les polítiques d'expansió fiscal que s'han dut a terme ha fet que es continuessin registrant dèficits públics, tot i que d'un import molt més reduït l'any 2022 que en els dos exercicis immediatament anteriors. Així, el dèficit de les operacions considerades en la balança fiscal de l'any 2022 és de 33.567 milions d'euros i l'any anterior era de 72.240 milions d'euros.

Quadre A.I.4

Dèficit de les operacions considerades

Milions €

	2021	2022
Ingressos	320.306	370.145
Despeses	392.546	403.712
Dèficit públic	-72.240	-33.567

A l'hora d'equilibrar els saldos pressupostaris per tal de computar monetàriament la balança fiscal es pot optar per dos ajustos. D'una banda, per la via de les despeses, és a dir, rebaixant les despeses al mateix nivell que els ingressos, i, de l'altra, per la via dels ingressos, és a dir, incrementant els ingressos fins al mateix import que les despeses. Així, l'ajust via despeses suposa reduir les despeses totals del sector públic central considerades fins a 370.145 milions d'euros l'any 2022, i l'ajust via ingressos suposa augmentar els ingressos totals del sector públic central considerats fins a 403.712 milions d'euros aquest mateix any.

L'ajust de les despeses al mateix nivell que els ingressos equival a simular que l'administració central corregeix el dèficit reduint les despeses i, per tant, la imputació a Catalunya de l'ajust es fa reduint les despeses segons el pes que representen en el total estatal. Aquesta hipòtesi té coherència amb el fet d'imputar les despeses en interessos en funció del pes de les despeses que l'Estat destina a Catalunya, ja que, de fet, aquests interessos són la càrrega del deute derivada dels successius dèficits públics.

L'ajust via ingressos al mateix nivell que les despeses equival a simular que l'Administració central corregirà el dèficit augmentant els impostos i, per tant, la imputació a Catalunya es fa incrementant proporcionalment els ingressos segons el pes que representen en el total estatal. Aquesta metodologia és coherent amb el fet de suposar que en situacions de dèficit públic, que es tradueixen en endeutament, es necessiten uns recursos extraordinaris que s'hauran de finançar en períodes posteriors mitjançant ingressos impositius. A la inversa, una situació de superàvit públic comportarà una futura reducció d'impostos.

El quadre A.I.5 presenta els resultats del càlcul de la balança fiscal amb equilibri pressupostari ajustant tant per la banda de les despeses com dels ingressos i aplicant tant el mètode del flux monetari com el de la incidència càrrega-benefici per a l'any 2022. La importància relativa del dèficit de les operacions considerades es tradueix en uns resultats divergents en calcular els saldos fiscals neutralitzant el dèficit per la via dels ingressos i per la via de les despeses, de manera que són més grans els dèficits calculats d'acord amb la primera hipòtesi que amb la segona, amb una distància més petita que en els anys anteriors de més impacte de la Covid-19, en què el dèficit de les operacions considerades era molt més gran.

Quadre A.I.5

Resultats balança fiscal de Catalunya amb el sector públic central

	2021		2022	
	M€	% s/PIB	M€	% s/PIB
Flux monetari				
Saldo equilibri ingressos	-22.013	-9,6	-21.092	-8,2
Saldo equilibri despeses	-17.962	-7,8	-19.338	-7,5
Incidència càrrega-benefici				
Saldo equilibri ingressos	-15.778	-6,9	-14.665	-5,7
Saldo equilibri despeses	-12.887	-5,6	-13.446	-5,2

Els resultats de la balança fiscal segons el mètode del flux monetari, ajustant via despeses, mostren que el dèficit fiscal l'any 2022 és de 19.338 milions d'euros, un 7,5% del PIB. L'any 2021 el dèficit fiscal calculat de la mateixa manera era de 17.962 milions d'euros, un 7,8% del PIB. Segons el mètode de la càrrega-benefici, el dèficit fiscal ajustant via despeses va ser de 13.446 milions d'euros l'any 2022, un 5,2% del PIB. L'any 2021 va ser de 12.887 milions d'euros, un 5,6% del PIB.

El quadre A.I.5 també presenta les dades del dèficit fiscal equilibrant els ingressos, que és la hipòtesi d'ajust que el Grup de treball per al càlcul de les balances fiscals considera més acceptable. En aquest cas, el dèficit fiscal de Catalunya l'any 2022 segons el flux monetari va ser de 21.092 milions d'euros, xifra que suposa un 8,2% del PIB. El dèficit fiscal del 2021 va ser de 22.013 milions d'euros, xifra que suposava un 9,6% del PIB. Segons el mètode de la càrrega-benefici, el dèficit fiscal de Catalunya l'any 2022 és de 14.665 milions d'euros, un 5,7% del PIB i el del 2021 va ser de 15.778 milions d'euros, un 6,9% del PIB.

La balança fiscal de Catalunya amb el sector públic i la seva evolució des del 1986 fins al 2022

Tal com s'ha indicat, segons la metodologia del flux monetari, el resultat de la balança fiscal de Catalunya amb el sector públic central al 2022 és de 21.023 milions d'euros i el 2021 era de 22.013 milions d'euros. Per tant, s'ha passat d'un 9,6% del PIB català a un 8,1%, segons el darrer càlcul. Aquesta xifra s'ha obtingut equilibrant els ingressos entenent que és la hipòtesi més plausible per a la neutralització.

Quadre A.I.6

La balança fiscal de Catalunya amb el sector públic central

Flux monetari

Dèficit del sector públic central neutralitzat: hipòtesi ajust ingressos

Milions €

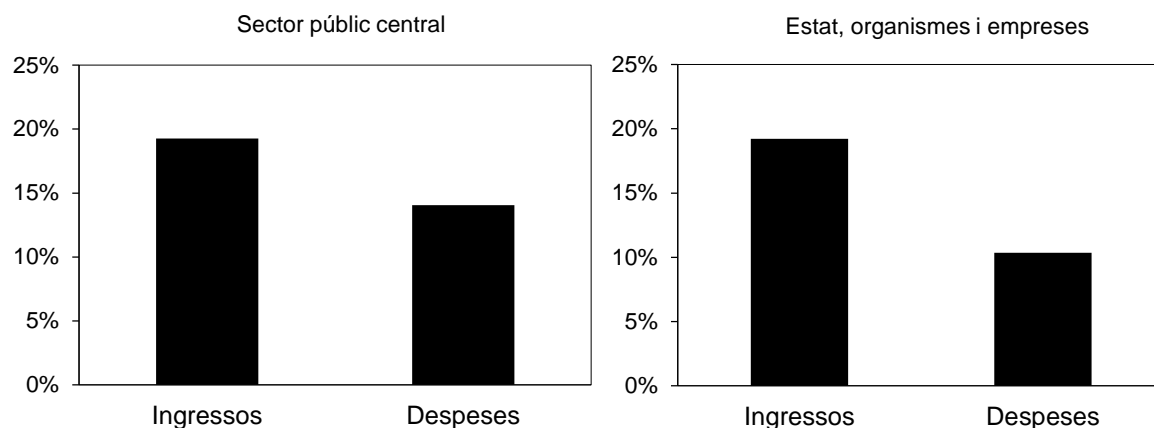
	2021	2022
Ingressos aportats per Catalunya	75.436	77.742
% Catalunya/total	19,2	19,3
Despeses rebudes a Catalunya	53.424	56.650
% Catalunya/total	13,6	14,0
Saldo	-22.013	-21.092
% s/PIB	-9,6	-8,2

El dèficit fiscal de Catalunya amb el sector públic central del 2022 és el resultat d'una aportació d'ingressos del 19,3%, i d'unes despeses rebudes del 14%. Com s'ha dit prèviament, Catalunya contribueix als ingressos en una proporció per sobre del seu pes en el PIB estatal; en canvi, rep una fracció de despesa que queda per sota del pes de la població sobre el conjunt de l'Estat.

Gràfic A.I.1

Pes dels ingressos i les despeses de Catalunya en el total

Any 2022. Flux monetari. % Catalunya sobre el total.

Aquesta diferència desfavorable entre el pes relatiu dels ingressos aportats i el de les despeses destinades a Catalunya es manté històricament, independentment de quin sigui el dèficit o superàvit pressupostari del Govern central, i és la responsable del saldo fiscal territorial negatiu de Catalunya.

Catalunya ha estat aportant de mitjana entre els anys 1986 i 2022 al voltant del 19,4% dels ingressos de l'Administració central i l'Administració de la Seguretat

Social, segons el càlcul del flux monetari. Del pressupost d'aquestes administracions, segons el mateix criteri, a Catalunya s'han rebut de mitjana el 13,9% de totes les despeses. Si s'exclouen les partides, tant d'ingressos com de despeses, que pertanyen a la Seguretat Social (que per les seves característiques són despeses no discrecionals), l'Administració general de l'Estat i els ens que en depenen han obtingut de Catalunya una mitjana d'un 19,5% del total dels seus ingressos en el període de 35 anys i hi destinen el 10,6% de les despeses.

A l'hora d'analitzar la sèrie cal tenir en compte alguns canvis metodològics al llarg dels anys, com per exemple, la inclusió de les inversions de les empreses públiques, la imputació de les despeses en interessos o la incorporació dels ingressos patrimonials.

Quadre A.I. 7

Evolució del dèficit fiscal de Catalunya amb el sector públic central

Milions €

	Flux monetari ¹	% PIB Catalunya	Incidència càrrega-benefici ¹	% PIB Catalunya
1986	-2.465	-6,8		
1987	-2.868	-7,0		
1988	-3.466	-7,5		
1989	-4.056	-7,7		
1990	-4.867	-8,3		
1991	-5.174	-8,0		
1992	-5.988	-8,6		
1993	-7.263	-10,1		
1994	-6.732	-8,8		
1995	-6.416	-7,7		
1996	-7.088	-7,9		
1997	-7.018	-7,4		
1998	-6.813	-6,8		
1999	-8.124	-7,5		
2000	-8.532	-7,2		
2001	-8.565	-6,7		
2002	-13.696	-10,1	-10.225	-7,5
2003	-13.036	-8,9	-9.576	-6,6
2004	-13.595	-8,7	-10.101	-6,4
2005	-14.186	-8,4	-10.119	-6,0
2006	-14.493	-7,9	-10.320	-5,7
2007	-15.913	-8,1	-11.136	-5,7
2008	-17.200	-8,6	-11.860	-5,9
2009	-16.409	-8,5	-11.261	-5,8
2010	-15.409	-7,9	-11.162	-5,7
2011	-15.006	-7,7	-11.087	-5,7
2012	-12.929	-6,6	-8.928	-4,6
2013	-15.602	-8,1	-11.477	-5,9
2014	-16.572	-8,4	-11.591	-5,9
2015	-16.924	-8,2	-11.818	-5,8
2016	-16.947	-8,0	-12.243	-5,7
2019 ²	-20.203	-8,5	-14.572	-6,1
2020	-20.772	-9,8	-14.060	-6,6
2021	-22.013	-9,6	-15.778	-6,9
2022	-21.092	-8,2	-14.665	-5,7
Mitjana 1986-2022		-8,1		
Mitjana 2002-2022		-8,4		-6,0
Desviació estàndard		0,9		0,6

¹ Aproximació al càlcul de la balança fiscal per la manca de dades de territorialització de les despeses de l'Estat i els organismes autònoms.

² Segons pressupost equilibrat (hipòtesi ingressos = despeses).

La sèrie correspon al càlcul de la balança fiscal amb el pressupost equilibrat ajustant els ingressos; és a dir, en cas de dèficit s'han imputat més ingressos dels reals i en cas de superàvit se n'han imputat menys. D'aquesta manera

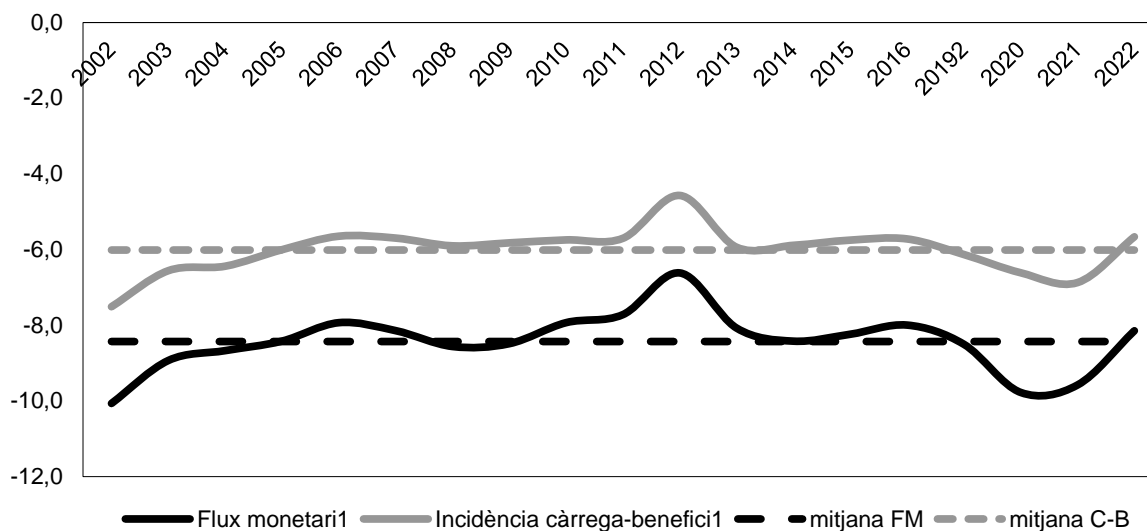
s'anul·la l'efecte de la variabilitat en la situació financera del sector públic central i permet la comparació entre els anys.

De mitjana en tot el període, el dèficit fiscal de Catalunya en el flux monetari se situa en un 8,1% del PIB i mostra una variabilitat limitada al llarg dels anys, ja que la desviació estàndard d'aquesta sèrie és només de 0,9 punts. Els màxims es produeixen l'any 1993 i el 2002 amb dèficits superiors al 10% del PIB i les xifres mínimes el 1986, el 1998 i el 2001, amb dèficits fiscals inferiors al 7% del PIB. Pel que fa al criteri de la incidència càrrega-benefici, el dèficit fiscal mitjà del període 2002-2021 és del 6% del PIB, amb una desviació estàndard de 0,6 punts.

En el gràfic 2 es visualitza aquesta sèrie de dades i permet veure que el dèficit fiscal, segons el flux monetari, se situa sempre en un interval entre el 6,7% i el 10,1% del PIB, mentre que segons la incidència càrrega benefici, se situa sempre entre el 4,6% i el 7,5% del PIB.

La perspectiva històrica de la balança fiscal permet constatar que Catalunya rep un impacte contractiu continuat en la seva economia com a resultat del dèficit fiscal que resulta de l'activitat del sector públic central.

Gràfic A.I.2
Evolució del dèficit fiscal de Catalunya.
 % PIB

**ANNEX 2.
LA CÀRREGA FINANCERA DE LA
GENERALITAT**

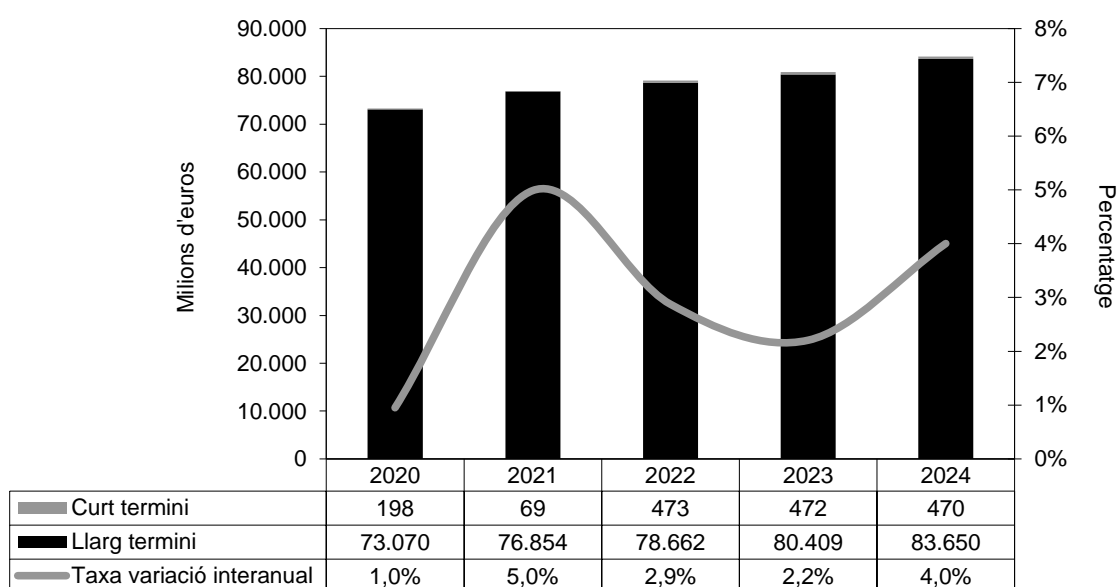
Increment del deute viu i minoració de l'import avalat

El volum de deute viu de la Generalitat de Catalunya en el tancament de 2024 es situa en 84.119 milions d'euros, dels quals 83.650 milions corresponen a deute a llarg termini. L'augment del deute de la Generalitat de Catalunya és causat, en part, pel dèficit públic i, en part, per l'absorció del deute de les empreses del sector públic, tant a través dels mecanismes de liquiditat com a través de reassignacions comptables.

El deute a llarg termini representa el 99,4% del total el 2024, com l'any anterior. El deute a curt termini és de 470 milions d'euros.

Gràfic A.II.1

Deute de la Generalitat de Catalunya

Font: Generalitat de Catalunya, Departament d'Economia i Finances.

Pel que fa al total del risc viu en avals concedits per la Generalitat, al tancament de 2024, va ser de 1.902 milions d'euros, xifra que representa una minoració del 4,9% respecte al 2023. La reducció es deu al descens d'avals concedits per la Generalitat, principalment, a les entitats de dret públic (-81 milions) i als fons de titulització d'actius (-25 milions). En canvi, s'observa un increment pel que fa als avals concedits a Societats de Participació Majoritària (+30 milions), degut a l'augment de 55 milions d'euros en els avals a Fira 2000, SA. Del total avalat, 1.835 milions corresponen a organismes i empreses públiques. Dels 37 milions restants, la majoria corresponen a fons de titulització d'actius, que provenen dels programes de garantia FTGENCAT que es van dur a terme entre 2002 i 2009, dirigits a facilitar la inversió de les petites i mitjanes empreses catalanes (pimes). En virtut d'aquests programes, la Generalitat podia avalar fins a un 80% de valors amb una qualificació mínima "AA" emesos per fons de titulització. La garantia dels bons titulitzats només podien ser préstecs amb garantia concedits

a pimes catalanes, i les entitats financeres que concedien els préstecs havien de reinvertir la liquiditat obtinguda amb la titulació en nous préstecs a pimes catalanes, que solien fer-se amb préstecs hipotecaris que tenien béns immobles residencials i comercials de primer ordre com a garantia. La ràpida amortització dels títols emesos per aquests fons està permetent que el risc viu dels avals concedits per la Generalitat disminueixi també a gran velocitat. Actualment, el risc viu per aquest concepte representa l'1% de l'import avalat inicialment.

Quadre A.II.1

Avals concedits per la Generalitat

Milions d'euros

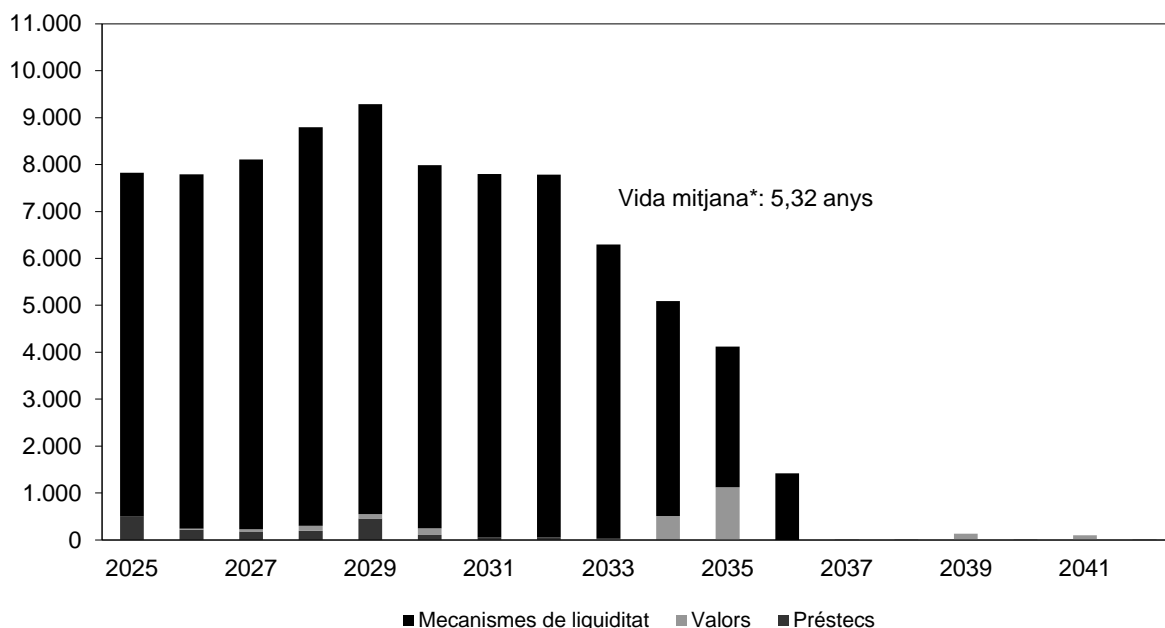
	2020	2021	2022	2023	2024
Entitats autònomes i empreses públiques de la Generalitat de Catalunya	2.132	1.999	1.977	1.898	1.835
Entitats autònomes	0	0	0	0	
Entitats de dret públic	1.612	1.531	1.450	1.369	1.287
Societats participades	516	464	526	477	493
Consortis	3	2	1	7	7
Fundacions	1	2	0	45	48
Altres	265	181	138	102	67
Empreses privades	61	16	13	10	1
Fons de titulació d'actius	204	164	125	92	66
Total	2.397	2.180	2.115	2.000	1.902

Font: Generalitat de Catalunya, Departament d'Economia i Finances.

Calendari d'amortitzacions

El calendari d'amortitzacions de l'endeutament a llarg termini es concentra, bàsicament, en el període 2025-2036 i assoleix una vida mitjana de 5,32 anys.

Gràfic A.II.2
Calendari d'amortitzacions a llarg termini 31/12/2024
 Milions d'euros

* Tenint en compte l'endeutament a curt, la vida mitjana global és de 5,25 anys
 Font: Generalitat de Catalunya. Departament d'Economia i Finances.

Els mecanismes de liquiditat

La situació econòmica derivada de la crisi financera iniciada el 2008 va provocar restriccions i dificultats per a les comunitats autònomes per obtenir recursos en els mercats financers. Aquestes dificultats van ser pal·liades per l'Institut de Crèdit Oficial (ICO) que, amb l'objectiu de prestar suport financer a les comunitats autònomes, condicionat a què es complissin els objectius de disciplina fiscal i a un tipus d'interès de mercat, va instrumentar el 2012 una línia de finançament per al pagament d'obligacions pendents associades al venciment de deute financer autonòmic en forma d'emissions i préstecs amb banca estrangera. La Generalitat va formalitzar cinc préstecs, entre l'abril i el juliol de 2012, que actualment ja estan totalment amortitzats.

En aquesta línia de proporcionar liquiditat per tal de fer front a l'acumulació de deutes comercials el Govern de l'Estat, mitjançant l'Acord 6/2012, de 6 de març, del Consell de Política Fiscal i Financera, va establir un mecanisme extraordinari de finançament per al pagament als proveïdors de les comunitats autònomes, al qual la Generalitat de Catalunya es va adherir mitjançant la formalització, el juny de 2012, d'onze préstecs a deu anys amb dos anys de carència. Posteriorment al llarg dels anys 2013 i 2014, el Govern de l'Estat va obrir una segona i tercera fases d'aquest mecanisme de finançament per al pagament a proveïdors, als quals la Generalitat es va adherir formalitzant sis préstecs addicionals. A 31 de

desembre de 2024, els 17 préstecs formalitzats a través de les diferents fases d'aquest mecanisme ja es troben completament amortitzats.

Per atendre les seves necessitats financeres, la Generalitat de Catalunya també es va adherir al mecanisme de suport a la liquiditat de les comunitats autònomes, denominat Fons de liquiditat autonòmic (FLA) i creat pel Reial decret llei 21/2012, de 13 de juliol, de mesures de liquiditat de les administracions públiques i en l'àmbit financer. Actualment, aquest mecanisme es regula pel Reial decret llei 17/2014, de 26 de desembre, que va crear el Fons de finançament a comunitats autònomes (FFCA), que regula de manera integral i ampliativa els mecanismes addicionals de finançament i estableix les característiques i condicions dels compartiments en què s'estructura: Facilitat financera (FFF), Fons de liquiditat autonòmic (FLA), Fons social, Fons en liquidació per al finançament dels pagaments a proveïdors de comunitats autònomes i Fons de liquiditat REACT-UE¹⁵. Per volum, els fons més importants són el FLA i el FFF. Ambdós tenien inicialment un termini de deu anys (dos de carència i vuit d'amortització) i, a partir de 2020, van passar a tenir un termini de dotze anys (quatre de carència i vuit d'amortització). El tipus d'interès era inicialment el del deute de l'Estat a un termini equivalent amb un marge i, a partir de 2016, va passar a ser el del deute de l'Estat a un termini equivalent sense marge.

El finançament atorgat a través del FLA va destinat a atendre el dèficit i els venciments de deute a llarg termini de cada exercici. Com es pot al següent quadre, el deute viu a 31 de desembre de 2024 del finançament obtingut a càrrec dels préstecs FLA, formalitzats en els anys 2015-2018 i 2021-2024, ascendeix a un total de 61.657 milions.

Com hem comentat anteriorment, el Reial decret llei 17/2014 va establir, com a compartiment del FFCA, el Fons Social, destinat al finançament d'obligacions de pagament derivades de convenis subscrits en matèria social entre les comunitats autònomes i les entitats locals, així com altres transferències en matèria de despesa social de les comunitats autònomes a les entitats locals. La Generalitat també es va adherir a aquest fons formalitzat l'any 2015, mitjançant la signatura d'un préstec que, a 31 de desembre de 2024, va tenir un deute viu de 50 milions.

D'altra banda, atès el compliment¹⁶ tant dels objectius d'estabilitat pressupostària (dèficit i regla de despesa) i deute públic com dels criteris relatius al període mitjà

¹⁵ El compartiment Fons de liquiditat REACT-UE es va afegir amb posterioritat, a través de la Llei 11/2020, de 30 de desembre, de Pressupostos Generals de l'Estat per l'any 2021.

¹⁶ A efectes del FFCA de 2019 i 2020, els exercicis de referència per avaluar el compliment dels objectius van ser 2017 i 2018, respectivament.

de pagament a proveïdors, els anys 2019 i 2020 la Generalitat es va poder adherir al FFCA a través del Fons de facilitat financera (FFF), que té les mateixes condicions financeres que el FLA, però està subjecte a una menor condicionalitat. Els dos préstecs de FFF formalitzats en el 2019 i el 2020 tenen un import conjunt de deute viu a 31 de desembre de 2024 de 16.767 milions d'euros.

El fet que, l'any 2021, la Generalitat tornés a passar del compartiment FFF al compartiment FLA va ser conseqüència que l'any 2019 no va complir amb els objectius d'estabilitat pressupostària i de període mitjà de pagament a proveïdors. A causa de la pandèmia, els citats objectius van estar suspesos pels anys 2020-2023, de manera que l'exercici de referència per verificar el compliment va continuar sent el 2019.

Pel que fa al compartiment Fons de liquiditat REACT-UE, creat el desembre de 2020, té per objecte proporcionar a les comunitats autònomes finançament i liquiditat financera per al ràpid desplegament i execució de l'Ajuda a la recuperació per la cohesió i els territoris d'Europa (REACT-UE). Un cop les comunitats certifiquen les despeses i reben els recursos de l'Ajuda REACT-UE, han de destinar-los a amortitzar aquestes operacions. El febrer de 2022, la Generalitat va signar un únic préstec relatiu a aquest compartiment, per import de 815 milions, dels quals només es va fer una disposició de 200 milions d'euros. Aquest préstec ja va ser cancel·lat durant el 2023 i no es van formalitzar noves operacions al llarg del 2024.

En conjunt, al tancament de 2024, la Generalitat té un total de 78.473 milions d'euros de deute viu obtinguts dels nous mecanismes d'accés a la liquiditat iniciats el 2012.

Finalment, dins de l'àmbit de les operacions a llarg termini, el 2023 la Generalitat va obtenir autorització del Consell de Ministres per a la formalització de fins a 430 milions d'euros amb el Banc Europeu d'Inversions (BEI) amb la finalitat de finançar part de la contribució nacional als projectes del Programa Operatiu (PO) del Fons Europeu de Desenvolupament Regional (FEDER). A finals del 2023, la Generalitat ja va formalitzar 180 milions d'euros, dels quals es van disposar 20 milions d'euros. En el 2024, la Generalitat va formalitzar un préstec pels 250 milions restants que, a 31 de desembre, estaven pendents de disposar. Així mateix, el 2024, la Generalitat també va obtenir autorització del Consell de Ministres i ha formalitzat un nou préstec de 100 milions amb BEI amb la finalitat de cofinançar inversions per a la renovació, l'extensió i la nova construcció d'equipaments educatius públics. Aquesta operació també estava pendent de disposar a 31 de desembre de 2024.

Quadre A.II.2

Mecanismes de recolzament a la liquiditat. 2024

Milions d'euros

Concepte	Deute viu	Cost mitjà
Fons de liquiditat autonòmic (FLA) 2015	1.411	0,834%
Fons de liquiditat autonòmic (FLA) 2016	2.517	0,500%
Fons social 2015	50	0,834%
Fons de liquiditat autonòmic (FLA) 2017	2.905	0,849%
Fons de liquiditat autonòmic (FLA) 2018	4.686	0,846%
Fons de facilitat financera (FFF) 2019	4.998	0,624%
Fons de facilitat financera (FFF) 2020	11.769	0,257%
Fons de liquiditat autonòmic (FLA) 2021	13.469	0,109%
Fons de liquiditat autonòmic (FLA) 2022	12.673	1,517%
Fons de liquiditat autonòmic (FLA) 2023	12.620	3,497%
Fons de liquiditat autonòmic (FLA) 2024	11.373	3,110%
Total	78.473	

Font: Generalitat de Catalunya, Departament d'Economia i Finances.

Ràting creditici

El ràting financer de la Generalitat de Catalunya se situa a finals de 2024 en Ba1 (positive) segons Moody's Investors Service, BBB (positive) segons Fitch Ratings i BBB (positive) segons DBRS Morningstar.

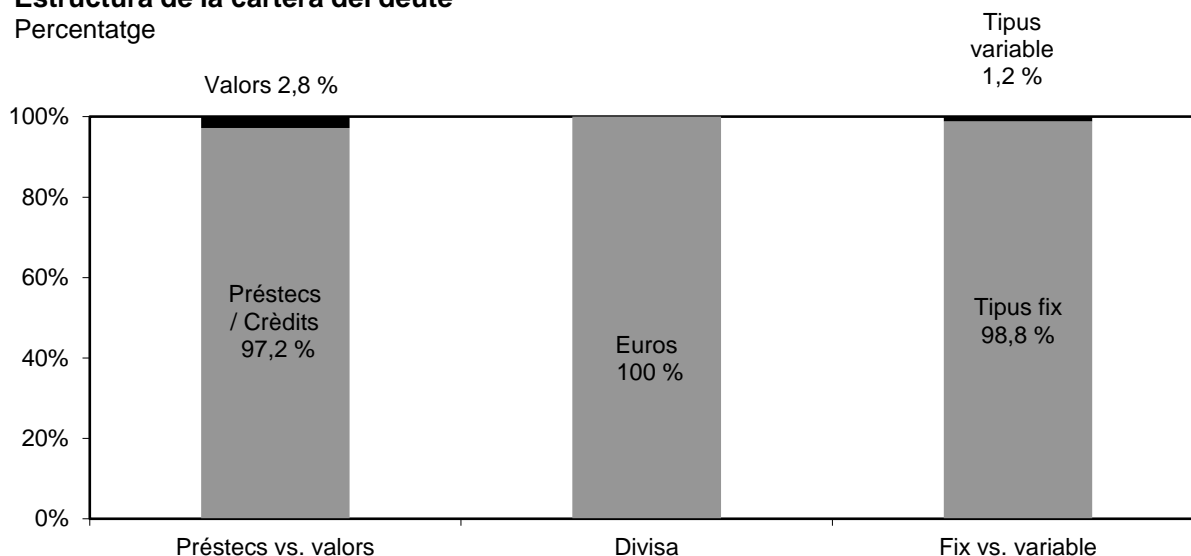
Durant el 2024, va continuar la tendència de millora dels últims anys en el ràting amb cadascuna de les tres agències: en el cas de Moody's, s'ha passat de perspectiva estable a perspectiva positiva; en el cas de Fitch, el ràting ha pujat en un esglauó i la perspectiva també ha passat d'estable a positiva; i en el cas de DBRS Morningstar, el ràting ha pujat un esglauó, mantenint la perspectiva positiva.

Instruments de finançament, risc de tipus d'interès i cost del deute

Pel que fa a l'estructura de la cartera d'endeutament de la Generalitat de Catalunya, durant el 2024 ha continuat l'increment del pes del deute viu en préstecs i línies de crèdit (97,2%), derivat principalment dels mecanismes de finançament sota la forma de crèdits a càrrec del Fons de finançament a les comunitats autònomes. Així mateix, quant a risc de tipus d'interès, augmenta el percentatge de la cartera a tipus fix que passa del 98,2% el 2023 al 98,8% el 2024. La cartera del deute no presenta risc en divisa, ja que les emissions denominades en divises estan cobertes, a conseqüència del criteri de prudència adoptat.

Gràfic A.II.3
Estructura de la cartera del deute

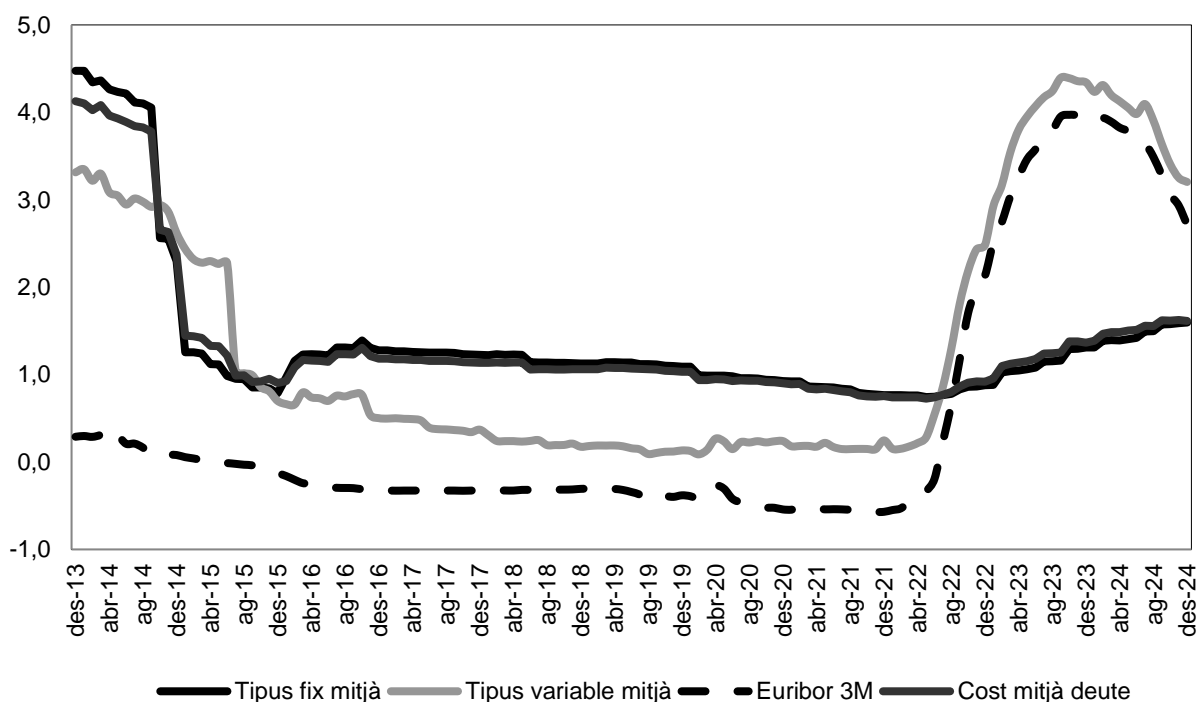
Percentatge

Font: Generalitat de Catalunya. Departament d'Economia i Finances.

En el 2024 el cost de l'endeutament va augmentar respecte a l'any anterior (1,4%) i se situa en l'1,6%, degut a l'increment del cost mitjà de les operacions a tipus fix. Els tipus d'interès van experimentar una forta pujada l'any 2022 i, des d'aleshores, s'han mantingut en nivells relativament alts en comparació amb la darrera dècada. En aquest sentit, el tipus d'interès fix del FLA 2024, que ha finançat la major part de les necessitats d'endeutament de la Generalitat en aquest exercici i que es determina a partir del tipus d'interès del Tresor, s'ha situat en un 3,1%, significativament per sobre del tipus mitjà global de la cartera de deute de la Generalitat. Pel que fa al deute a tipus variable, durant el 2024, s'ha produït una reducció gradual del seu cost mitjà gràcies a la baixada dels índexs de referència com ara l'Euribor. No obstant això, el seu efecte sobre el cost mitjà global és reduït degut al poc pes del deute a tipus variable dins la cartera de deute de la Generalitat.

Gràfic A.II.4
Components del cost del deute
 Tipus d'interès

Font: Generalitat de Catalunya. Departament d'Economia i Finances.

A conseqüència del tipus major d'interès aplicat al nou deute de la Generalitat, l'import total d'interessos pagats d'acord amb l'estat d'execució del pressupost liquidat de 2024 augmenta un 78,2% respecte a l'any anterior, passant de 744 milions d'euros a 1.325 milions. Aquest augment de l'import d'interessos en termes de caixa s'ha vist accentuat en el 2024 degut al calendari de pagament dels préstecs del FLA. Si prenem la despesa d'interessos en termes de meritació, l'increment anual es modera fins al 25%.

Mercat primari. Característiques del programa domèstic de bons i obligacions

El 23 de juliol de 1996 la Generalitat de Catalunya va posar en marxa, amb l'aprovació del Decret 270/1996, on es recullen les característiques que regulen el funcionament de les emissions, el programa de valors a mitjà i llarg termini negociables al mercat de valors de la Borsa de Barcelona.

L'any 2000 també es va posar en funcionament el tram detallista no competitiu en les subhastes de bons i obligacions, que permetia als inversors particulars participar en les subhastes a través d'alguna de les entitats col·laboradores de la Generalitat de Catalunya, per un import mínim de 1.000 € i un màxim de 50.000 euros.

El sistema creat conté 3 modalitats d'emissió: les subhastes competitives, les col·locacions sindicades simples o assegurades i les col·locacions restringides entre creadors de mercat. És en aquest sentit que cal destacar l'important paper dels creadors de mercat en el programa, ja que doten de liquiditat els valors en circulació. Les entitats que conformen el conjunt de creadors de mercat són algunes de les entitats més actives del mercat de capitals espanyol i europeu.

Ateses les circumstàncies especials dels mercats financers en la darrera crisi financera, les subhastes de bons i obligacions es van aturar el 2009 i, de moment, no s'han reprès.

Mercat secundari. Compravenda en mercats secundaris

Els valors emesos per la Generalitat de Catalunya, d'acord amb el seu programa d'emissió domèstic, estan admesos a negociació en el mercat del deute públic de Catalunya de la Borsa de Barcelona.

Quadre A.II.3

Valors de la Generalitat de Catalunya a mitjà i llarg termini

31/12/2024

ISIN ¹	Cupó (%)	Data d'amortització	Termini (anys)	Proper cupó		Divisa	Saldo en circulació (milions d'euros)
Deute en Euros							
Emissions domèstiques							
ES0000095978	2,550	17/02/26	1,13	17/02/25	A	EUR	20
ES0000095986	2,550	17/02/27	2,13	17/02/25	A	EUR	20
ES0000095994	2,550	17/02/28	3,13	17/02/25	A	EUR	20
ES0000095606	5,325	05/10/28	3,76	06/10/25	A	EUR	91
ES0000095853	4,690	28/10/34	9,83	28/10/25	A	EUR	500
ES0000095879	4,220	26/04/35	10,32	28/04/25	A	EUR	1.120
Emissions EMTN en Euros							
XS0513439132	INFLACIO + 3,000	27/05/27	2,40	27/05/25	A	EUR	30
XS0427471148	CMS10A + 0,000	11/05/29	4,36	12/05/25	A	EUR	70
XS0449353332	5,219	10/09/29	4,70	10/09/25	A	EUR	20
XS0506861243	5,400	13/05/30	5,37	13/05/25	A	EUR	25
XS0513009711	5,900	28/05/30	5,41	28/05/25	A	EUR	105
XS0544970329	5,950	01/10/30	5,75	01/10/25	A	EUR	10
XS0620232446	EURIBOR03M + 3,600	15/02/33	8,13	17/02/25	T	EUR	18
XS0522550580	6,350	30/11/41	16,93	01/12/25	A	EUR	100
Total							2.148
Deute en monedes fora de la UEM							
Emissions en divises							
XS0449850634	2,965	08/09/39	14,70	10/03/25	S	JPY	135 ²
Total en divises							135

¹ Sistema internacional d'identificació numèrica de valors.² Contravalor en euros incloent-hi instruments de cobertura.

T = Trimestral

S = Semestral

A = Anual

Font: Generalitat de Catalunya, Departament d'Economia i Finances.

Quadre A.II.4

Mercat del deute públic de Catalunya a la Borsa de Barcelona

Trimestre*	Nombre d'operacions	Variació interanual (%)	Volum contractat (milions d'euros)
1r trimestre 2024	32	-27,3	62
2n trimestre 2024	179	103,4	454
3r trimestre 2024	242	100,0	728
4t trimestre 2024	271	77,1	987

Valors admesos a negociació a 31 de desembre de 2024

Total nominal (milions d'euros)	Total emissions	Bons i Obligacions (Generalitat i ICF)	Pagarés ICF
1.945,24	18	7	11

*Dades trimestrals acumulades des de l'1 de gener, sense amortitzacions ni FTA.

Font: Generalitat de Catalunya, Departament d'Economia i Hisenda.

El volum de negociació dels valors admesos al Mercat del Deute Públic de Catalunya augmenta significativament el 2024, respecte del tancament de l'any anterior, fins arribar als 987 milions d'euros. El nombre d'operacions realitzades també és un 77,1% superior al de l'any 2023. Pel que fa al tipus d'operativa, es tracta, bàsicament, d'operacions dobles de compravenda amb pacte de recompra de tipus OTC (Over The Counter).

El programa d'emissions EMTN posat en marxa l'any 2009 cotitza a la Borsa de Luxemburg.

Sector públic empresarial de la Generalitat de Catalunya

L'endeutament de la Generalitat de Catalunya i el seu sector públic, del qual es facilita una relació a l'apèndix, ha assolit els 90.392 milions el 2024, el 93,1% dels quals corresponen, directament, a la mateixa Generalitat. El conjunt del sector públic empresarial de la Generalitat en el 2024 augmenta lleugerament l'endeutament, degut, principalment, a l'increment de les entitats autònomes administratives, per l'augment del facturatge sense recurs del Servei Català de la Salut, i les entitats de dret públic, per l'augment en el deute de l'Institut Català de Finances. Per tipus d'organismes, la major part de l'endeutament correspon a les entitats de dret públic, entre les quals destaca Infraestructures Ferroviàries de Catalunya amb un deute de 3.367 milions d'euros, l'Institut Català de Finances amb 1.131 milions¹⁷, l'Institut Català del Sòl amb 206 milions i Ferrocarrils de la

¹⁷ L'import del deute de l'ICF ha estat ajustat d'acord amb la nota 2 de la taula "Endeutament viu a 31 de desembre de 2024", per un import de 160 milions d'euros, corresponent al saldo viu dels préstecs ICF-Covid a aquesta data.

Generalitat de Catalunya amb 179 milions. Entre les societats mercantils participades al 100% per la Generalitat, cal destacar l'endeutament d'Infraestructures de la Generalitat de Catalunya, SA amb 165 milions d'euros. Entre les societats amb participació majoritària de la Generalitat cal esmentar Fira 2000, SA amb 279 milions d'euros. Pel que fa a societats mercantils amb participació minoritària de la Generalitat, destaca Arrendadora Ferroviària, SA amb 133 milions. Entre els consorcis: Consorci de l'Autoritat del Transport Metropolità amb 218 milions, Consorci Sanitari Integral amb 68 milions, Consorci del Barri de la Mina amb 28 milions i Consorci d'Aigües de Tarragona amb 19 milions. Entre les fundacions, la Fundació Privada de Gestió Sanitària de l'Hospital de la Santa Creu i Sant Pau, amb 187 milions.

D'altra banda, el deute de la comunitat autònoma de Catalunya computable d'acord amb el Sistema Europeu de Comptes (SEC) ha assolit els 89.030 milions d'euros, el 94,5% dels quals pertanyen directament a la mateixa Generalitat de Catalunya.

Quadre A.II.5

Endeutament viu a 31 de desembre de 2024¹

Milions d'euros

	2020	2021	2022	2023	2024	2024/2023 % Var.
Generalitat ²	73.268	76.923	79.135	80.881	84.119	4,0%
Universitats	46	26	20	19	16	-18,2%
Entitats autònomes administratives	58	48	34	37	102	172,4%
Entitats autònomes comercials i financeres	0	0	0	0	0	-45,6%
Entitats de dret públic ²	5.789	5.118	4.758	4.816	4.928	2,3%
Societats mercantils	822	746	766	696	629	-9,6%
Consortis	476	367	333	423	363	-14,2%
Fundacions ³	326	300	281	249	235	-5,6%
Total	80.786	83.527	85.328	87.120	90.392	3,8%
Total SEC	79.107	82.365	84.311	85.981	89.030	3,5%

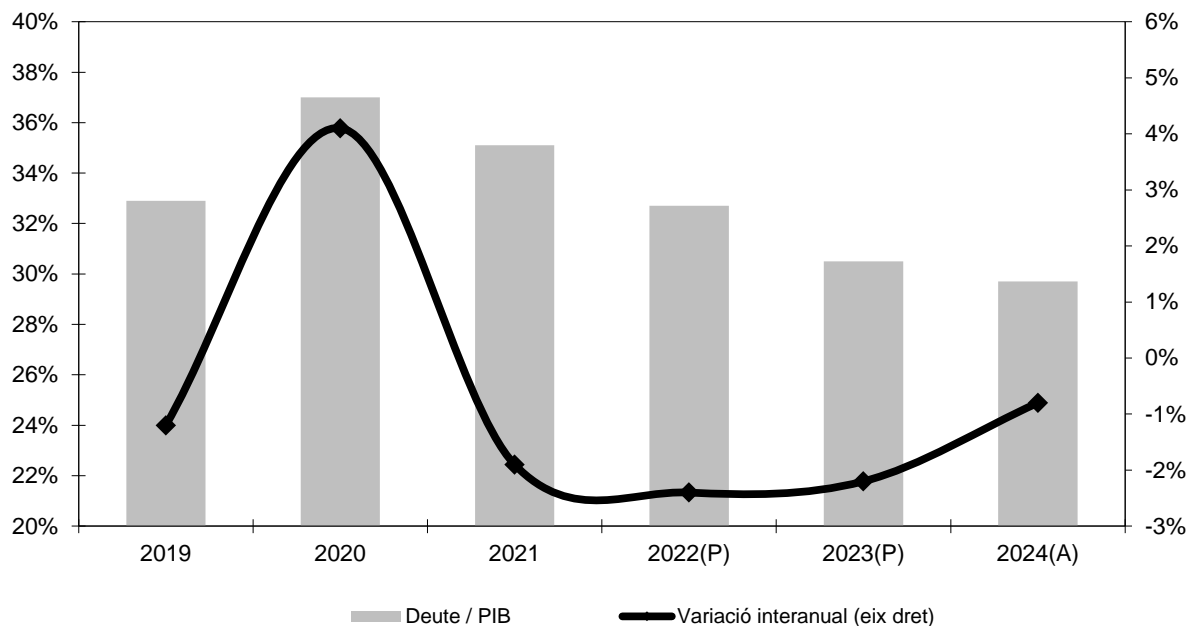
¹ Inclou el deute amb l'Institut Català de Finances (237 milions d'euros a 31/12/2024).

² La disminució del deute de les entitats de dret públic durant el 2021 es deu, principalment, a la reassignació d'una part del deute de l'ICF, que va passar a formar part del deute de la Generalitat. L'import reassignat, de 437M€, correspondria a la xifra de préstecs concedits per l'ICF en el context de pandèmia amb aval de la Generalitat.

Font: Generalitat de Catalunya. Departament d'Economia i Finances.

Tot i l'increment del deute en xifres absolutes, el creixement del PIB durant el 2024 ha permès una disminució de la ràtio d'endeutament en termes SEC respecte del PIB, seguint la trajectòria descendent iniciada el 2021, després de l'elevat increment registrat a causa de la pandèmia. Segons dades avançades del Banc d'Espanya, la ràtio es va situar en el 29,7% a 31 de desembre de 2024.

Gràfic A.II.5

Deute sector administració pública de la Generalitat (SEC) en % PIB

(P) Provisional (A) Avanc

Font: Banc d'Espanya. Inclou Administració general, entitats autònomes administratives, universitats i empreses públiques dependents sectoritzades com a administracions públiques.

Cal destacar que el sistema de centralització de fons (Cash Pooling), implementat l'any 2007 entre la Generalitat i les entitats participades, compta amb l'adhesió de 115 entitats públiques, 1 més que l'any anterior. La centralització de tresoreria permet una gestió corporativa de la tresoreria mitjançant la gestió conjunta de diversos comptes bancaris, amb l'objectiu d'optimitzar els saldos de grup.

Finalment, s'ha continuat amb la gestió centralitzada del deute de les empreses públiques i, durant l'any 2024, s'han convocat tres sol·licituds d'ofertes ordinàries que han afectat 35 empreses i s'han obtingut ofertes a curt termini de les entitats financeres per un import de 267 milions d'euros.